

Világállam-utópia

A világ uralmáért folytatott törekvés
jelenkori kísérlete követhető
az USA elnökök cselekedetei nyomán,
Csapó Endre korabeli írásaiban

A Világ uralma ősrégi és folyamatos kívánság a mindenkori
hatalmi körökben.

A legújabb kor törekvője az Észak–Amerikai Egyesült Államok
(vagy annak nevében vagy területén működő hatalmi tényezők.)

Az első kísérlet a „Nagy Háborút” követő Népszövetség (League
of Nations) világkormányzati koncepciója volt, Wilson elnök
életműveként, ami Amerikában nem kapott társadalmi támogatást,
Európában pedig megbukott a gyakorlatban, mint a győztesek
érdekképviselete.

A második kísérlet a mégnagyobb háborút követően az Egyesült
Nemzetek Szövetsége (ENSz) keretében indult, azonban – az
US–USSR Európa és a többi földrész feletti katonai és politikai
hatalomra alapozott terv szerint a két nagyhatalom van hivatva
a világállam létrehozására. Ehhez kellett a Szovjetuniót egyenlő
hatalommá fejleszteni. Megdöbbentő követni a tényekkel támogatott
korabeli újságcikkekben az amerikai elnökök küzködéseit, amivel
elfogadhatóvá teszik az amerikai és a világ közvéleménye számára
a Szovjetunió következetes támogatását, miközben hidegháborús
mellébeszéléssel Amerika és a „Szabad Világ” védelmét kápráztatják.

A végtelenségig hittek a szovjet állam liberalizált változatának
létrejöttében, még akkor is, amikor már Magyarországon is
helyezkedtek az elvtársak a változás esélyeihez.

A gorbacsovi enyhülésben a Szovjetunió szétmállott, a kétszáz
éven át ápolt kommunizmus megbukott a való életre erőltetett
alkalmazásában a szovjet állam 75 évében.

Amerika 45 éven át kergette a bipoláris világhatalom álmát.
Tragédia, hogy nem száll le a világhatalmi mámor pegázusáról,
belátva, hogy nem lehet tenni a természetes fejlődés ellenében.

A harmadik kísérlet idejét éljük, a szovjet bukás után elkeseredett
törekvést látunk változatlanul a világbirodalom–alapításra, most már
egyedül a roppant erős amerikai fegyveres erő alkalmazásával.

Ez már másik történet.

Hitelmogulok világoralma

Az ősember saját személyében birtokolta a termelés tényezőit. Sajátjaként használta mindazt, amit a TERMÉSZET nyújtott. A javak megszerzéséhez és feldolgozásához szükséges TŐKE (eszközkészlet) saját tulajdonát képezte. E két tételhez szükséges tényező a MUNKA. A három tényező együttes eredménye a termelvény (termés), ami akkor még a munka elvégzőjét illette.

Ugorjuk át a rabszolgatársadalmak és a feudális birtokosság társadalmának idejét – az ipari forradalommal eljutott az emberiség olyan lehetőségek korszakába, amelyben a természet, a tőke és a munka társadalomérdekű működtetésével képessé vált megfelelő megélhetést biztosítani minden ember számára. Ez teória.

A valóság az, hogy – szemben az évente egyszer arató mezőgazdasággal – az ipar ahányszor eladott, annyiszor „aratott”. Az ipar kialakuló társadalma túlhaladta a földbirtokosság lehetőségeit, ami társadalmi / hatalmi feszültséget gerjesztett.

A francia forradalom hirdette meg a váltást, amikor a javak és a jogok mindenki számára hozzáférhetősége igénye színrelépett.

A meghirdetett új rend hovatovább eltakarította a földbirtokalapú hatalom rendjét, amely a TERMÉSZET kisajátításán alapult, amivel szemben megalkotta a TŐKE kisajátításán alapuló rendet. Meghirdették a MUNKA uralmát is – a kommunizmus 200 évre rá maradék hitelét is elveszítette. Nyilvánvalóvá lett, hogy azt a tőkés alkották meg a társadalom manipulálására.

A TŐKE új birtokrendje a TERMÉSZET kincseinek tulajdonosaként a MUNKA hozadékát is sajátjának tekinti, abból csak annyit ad le a munka társadalmának, ami feltétlenül szükséges.

A tőke legfőbb gazdasági szerepe a bankpénz által nyújtott hitelezés, amivel teljes irányítás alá került a világ gazdasági élete. A pénz a tőzsdéi forgalommal, piaci ingadozással, áru lett, bő tere nyílt a spekulációnak. A pénz tárgyasul mint áru, amellyel, hogy a gazdaságban nélkülözhetetlen mint működő tőke.

Nem a pénz maga a hatalmi eszköz, hanem a hitelintézeti hálózat kerülhet olyan helyzetbe, hogy beavatkozik a folyamatokba méltánytalan haszonszerzési szándékkal. A bankhálózatoknál mérhetetlen vagyon gyűlt össze, ami által meghatározója lett a gazdasági életnek. Tetszése szerint ad vagy nem ad hitelt, magas vagy alacsony százalékkal. Jólétet teremthet, és gazdasági válságot is, sok esetben tetszőlegesen is.

Háborúk indulnak, dőlnek el a hitel lehetőségein. Ezáltal lehetősége van a pénzügyek világának belefolyani a történelem menetébe. Ezt meg is tette a francia forradalom nyomában előálló zavaros időszakban, ami állandó jellegű lett a politika világában megalapozott szerepe révén.

A pénzvilág legfőbb törekvése növelni a profitot. A természet kincseit igyekszik, akár tisztességtelenül is, magáévá tenni, a munkát a legkevesebb bérért elvégeztetni. Ez társadalmi elszegényedést, politikai feszültséget okoz, csak állami védekezéssel korlátozható.

Tisztességes hitelrendszer egy ország gazdasági fellendülésének fontos kelléke. Széchenyi könyvet írt e tárgyban. A modern állam nem nélkülözheti a bankhálózat szolgáltatásait. A probléma akkor merül fel, amikor a gazdaságban működő tőke mellett megjelenik a spekulációs tőke. Amikor a szuverén államok saját működő pénze áruként vétel-eladás tárgya lesz, és az adott ország pénze valamelyik távoli tőzsdén értékét veszíti.

A világ bankrendszerének felső rétegében olyan méretű pénzmennyiség tömörödik a világ államainak eladósodottsága által, ami függő viszonyt alkot az adós részére, a hitelező javára. Minden függőség alárendeltséget eredményez.

Ilyen körülmények között a pénz világa behatolt a politika világába, kezdve azokon az országokon amelyek először jutottak el az ipari fellendülés állapotába. Britanniát és az Egyesült Államokat találjuk ilyen kötöttségben a XIX. század második felében.

A politika világa a francia forradalomban tudott eljutni a régi rend, a feudális uralmi rendszer túlhaladottá vált rendjének eltakarítójává. Helyébe jött a kialakuló polgári rend állama a parlamenti demokrácia eszmerendjében. Nagyon nem símán ment, de végbement. Vele természetszerűen megjelent a modern állam, a többségi nemzet nemzetállama. (Ebbe botlottunk bele 1948-ban).

A pénz világának a krédója a nemzetköziség. Nem tűri a korlátozást. Ugyanakkor teljesen világos, hogy a profitért mindenre képes bankvilág kapzsiságának csak az államhatalom tud, illetve tudna korlátot szabni. Nagyon fontos megjegyezni, hogy a mögöttünk hagyott két évszázad, és az is ami jelenleg dúl, ennek a küzdelemnek a folyamatáról szól. Ez a két évszázad elfoglalta magát olyan politikai küzdelmekkel, amik az államnak a gazdasági élet feletti befolyásának mértékéről szólt. Nagyon szívós küzdelem és mai napig is befejezetlen.

Az alaptétel a következő: A gazdasági élet véglegesen, és a világ minden táján a kapitalizmus természetes rendjében működik. Egyszerűen azért, mert a gazdaságban pénz és hitelrendszer, tehát tőke működik, ennek neve tőkés gazdasági rend, általános elnevezéssel kapitalizmus. Más rend nem lehet, a szovjet állam is kapitalista volt, központi, állami irányítással, a New York-i bankvilág vállalkozásaként. A nemzetiszocialista német állam, a fasiszta olasz állam is kapitalista volt, elszakadó törekvéssel az angolszász világ felett kibontakozó pénzvilágtól. (Ez bűn.)

A francia forradalommal megindult polgári rend küzdelmeit lázas útkeresés jellemzi. A fantázia számos világ-átrendező elméletet szült. Mindegyik a világ fennálló rendjének átalakítását tűzte feladatává. A politikai elméletgyártás nyugati gyarmati hatalmak és Amerika szórakozása volt a XIX. században. A tudományosság szintjére emelték, világnézeti szintre, egyetemi tananyagká tették a politikai pártok részére gyártott elveket, amelyek mindegyike foglalkozott az állam szerepével a gazdasági életben.

Mármost a történelem is arról szól, hogy mekkora legyen az állam szerepe a gazdasági életben. Két szélsőség uralta a terepet. A kommunizmusban az állam a minden. A vad kapitalizmusban első a profit. Az elmúlt két évszázadban hatalmi küzdelem folyt annak nyomán, hogy milyen legyen állam és bankvilág viszonya egymáshoz.

Az Egyesült Államok politikai tervezőit a két szélsőség érdekelte különösen. Honi használatra a minimális államot hirdette, 1913-ban kiadta kezéből a pénz-kibocsátás jogát, Európa számára a maximálist, vagyis a kommunizmust segítette megvalósulni.

*

Az eddig elmondottak egy kis közgazdasági tartalomjegyzék volt az emberi történet utóbbi kétszáz éve sikerének és hanyattatásának háttéréről. Még csak annyit, ahol a gazdagság, ott a hatalom.

A XX. század elejétől fogva a sok országból álló Európát háborús hangulat nyomasztotta, aminek a háttérében gazdasági, nagyhatalmi érdekek igyekeztek érvényesülni. A tengeri hajózással és annak nyomán kialakult tengerentúli gyarmatosítás során London központtal pénzügyi világhatalom lépett történelmi szerepbe.

Az évszázad végén széttekintő szemlélő olyan Európát talál, amely két világháború során elvesztette függetlenségét, 45 éven át két Európán kívüli nagyhatalom katonai, gazdasági és politikai megszállása, ellenőrzése alatt élt, amit felváltott egy olyan időszak, amelyben Európa szerkezeti átrendezését követeli és szervezi az Amerikai Egyesült Államok.

Az amerikai nagyhatalom a vasfüggönytől nyugatra elterülő országokban szolgálatára kész liberalista politikai rendszert vezetett be, erre a rendszerre épültek az Európai Unió nevű politikai keret vezető szervei. Ez a liberalista politikai irányzat épp olyan türelmetlen más irányzatok iránt, mint volt a kommunizmus a keleti részekben. Politikailag feltétlen híve és engedelmes követője az Atlanti Szövetségnek. A NATO kvázi szövetségesként fogadta be a szovjet iga alól felszabadult országokat, még mielőtt azok csatlakoztak az Európai Unióhoz. NATO-taggá tették Törökországot is, ami beláthatatlan kárt fog okozni Európa népeinek.

Egy kis kitérével visszalépünk egy közel száz évvel ezelőtti jellemzésre, ami akár figyelmeztető lehetett volna Európa számára, de mai Olvasóinknak legalább elgondolkodtatására szolgál:

John F. Hylan, New York City polgármestere a következőket mondta egy 1922-es beszéde során:

„A köztársaság igazi ellensége a láthatatlan kormány, ami hatalmas polipként terjeszti ki nyálkás karjait városaink, tagállamaink és nemzetünk felett. De hagyjuk az általánosságokat! Kimondom, hogy ennek a polipnak a feje a Rockefeller-Stan-

dard Olajvállalat érdekeltségi köre és a hatalmas bankházak kis csoportja, akiket általában csak nemzetközi bankárokként emlegetünk. Ezeknek a nagyhatalmú bankároknak a zárt társasága irányítja az egész amerikai kormányt saját önző érdekeik szolgálatában. Ők irányítják mindkét pártot, ők írják a politikai platformokat, készítenek bábokat a pártvezetőkől, kihasználva a magáncégeket és minden és bármilyen eszközt, hogy a közhivatalokba kizárólag olyan emberek kerüljenek, akik mindent megtesznek, amit a korrump nagyvállalatok diktálnak.”

Ez az információ felmentést ad az azóta hatalmat gyakorló mindenegyik amerikai elnöknek, akik soha el nem térve követtek egy egyenes politikai vonalat. (Aki eltért volna megbüntették, aki eltért, lelőtték.) Tehát felmentést kapnak, mert az a politika, amit követtek, nem sajátjuk volt, ők megkapták és követték az irányelveket.

Mindez számunkra, magyar emigránsok számára nem újdonság. Figyeltük a világpolitika járását, annak rögzítéséhez, emigrációs körünkben való megismertetéséhez közlési készletet éreztem. A jelenleg folyó világpolitika könnyebb megértése érdekében a múlt századbéli írásaimból csokorba szedtem, és most 35 héten át közzétettem azokat, amelyek dokumentálják az Egyesült Államok politikai szándékát – Világállam megteremtését. Ezt tartalmazza ez a füzet.

A Szovjetunió összeomlásával dugába dőlt az együttes megvalósítás terve.

A mai események jelzik, hogy a Világállam terve még él az Egyesült Államok politikájában. Megvalósításához nincs már szövetségese, egyedüli vállalkozásban, döntő erejű katonai szuperhatalomként a háborús megoldást választja, amibe, adott esetben beleviheti Európát, mint NATO-szövetségest.

Csapó Endre

Megjelent a Magyar Élet 2016. április 7-i számában

*

Ez a sorozat tartalma időszerűvé válásával szolgálja a mai fejlemények megértését azáltal, hogy felmutatja a napjainkban felgyorsuló átalakulás előzményeit. Európa és benne hazánk háborús összeomlása (1945) óta reménykedünk a felborult rend helyreállításában. Az élet természetes rendje is ezt kívánja, ennek köszönhetően omlott össze a Szovjetunió, és indult meg Európa szabadabb, sikeres jövőt ígérő pályáján. Ebbe a jövőépítésbe gázolt bele az értelmetlen közel-keleti állandósult háborúskodás következményeinek Európára zúdítása. Ehhez párosul Nyugat-Európa országainak atlantista politikai elkötelezettsége, mondhatnók fogvatartása, amivel az európai érdekek mellőzésével szolgálják az amerikai hatalmi politika érdekeit. E régi írásaimmel így felidézett 60-as, 70-es, 80-as évekbéli nagyhatalmi politika Európa tartós ellenőrzését célozta, aminek logikus folytatásaként ma a magára maradt világhatalom szándéka világosan megfogalmazható egy mondatban: nem mondhat le Európa ellenőrzéséről, aminek érdekében két világháborút finanszírozott, kész inkább annak tönkretételére.

*

Háború, béke, emigráció

Mostanában történelmi távlatokban gondolkodom. Nem tudom, miért, talán éppen mert 40 éves kezdek lenni. Vagy talán történelmi tárgyú olvasmányaim hatása. Az is lehet, hogy sok emigrációs politikussunkkal ellentétben tudom azt, hogy a világ folyását semmiképpen nem tudom befolyásolni. Alapjában véve mélyszégyenérzettel küzdök. Mit mondanak rólunk 50 vagy 100 év múlva az emberek, mit mondanak a mi nemzedékünkéről, amiben én is benne vagyok, amikor majd a történelmi távlatban oly tisztán látják a bajokat mint én, aki már nem is én vagyok, mert elmenekültem a jövőbe a harc időbeliségéből a jövő kritikusságának kényelmességébe. Most éppen háborús hangulat van a világban, ehhez való várakozások az emigrációban, és én azt mondom: nem lesz háború, nagyon sokáig.

Nézzük először magát a háborút. Egyszer csak kitör. Valaki senki leadja az első lövést. Ő kezdi a háborút, ez kétségtelen. Aztán meg sok lövés jön, évek telnek, míg eldördül az utolsó lövés. Aki az elsőt leadta, azt már rég lelőtték. Akit utoljára lőttek le, annak „marha pehhe van” — így mondták. Utána kitört a béke. Még sok lövést adtak le, de ezek már békelövések voltak. Ilyenkor fegyverteleneket lőnek, ezért nevezik békelövéseknek. Van amikor kötéllel békítenek. Ez még a háború szerves része, mert akinek a fegyver a kezében maradt, olyanokra akad, akiket még elfelejtettek lelőni abban az időben, amikor még háborús eszközökkel készültek a békére. Most békés eszközökkel készülnek a békére, de előbb még összeszedik a háborús bűnösöket, nehogy zavarják a békét. Háborús bűnös az, akiről megállapítják, hogy bűnös a háborúban. Vannak, akik állandóan csak megállapítanak. Ők a béke harcosai. Ismertető jelük, hogy megnyerték a háborút. Ők még sokáig harcolnak a békéért, 15 év elteltével is, és ha rajtuk múlik 30 év elteltével is, vagy amíg nem jön béke poraikra.

Hacsak nem lesz addig egy újabb háború. Ez viszont nem valószínű, mert 15 év alatt annyi háborús bűnös nyerte el méltó büntetését, hogy már azok is kipusztultak, akik a háborús bűnösökre hasonlítanak. Vannak népek, amelyek között nincs háborús bűnös, vannak, amelyek között sok van. A legilyenebb a magyar nép, mert per kapita itt végeztek ki ebből a fajtából a legtöbbet. A háborús bűnösök kivétel nélkül gyilkosok, ennél fogva népellenesek. A győztesek között nincsenek népellenesek, mert a legyőzött oldal halottai nem gyilkosság áldozatai, csupán olyan háborús bűnösök, akik ilyen módon vonják ki magukat az igazságszolgáltatás alól.

A háború nem háború mindkét oldalon. Egyik oldalon keresztes hadjárat. Arról voltak felismerhetők, hogy ótágú csillagot viseltek. Ők nem bevonultak és megszálltak országokat, hanem felszabadítottak. Ezeket az országokat azóta is felszabadítva tartják. Ők nem is maguktól mentek, őket mindig hívják. Akik hívják, azok a békepartiak. A felszabadítva tartás katonasággal történik. Ez a demokráciára való nevelés. Ez lassú folyamat, mert nem haladó népekről van szó. Kongóban könnyebb, az haladó nép. A vesztes fél elveszíti a háborút, a győztesek elveszítik a gyarmataikat. A vesztes fél jóvátételt fizet, a győztes fél háborús adósságot fizet. Ha a vesztes fél

Ilyen a világ!

Kedves Olvasóim!

Nem tekinthetek el személyes vonatkozásoktól, amikor visszatekintek a világ mai állapotátának ismeretében érdeklődésem korai idejére. Magyaroként, Trianon következményeinek torokszorító atmoszférájában a világ dolgaira nyíló értelmemet nyugtalanította a kérdés: miért történik ez velünk ilyen kegyetlenül?

Nagy igazságtételként fogadtam a békés rendezést az 1941–44 idején fennálló országhatárral. Az újabb háború még súlyosabb kérdéseket vetett fel. A polgári világ bolsevizálására felkészülő Szovjetunió elsősorban Közép-Európát fenyegette. Hogy teheték Európa nyugati hatalmai, főleg a kapitalista Franciaország és Nagybritannia, hogy katonai szövetségre lépett a kommunista szovjet állammal? Az Egyesült Államok a Szovjetunió győzelmét biztosítandó, hadianyaggal látta azt el, majd belépett az európai háborúba. A legnagyobb kérdőjel: miért hozta Amerika a Szovjetuniót abba a helyzetbe, hogy Európa keleti felén megszüntette a polgári életformát, bevezetve a kommunista diktatúrát?

Miért biztatta Amerika lázadásra a szovjet iga alatti népeket, miért hirdette azok felszabadítását? És amikor felkelt a magyar nép, miért nem cselekedett, még látszólag sem?

Mi volt a szerepe Amerikának kommunista Kína létrehozásában? Mit eredményezett a koreai háború? Mit eredményezett a vietnámi háború?

Persze, volt ezekre a kérdésekre mindig hivatalos válasz, aminek hiteles alátámasztást adott a világvállalati médiaipar. És a világ hírfogyasztói nem

látták a fától az erdőt.

Ennyi sok kérdés ugyanannyi gyanakvást kelt. Mind erősebben tudatosult bennem, hogy a valóság és annak publikált mása két külön történet. Fontosnak tartottam, hogy elmondjam sorstársaimnak, akik őszinte hazaszeretettel kívánták Magyarországot felszabadulását, és annak megvalósítójaként tekintettek az Amerikai Egyesült Államokra, ahonnan bőven ömlött erre utaló kijelentés, elnöki szintről is.

Amikor ezek őszinteségét kétkedve fogadtam, egyik olvasóm például levélben megfeddett – miért szidja az amerikaiakat, mit gondol, ki fog minket felszabadítani?

Egyik írásomban kimondtam: ilyen a világ. Amikor írásaim gyűjteményét könyvben megjelentettem, annak címéül is ezt választottam. Erre is volt megjegyzés – szerénytelenség, talán így kellene: „Én így látom”. Na, ebben maradtunk, bizony én úgy látom: Ilyen a világ.

Úgy gondolom, múladozó éveimben, múladozó újságunkban visszaidézném azokat a némelyek által botrányosnak ítélt mondatokat, amelyeket az idő azóta a történet ismert tényeivé avatott.

Most, amikor Európát három közvetlen veszély fenyegeti – afrikai menekültinvázió, ukrajnai háborús tűzfészek és USA–EU vámunió –, értelmes dolog visszaidézni azokat a maguk idején megfigyelt jeleket, amikből összeáll a kép: a világ irányvonalát nem a történő események határozzák meg, hanem az események egy alóirányzott terv szerint történnek.

Csapó Endre

nem tud fizetni, a győztes fél kölcsönöz neki. Ennek pótlására a győztes fél kölcsönt vesz fel.

Amikor a Dicsőséges Felszabadító Hadsereg a Nagy Honvédó Háború utolsó fordulójában felszabadította Budapestet, akkor estem fogságba. Úgy adódott, hogy mielőtt agyonlőttek volna, beszélni akartak velem. Úgy látszik sok cowboy-filmet láttak. Elfogóim fegyverfőlnye úgy arányolt az enyémhez, mint üres puská három davajgitárhoz. Vezetőjük magyarul — mert román volt — közölte velem, hogy háborús bűnös vagyok, és forduljak a fal felé. Aztán belenyúlt a zsebeimbe és annak tartalmát társadalmi tulajdonba vette. Nikopáll szipkátam mindjárt a szájába dugta, író tollamat zsebetette, mondta hogy erre már nem lesz szükségem, órát viszont egyik kísérő kultúrfőlnye kapta. Elvitt egy zsebkendőt is, a másikat meghagyta. Csak később tudtam meg, hogy Benes rendelkezett így: — Csak egy zsebkendőt hagyjatok a magyaroknak, hogy telesírassák. Aztán mégsem lövett le, eszébe juthatott, hogy fél évvel előbb még ő is háborús bűnös volt. Mielőtt a fogolytáborba vittek volna, egy orosz őrnagy is kihallgatott. Tőle tudtam meg, hogy fasiszta vagyok. Gondoltam, hogy olasznak néz, azoknak is khaki-színű köpenyűk volt. Németül is kérdezték, de arra nem reagáltam. A franci-

ára igen. Ez lehetett a szerencsém, mert ez volt a világnézeti keresztkérdés. Akkor bedobtak a Divatcsarnok pincéjébe, ahol már sok hadifogoly volt. Reggel, amikor sorakoztattak, „hadifogoly” társaim elcsodálkoztak rajtam, mert 2000 között én voltam csak katonaruhában.

Na de hagyjuk az egyéni élményeket. Mindenki a maga módján szabadul fel. Az utókor ugyanis nagyvonalú lesz, és az apróságok felett elsiklik. Nem is akartam egyebet, mint a háborúról tett általánosításaimat meg támogatni egy kis egyéni élménnyel. Most csak azt nem tudom, hogy háborúpárti legyek-e vagy békepart. Könnyű az oroszoknak, ők békepartiak. Amióta a béke kitört, többet hódítottak, mint a háború alatt. Ilyen alapon én is békepart lennék az oroszokkal. Marad tehát a háborúpártiság. Ez nem vicc, mert az emigrációban ilyen is van. Ha Eisenhower ígérete ellenére sem indította meg ropant haderejét az orosz ellen, Kennedy, aki nem ígért semmit, ennél fogva elődjének ellentéte, logikus következtetés szerint meg is teszi. A győzelmet egy másik logika biztosítja: az, hogy Magyarország mindig azon az oldalon áll, ahol veszítenek. Azt természetesen számításon kívül hagyjuk, hogy a felszabadítók sohasem önzetlenek.

Ennek az emigrációnak a politikusai

az emigráció feladatát az ország felszabadításában jelölték meg. Igaz, hogy 1956-ban nem álltak elő az emigrációs hadosztályok, de ilyen nem is kellett, van elég amerikai, lám Koreában is bőven ontották a vért, míg félúton meg nem unták. Akkor aztán hazamentek, nehogy valami értelme legyen a sok halottnak. Ha megírjuk Amerika vezetőinek, hogy mi jó emberek vagyunk, és mindig Európát védjük, akkor kikergetik az oroszokat. Ők ugyan már kétszer is Európa ellen jöttek, de akkor még nem volt emigráció, amely felvilágosíthatta volna őket. De mi lesz akkor, ha az emigráció politikai céljai nem valósulnak meg és politikai eszközei csődöt mondanak?

★★★

Az emigráció legnagyobb tévedése, hogy céljait politikáinak tartja és politikai eszközökkel akarja azt elérni. A magyarságot semmiféle politikai képlet nem tarthatja fenn, ha elérkezett nemzeti életének utolsó órája, de ugyanúgy semmiféle politikai rendszer nem tudja megszüntetni, ha ragaszkodik eredeti kultúrájához, ősi nyelvéhez és hagyományaihoz. Ebből következik, hogy semmiféle politikai elgondolásnak egészen oda nem adhatja magát, és következik az is, hogy megmaradásának harcához nem a politikai pártállás eszközét kell használnia. Az emigrációban sem.

A mai világképet a kontinentális nagyhatalmi hódítás jellemzi. Minket a keleti nagyhatalom szállt meg a nyugati nagyhatalommal egyetértő akarattal, és nem hozhat a történelem olyan fordulatot, hogy a nyugati nagyhatalom felszabadítson minket magyar nemzeti életünk érdekében. A magyar felszabadításba amerikai csapatokat bekalkulálni 1956 előtt naivság volt, 1956 után mérhetetlen ostobaság. A magyar életet nem a nyugati kapitalizmus teremtette, és a magyar életet nem áldozhatjuk fel a nyugati kapitalizmusért. A magyar életnek saját törvényei vannak, amit a nyugati nagyhatalom éppúgy veszélyeztet, mint a keleti. A keleti oldalon az elsorvasztás veszélye fenyeget, a nyugati oldalon a feloldás rettenetes rémei lesnek ránk. A magyarnak az életet kell megnyernie, nem ezen vagy azon az oldalon hadakozni. Balekok már voltunk eleget, de saját természetünk gyümölcsét még nem élveztük.

Ma kapitalizmus van keleten is nyugaton is. Ezek a technikai nagyüzemek magasan civilizáltak és alacsony kulturált vezetőségükkel a kisméretben nagyüzemi akadályokat látnak, nem pedig védeni, kifejleszteni való, Istentől csókolt kultúrértékeket, az előttünk járó évezredek csodálatos prezervációját. Elpusztított kultúrák soha nem pótolhatók. A két nagyra-nőtt kamasz nyers erejével és csekély értelmével nem foghatja ezt fel, rombol és tékozol, és bambán bámulja kétségbeesésünket. Erre nincsen politikai recept senki tarsolyában, itt a nemzetnek átvészelnie, az emigrációnak pedig körmezzakadtaig ápolni és prezerválni kell a magyar élet értelmét és lényegét jelentő magyar szellemet. Lássá a világ, hogy nemzet vagyunk még, amelynek nemcsak múltja van, hanem követeli a jövőt, amely nemcsak beszél értékeiről, hanem fel is mutatja azt, amely itt nyugaton nem nagyvárosok izetlen töltelke, hanem amely hozott valamit, ami élesztő és esszencia, jóízű, szép termékek termékeny magva, amit minden földben elültethetünk, hogy szebb legyen a föld, és dicsérje a talajt, amelyből vétetett, és amelyet védeni és megtartani közös emberi és egyetemes érdek. Lássá a világ, hogy benne vagyunk a haladás áramlatában, de magyarul haladunk, katolikusok vagyunk, de magyar katolikusok, protestánsok vagyunk, de magyar protestánsok, szocialisták is lehetünk, de annak csak magyar arculatával, mert értet meg a világ, izetlen az étel fűszer nélkül, és izetlen az élet nemzeti jelleg nélkül. Legyünk prófétái a nemzetek egymást megbecsülésének, legyünk értékelítői az emberiség sokszínűségének, legyünk a jövő politika spirituális magva, hirdessük a nemzetek közötti humanizmust, mert arra nagy szükség van, és a belső kulturális életünk magasítása mellett árásszuk el a világ szellemi üzemeit a magyar táj rendezésének követelményeivel, ami nem revanche, hanem megoldás lesz. Legyen a magyar emigrációs életből egy nagy magyar műhely, ahol mindenki épít és senki sem rombol. Legyen az emigrációs műhely szent kötelesség, ahova a jószívvel felajánlott áldozatot hordjuk össze egy szimbolikus piramisba, amit nem fújhat el az idők szele, és nem temethet be az ismeretlenség homokja.

(Magyar Szó, Melbourne, 1961. május 4.)

(Folytatjuk.)

Lesz-e háború?

A második világháború óta a nemzetközi politikai élet nem az állami individuumok cselekedeteinek összessége, hanem az államok felett álló nemzetközi, helyesebben államközi szervezet, az UNO politikai kereteiben élnek az államok, önállóságuk részleges feladásával, külpolitikai életüket.

Az UNO-ban részvevő államok egyéni politikai érdekeikből annyit áldoznak fel az UNO oltárán, amennyit az 1947-es állapot megkíván. Az UNO nem állhat Kelet-Európa felszabadítása gondolata mellé, mert összeütközésbe kerülne alapítási szándékával, és a keleti blokk érdekeinek megsértésével letérne a nemzetközi kérdések békés elintézésének útjáról. Az UNO úgy egész, ha abban Nyugat és Kelet is benne van, sőt ezen az alapon Vörös Kína is. Az UNO biztosítja a 45-ös állapotot, vele együtt Szovjetország egységét és biztonságát is, sőt többet köszönhet neki, mint a nyugati államok, holott csak utóbbiak áldoztak fel politikai érdekeket érte.

Amerika külpolitikájának, UNO-státusának és propagandájának szívhangjai nem mutatnak olyan háborúra, amely megszünteti a népek börtönét, a szovjet kolosszust. Ilyen háború egyelőre nem lesz.

(Magyar Szó, 1961. augusztus 24.)

Újévi gondolatok (1968)

A magyar szabadságharc számított a Nyugat politikai támogatására, sőt Amerika katonai segítségére. Az 1933 óta fennálló orosz–amerikai megértés és együttműködés (a szócatakra most nem tekintünk) ilyen hirtelen széttörésére a magyar függetlenségi törekvés nem volt elegendő. Az utóbbi négy évben a szócata drámai játéka is megszűntek, s helyükbe a közeledés propagandája lépett. Felszabadítás tehát nem lesz.

Érdekes visszatekinteni az elmúlt 10 évre: a szovjet tiprás UNO-megbélyegzése óta mint húzódtak vissza a közönybe (vagy aktív szovjetbarátságba) a nyugati sajtó és kormányok. Ilyen egyöntetűség már több, mint véletlen:

Nem régen még azt hangoztatták: „vagy kommunista lesz a világ, vagy belepusztul”. Ma már egyenetlen lépéseket „új mechanizmus”-ra.

Az éket a gazdasági követelmények miatt kellett elfogadni és eljón az idő, amikor a politikai keretek is tarthatatlanná válnak. Visszaút nincs már, miként a cápa fogai, magukba húzzák a polgári élet intézményeit. Minden személyi igény, egyéni érvényesülési vágy, áruéhség és tudás-szomj növeli a folyamatot, és a jövő nemzedék már nem érti a zagyva pártzsargon. Még ragaszkodnak a hatalomhoz, még sokáig el kell viselni a megszállás pribékjeit, de most már bizonyos, hogy túlélnek őket a nemzetek.

A történelem parancsa most a türelem, a bizakodás. Egy a fontos az ország számára: túlélni, megmaradni. A magyar nép sokszor felemelte már fejét történelme viharos századaiban. A világ nem egyszer elámult rajta. A felkelés 12 évvel ezelőtt elbukott. Most egy másik, ugyanannyiszor kipróbált viselkedési forma ideje jött el. A határok most nem a Kárpátokon vannak, hanem a családi házak küszöbén. A harc most nem a tankok ellen folyik, hanem az emberi gonoszság és ostobaság páncéljainak felfeszítéséért.

Ma „ismét harcol a magyar”. Fegyver helyett más eszközökkel és ha igaz, még nagyobb reményekkel. Talán ez a harcmodor, ez az igazi

Ilyen a világ! (2)

Kedves Olvasóim!

Emigrációs életünk korai szakaszában nagy igényünk volt érdeklődésünket kielégítő információra. Ezt nem kaptuk meg az itteni sajtóból, nem is szólva nyelvismereti hiányosságunkról. Európa romjaiból már emelkedett, míg Magyarország népe idegen világképbe nyomorítottan, a forradalom után már csak a fizikai magmaradást célozhatta meg.

A kommunizmus tovább terjedt a világban, Amerika csak látszólag ellenkezett, sok minden érthetetlen volt a nagypolitikában. Az információözönben nehéz volt eligazodni. Ebben az időben hoztuk meg néhányan a magunk áldozatát azért, hogy legyen Ausztráliában magyar nyelvű, magyar szellemiségű tájékoztatás.

Elkötelezettség nélküli újságírás nincs, nekünk a magyarság sorsa és érdeke lett az irányelv. Olyan világban, amelyben felszabadulásnak nevezik a katonai és politika megszállást nyugaton-keleten egyaránt, minden politikai megnyilatkozást meg kell vizsgálni a következmények tüktében.

Ebben a rovatban félévszázaddal ezelőtti írásaimban foglalt megállapításaimat sorolom fel. Ezek abban az időben sokak számára túlzottnak és valamiféle borúlátó nacionalizmussal teltnek tűnhettek. Mai felidézésükkel azonban igazolást nyerhetnek a jelenleg már átláthatóbb politikai helyzetben, amikor Európa-szerte a nemzeti szuverenitások tervszerű lebontása történik.

Csapó Endre

magyar küzdelem, amely meghozza egy napon a magyar nép szabadságát. És ami a legfontosabb: ebben a harcban mi is résztvehetünk.

(Ausztráliai Magyarság, 1968. január.)

szerepet a földrajzi helyzet jelöli ki, mégpedig teljesen függetlenül például attól, hogy melyik párt van éppen kormányon.

(Ausztráliai Magyarság, 1968. június.)

Lesz-e béke Vietnamban?

Tegyük félre emberi érzelmeinket és politikai beállítottságunkat, és vizsgáljuk meg a kérdést kizárólag hadászati szempontból.

Két világ érintkezési határán nehéz a nemzetek sorsa. A középkort a válás mozgatta, ma a nacionalizmus munkál. Kínával szemben nem az a kifogás, hogy kommunista, mert ha engedelmes UNO-tag lenne, a Formosa szigetére szorult Nemzeti Kínát régen ejtették volna. Kína kormányát (bár amerikai segítséggel jutott 1949-ben hatalomra) gyakran emlegetik újabban mint „fascist-communist government”-et, jelezve a szörnyű szoval, hogy a nemzetközi irányítást elutasítva, önálló utakon jár. (Jellemző, hogy Titó ugyanezért a sokkal szimpatikusabb „nemzeti-kommunista” jelzőt kapta, bár az is igaz, hogy csak „vakulj magyar, ne láss tót” alapon állott ez a külön út).

Így léssen a szavak játéka szerint látható a következő háború szemben álló két táborának pontos határvonalai: a „fascista utakra tévedt” Kínát szemmel tartják a világ nyugalmára örökös nagy hatalmak. A kínai veszély növekedésével még megérhetjük, hogy Moszkva is beleliberalizálódik a Szabad Világba, hogy egy táborban védekezzen a kapitalista világgal a pekingi kommunista veszély ellen.

A világ amerikai–orosz ellenőrzését zavarja a kínaiak külön útja. Ez határozza meg, melyik országok vagy területek képezik a harcászati peremvidéket. Kína déli határán, Indiától Koreáig tart a harcászati övezet, melyet a franciák, hollandok és a közeljövőben az angolok kivonulása után az amerikai haderő tart ellenőrzés alatt. Kína északi határait az oroszok vigyázzák.

A címben feltett kérdésre: lesz-e béke Vietnamban — bár jóslani nem tudunk, találgatni nem érdemes —, az a válasz, hogy (miután itt élünk Ausztráliában, a kérdést erről a kontinensről megközelítve) Ausztrália, mint az amerikai vezetésű politikai és gazdasági hálózat egy része, továbbra is részt vesz ennek a világhatalmi szövetségnek a harcászati működésében. Ezt a

alja, és az adja meg az uralkodó színt, az is bizonyos.

(Ausztráliai Magyarság, 1968. július.)

Prága is tudja már

Csehszlovákia orosz megszállása kétségtelenül a legmeglepőbb eseménye ennek a történelmi levegőjű esztendőnek. A csehek államát a legmegbízhatóbb szovjet csatlósnak ismertük, és egyetlen állama a világnak, ahol a kommunizmus szavazás útján, relatív többséggel kerültek hatalomra. A nagy szláv testvér első ízben fordított fegyvert egy másik szláv nép ellen. Cseh-szlovákiában 1945 óta nem tartózkodtak orosz csapatok. Az orosz hadsereg az általa törvényesnek elismert kommunista kormány ellen lépett fel. Első ízben történt, hogy a csatlós elleni katonai akcióban más csatlós államok hadseregei is résztvettek. Oroszország olyan politikai fejlemények ellen lépett most fel, amelyek az útjára maga is rálépett már, amelynek elindítására segítséget és utasítást adott.

A „prágai tavasz” nem hasonlítható össze az 1956-os budapesti eseményekkel, de az elindulásnak voltak hasonló mozzanatai, és mindkettő orosz megszállásba torkollott. Az úgynevezett liberalizmus, amely ma a kommunista világban hol itt, hol ott hallat magáról, valójában intézményes törekvés a vad, brutális, embertelen rendszer jövőjének a biztosítására. A technikai fejlődéssel magában Oroszországban is, minden marxista blöffölés ellenére is, rohamosan halad a társadalom a polgáriasság útján. Az is biztos, hogy az elfoglalt kelet-európai népek nem tartathatók a primitívség állapotában még egy generáció idejére. Ez az oka, hogy itt kezdik a „reformokat” — és a fékezés az oroszok dolga.

A külföldi tőke behozatalának égető szüksége és a sajtó zabolátlansága idézhették elő először a burkolt megszállást, később a nyílt bevonulást. Az új gazdasági mechanizmust a csehek korábban kezdték és belebuktak. A gazdasági csőd teljes és tagadhatalan. A sajtószabadság pedig még a külföldi tőkénél is ijesztőbb valami a kommunista országokban.

Kádár Dubcsek mellett állt kezdetben, csak június végi hosszabb moszkvai látogatása után lépett fel Dubcsek ellen. Ettől kezdve pontosan az ellenkezőjét írják a magyar lapok a fejleményekről:

A varsói ultimátum lényege, hogy első ízben lép nyilvánosságra az új nemzetközi jogelv, amely szerint a varsói paktum államai közösen beavatkozhatnak az egyik szerződő tagállam belső ügyeibe. Ilyen pedig még nem volt és ezt a népeket egymásra uszító taktikát követte az ultimátum aláíróinak közös akciója, amelynek során az orosz, a lengyel, a kelet-német és a bolgár csapatok mellett a magyar csapatok is bevonulnak Csehszlovákiába, ami által súlyos helyzet elé állítják a felvidéki magyar lakosságot. Kádár, Moszkva hű cselédjeként, az ellen fordult, akivel előzőleg szerződött.

A felvidéki magyarság sem volt télen ezekben a sorsdöntő hónapokban. Mindent elkövettek, hogy végre egyenlő állampolgári jogokhoz jussanak, legalább azzal kapcsolatban, hogy a szlovákok párhuzamosan részt kaptak a kormányzásban és federatív terveket komolyan tárgyaltak. Sajnos a magyarok követeléseit elsősorban a szlovákok gáncolták mindenütt, megvádolva őket az állam iránti hűtlenséggel is. Most, habár világos, hogy mit sem tehetnek róla, a kádári harciskodás jó ürügyet fog szolgáltatni a sovinizmustól elvakult szlovákoknak esetleg az újabb magyarüldözésre. Mert ne áltassa senki magát abban, hogy „országgyarapító” szándékkal járult hozzá Kádár a katonai kalandhoz.

(Ausztráliai Magyarság, 1968. szeptember.)

Őszirozsák halálos emléke

Magyarország népe 50 évvel ezelőtt, ezekben a napokban csak a halottak napja virágát, a sápadt őszirozsák tűzhetette ki. Jobban is illik a kivérzett ország sápadt színéhez. Minden a megelőző évtizedek alatt lassan felgyülemlett társadalmi baj, a nyers liberálkapitalizmus által felidézett szociális feszültségek, a pán-szláv mozgalmaktól és a nyugati titkos, monarchia-ellenes társaságoktól felzaklatott nemzetiségek, és főleg a háborús veszteségek és reménytelenség egyszerre bénították meg a magyar nép összetartó erejét.

A 19-es kommün megfelelő székelyoltás volt a magyar nép számára. A bolsevizmus társadalmi elutasítása teljes volt, és az maradt a mai napig is. A kommunista szó megbélyegző volt nemcsak a független magyar bíróság ítéleteiben, de a társadalom minden rétegében, parasztok, munkások, szegény emberek között is. És a második világháború utolsó szakaszában az ország határain át dühöngő orosz tankhadosztályok is általános szorongást idéztek elő. A magyar honvédség végső kitaró szívós kitartása mögött az ország védelmének önfelelő elszántsága dolgozott, nem pedig ilyen vagy olyan politikai rendszer megmentése. Az országvédő harcot igazolja a történelmi elismerés számára az országnak azóta is tartó ellenséges megszállása.

Nem véletlen, hogy a kisantant államok egyikében sem állomásoznak orosz csapatok.

Emlékezzet, hogy a Trianont reánk mérő nyugati ellenségeink a Magyarország feletti közvetlen katonai ellenőrzés lejártával létrehozták az utódállamok, Csehszlovákia, Románia és Jugoszlávia katonai szövetségét, kifejezetten és kizárólag Magyarország ellen. (Jellemző a szláv nacionalizmus túlzásaira, hogy 1934-ben, Sándor jugoszláv király meggyilkolása ürügyén fel akarták osztani véglegezen csonka Magyarországot is!)

(Ausztráliai Magyarság, 1968. november.)
(Folytatjuk)

Arccal nyugat felé

Magyarország az élet természetes erőinek a nyomása alatt arccal nyugat felé fordult, és a körmét-fogát vesztett ortodox bolsevizmusnak nincsen már vasa arra, hogy ezt a folyamatot visszafordítsa. Lehet, hogy a rendszer meghosszabbítja hitvány életét az új mechanizmussal, de a nyugati kapcsolatok meleg ütőerén a dollár mellett az élet oxigénje is beáramlik.

Ma még ötvenezer szovjet katona állomásozik az országban, kivénhedt bolsevikok görcsösen kapaszkodnak a proletártrónusok rojtjaiba, lázasan készülnek 25 éves uralmuk ünneplésére, de a munkához feszített keblekben már épül a magyar jövő. Ötvenhat őszének halálbahulló vállalkozása érleli már a gyümölcsöt, mert a magyar nép tudja már, hogy nem Amerika Hangjára kell hallgatnia, hanem Széchenyi ki nem mondott elveit követve kiépíteni az ország belső bázisait, művelődési és ipari emelkedését, mely magával hozza — amikor idő és alkalom engedi — az éltető politikai szabadságot is.

Az arccal nyugat felé forduló ország fiai egyúttal a mi szemünkbe is néznek, aminek során nem véthetik el a mi előmenetelünket. Az emigráció széles nagy terein, kisebb-nagyobb szellemi műhelyeiben, ugyancsak érik már a magyar jövő vetése, és ha üt az óra, a szív is megdobban, ha egymás becsületes szemébe nézünk. Mert mi itt nyugaton még ma is őrizzük ősi magyar és keresztény hagyományainkat, kárpátmedencei elhivatottságunkat és európai küldetésünk tudatát.

Aki időt nyer, az életet nyer.

(Ausztráliai Magyarság,
1969. november)

Trianon — 50 év után

Etnikai elv és az elnyomás vádjá
Kelet-Európa természetes államképző (a földrajzi, a gazdasági és a kulturális egységet megvalósító) gyakorlata Szent István óta állandósítja a Kárpátok gerincén végigvonuló magyar ország-határt. Ez volt egyben Európa legállandóbb országhatára: ezen meg a török megszállás sem változtatott. Soha, még a honfoglalás előtt sem volt olyan állam, amelynek területe a Kárpátok mindkét oldalára terült volna el. Ez magában is bizonyítja, hogy ebben a térségben a földrajzi elv a természetes fejlődés törvénye. Először történt meg, hogy nagyhatalmi erőszakkal létesítettek mesterséges duplex-államokat egy új elv, az úgynevezett etnikai elv alapján.

A magyar egyszerűen hozzászokott, természetesnek vette, hogy az országban más népek is laknak. „Van hely, telepedjen le.” Úgy lehet, ez haszontalan tulajdonságnak bizonyult.

A nemzeti türelmetlenség vádjával szemben az igazság az, hogy éberségünket a XIX. század liberális eszméi bénították meg. A liberalizmussal felébredt nacionalizmus a német és olasz államokat egyesítette, a szláv államokat testvéri szövetségbe szervezte, a nemzetiségi államokat, mint Ausztria és Magyarország, szétrombolta. Kísértetiesen úgy néz ki a dolog, mintha valami nagy titkos rendező kéz irányítaná e téveszmék láncolatán át az eseményeket a bolsevizmus számára.

Engels írja a *Neue Oder Zeitung* 1855. április 21-i számában: „A pánszlávizmus nem a nemzeti függetlenség mozgalma, hanem olyan mozgalom, amely ahhoz, hogy célját elérje, le kell törölje Törökországot, Magyarországot és Németországot jórészt a térdéről.” A nemzetközi bolsevizmus

Ilyen a világ! (3)

Kedves Olvasóim!

Nincs veszélyesebb, mint a tévhit, amikor egy ország népe elfogad egy politikai nézetet, amit valamely nagyhatalom meghirdet, mint általános használatra, mindenki számára megfelelő és követhető magatartást. Minden politikai irányzat mögött politikai érdek van, és nincs olyan politikai irányzat, amely egyaránt megfelel mindenkinek. Ez legélesebben megmutatkozik a nagyhatalmak és a kisnemzetek esetében. A nagyhatalom hódítással jött létre, lételeme a hódítás. A kis országok lételeme a szabadság, függetlenség, önállóság, ezeket folyamatosan védenie kell másik országoktól, leginkább a nagyhatalmak nyomulásától. Ilyen alapon a Szovjetunió, mint Oroszország hatalmi terjeszkedésének alakzata nyilvánvaló ellenség volt Magyarország számára, de Közép-Európa számára is, elsősorban a földrajzi közelség miatt.

Az is tévhit, hogy egy másik hatalom színrelépése a kis országok felszabadí-

tásáért történik – mint ahogy hirdetik. Amerika ilyen szólammal tetszelgett világszerte. A magyarok hittek a megterőnek, már azért is, mert az oly távoli nagyhatalom nem képzelhető el álságos hódítóként. Persze a politika ennél sokkal bonyolultabb.

1956 októbervégi napjai egyikén Sydneyben megbotránkoztattam egy kis társaságot egy megjegyzéssel. A *Globe* könyvüzletben történt, számomra jó részt ismeretlenekkel az eset, amikor a nagy lelkesedés hangulatában azt találtam mondani, hogy nagy szerencse, hogy ezúttal az amerikaiak nem bombázták a magyar városokat.

Amerika szerepe a következő hetekben a bombázásnál is átalmasabb volt. Magyarország egy tévhit áldozata lett.

Mégis a tévhit makacsul kitartott még sokáig itteni emigrációs életünkben is. Érdeemesnek tartottam küzdeni ellene, ami napjainkban már egyre könnyebb.

Csapó Endre

akkor még a német lovon ült. Az átnyergelést orosz lóra a világháború hozta meg. Ebben az időben szabadult el a pokol minden propagandája Magyarország felosztása érdekében.

Gróf Károlyi Mihály, a Függetlenségi Párt szélsőséges szárnyának vezére, a háború kitörésekor amerikai körútra ment, ahol pártja részére pénzeket vett fel. Mint később kiderült, ezeket a pénzeket meg kellett szolgálni. Békekampányokat rendezett, amikor az ország fegyveres helytállását parancsolta az idő.

A csehek a háború elején még orosz dinasztiaival betöltött cseh királyságot terveztek, de a két jószimatú emigráns, Masaryk és Benes, amerikai körökben ugyancsak komoly pénzeket kaptak, amire gyorsan feladták a királyság gondolatát. A megrendelő receptje szerint demokrata állam létesítését tervezték. A nyugati liberális sajtó segítségével hamarosan népszerűek lettek, és minden ajtó megnyílt számukra. Alkalmazottai lettek egy óriási vállalkozásnak, ami végül Európa megdöntését eredményezi.

A 14 pont

Wilson amerikai köztársasági elnök, Amerika hadüzenete (1917. április 6) után kilenc hónappal ledobta Európára az első szellemi atombombát, a híres 14 pontot, ami az erősen nyúlós, meghatározhatatlan „népek önrendelkezési joga” elvnek (amit mindenki magának tetsző módon magyarázott, így többek között nagy népszerűséget szerzett Wilsonnak még Magyarországon is) részletesebb megjelenési formája volt, ami szükségszerűen már bizonyos kiábrándulást okozott magyar körökben.

Az ország újult pillanata hozta el a lehetőséget Károlyi Mihályinak kormányfő, majd államfő becsúgya betöltésére. Nem sok öröme volt vele a szerencsétlennek. Magyarország viszont belepusztult. Előbb leszerelte és szélnek eresztette a hazatérő magyar csapatokat, majd amikor a csehek, oláhok, szerbek gyűlevész hadaikkal megindultak Magyarország megszállására, kapkodott jobbra-balra. Sokat emlegett nyugati összeköttetései bezárultak, s végül a bolsevisták oltalmába ajánlva Magyarországot, a hatalmat átadta Kun Bélának.

Ítélethirdetés Trianonban

Eseményekkel terhes, nehéz esztendő zárult le 1919. november 23-án, amikor az új kormányt a szövetséges hatalmak nevében Clark elismerte és december 1-jén átadta a Párizsban ülésező békekonferencia elé idéző levelet: a békefeltételeknek nem tárgyalására, hanem átvételére.

A nagyhatalmak ugyan megnyugtatták Magyarországot a kisebbségi jogok záradékaival az elszakított milliók szabad nyelvi és kulturális életéről, csak éppen arról nem gondoskodtak, hogyan szereznek majd érvényt ezeknek a záradékoknak, ha az utódállamok nem teljesítik aláírt kötelezettségeiket. Mint később beigazolódt, a kisebbségi jogok záradékai csak porhintés volt a magyarok szemébe: a Népszerevés alaptörvényévé vált a békeszerződés határainak állandósítása, de a kisebbségi jogvédelem nem.

(Ausztráliai Magyarság,
1970. június)

„Mindszenty nem szabad”

Több ízben olvastuk az újságokban, hogy Amerika „haladó” politikájának útjában áll Mindszenty bujtatása az ítéletet végrehajtani szándékozó hatóságok előtt. A magyarországi kormány vetette fel először az ötletet: el kell távolítani az országból. Konszolidációs színezetű belpolitikájuknak ez jobban megfelelt volna, mint ha letartóztatnák, amint elhagyná a követség épületét. Emlékezzünk rá, hogy hercegprímás urunk kétszer is kísérletet tett a követség elhagyására. Egyszer, még Kennedy elnök idejében, az akkori legátusi hivatalnokok zaklatásai és személyi dolgaiban való turkálása miatt, másodszer pedig, amikor Amerika kormánya feltételek nélkül és kegyként elfogadta a teljes diplomáciai és követségi szinten való képviselő helyreállítását, ami a szovjet legázolás következtében 56-ban szűnt meg, a magyar szabadságharc közvetett külpolitikai vívmányaként.

A Mindszenty-ügyben az első kapcsolat a Vatikán és a magyarországi kormány között 1963 tavaszán jött létre. XXIII. János pápa a bécsi Kónig érseket küldte Budapestre, akinek jó esélyei voltak közismert baloldali

politikai kapcsolatai révén. Az újságok már világgá kürtölték a szenzációt, amikor Kónig érsek lehangolva jelentette, hogy egyedül tért vissza, útja eredménytelen volt: Mindszenty még mindig Magyarország hercegprímásának tartja magát, és csak egy megoldást lát, azt hogy a kormány törölje a vádakat és ne akadályozza őt főpapi tevékenységében. Kijelentette: hajlandó megbocsátani mindenkinek, aki személye ellen vétett.

Egyenes beszéd volt ez, de nyugaton már új divat járta. „Makacs”, — „engesztelhetetlen” — „nincs politikai érzéke” — „örülhetne, hogy futni engedik”, — írták róla a nyugati lapok, szinte egyöntetűen, stílusuk szerint fogalmazott kifejezésekkel. Ez már a koezisztencia ideje. A hit védelmét már nem helytállással, már nem a mártíromságot is vállaló öskeresztény szellemmel végzik, hanem alkuval, egyezkedéssel, dialógussal. Már Róma sem tekinti a magyar főpapot az egyetemes vallás bajnokának, természetesen veszi az alku feltételei közt azt is, hogy kötelezze magát Mindszenty: nem beszél, nem ír soha a vele történetéről, a magyar keresztények üldöztetéséről. Mégis, János pápa még tudomásul vette a magyar főpap döntését és nem tett több kísérletet vele.

Utóda, VI. Pál pápa, mint ismeretes, tovább fejlesztette az új vatikáni politikát, amelynek során a vasfüggöny mögötti államokkal diplomáciai kapcsolatok jöttek létre. 1967-ben négy ízben járt Kónig Mindszenty-nél, azóta meg talán csak ő tartja számon még hányszor látogatta meg, míg végre fáradozásait siker koronázta. Nyolc évig házalt a szerencsés Ausztria utazó-főpapja, míg végül is — ahogy a hírforrásokból tudjuk — VI. Pál pápa személyes kívánsága, vagy talán parancsa hozta meg a hihetetlen eredményt.

Hercegprímás urunk eltávozása pótolhatatlan veszteséget okozott a magyar tömegek hitbeli ellenállásának, mert elég volt az az egyetlen tény, hogy ő az országban rab, hite és magyarsága miatt üldözött — és a helytartók minden szabadság-káprázató propagandája visszahullott a lelkekről. Magyarország primása nem Róma

hivatalnok, akinek a pápa áthelyezési utasítást ad. A magyar püspökök és a bíboros is apostoli méltóságuknál fova teljes jogú főpásztorok.

Rómában nagyot változott a világ '56 óta. Akkor XII. Piusz pápa hatszor nyilatkozott meg a magyar szabadságharc mellett: három enciklikát adott ki, rádióbeszédet tartott, üdvözölte a börtönből szabadult bíborost és még karácsonyi szövegét is a magyaroknak szentelte: „A magyar nép vére Istenhez kiált”. Tizenöt év után, 1971 tavaszán, VI. Pál pápa fogadta a szovjet utazó ügynökét, Péter Jánost. Nem lehet vitás, hogy a bíboros sorsa itt dőlt el. XII. Piusz pápa annak idején kiközösítette az Egyházból a Mindszenty-per katolikus résztvevőit. VI. Pál pápa áldozatot hozott valamiféle megegyezésért, amelynek még nem látjuk történelmi értékét. Félünk, nem tudta, mit vett el a magyar néptől: félünk, nem ismeri a kommunisták szerződéseit. Pedig Rómának egy-két tapasztalata lehetne már: hosszú tárgyalások után 1964. szeptember 15-én részleges megállapodást írtak alá a Vatikánban a pesti megbízottak. Röviddel utána megint papokat börtönöztek. Csak naivság feltételezni, hogy a kommunistákkal megállapodásra juthat a Vatikán a magyar egyház jobb sorsára. 1969 őszén jelentette Kónig érsek, hogy Mindszenty válasza így hangzott: „Csak pápai parancsra hagyom el Magyarországot, mert az ő parancsának mindenkor és feltétlenül engedelmesskedem”.

Ha valóban a pápa parancsolta a magyar főpapnak az ország elhagyását, intézkedése politikai tájékozatlanságnak tűnik, mert a kommunista állam és a keresztény nép között nem a hercegprímás állt a normális élet útjába. A feszültséget a kommunisták egyházüldöző, ateista magatartása idézte elő és ezen az úton Mindszenty távozása fél győzelem az ő részükre, mert további támadásokra kedvezőbb hadállást biztosít.

Mindszenty nem alkudozó kereskedő, sem az ő egyéni becsülete, sem az ország és népe érdeke neki nem alku tárgya. Mire tegyen engedményt? A keresztényüldözés fokozására? Közjogi és egyházi méltóságából kirekesztett személyének az országból is eltávolítására? Az ő kezében már nem volt engedmény — ő volt az engedmény a Vatikán kezében. Most már csak kíváncsiak vagyunk, hol mutatkozik nyereség, távozásának ellenértéke?

A négy fal közé zárt Mindszenty ereje sohasem a fizikai valóságában jelentett veszélyt a bolsevistáknak, hanem az a magatartás, az az erkölcsi erő, amit az ő nevével tud kifejezni a mai magyar. Az emigráns ember szabad ember. És a szabadság ma kötelez. És ez a kötelezettség kell, hogy éreztesse velünk: Mindszenty József hercegprímás urunk közénk jött, és az a lelki veszteség, ami távozásával a magyar népet érte, a mi emigrációs magatartásunk gyarapodásában kell, hogy kárpótlását megtalálja.

A bekövetkezett esemény tudomásul vétele mellett szívünk egész melegével köszöntjük Hercegprímás Urunkat körünkben. Enyhítse száműzetésének keserű érzéseit, hogy az ő életművét, hitének és magyarságának elválaszthatatlan példáját a jövő magyarjai számára megőrizzük és jelenléte által hitünkben, reményünkben, szeretetünkben gyarapodjunk.

(Ausztráliai Magyarság,
1971. november)
(Folytatjuk)

Ilyen a világ! (4)

A Pazmaneum lakója

Szeptember 28-án két bécsi diplomáciai autó állt meg az amerikai nagykövetség Szabadság tér 12. számú épülete előtt. Kilépett a követség kapuján kísérelővel Mindszenty József esztergomi érsek, Magyarország bíboros hercegprímása. A kapuban némán kezét fogott Alfred Puhán amerikai nagykövettel. A Bécs melletti Schwechati repülőtérre hajtottak, ahol már várt rájuk az Alitalia olasz repülőársaság külön repülőgépe. A budapesti rádió csak délután 4 órakor közölte a rendes műsorában az ötödik hírként, hogy: „...a Magyar Népköztársaság kormánya és a Szentszék közötti megállapodás alapján Mindszenty József bíboros ma végleg elhagyta Magyarországot területét és Rómába utazott”. Rómában Villot kardinális-államtitkár fogadta Mindszentyt és autóján egyenesen a Vatikánba vitte.

A Svájcban megjelenő Basler Nachrichten tudni véli, hogy „Msgr. Agostino Casaroli, a pápa első diplomatája óvatosan megkérdezte Mindszentyt: nem volna-e hajlandó lemondani a hivataláról. Ezzel a magyarországi felkelés szimbolikus figuráját véglegesen leértékelnék.”

Ha a hír valóság, hogy Mindszenty nem írhat, nem nyilatkozhat politikai dolgokról, akkor ezeknek az engedményeknek a visszavonása állandó zsarolási eszköz a kommunisták kezében. A „semleges” Ausztriában neki is „semleges”-nek kell lennie. A Vatikán politikáját is a „semleges” szóval jelölik.

A Hamburgban megjelenő Der Spiegel így ír: „A magyar kardinális állami és egyházi érdekeknek esett áldozatul, és Magyarországon kívül is éppen úgy hallgatásra van ítélve, mint az Egyesült Államok budapesti nagykövetségén eltöltött idejében. Akkor csak Washingtonon keresztül levelezhetett.” Az újság tudósítója elmondja, hogy Mindszenty „A zsarnokságról” cím alatt már megírta emlékiratait, de kevés kilátás van arra, hogy belátható időn belül nyilvánosságra hozzák. Az ok: annyi vádat tartalmaz a világ méradó és jelenleg is iránytadó politikusai ellen, hogy közzététele komoly bonyodalmakat okozna a világpolitikában.

Azóta a „hidegháború” megszűnt, a koegzisztenciából is kooperáció lett.

„Szerettem volna hátralévő életemet annak a népnek körében letölteni, melyet annyira szeretek. De ez lehetetlen a felkavart indulatok és magasabb egyházi meggondolások miatt. Kész vagyok elhagyni szeretett hazámat, magamra veszem életem legnagyobb keresztjét, hogy száműzetésben folytassam imádkozó, vezeklő életemet” — írta keserű engedelmisséggel a pápának Budapestről írt utolsó levelében.

Száműzetésre készült, nem emigrációra. Szemmel kísérte budapesti fogásából is a világ fejlődését, tisztában volt a húsz év előtti nyugati szölamok és a mai valóság közti különbséggel. A sors reá mérte szeretett népe minden csapását: az otthoni magyar szenvedést is, az emigrációs magyar lelki fájdalmat is.

(Ausztráliai Magyarság, 1971. december.)

A kreatúra

Willy Brandt esetében egyszerűbb az ok. Neki, mint zabigyereknek, a nagyapja adott nevet: Herbert Karl Frahm. Lübeckben született 1913-ban egy kiszolgálólány és egy névszerint soha meg nem jegyzett ismeretlen apa

Kedves Olvasóim!

A kommunizmus nem orosz találmány, New York-i szervezői a hasonlóan világszerte mániás oroszokkal felezték meg Európát. A hódítás állandósítását szolgálta az amerikai–orosz koegzisztencia politika, ami új korszakot nyitott az alsós „hidegháborús” korszak után. Ez Hruscsov és Kennedy nevéhez fűződik.

A jobbról is balról is megszállt Németország követte az irányzatot, az Ostpolitik a szovjetrendszer elfogadása volt.

Mindszenty nemcsak az amerikaiakban csalódott, meg kellett tapasztalnia, hogy az a Róma, amely őt bíborossá tette, nincs többé. Amíg XII. Piusz pápa (1939-1958) elutasított minden együttműködést a kommunistákkal, utódai a helyzet állandósága tudatában elfogadták a liberalizmus irányzatát, beilleszkedtek a hatalmi rendbe. XXIII. János pápa a kooperáció és a béke megóvása nevében

szentesítette az US–USSR koegzisztencia-politikát. Messzemenő átalakítást kezdeményezett az Egyház életében a liberalizmus szellemében, ami meg is valósult a II. Vatikáni Zsinat (1952-1965) során, amely lényegesen átformálta a katolikus egyház kulturális, társadalmi és politikai helyzetét. A Vatikán keleti politikáját mindvégig Casaroli érsek végezte. VI. Pál pápa a 70-es években sorra fogadta a kommunista vezetőket: Tito, Ceausescu, Zsivkov, Gierek és Kádár voltak vendégei.

A liberalizmus olyan mértékű elfogadása, amibe belefér a kommunizmusnak tett engedmények sora, mérhetetlen sok kárt hozott az egyházra. Mindszenty, Szlipij, Wyszynski és Stepinac híveit súlyosan érintette az egyház keleti politikája.

Csapó Endre

gyermeké. Az apa helyett a nagyapa, egy marxista agitátor gondoskodott róla, már amennyire egy ilyen városról városra bujkáló, rendőrségtől kergetett felforgató tehette. Összeesküvések, gyűlölködések, titkos összejövetelek légkörében nőtt fel Herbert, akit a nyugtalan, megszállt nagyapa még a bíróság elé is magával vitt.

A 20-as években a kommunista alvilág egy vörös újságírója, Julius Lebes vette oktatás alá a fiút, és besorozta a fegyveres Vörös Sólók nevű sejt-szervezetbe. Herbert emellett cikket írt Lübeckben megjelenő marxista kiadványokba.

A harmincas évek elején Hitler hívei is már erősen szervezkedtek, összeállították a kommunista írók névsorát. Tizenkilenc éves volt Herbert Frahm, amikor nem érezvén biztosnak a talajt Németországban, a vele együtt élő állapotos barátnőjével egy halászhajóra szállt, amelyről mint Willy Brandt lépett Norvégia földjére.

Eltársai itt is felkarolták és hamarosan Németország elleni marxista feladatokat végzett el Csehszlovákiában, Franciaországban, Hollandiában, Angliában és Spanyolországban.

A német összeomlás után visszatért Oslóba, ahonnan rövidesen mint egy norvég katonai misszió sajtóattaséja, Németországba utazott. Egyike volt azoknak a tízezrekre menő kergetőknek, akik szinte ellepték Németországot, és a történelem legnagyobb embervadászatát vitték végbe. „Háborús bűnösöket” kerestek, mindenkinek a múltját felpiszkálták, s ha valami köze is volt a régi rendszerhez, már cipelték is börtönbe, internálótáborba.

A Neue Zeitung, az amerikai megszálló hatóságok által fenntartott németországi újság, teljes erővel népszerűsítette Willy Brandtot, mint aki a berlini kérdésben, de világnézetileg is egymással élesen szembenálló(?) amerikai és orosz törekvések közül az előbbi szándékait teszi magáévá.

Willy Brandt a bolsevista szorításnak ellenálló Nyugat-Berlin hőse lett, a szabad világ gladiátora, akibe az amerikai „antibolsevista” politika bizalmát helyezheti. Kennedy elnök és kormánya nem egyszer adta jelét annak, hogy nem Adenauer, hanem Brandt az a személy, akin keresztül politikai előnyt várhat a német nép Amerika részéről.

A kreatúra, az »antibolsevista« és a Nyugat bizalmát élvező kancellárje-

lölt készen volt. A „nyitás keletre” politikát azonnal érvényre juttatták.

Akinek még illúziói voltak Amerika politikáját illetően, azt ki kell ábrándítsa az a tény, hogy (a Vietnamban „antibolsevista” háborút folytató) Amerika, úgyis mint a NATO fő erőse, a szabad világ legfőbb öre, teljes diplomáciai támogatást adott a német kancellár vörös orientációjának.

A német irányváltás múlt év augusztus 12-én a német–orosz megemlékezési szerződésben lépett a nyílt diplomácia útjára. Eszerint a németek elismerik a második világháborús vereségük által előállított határokat véglegesnek, az Odera–Neisse új keleti határvonalat kifejezetten, Kelet-Németország létét pedig hallgatólagosan, mondván, hogy a „felek érthetetlenek tekintik a jelenlegi államhatárokat”. Amit az oroszok akartak, elérték. Ami ellen a németek 25 évig tiltakoztak, azt most aláírták. Vagy talán fogalmazzunk szabatosabban: aláírta a német nép nevében Willy Brandt.

És most ennek a politikai baloldalnak a kreatúrája, egy senkiházi, Moszkvára repült és eladta nemcsak Nyugat-Németország, hanem Kelet-Németország és a lengyel-megszállta Németország népeit is, és amihez végleg nem lett volna joga, kilátásba helyezte a jaltai, potsdami diktátumok által vasfüggöny mögé nyomorított Közép-Európa – köztük Magyarország – hódoltságai állapotának garantálását is.

Szovjetországra és a két vörös Németországra közt a magyar függetlenségre hosszú tél borul.

(Ausztráliai Magyarság, 1971. március.)

Újévi gondolatok (1972)

A most elmúlt esztendő, 1971, az emberiség történelmében sorsforduló volt. Amerika, Európa és Ázsia olyan események színtere lett, amelyek hosszú időre kihatnak. 1971 eseményei: a hidegháború kinyilvánított befejezése, Anglia belépése a Közös Piac országai közé, Kína ENSZ-tagsága nem jelentenek a politikában jártas megfigyelő részére irányváltást, mégis, ennyi elhatározó jellegű változás egy rövid esztendő alatt még nem történt. A felsorolt események közül a hidegháború nyilvánosan kifejezett beszüntetése és Kínának a kétpólusú világ harmadik pólusaként való beho-

demokráciák megszilárdulnak, Kubában bolsevista támaszpont épül, bent az országban McCarthy és más aggodalmaskodók elhallgatnak a liberális sajtó pergőtüzében, az amerikaiak által felheccelt kelet-európai felkeléseket magukra hagyják, és amikor akad egy német kancellár, aki Nyugat-Németországot átvizsi a keleti táborba, Amerika kijelenti, hogy vége a hidegháborúnak.

Új korszak kezdődik 1972-ben. Négy központ körül szerveződik a világ. A két nagyhatalom, Amerika és Oroszország mellé felzárkózik Kína és Európa.

Vörös Kínát az Egyesült Államok keleti politikája szülte 1949-ben. A vízfejű újszülöttre sokáig vigyázni kellett – Amerika 7-ik flottája őrizte Mao országának partvidékét Nemzeti Kína esetleges magánakcióival szemben. Csak jó húsz év elteltével sikerült a védőbúra alól napvilágra hozni. Kínában már kezdettől fogva két irányzat harcolt a hatalomért. Az egyiknek amerikai, a másiknak moszkvai kapcsolatai vannak. Moszkva azzal vádolja Mao CeTun-got, hogy „kispolgári nacionalista”. Tény, hogy Mao lerázta magáról az orosz gyámkodást. A kultúrforradalom Mao pozícióját tartósan megerősítette, és az agg főnök győztesen került ki a szeptemberi belső harcokból is, ami Mao pártja és hadserege közt folyt le. Lin Piao, az utódjelölt, nincs többé. Állítólag szökés közben, az orosz határon lőtték le. Amerika azonnal a hóna alá nyúlt az ingadozó Vörös Kínának. Nixon látogatásának előkészítése címen az amerikai külpolitika irányítója, dr. Kissinger, két ízben is Pekingben járt. Útját követően a nyugati kormányok hanyatt-homlok rohannak, szinte gombnyomásra, ennek a belső bajoktól rogyadozó gólemnek nemzetközi diplomáciai érvényesítésére.

Ahogy előbb-utóbb Kínával is számolni kellett, lassan Európa sem lesz mindenből mellőzhető. Minden jel arra mutat, hogy Európa (egyelőre Nyugat-Európa) politikai egyesítésére hamarosan sor kerül. Anglia belépésével felgyorsul a folyamat, melynek végső állomását a nemzeti államok teljes feladása jelenti. Közös pénz lesz, az államhatárok eltűnnek, illetve közigazgatási határokká szűkülnek.

Mind többet fogunk hallani ebben az évben az Európai Biztonsági Konferenciáról, amely véglegesíteni van hivatva az orosz-bolsevista állam hódításait. Kelet-Európa rendező hatalma még hosszú ideig Oroszország lesz.

Hozzá kell szoknunk, hogy nem olyan események várhatók, amiket alkalmasnak tartunk a trianoni zsákutcából való kijutásra. Az a politikai szándék, amely 1914-ben lángborította Európát, a két világháború következtében minden eszköznek a birtokába jutott ahhoz, hogy Európát saját céljai szerint átrendezze. Ennek az átrendezésnek az ideje a jelek szerint ebben az esztendőben jön el.

Felszabadulás, revízió, magyar vonatkozásban nem lesz. Sokkal valószínűbb, hogy a nyugati federáció sikere nyomán Közép-Európa nemzeteit is közös igazgatás alá tömörítik. A Balkán-federáció terveiről nyugati és jugoszláv lapokban is olvashatunk már.

1972 nagy események esztendeje lesz.

(Ausztráliai Magyarság, 1972. január) (Folytatjuk)

Veszélyben a magyar Szent Korona

Az utóbbi hónapokban ismét sok szó esik amerikai politikai körökben a Szent Koronának a magyarországi bolsevista kormány kezére adásáról. Egyre nyilvánvalóbb, hogy az új amerikai politika – amely a koegzisztenciás állapotból 1971-ben a nyílt kollaborációs állapotba jutván eredményezte Mindszenty hercegprímás eltávolítását – következő aktusa a Szent Korona kiadatása lesz.

A Szent Korona a 2. világháború után amerikai őrizetbe került azzal a kinyilvánított szándékkal, hogy azt csak a szabad Magyarország egy független magyar kormányának adják ki.

A State Department és a Fehér Ház a magyar Szent Koronát 26 éves őrizet után a kommunista pártkormány kezei közé akarjajuttatni, abból a politikai és gazdasági célból, hogy USA és a kommunista pártkormányzat között a kapcsolatok „normalizálódjanak” és egyben Moszkvának – még Nixon látogatása előtt – „kollaborációs” gesztust szolgáltatassanak.

Az új keleti politika irányítója, dr. Henry Kissingert, akit – nagy befolyása miatt – Nixon Rasputyin-jának neveznek. Nagyon kérdéses természetesen, hogy csupán befolyásról van-e szó, bár tény, hogy az Egyesült Államok minden antibolsevistája Nixonra szavazott, de az is igaz, hogy a hatalomra kerülve szinte törvényszerű, hogy a választási kampány szövegait az elnök felejtse el leghamarabb. Jellemző a svájci „Weltwoche” megállapítása: „Szinthe csodálatos, hogy a két férfi, aki származását, temperamentumát és képzettségét tekintve annyira különböző, az elnök, a kaliforniai kvéker, és tanácsadója, a bajorországi zsidó, ilyen tökéletesen egyetért a jövő világpolitikai terveit illetően”. Bárhogy álljon is a dolog, egyezik-e a véleményük, vagy befolyás alatt áll az elnök, tény, hogy Amerika külpolitikáját Henry Kissinger irányítja. Ő biztatta és indította Willy Brandtot is a moszkvai útra, és ő készítette elő Nixon pekingi és moszkvai látogatását, melyek előkészületei teremtették meg Vörös Kína ENSZ-tagsága feltételeit.

Amikor a Korona elhagyta az országot, őrzői esküjükhöz híven cselekedtek, az 1944-es orosz invázió veszedelmei elől mentették ki és adták át a győztes Amerika hadseregének megőrzésre. Amerika abban az időben elkötelezte magát Kelet-Európa, benne Magyarország felszabadítására. Amerika politikája ettől az ígérettől fokozatosan eltávolodott. Őszinte sohasem volt, ezt 1956 eseményei bizonyítják. Az 1944-45-ös orosz invázió nem múlt el, az orosz csapatok azóta is, a nemzetközi joggal ellentétben is, Magyarországon tartózkodnak. Magyarországnak szabadon választott kormánya nincs, a pártkormány az oroszok árnyékában került az országba és létezik egyetlen alapja az orosz katonai megszállás. Ennél fogva a magyar Szent Korona hazatérésének mind jogi alapja mind biztonságának feltételei még ma is hiányoznak.

(Ausztráliai Magyarorság, 1972 január)

Hitünk magyarságunk

Nem teszünk írásjelet e két szó közé. A kettő egy, ezer év óta, és elválaszthatatlan. Egy volt e két fogalom az orosz megszállás előtti szabad hazában, sorsunk is egy lett a keresztény magyar állam összeomlása után. Hitünk magyarságunk még drágább

Ilyen a világ! (5)

Kedves Olvasóim!

Négy korábbi írásomból kivonatoltam a mai helyzetre is utaló részeket. Ezek felidézésével kívánok rámutatni az Európát letaroló, folyamatosan kifosztó két nagyhatalom valódi szándékára, ami a 60-as, 70-es években már a nyílt politikában is megmutatkozott együttműködésükben. Felhasználták a Szent Koronát, bomlasztották a katolikus egyházat, előkészítették Európa fölötti hatalmuk véglegesítését olyan szerződéssel, ami minden európai államra kötelező érvényű lett.

A hetvenes években kialakulóban volt egy amerikai-szovjet alkotta eurázsiai

„szocialista birodalom” terve, ami a két nagyhatalomra alapozandó világhatalom alapjául szolgál. Akkor ennek még semmi nem állt útjában. Ezt lemérte a Vatikán is, és a pusztá megmaradásáért, valamilyen túlélés reményében, hozzá igazodott.

A jelentős változásokkal teli korszak legfontosabb kialakító személyeként a németországi származású zsidó Kissinger vitte érvényre a Rockefeller-ház tényleges hatalmát a Fehér Ház felett. A Watergate botrány nyomában Nixon elnök bizalmi embereit kitakarította, helyükre az Eastern Liberal Establishment, vagyis a pénzhatalom emberei nyomultak. Azóta mindkét párt azonos (liberalista) irányt tart.

Csapó Endre

előttünk hazánk elvesztése után.

Helyi vonatkozású írásunkba egy külföldi magyar újságból teszünk ide egy kis kiragadott részt a következő csillag írásjelig. (Kanadai Magyarorság 1972. január 15, Oláh György „Pásztor maradjon a nyájánál” c. írása).

„Az Egyház fellegvárában, Itáliában a szabad világ leghatalmasabb kommunista pártja alakult ki. Ugyanakkor Franciaországban is, ahol a lakosságnak legalább 82 százalékát jegyzik be katolikusnak, 43 millió lelket, szintén a Kreml irányítására hallgató kommunista pártja növekedett fel az ország második legnagyobb politikai szervezetévé. És ha Willy Brandtnak Nobel-díjjal jutalmazott erőfeszítése sikerül, és Nyugat-Németország is átáll a keleti vörös tömbhöz, a marxizmus legkülönb német versenytársának, Adenauer rajnai szociális katolicizmusának is le kell szerelni.

Latin-Amerikában pedig, ahol a kétszázhuszmilliót számláló katolikusok egy része ma is a középkori spanyol katolicizmus fanatizmusában és indoneger vallási babonákban él, olyan hegyomlás indult meg, amire legjellemzőbb, hogy Cordobában a kereszténydemokrata vezetők az uruguayi választások előestéjén üdvözlő sürgönyt küldtek az Uruguayi Népfrontnak. A sürgönyben jelentették az új kommunista fedőszervnek, hogy imádkoznak győzelméért. Chilében, amikor Fidel Castro ottjárt, papok és apácák ajánlották fel kétkezü munkáját a kubai cukornádszürethez, melynek sikerétől függ a tíz év óta válságban vergődő kubai »szocialista építés«.

A Kreml latin-amerikai helytartója, a Marx, Lenin és Mao legbuzgóbb igehirdetője úgy meggyőzte őket, hogy a habanai érsek és az egyház csak övele tart, hogy máris indulni akartak Kubába rohammunkára, az ottani »krisztusi szocializmus« megsegítésére... Nem kell képzelőerő hozzá, ha így mennek a dolgok, hogy lelki szemekkel egész csomó színek katolikus dél-amerikai köztársaság címerében a jakobinus jelvények mellett a sarlókalapácsot lássuk. Ha ez a hegyomlás nem áll meg, a világ 614 millió katolikusának nagyobbik fele egy-kettőre vörös diktatúrát fog szolgálni a »világbéke«, a »népek szabadsága« és a »demokrácia« nevében.

Az itteni békepapok – most láttam őket egy száznegyven tagú gyűlésükön – ingujjra vetkezve gitároznak,

templomokat szállnak meg, püspökeket pellengérezik ki mint a »nép reakciós ellenségeit«. Ókeresztényeknek vallják magukat. Közben persze nem a drogok, szex-orgiák, istentelenségek elfajulása, a fiatalok bűnözés és a bombamerényletek ellen hirdetnek keresztshadjáratot. Sőt.

Budapestten a három éve ülésezett Második Vallásszociológiai Világkongresszus Lenin arcképe és a sarlókalapács jelvénye alatt kimondta: az öntudatos leninista marxizmusnak ma együtt kell működnie a »haladó« keresztényekkel. Ezek a »haladó« (a marxizmussal egyre szorosabban együttthaladó) keresztények szaporodnak itt is most oszlással. Ők hirdetik, nincs többé szükség passzív mártírumra! Jézus Evangéliumát »aktualizálni« kell. Sőt »aktivizálni«. –Adjad meg a Cézárnak ami Cézáré, és Istennek ami Istené – evangéliumi példázatának is csak az első része érvényes most szerintük. A vörös Cézároknak mindent meg kell most adni. Az Isten most várhat irgalmával, megbocsátásával, míg bomba, fegyver, partizánharc meg nem dönti a reakciós kapitalista világrendet...»

Mi itt, a béke, nyugalom, építés szigetén alig hisszük a dél-amerikai magyar újságíró szavait. De Írország példája (ha arra gondolnánk, hogy itt ilyesmi nem létezhetik) intő példa az ausztrál egyházi hatóságoknak is, hiszen tudjuk jól: az IRA fegyvereit a vasfüggöny mögötti Csehszlovákia szállítja – amerikai dollárért.

(Ausztráliai Magyarorság, 1972 május)

Nem engedünk ötvenhatból

A szabadságharc tizenhatodik évfordulóján minden eddigénél komolyabb aggodalom tölt el bennünket nemzeti létünk és állami függetlenségünk jövőjét illetően. Tudjuk jól, hogy Jaltában Roosevelt elnök eladott minket a bolsevistáknak. Ismeretes, hogy Eisenhower, (aki hátráltatta a második világháború végén az amerikai előnyomulást, hogy Berlint, Prágát és Budapestet az orosz foglalhassa el) becsapta a világot, amikor „keresztes hadjárat”-ot hirdetett a bolsevizmus ellen, majd amikor győzött a magyar felkelés, táviratot küldött Titónak, melyben zöldre állította a szemaforot az orosz támadás részére. (Dispatched on November 2. 1956. telegram to Tito read: „The Government of the United States does not look with favor upon governments

unfriendly to the Soviet Union on the borders of the Soviet Union”. – Congressional Record Aug. 31. 1960. page 17407.)

Aggodalmunkat betetőzi Nixon elnök moszkvai útja, amelynek során megállapodást kötött a bolsevistákkal az úgynevezett „Európai Biztonsági Értekezlet” támogatására, amit már évek óta szorgalmaznak Moszkvából. Ez az értekezlet egy nemzetközi szerződésben akar határozni, amely véglegesítene a szovjet uralmát Közép-Európa felett. Ha ez a szerződés létrejön, minden olyan felkelést, mely a gyarmati megszállás megváltoztatására irányul, a szerződő felek közösen fojtanak el. Ez a szerződés, ha létrejön, börtönné teszi Európát, végleg eltörli a nemzeti államokat, és közigazgatási területeket létesít a közép-európai országok helyére.

(Ausztráliai Magyarorság, 1972 október)

Az európai zsákmány biztonsága

Az „európai biztonság” címszó alatt futtatott politikai törekvésekről már adtunk néhány ismertetést. Közel tíz éve gyúrja a sajtó a közvéleményt, elsősorban Európában, hogy a két szó úgy tűnjék fel, mint valami megnyugtató törekvés Európa békés fejlődése érdekében.

Amikor a sajtókampány elkezdődött, Kína még a „szocialista államok közösségéhez” tartozott, Amerika és Németország, mint a NATO-szövetség két legerősebb tagja, célpontja volt az Európa biztonságáért egyre hadonászóbban aggódó Szovjetunió propagandájának. Azóta nagyot fordult a világ, 1972-ben vörös Kína (nyíltan is) inkább a kapitalista államok közösségébe tartozik, mint a szocialistákéba, Nyugat-Németország az amerikaiak támogató jóváhagyásával oroszbarát politikát folytat, és Nixon moszkvai útja óta az amerikai-orosz barátkozás útján oda jutottunk, hogy Amerika ígéretet tett az „európai biztonság” kiépítésében.

Érdekes lesz ezzel kapcsolatban figyelni a vasfüggöny mögötti sajtó hangszerelését. Eleddig ugyanis úgy olvastuk onnét, hogy az európai biztonság az amerikai imperialisták és az újjáéledő német militarizmus NATO-szövetsége háborús törekvéseinek megállítására szükséges. Ennek megfelelően Nyugat-Európában az „európai biztonság” legkézségesebb támogatói a szocialista, szociáldemokrata pártok voltak, no meg Fran-

ciaország, amely már korábban leszállt a NATO-expresszről, amit immár betoltak egy félreeső mellékvágányra.

Európa biztonsága ezek után az Egyesült Államok és a Szovjetunió gondjai közé tartozik, csakúgy mint annak idején Európa felszabadítása. Így állván a dolog, semmi kétségünk nem lehet az irányban, hogy az e hónapra tervezett biztonsági értekezleten elinduló tárgyalások végülis teljes sikerre vezetnek, vagyis létrejön Európa biztonsága pontosan úgy, ahogy Washington és Moszkva akarja.

A második világháború Amerika és a Szovjetunió győzelmével végződött. A két győztes hatalom Európa közepén egy függőleges vonalat húzott (a jelek szerint még a háború befejezése előtt), amely elhatárolta Európa keletéről, illetve nyugatról jövő megszállását. Ez a választóvonal 1972-ben még fennáll. Közben néhány évtizeden át ún. hidegháborús állapot volt a két győztes hatalom között, de az semmit sem változtatott a választóvonalon. A vonal mindkét oldalán biztosítottak minket, európaiakat arról, hogy megérte az ötven milliós háborús áldozatot az a haladó új életforma, amely ebből született. Európa reakciós, bűnös életformák mocskában fetrengett, és csak alapos lecke és hosszas átnevelés vezetheti a haladás útjára, amit a nyugati kapitalizmusban is demokráciának neveznek, a kommunizmusban is demokráciának neveznek. Még jó, hogy a két halálos világnézeti ellentét nyájas harmóniába borul egybe, amikor Európa biztonságáról van szó.

Csak mégis – könyörgöm – megkérdezett minket valaki, hogy lelkesedünk-e az olyan demokráciáért, amely a hitleri embertelenséggel indokolja védtelen városok foszforbombás és atombombás elpusztítását? Olyan demokráciáért, amely Európában a 12 éves nemzeti szocializmusért 27 év után is megszálló katonaságot tart? Az olyan demokráciáért, amely milliós tömegeket szakít le az ország testéről, és érdekükben meg szólni se szabad? Amelyben versenyt nő a bűnözés és a bürokrácia, amelyben a művészetből zűrzavar válik, a vallás és hazafiság gúny tárgya lesz, ahol a többség akaratának nincs színtere, de a sajtó és a távolbalátó a felbérelt utcai tüntetők szólamaiból gyárt közvéleményt? Olyan demokráciáért, amelyben az ország egészséges fiait a „kommunizmus feltartóztatására” a vietnami őserdők halálfrontjára küldi a köztársasági elnök, ugyanaz az elnök, aki a vietnami fegyvereket szállító bolsevista vezetőknél baráti látogatást tesz és önti az ország iparának bő termékeit a rabszolgarendszer életbentartására, mialatt a hátszországban szétzüllik a család, mert az aszszonynak is munkába kell járni, hogy megéljenek, mert a fokozódó termelékenység többlet hozamát felemészti az új világrend kiépítésének költségei?

Ilyen demokráciáért sem mi, sem Európa népei nem lelkesedhetnek. Európa biztonságából minket magyarokat elsősorban Magyarország, Trianon óta fokozottabban – a magyar nemzet biztonsága érdekel.

Ami a magyar nép biztonságát illeti, az olyan európai légkör kíván, amelyben nem szolgálja többé minden helyzet, szándék és cselekedet a szláv terjeszkedés érdekeit. Egyszerűen csak ez!

(Ausztráliai Magyarorság, 1972 november)

Lesz-e béke Vietnamban?

A gyarmatellenes politika lehangosabb szövegíróje, az Egyesült Államok, a francia összeomlás után(!) azonnal felfedezte, hogy a „kommunizmus hatalomra jutása Indokínában és Délkelet Ázsiában veszélyezteti az egész szabad világot” (Dulles, 1954 március 19.) Nixon alelnök is úgy nyilatkozott, hogy ha a franciák visszavonulnak, az Egyesült Államoknak kell csapatokat küldenie.

Az 1954-es Genfi Egyezmény a 17-ik szélességi fokon demarkációs vonalat jelölt ki, és 1956 júliusára választásokat rendelt egy központi kormány létesítésére. A választásokból nem lett semmi, de Németország és Korea után ismét egy kettévágott ország lépett a vilápolitika színterére, amely a nyugat-keleti polarizáció szerint északon kommunista kormányt kapott, délen anti-kommunistát – hogy még húsz év múlva is ennek az alkalmi ötletnek a nyomán öljék egymást.

A hidegháború évei voltak ezek, amikor Amerika népe számonkérte vezetőitől a jaltai kiárúsítást, és követelte Kelet-Európa felszabadítását. A közakarát választási program lett: Eisenhower, Dulles, Nixon, Kennedy antibolsevista álarcot öltöttek, és kapóra jött részükre a bolsevizmus elleni harc ideális színtere, a kommunizmus továbbá térhódításának megakadályozása, az új kreatúrának, a délvietnami kormánynak a megvédése.

Ettől az időtől kezdődik a világtörténelem legvéresebb hadgyakorlata, amely hadüzenet nélkül tíz évig tartott. Együttal valószínűleg az utolsó olyan katonai működés, amit Amerika „antibolsevizmus” megjelöléssel folytatott. Azután hogy a második világháborúban a Szovjetuniót győzelemre segítette, előidézte Kína bolsevizálását, cserbenhagyta Koreát, hátatfordított a magyar szabadságharcnak, eltúrta a kubai kommunizmust saját partjai mellett, saját országában a kommunista szervezkedésnek és propagandának mind szabadabb kezét adott, érthetetlen volt, hogy éppen Indokína őserdeiben kergeti a kommunistákat? Amerika hadiipara táplálja a délieket, a szovjet tömb hadiipara az északiakat. Amerika hadianyagot szállít a Szovjetunióknak, és bevezeti Vörös Kínát az Egyesült Nemzetek Szövetségébe.

Az amerikaiak több mint 4 millió tonna bombát dobtak le Vietnamban (50-szeresét annak ami Angliára esett a második világháborúban), de a front nem mozdul odébb tíz év után sem. Csak egy magyarzata van: hadgyakorlat folyik mindkét részről.

Elég véres hadgyakorlat: 1961 óta 45 900 amerikai, 172 000 dél-vietnami és 899 000 északvietnami lelte halálát.

Az elmúlt tíz év alatt a híreket olvasó, rádiót hallgató nyugati közönség tudatába beleégett a vietnami tanulság: **a világ legnagyobb hatalma, Amerika roppant ereje, legkorszerűbb hadigépezete sem tudja feltartóztatni a kommunizmust még egy kis ország beháborújában sem – tehát értelmetlen a küzdelem!**

El kell felejtetni a kelet-európai államok sorsát, és meg kell barátkozni a koegzisztencia, majd a kooperáció gondolatával. Ennek a hadivállalkozásnak az elején a rabnépek felszabadítását sürgető közvélemény választott elnököt, ma Nixon főlényesen befutott azzal az ígérettel, hogy befejezi az „értelmetlen háborút”.

Ilyen a világ! (6)

Kedves Olvasóim!

Most, amikor megindult Európa békéje és államszervezeti rendje ellen három veszélyes támadás (migráns-invázó, ukrainai háború, atlanti gazdasági anchluss), jó kérdés, hogyan jutottunk el idáig? Volt-e valamilyen előjele a most kibontakozó kontinensméretű katasztrófának? Van-e a három támadásnak közös nevezője?

A száz évvel ezelőtt elindított háború felborította Közép-Európa rendjét, a második támadás beteljesítette külhatalmak uralmát,

egyrészt liberalista, másrészt szocialista álarcozással. A nemzetközi monetáris hatalom a kettős megszállásból a '70-es években Nyugat-Európa csatlakozását készítette elő egy nemzetközibb szintre emelt eurázsiai szovjetállamba. Ennek világosan megnyilatkozott jeleit idézem vissza ebben a sorozatban.

A közös nevező természetesen az Amerikai Egyesült Államok, pontosabban annak nevével és erejével gazdálkodó politikai garnitúra.
Csapó Endre

Majd jelentik az újságok, hogy helyreállt az országban a rend – mint '57-ben Magyarországon – és rövidesen felveszi Amerika a diplomáciai kapcsolatot az új kormánnyal – mint Kádárékkal.

Minden szimpátiánk a vietnami népe és örülünk, hogy Amerika sohasem volt Magyarország szövetségese.

(Ausztráliai Magyarság, 1973 február)

Merénylő kerestetik

Hónapokkal ezelőtt valami jugoszláv üzletben bomba robbant. Ez elég oknak bizonyult, hogy egyes munkáspárti szenátorok éles támadást intézzenek a bevándorlók felszabadítási mozgalmi ellen.

Szeptember 16-án a George Street-en (jugoszláv utazási irodában) felrobbant bomba tettese még ma sem került felszínre, és a nyomozás inkább személyes bosszúban vagy zsarolási esetben véli megtalálni az okot, mint politikai merényletben.

Egy „horvát terrorista” mégiscsak felszínre került ebből az esetből.

Bijedicsnek hívják, és sok áldozata várja őt a túlvilágon. Boszniai muzulmán, Bosznia és Hercegovina titkosrendőrségének főnöke volt, régi Titopartizán, jelenleg a kijelölt minisztertanács elnöke (az itteni újságok helytelenül miniszterelnöknek titulálják), most Whitlam miniszterelnök vendége volt, ami jó negyedmillió dollárba került az ausztráliai adófizetőknek – köztük a horvátoknak is.

Ez a diplomatafrakozott balkáni lesipuskás tízszázakkor testőrséggel vonult be Ausztráliába, mint a néhány éve itt járt Johnson elnök, és ennek arányában gondoskodott személyi védelméről az ausztrál belbiztonsági szervezet. Szinte szimbolikus, hogy amerre csak járnak ezek a keleti despoták, velük jön, terjed a rendörkordon, igazoltatás, motozás, polgárok zaklatása. Canberrában átforgatták az autókat, fegyverek után. Mindenki-ben terroristát láttak.

Olyan, hogy egy idegen állam diktatórikus kormányzatának egy tagja idejön, hogy politikai ellenfeleinek kiadatását követelje, precedens nélkül való beavatkozás más államok belügyeibe, amit kormányzati gyakorlattal lévő miniszterelnök visszautasít még akkor is, ha egyébként rokonszenvez ama diktatúrával. Lehetetlen állapot, hogy decemberben Ausztrália még harcol a kommunizmus ellen, és januárban új kormány jön, amely kiszolgáltatja a kommunizmus ellenfeleit. Még jó hogy nem a vietnami hadműveletekben részt vett katonákat kérte ki Bijedics elvtárs!

Mi magyarok aggodalommal szemléljük az eseményeket, amelyek so-

rán – addig amíg a bűnösöket bírósági eljárással meg nem nevezik – feltétel nélkül gyanúsítanak többszáz ausztrál állampolgárt, és migrant-ellenes hangulatot keltenek Ausztráliában, amely e forrongó világban még a társadalmi béke boldog szigete.

Nem akarjuk elhinni semmiért sem, hogy a terrorcselekményeket, bombauttetést, zsaroló elhurcolásokat és repülőgépes útonállásokat valamiféle bacillusfajta terjesztik, és szinte egyszerűen a nyugati világ minden országában. Kell lennie összefüggésnek Vietnam, Közel-Kelet, Írország, Kuba, Chile, Black September, Uganda, Kongó, Black Power, Indian Action, stb. stb. között valami emberi színvonalon, és nem a vírusok világában. Ez ellen az egyedüli védekezés a törvényes rend, társadalmi nyugalom és zavartalan termelő munka biztosítása.

(Ausztráliai Magyarság, 1973 április)

Nixon és a szovjet megszállás

Az amerikai magyar újságok keserű hangon panaszkodnak arról, hogy Nixonba vetett reményeik nem váltak be, csalódtak ígéreteiben, meghirdetett politikájában. Egy évvel ezelőtt még azt írták, hogy Nixon kifogta a szelet a liberálisok (ott a baloldaliakat nevezik így) vitorláiból, belpolitikailag megvalósítja a reformokat, amiket azok hirdettek, külpolitikájában pedig – ő mi bátor és határozott – a bolsevizmusból kezes bárányt csinál.

Ha a magyarnak nincs ponyva a feje fölött, épít magának légvárakat. „Magyarok Nixonért” mozgalmak alakultak, bölcs politikai hírmagyarázók minden tény ellenére Nixonot, mint a magyarok nagy barátját ábrázolták, és élén jártak a választási kampányban annak a 170 000 bevándorlóból álló önkéntes toborzó hadseregnek, amelynek tagjai végre erejüket érezték a demokrácia nemes küzdőpöröndjén és mámoros győzelemmel jelentették a választások után, hogy „a kelet-európai népek akarata is érvényesült a választásokon”. Semmi jel nem volt elég arra, hogy észrevegyék: a választások már itt nem számítanak, a váltókat akkor már átállították azok, akik a politikai forgalmat irányítják.

Az első keserű cikk csak februárban jelentkezett az amerikai magyar sajtóban. A választások előtt számos gesztus történt az amerikai nemzetiségi csoportok felé a Republikánus Párt részéről. A sok ígéret egyikéből törvény is lett, az 1972 évi Education Act, amely 15 milliót irányzott elő az amerikai kisebbségek nyelvének és kultúrájának ápolására. Ezt – noha tavaly nyáron a törvényhozás mindkét háza megszavazta már – egyszerűen kifejezték a költségvetésből.

A második hideg zuhanyt a Breznyev-látogatás alkalmával kapták a kelet-európai származású nemzetiségi csoportok. Itt már alig lehetett diplomáciai magyarázattal kendőzni az eseményeket, a látogatás politikai jellegű volt: nem a Szovjetunió államelnöke jött Nixon elnökhöz látogatni, hanem az orosz kommunista párt főtitkára. Az államfőknek kijáró külsőségek közt lefolytatott fogadtatás a pártvezérnek szólt és rajta keresztül a kommunizmusnak. Igaz – még mindig akadtak reménykedők, hogy az antibolsevista Nixon talán egy jó húzással kiszabadítja a kelet-európai országokat az orosz medve karmaiból. Hiszen ő volt az, aki ott állt 1956-ban az andai hídnál, ahol egy vérző ország nyitott sebéből láthatta az orosz militarizmus kegyetlen, népellenes orgiáját, amely elől kisemberek, munkások tízezrei menekültek. Jó, igaz, Amerika biztatta a felkelést, csapatokat nem küldött, de elküldte alelnökét, akiben megmaradnak a szomorú látvány képei és – a magyar emigránsok logikája szerint – most, mint Amerika elnöke bizonyosan és minden ellenkező látszattal szemben egy diplomáciai sakkhúzással kiszabadítja országunkat az immár közel harminc éves orosz katonai megszállás alól.

És amikor a bécsi csapatlétszámcsökkentési konferencián az oroszok kívánságára Amerika utasította nyugati partnereit, hogy ne ragaszkodjanak a magyarországi megszálló csapatok kivonásához, egyszerre leszakadt a mennyezet az amerikai magyar emigráció feje felett. Jött a szokásos magyar kétségbeesés, Amerika ismét cserbenhagyott minket, itt a vég, itt már nem lehet tenni semmit. A magyar emigrációs sajtó ködévő külpolitikai rovatvezetői, akik húsz éve etetnek minket azzal, hogy Amerika majd fölszabadítja Magyarországot, még ma sem akarják elénk tárni a valóságot, hogy Amerika, amely katonai szövetségese volt a második világháborúban a Szovjetunióknak – most politikai szövetségese lett. Ők azok akik oly megértők lettek egyszerre az 56-os gázolás után Amerika iránt, hogy „nem kívánhatjuk, hogy miattunk világháborút robbantssanak ki”. De akkor miért idézte elő Amerika az orosz-magyar háborút '56-ban? Igaz, hogy országunk jelentéktelen játékszere a nagyoknak, de miért lágyul el a szívünk a jobbról-balról minket rugdosó nagyhatalmak egyike iránt csak azért, mert egyidőben propagandája részünkre oly kedves dallamot andalított a fülünkbe? Mire való becsapni a magyar olvasóközönséget üres szövegek ismételtetésével? Miért nem lehet megmondani: **hát ilyen a világ**, ezt készítik elő földi életünk irányítói: országunk sor-

sában megállapodott Moszkva és Washington, és Vatikán sem támaszt erkölcsi kifogásokat. Mert ha egyszer felismerjük a valóságot – és mivel minden helyzetben élni kell és élni akarunk, és amíg a lehetetlent ki nem szorítják belőlünk, ezt magyarul, magyar érdekek szerint gyakoroljuk – módunkban lesz megmaradásunk reális politikáját gyakorolni. Védekezni csak az tud, aki ismeri a veszélyt.

A homokba dugott fejű külpolitikai hírmagyarázók minden világos esemény ellenére még így bódítanak minket: „Nixon az Egyesült Államok elnöke és nem Magyarorszáé. Elsősorban az USA érdekei befolyásolják döntéseit. Magyarország a világpolitikai terveinek csak egy összetevője a sok közül. Nixon soha, egyetlen szóval sem helyeselte a kommunizmust.” (Californiai Magyarság). Szóval jámbor és naiv olvasó, tudd meg, hogy Nixon minden elkepesztő esemény ellenére nem helyesli a kommunizmust. „Szóval” nem! Az orosz megszállást viszont szó nélkül ...ugye...

Mi következik ebből? Zűrzavar, amiben ismét mindnyájan egymásnak esünk. Egy-két tünet máris jelentkezik: dr. Vágó Pál, volt nyilas képviselő, aki felfedezte a kínai-magyar rokonságot, Kínától – vagy ahogy ő mondja: Csinától – várja Magyarország felszabadítását. Készülő „Csína Európarendező hivatása” című könyvéről szóló röpcéduláján így bölcseledik: „Emelkedjünk a csonka országhatárokon túllátó világpolitikai magaslatra a kommunizmus megítélésében. Értsük meg végre: a kommunizmus adminisztrációs keret, amely lehet nemzet- és néperdekű, ha annak uralkodó testülete nép- és nemzetérdekű. A kínai forradalom szelleme lényegében azonos azzal a nemzet- és néperdekű mozgalom szellemével, amellyel mi, hungaristák, harcoltunk Szálasi oldalán”. Most már értvem, miért kiáltott fel Széchenyi István: – Isten ments meg a pártemberektől!

A másik helyezkedő típus, a realpolitikus, aki megérzi az új idők új szeleit. A müncheni Nemzetőr első oldalán közli a Franco elől emigrált Salvador de Madariaga cikkét, amiben azt ajánlja Európa népeinek, vessék el a nemzeti érzéseiket, oldódjanak fel: „...bolygónkon megváltozott a közösségi lét mércéje: ezelőtt a nemzet volt az egység, ma a kontinens. Tehát: egyesüljete, vagy pusztuljatok!” A jó öreg marxista négy Károlyra építi a nemzeteket pusztító Európáját, eszményképét imígyen kínálgatja a szabadságharcos írók lapjában: „A harmadik Károly nagyon sokban különbözött elődeitől. A világ Marx Károlynak ismeri, s egy része, ma is úgy tekint rá, mint vezérére. Ő is itt született a közelben, Trier városában, annak a népnek a fiaként, amely évszázadokon át görnyedt az elnyomás és megvetés terhe alatt. Ő maga azonban nem görnyedt meg soha. Acél-gerince merőleges egyenesként szökött magasba, lángoló büszkeséggel, s ez a szenvedély egymagában elég volt ahhoz, hogy világra szóló földrengést váltson ki, melynek utórezgése még ma is elsötétítik látóhatárunkat.”

Így hát nosza: megértéssel vagyunk az amerikai átalakulás iránt, a kínai kommunizmustól kívánatos a felszabadulásunk és az euró-marxizmus elveiről feladunk ezeréves függetlenségünket. Fene a hasznunkba, hát csak az orosz nem veszi be!

(Ausztráliai Magyarság, 1973. szeptember)

„hogy mindnyájan egyek legyenek”

Szép kiállítású könyvet hozott a poszta Németországból a Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom kísérőlevegélvel, mely szerint a Katolikus Szemle kiadásában megjelent könyv az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem és a Katolikus Magyar Egyetemi Mozgalom által közösen rendezett ökumenikus találkozójának anyagát 160 oldalon a 13 országból egybegyűlt, 240 magyar részvételével megtartott, hatnapos találkozó előadói anyagát tartalmazza – „A keresztény és magyar lelki egység mai kérdéseiről”.

A kötet 12 elhangzott előadást szösz szerint idéz. Az előadók: Balla Bálint egyetemi tanár, szociológus (Berlin); Bárczay Gyula ref. lelkész (Basel); Békés Gellért rk. teológiai tanár (Róma); Cseri Gyula ref. lelkész (Mainz); Gánóczy Sándor rk. teológiai tanár (Párizs); Hanák Tibor filozófiai író (Bécs); Morel Gyula egyetemi tanár, szociológus (Innsbruck); Cs. Szabó László író (London); Teichmann Jakab főrabbi (Zürich); Tóth János nemzetközi jogász (Genf).

Ez a cikk többet akar nyújtani szokásos tartalmi ismertetésnél, és bizonyos veszélyérzettel vezetve kiemeljük azokat a részeket, amelyek mögött egészen más szándékokat vélünk felismerni, mint a keresztény egyházak közti együttműködést.

Egyházi önkritika

Az első, ami szembetűnő, hogy a római katolikus Egyház teljesen feladja a merev álláspontot, és az egység érdekében nem csupán engedményeket tesz, hanem történelmi önkritikát is gyakorol.

Békés Gellért: „Joggal merül fel a kérdés: egyáltalán van-e még mondanivalója a kereszténységnek az ateista humanizmus szekularizált világában? A kérdés annál súlyosabb, mivel az újkori ember lázadása szellemtörténeti szempontból megokolt, s józanul gondolkodó hívő ember nem tagadhata, hogy a felvilágosodás, a tudományos haladás és az általános műveltség az ember létét és fejlődését biztosító társadalmi intézmények terén kétségkívül nagyban előmozdította az emberibb világ kialakításának ügyét”.

Az előadókban még felvetődik a kérdés, hogy vajon az intenzívebb racionalizálással nem kerül-e az egyén szabadsága az áldozati oltárra:

„Ma nem az egyház vagy a vallás veszélyeztetési személyi szabadságának és szociális kötelességének összhangját, hanem az ateista humanizmus szekularizált világa és racionalizált társadalma. Az evangéliumi üzenet ma éppen a humánus megőrzése, az emberi együttélés, a társadalmi igazságosság s a nemzetközi béke biztosítása végett időszerű, s az egyházaknak ezen időszerűség jogán kell közös felelősséget vállalniuk a mai emberért.”

De amikor Békés Gellért előadásának konklúziójához ér, egyháza feladataként mégsem az egyén, vagy éppen nem a racionalizált világ kitaszítottjairól, a régi múlttal, hagyománnyal bíró keresztény népekért szólal fel, hanem sietve feltesz egy divatos hanglemet: „Testvéri együttérzés minden emberrel, főleg az emberi örökségükből kitaszítottakkal, közös erőfeszítéses életkörülményeik, munkájuk, társadalmi jogaik biztosítására, a fejlődésben lévő népek ügyének támogatása, amit ma felelősséggel vállalni kell”.

Pót-világnézet

Hanák Tibor megállapítja, hogy: „Az ideológiák a széteső keresztény világkép és erkölcsi rend nyomában keletkezett mentőkísérletek, kiegészítő

Ilyen a világ! (7)

Kedves Olvasóim!

Az egységes világhatalom programjának fontos hatalmi tényezője lett a Szovjetunió a második világháború utáni nagyhatalmi rendben. Nagy területen sokféle népet összefogó gazdasági és politikai hatalomként fontos szerepet kapott az úgynevezett Harmadik Világ országainak kommunista államszerkezetbe kényszerítése terén. A világ két táborba – liberalista, szocialista – szervezetten készült egységesülni. A Szovjetunióban megerősödött (a sztalinizmust elvető) intrenacionalista elkötelezettség,

mindegyre alkalmassá vált a következő történelmi szerepére. Ugyanakkor a koegzisztenciás állapotból kooperációba fejlesztett amerikai politika szorgalmazására Nyugat-Európában enyhülési, majd a szovjet rendszert elfogadó irányzatok keltek életre. Eurokommunizmus Franciorszámban, Olaszországban, Ostpolitik Németországban. A Vatikán sem maradhatott ki, ott a Keleti Politika mutatott rossz példát a híveknek, a kommunista hatalom elfogadására. Végül is a terv más úton látszik manapság megvalósulni. Csapó Endre

műveletek, a társadalmi mozgalmak tudatos támaszai, a szociális törekvések és a tudományos gondolkodás összefogásának, vegyítésének termékei, vagy pedig épp az irracionális hirdetői. Az objektívan ható rendszerek megingása, a hierarchikus (teocentrikus) világnézet kiüresedése hozta létre a pótvilágnézeteket, kiegészítő elveket, az ideológiákat”.

A filozófusok általában tagadják az egyházi filozófiának a képességét a modern élet követelményei kezelésével, bár az is kimutatható, hogy új, tetszetős, bizonyos rétegekre nézve hasznos elméletek propagálása létesített filozófiát az egyház működési területének korlátozása céljából. Amennyire egyházi monopólium volt a filozófia a középkorban, olyannyira válik a marxisták monopóliumává ma, és valószínűleg téved az egyház abban, hogy ha elismeri a marxista filozófia létjogosultságát, akkor – a második helyen – még biztosíthatja a létét. A „szekularizációs” folyamat végén az egyháznak már semmilyen szerepe nem marad. (Szekularizált világnak nevezik azt az állapotot, amelyben az egyházaknak már nem lesz szerepük.)

Bár az ismertetett *Ökumenikus Találkozó* célja az volt, hogy: „megvitasa a keresztény és magyar lelki egység kérdéseit, a rendezők szükségességnek látták meghallgatni egy zsidó teológus véleményét is arról, hogy „mi az, amit a hívő zsidó ember időtálló értéknek tekint vallásában”.

Dr. Teichmann Jakab zürichi főrabbi az alábbiakban válaszolt:

„1). A zsidó hívő csak egy örökérvényű szövetséget ismer el, amit Isten az emberrel kötött; ez Mózes közvetítésével történt és a Sinai kinyilatkoztatással kapcsolódik össze. »Új Szövetséget« csak ennek megújításaként, vagy helyesebben ennek, mint más népekre való alkalmazását tudja felfogni, de semmiképpen nem úgy, mint valami, az előzőnél magasabbrendű kapcsolatot Istennel. 2). A Sinai kinyilatkoztatásban, amely a szövetség alapja, Isten nemcsak önmagát, hanem törvényeit is kinyilatkoztatta. A zsidó hívő – mint a keresztény is, akinek hitéhez tartozik, hogy higgyen az ószövetségi kinyilatkoztatásban – ezt a törvényt, a Tízparancsot, örökérvényűnek tekinti. 3). A zsidó vallás alapvető hittétele az egy Isten tana, »En vagyok az Úr, és senki más: rajtam kívül Isten nincsen!« (Izaiás, 45. 5). Bizonyos értelemben »szent háromságról« is lehet beszélni a zsidó vallásban, amennyiben maga Izrael az Isten fia, a Sinai kinyilatkoztatás pedig Isten Lelkének megnyilvánulása, Isten ismeretének és parancsának közlése. 4). A zsidó hívő Isten választott népének tekinti a zsidóságot. Ezt a kiválasztást a Sinai kinyilatkoztatás és a Mózes által kötött

szövetség pecsételi meg. De a kiválasztásnak nincs kizárólagos értelme: Isten népe úgy tekinti a keresztény egyházakat, mint Izrael örökségének részeseit. A hívő zsidóság azt tartja, hogy hite az istenhit örökös megújulásának forrása a népek közt. Zsidó felfogás szerint nem arra van szükség, hogy zsidó vallásra térjenek az emberek, hanem hogy visszatérjenek az istenhit zsidó forrásához. A zsidó nép éppen az üdvösség történetében betöltött szerepe miatt az idők végéig fennmarad, mert Izrael az isteni üdvösség közvetítője a világban. 5). A zsidó hívő nem valami áteredő büntől való megváltásban látja az üdvösséget, s nem fogadja el, hogy Isten fiának feláldozásával valósítja meg azt. Az üdvösséget egyedül Isten parancsainak megtartásában áll.”

Szabatos megfogalmazásban

Teichman tömör, szabatos fogalmazása közli velünk, hogy: 1). a zsidó hívő semmit nem ad fel eddig vallott hitelveiből; 2). a Tízparancsot örökérvényűnek tekinti; 3). nem Jézus a messiás, hanem Izrael; 4). az üdvösséget közvetítő Izrael maga a zsidó nép; 5). nincs szükség megváltásra.

Erdekes, különleges elmélet: nem a zsidó vallás, hanem a zsidó nép kap ebben történelmi szerepet. A vallások fokozatában Isten és a többi felekezetek között áll a zsidó „nép”. Nagy lépés a Krisztus-gyilkosság vádjára alól a Krisztus-szerepbe ültetés.

Ikvay László katolikus pap bővebb magyarázatot adott az értekezleten Teichmann előadásához, de mindjárt a bevezetőben elvetette a sulykot, nyilván nem értette meg az előadót:

„Dr. Teichmann előadásából számunkra nyilvánvaló, hogy Izrael népe az általános üdvösségnek első elfogadója, Isten választott népe, amellyel szövetséget kötött, és a Tízparancsot olyan törvényt adott számára, amely kitűnik páratlan erkölcsi színvonalával, és az egész emberiség közcincse lett. Egyistenhite egészében új elem az emberiség történetében, és a személyiség fogalmával ajándékozott meg minket. Mindezt a legmesszebbmenően elismerjük, közös kincsünknek tartjuk, amelyet Izrael népétől kaptunk, és Istennek az Ószövetségben adott kinyilatkoztatásának tekintjük.

Mivel tehát ilymódon az Ószövetség lényegesen hozzátartozik a kinyilatkoztatáshoz, ezért az ökumenének szükségképpen ki kell terjednie Isten választott népére is, amely nekünk a Megváltót adta. Isten népének az egysége ugyanis, csak akkor éri el beteljesülését, amikor Izrael egyesül a keresztényekkel. Ha tehát ökumenikus törekvésünk Isten egész népének egyesítésére irányul, nem szabad megelégednünk az első szövetség

népéről, Izraelről sem, mivel az Újszövetség népe Izrael nélkül nem éri el teljes egységét.”

Statikus zsidó hit

Ikvay tévedését abban látjuk, hogy dr. Teichmann nem szólt a zsidó nép ökumenikus beolvadásáról, ellenkezőleg a statikus zsidó hitről, az istenhit változatlan zsidó forrásáról, az idők végéig betöltendő történelmi szerepről szólt. Ikvay mást árul, mint ami a csomagban van. Ugyancsak az ő megfogalmazásából tudjuk meg az alábbiakban a II. Vatikáni Zsinat nyilatkozatát a zsidó nép irányában:

„A II. Vatikáni Zsinat egy nyilatkozatot hozott nyilvánosságra, amelynek jelentősége egészen egyedülálló a hivatalos katolikus egyházi megnyilvánulások terén. Ez a dokumentum leszögezi, hogy az Újszövetség népét szoros kapcsolat fűzi Ábrahám nemzetségéhez, mert a keresztények hitének gyökerei lenyúlnak az Ószövetség népének hitébe. Egy és ugyanaz az Isten fordult oda az emberekhez a pátriárkákon, Mózesen, a prófétákon keresztül s végül Krisztus által, és ugyanő az, aki kinyilatkoztatta magát nekik. A hit, mint válasz erre, lényegében mindnyájunkban azonos: engedelmesség Isten hívása iránt. Ilyen értelemben mondja Szent Pál a galatákhoz írt levelében: »Aki hitből él, Ábrahám fia« (3. 7). Majd a római levélben Ábrahámról, mint »mindnyájunk atyjáról« beszél (4, 6). Az Egyház önmaga előképét látja az egyiptomi fogságból való kiszabadulásban és az ígéret földjére való vándorlásban.

A zsidóságról szóló zsinati nyilatkozat leszögezi, hogy az Egyház nem felejtheti el, hogy Izrael közvetítésével kapta az ószövetségi kinyilatkoztatást. Isten kinyilatkoztatása az emberiség számára nem csupán a názáreti Jézussal kezdődik. Ő hozta el Isten eddigi közléseinek beteljesülését. De az nem válik általa feleslegessé, hiszen lényeges része az egész kinyilatkoztatásnak, és éppen ezért pótolhatatlan az Egyház számára. Ezt a kinyilatkoztatást a zsidó nép által kaptuk, amely még mindig hiszi a kinyilatkoztatást és bízik benne. Ez mély kapcsolatot és köteles hálát jelent a zsidók iránt, Jézus maga is többször kijelentette, hogy nem megszüntetni, hanem beteljesíteni jött a törvényt. Helytelenül fejezi ki tehát a való helyzetet az a felfogás, amely szerint az Egyház egyszerűen felváltotta volna a zsidó népet üdvörténeti szerepében.

E zsinati nyilatkozat, hivatkozva Szent Pálnak a rómaiakhoz írt levelében tett tanúságtételére, leszögezi, hogy Isten egyedülálló méltóságra választotta ki ezt a népet, meghívta az istenfiúságra és szövetséget kötött vele. Ezzel egyedülálló ígéreteket kapott, még mindig Isten különleges irgalmát élvez, és

nem szűnt meg meghívása a végleges üdvözülésre. Bár nem hallgatja el, hogy a zsidó nép nagy része nem fogadta el az evangéliumot, ennek ellenére megmarad Isten kiválasztása és meghívása.”

Mi még úgy tanultuk a hittant, hogy a római katolikus volna az egyedüli üdvözítő egyház. Ikvay László szerint a II. Vatikáni Zsinat a zsidó népet jelöli erre a szerepre, nota bene nem a vallást, hanem a népet, azokkal együtt, akik nem fogadták el az evangéliumot. A zsidó nép ebben a szerepben, az egyedülálló ígéret birtokában aligha fog ökumenikus szellemben elvegyülni a többi népek között, mint ahogy Ikvay állítja.

Általában, hogyan kapcsolódik az egész elmélet mindabba, amit eddig hittanban tanultunk, vagy akár a modern, szekularizált polgári felfogásba? Átruházta-e valóban a II. Vatikáni Zsinat az „istenfiúság” szerepét Jézus Krisztusról a zsidó népre? Úgy kell-e értenünk Ikvay László megfogalmazását, hogy Rómában leváltották Jézus Krisztust az üdvözítő szerepéből? Nehéz itt eligazodni, mert újságjaink nem tájékoztatnak, papjaink nem oktatnak minket, könyv nem jelenik meg arról a nagy változásról, amelyről itt, a Katolikus Szemle felfogásában kiadott könyvben az ökumenikus szervezkedéssel kapcsolatban olvassunk.

Cseri Gyula református lelkész ki-jelentette, hogy a római katolikus egyház a II. Vatikáni Zsinattal döntő módon bekapcsolódott a protestáns és ortodox egyházak ökumenikus mozgalmába... VI. Pál pápa 1964. január 6-án Betlehemben tett kijelentésére: „Az akol ajtaja nyitva áll”, **Marcel Praderwand** válaszolt a Ref. Világszövetség 1964 augusztusában Frankfurt/Mainban tartott 19. nagygyűlésén: „Semmi esetre sem kívánunk Rómához visszatérni”. A katolikus univerzalizmus ellen szólva a református lelkész kijelentette, hogy az Újszövetség maga is már bizonyos teológiai pluralizmust képvisel, amelyen belül meg-támadható a „katolizáló” tendencia is. Ez semmi esetre sem jelenti azonban a mai katolikus egyház Krisztustól származtatott közvetlen megalapítását.

Ez a két világos nyilatkozat adja a találkozó református hozzájárulását, mely merev és határozott. Egységet igen, ha annak érdekében csak a katolikusok hoznak áldozatot.

Kálvini elv?

Hallgassuk most meg **Gánóczy Sándor** r. k. teológiai tanárt:

„Kálvin maga hangoztatta Jézus ígéretét Máté 18, 20 szerint: „Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük”.

Ha ezt a szép gondolatot az olvasó szösz szerint akarja értelmezni, vagy fel-tételezi, hogy Kálvin is így értelmezne, nyilván tévedésben van, mert a római katolikus teológiai tanár mást mond:

„Kálvin nem misztikusan értelmezi ezt a Jézus-mondatot, hanem ekkleziológiai alapelveként. Másszóval, ezt a mondatot idézve arra gondol, hogy ott, ahol két vagy három Krisztusban hívő ember társul egymással, máris egyház alakul. Nem egy adott egyházi hagyomány követése, nem egy adott egyházi tekintély elfogadása, nem egy szervezetbe való beilleszkedés a mérvadó.”

No, lesz itt most már „egyház” bőven, minden bokor alatt kettő. Csak fel kell újítani ezt az állítólagos kálvini elvet. Pápa sem kell, pap sem kell:

„Azok a keresztények, akik bátran azt a formáját választják a kereszténységnek, amelyet a pápai inkvizíció tűz-el-vassal üldöz, elég ha társulnak,

máris evangéliumi egyházi közösséget alkotnak. A közösség tagjai maguk választanak maguk közül egy lelkipásztort, akinek az igehirdetés mellett az Úrvacsorát is joga van kiszolgáltatni.”

Ezt a történelemből elővett példát a mai világgal állítja párhuzamba a felszólaló:

„Beszéljünk konkrétan: mit észlelünk napjainkban? Az adott faji, nemzeti, társadalmi, családi, vallási, világnézeti, erkölcsi és felekezeti keretek megrendülését. Az emberiség megpróbál másként társulni és csoportosulni, mint a múltban... S ennek ellenére még a forradalmárok sem kívánják a fennálló intézmények maradéktalan, azonnali megsemmisítését. Jellemző, hogy még a marxisták is a békés koegzisztencia berkeiben kívánják az osztályharcot folytatni. Mindenhol a dialektikus egyensúlyt keresik a meglévő és a létesítendő dolgok között. Ez történik egyházainkban is... Ebben a világban időszerűnek mutatkozik a kálvini reformdialektika. Csak úgy remélhetjük, hogy a kereszténység nem veszíti el identitását, azonosságát a szekularizált világban, ha keresztény szellemben párbeszédet kezd ezzel a világgal egy közös emberszolgálat megtervezésére. Amennyiben Kálvin öröksége erre indítást ad, időszerű és hasznos. Nemcsak a református, vagy protestáns egyházaknak hasznos, hanem minden egyháznak, s következőleg az egész társadalomnak. Ebből a szempontból ez az örökség ökumenikus örökség.”

Még jó, hogy Gánóczy Sándor említi az „ökumenikus” szót, különben azt gondolnánk, hogy politizál. Még jó, hogy megnyugtat, hogy a dialektika azokkal akik „az adott faji, nemzeti, társadalmi, családi, vallási, stb” keretek megrendülését előidézték, mindenki részére hasznos. És ehhez a folyamathoz felfalálta a kálvini reformdialektikát, hogy a szétbomlásnak reformátori lendületet adjon. És amikor már nemzeti, társadalmi, családi és vallási kereteink „dialektikus egyensúlyba kerülnek” – mondjuk a vasfüggöny mögötti marxistákkal, keresztény identitásunk önértékével párbeszédet kezdünk „ezzel” a világgal (itt egy kicsit pontosabb meghatározás illett volna) „egy közös emberszolgálat megtervezésére”, hacsak ott már azt nem tervezték meg – amióta azt hangoztatják, hogy a legfőbb érték az ember: akkor aztán segíthet már a tudós teológus, mint ama székely paraszt, aki, mikor a jég verte a termést, szintén beállt segíteni.

Még csak a felénél tartunk a könyvnek – rövidre kell fogni – pedig itt jó lenne bőven idézni Cs. Szabó László „Katolikus és protestáns szellem a magyar történelemben” című remek tanulmányából. Végre egy írás, amely megfelel a könyv címlapján csillogó alcímnek: „Közös felelősség népünkért”. Kellemes oázis, szellemi sziget ez az írás ebben a könyvben és egyetlen figyelmeztetés: hogy megvan a magyar (!) ökuménia már régtől, a kezdettől fogva. Valóban – mi is úgy érezzük – hogy nincs szükség magyar talajon (és itt a határokon túl élő egyharmad magyarságra is gondolunk) ökumenikus szólamokkal mozgást előidézni.

Prohászkaról persze még Cs. Szabó Lászlónak sem illik emlékeznie, de igaz, ez az egész könyv katolikus papjaival, katolikusok pénzén kiadva is, hallgat Prohászkaról, aki ezelőtt ötven évvel írta: „Fogjunk baráti kezet s dolgozzunk a megértésen, mely építi s íveli az aranyhidakat Pannonhalma és Debrecen, Esztergom és Eperjes közt, közelebb hoz testvért testvérhez, keresztényt keresztényhez a közös nagy ellenség, a keresztény kultúra

megmételvezői, keresztény magyarságunk sírásói ellen”. De hallgat ez a könyv arról a magyar főpapról is, aki teljessé tette a keresztény egységet az országban, akinek szimpla kis foszforreszkáló kereszt-jelvényét tüntetőleg hordta az ország katolikus és protestáns magyarja 1946-ban: Mindszenty Józsefről nincs egy szava sem ennek a könyvnek.

Felelősség?

Ennek az „ökumenikus” találkozáson a lényegét, az eddig ismertetett megközelítések után, Tóth János nemzetközi jogász fejtette ki, olyan világosan, hogy – ha az eddigiekre esetleg azt lehet mondani, hogy eltúloztuk, félreértettük, – az ő világos fogalmazása után nem lehet kételyünk a tekintetben, hogy joggal féltjük a magyar kereszténységet az ilyen egyénektől. Előadásának a címe:

„Felelősségünk egyházunkért”:

„Felelősségről akkor szoktunk beszélni, amikor nem úgy mennek a dolgok ahogy kellene és elviselhetetlen helyzetbe jutottunk. Történelme során az emberiség most először van abban a helyzetben, hogy a föld minden lakosának szükségletét ki lehetne elégíteni, ehelyett azonban az emberiség saját fennmaradását veszélyezteti. A helyzet fölött akkor lehetne úrrá válni, ha egy jól működő világszervezet hozná rendbe az emberiség házatáját.”

Az egyház feladata?

Aki figyelmesen olvassa az újságokat és folyóiratokat, annak ez a fenti következtetés világosan hasonlít a kommunizták és szélsőséges baloldaliak állandóan szajkózott témájához, hogy a világ vesztébe rohan, és a nemzetközi anarchia megszüntetése és a világbéke megteremtése érdekében meg kell szüntetni az önálló nemzeteket – a háború magvait – és egy világszervezet diktatórikus hatalma alá kell vonni a föld összes lakóit. Ez a világszervezet, vagy világhatalom filozófusok és tudósok irányítása alatt gazdálkodik a föld javaival és a munkaerővel, és – természetesen – az emberiség javára korlátok közé szabja a szaporodást és gondoskodik az emberek összes testi-lelki szükségletéről. De hallgassuk csak tovább Tóth Jánost:

„Ma szekularizált világban élünk, ez a tény konferenciánk egyik kiinduló pontja. Az európai felvilágosodás óta a szekularizált öntudat szakított a vallással, saját morális és vallási eredetének tudatát háromszáz év óta a gondolkodásából számúzta. Így ma nagyon sok embernek Isten neve és az utolsó ítélet fogalma jelentőségét veszítette. A tudomány és a technika a szekuláris öntudaton, annak racionalitásán nyugszik, sajátos kifejezőmódot alakított ki, ezt használja a mai «civilizált» emberiség. A vallás mitológikus fogalmakban fejezi ki az emberiségnek morális tapasztalatait; a technika kifejezési formája ezzel mit sem tud kezdeni, és így ezt nem veszi tudomásul. Így világunk két kultúrára hasadt: a tudomány és technika világára és a humanizmus kultúrájára, annak két változatával, a vallásos és szekularizált irodalmi és művészeti világgal.”

Ebben az öt mondatban az előadó azt állítja, hogy a tudomány és technika világának, a mai civilizált emberiségnek Isten neve nem jelent semmit, tehát istentelen. A vallás csupán mitológiai fogalmakban gondolkodik, ami nyilván idejét múlta és ezért azt ajánlja, hogy: „Az ismeretelmélet felől megközelítve a felelősség tárgya az, hogy az emberiség tudat-hasadása tudományra és humanizmusra meg-

szűnjék, hogy tudomány és vallás között megértés jöhessen létre”. Nem egészen világos, hogy mit akar a szerző: az egyház közeledjen-e az istentelenségben leledző tudomány felé, vagy a tudomány fogadjon be mitológikus fogalmakat? Minden esetre kimondja a továbbiak során, hogy: „a feladat pedig elsősorban az egyházra hárul”.

A továbbiakban bőven használja: a világ új rendje, jog, szabadság, felelősség, kötelesség kifejezéseket, az emberiség életének új értelmét, a történelem új fejezetét, mely alapokon felépülhet a kellő hatásokkal működő világszervezet. És hogy Tóth János nem a tudomány, hanem az egyházak reformját sürgeti, az a további fejezetekből kitűnik. A reformokra azért van szükség szerinte, mert a mai társadalmi rend végórát éli. Nem használja, de általában a POST CHRISTIAN (a kereszténység utáni) ERA elnevezést alkalmazzák a kialakulóban levő társadalmi rendre. Elég jó eladó ügynöke ennek Tóth János nemzetközi jogász, mert portékáját Istennel, Krisztussal dekorálja: „Isten megújít bennünket. Krisztus azt akarja, hogy egyháza mintegy mintaként előrevetítse az emberi közösség megújulását. Istennek megvan a hatalma ahhoz, hogy Krisztusban új emberiséggé alakítson át bennünket.”

Ezt figyeljük meg: „... az ideológiák és régi társadalmi rendszerek alkonyán ... erőteljesebb az igény, hogy az egyház szabaduljon ki az elmúlásra ítélt társadalmi rendszerekből, saját megújulásával mutasson utat és adjon energiát az emberiség megújulására az új világrend felépítésére”. Vajon milyen társadalmi rendszert ítélték elmúlásra és kik? Ma, a második világháború utáni korszakban kétféle társadalmi rendszer van a földön: „polgári-demokrata” és „szocialista”. Az egyház azon az oldalon működik szabadabban, amit polgári-demokratának nevezünk. Ebből a pakliból a 2. világháború befejezése óta több országot átkarítottak a „szocialista” oldalra forradalmak útján. A baloldali politikai irodalom úgy állítja be a forradalmakat, mint a fejlődés szükséges és logikus, tehát elkerülhetetlen folyamatát a kapitalista termelési fokról a magasabb szintű kommunizmus felé. Tóth János írásából kitűnik, hogy nem a vasfüggöny mögötti forradalmakról van szó, mégis így ír:

„Az egyház és forradalmak viszonyáról változatlan heveséggel tart a vita, és ezt a vitát lezárni nem is lehet. Az egyház is, mint az igazi forradalmak, a társadalom megújítását, az emberek és intézmények megújítását kívánja.”

A polgári életformáról, melynek alapja a család és nemzet, Tóth János így vélekedik: „A nacionalizmusok és ideológiák kusza szövevényében utat vesztett emberiség”. Az egyház feladatát Tóth János nem abban látja, hogy bátran kiálljon az ateizmus ellen, a családot, nemzetet felbontó bolsevizmus ellen, hogy Istent követeljen az ateizmus helyére, hogy a nemzetegyeníségek kifejlését követelje a fajkeverő nemzetköziség ellen, hogy a családi élet mely vallásos értelmét hirdesse az erkölcsrombolás ellen, hanem abban látja: „ami Mózesét volt egykor: a nép felé hirdetni, hogy csapásokon, szenvedéseken, sivatagi vándorlásokon és annak fegyelmezésén át új létformába kell eljutnia, az emberiség átfogóan rendezett életformájába, mert ez ma az ígéret földje. És a világ hatalmasainak is a szemébe kell mondania: hagyjátok, hogy Isten népe jobb hazát teremtsen a Föld minden lakójának.” A jobb hazát teremtő Isten népe mellé magát az Istent is besorolja, a falanszter-világ ügynökéül: „Isten-

nek nem késő. A föld és mi övéi vagyunk. Ha ezt tudjuk és neki engedelmesskedünk (a falanszter építésében) – átvissz minket a ránkváró tíz csapáson, száraz lábbal a Vörös-tengeren, életben tart a sivatagban, s útközben a föld egymás ellen acsarkodó népeit új nemzeté formálja és az emberi jogok tiszteletéhez szoktatja.”

Ez egyben a befejező része a „Felelősségünk egyházunkért” című fejezetnek, de Tóth János nemzetközi jogász személyéhez még egy kis adalékot fűzünk. Kedves olvasónk, Legárd László írja levelében: „Először is néhány szóval szeretnék hozzászólni a májusi számban lévő könyvismertetésedhez. 1966 októberében Malmöben dolgoztam. A magyar forradalom 10. évfordulóját a közeli egyetemi városban tartották meg a Dél-Svédországban élő magyarok, az ottani egyetem aulájában. Az ünnepi előadó Tóth János nemzetközi jogász Genfből. Ilyen családás ritkán ért és ebben nem voltam egyedül. Az ünnepi beszéd a magyar forradalom legszebb eszméit támadta, ezenkívül egyházellenes és Mindszenty személye iránt tiszteletlen volt. Beszéde nagyobb részében egy órán át arról beszélt, hogy mi magyarok jogosultak mintájú kommunizmust-szocializmust akartunk, olyant, amiért Rajk László hősi halált halt, mártíromságot szenvedett, stb. Én akkor még csak egy éve voltam nyugaton, és két hete Svédországban. Nem akartam elhinni, hogy ez megtörténhetett, fehérvoltam és napokig csak ezen töprengtem: hát ez mi volt? Az ünnepély néhány rendezőjével beszéltem később, akiket ugyanúgy meglepett a botrányos eset, és végül senki sem tudta, hogy kapott meghívást ez a vörös jogász ünnepi előadóként. Két hónap után eljöttem Svédországból, így később sem tudtam meg, ki volt a svédországi szervező, aki ezt a Tóth Jánost becsempesztte a tízéves évforduló pódiumára.”

Balla Bálint berlini egyetemi tanár, szociológus úgy véli, hogy „a nyugat-keleti, tehát partikularizmus-univerzalizmus ellentét feloldásában a keresztény szellemnek fontos szerepe lehet. Ne feledjük, hogy mindkét uralgó ideológiai rendszer a kereszténységnek nemcsak meghaladási kísérlete, hanem gyermeke is. A nyugati technikai-gazdasági civilizáció és a politikai szabadságmozgalmak, mint a partikularizmus eredeti, ma is pozitív tartópillérei, keresztény tradíciókból is merítették. A marxizmus eszményében pedig felfedezhetjük a keresztény közösség és egyetemesség, a katalicitás visszfényét.” Ilyen felfedezésért – véleményünk szerint – a mai világban Nyugaton Nobel-díj jár, ennek kellő propagálásáért a római „Katolikus Szemle” valóban megérdemli a Lenin-díjat.

A szerkesztő elnézést kér a könyvismertetés terjedelme miatt, ami újságunkban túlméretezett. De ugyanakkor cinkosnak éreznénk magunkat, ha hallgatnánk arról, hogy ez a hitében megingott csoport, római, központi helyzeténél fogva nagy veszélyt jelent az emigrációs lelki épségére. Tudjuk jól, hogy sajnos nem csupán magyar vonalon erőltetik egyesek a kereszténység szellemi fegyverletét, de különösnek tartjuk, hogy az emigrációs magyar papság, katolikus és protestáns egyaránt, szavát sem hallatta az ökumenizmus ürügyén hangoztatott politikai szándékok miatt, olyan időkben, amikor a magyar egyház és hívek odahaza nehéz harcukat vívják, hogy egyházi intézményeik ne sülyedjenek az ateista kormányzat propaganda-csoportjaivá. Mert az ökumenizmus

magyar vonatkozásban már csak ürügy valóban, hiszen a magyar égbolt alatt a vallási különbözőségek már nem számítanak. Amikor a protestánsok már nem „balthazárkodnak”, amikor Prohászka püspök képzelt aranyhídján kétirányú, mindennapi forgalom jár, amikor a századeleji kívándorlók, két világháború lövészárkainak katonái, az első és második közötti idők trianoni szegényei, végül a háborúk utáni keresztényüldözés vagy kivándorlás keresztényei nem kérdezték egymástól, hogy taláros vagy csuhás pap öntötte-e rá a vizet – ugyan minek ezt firtatni most és éppen itt az emigrációban? És miért fordul ebben a könyvben mindig úgy a szó, hogy abból mindig csak a katolikus pap rövidül meg?

Figyelemre méltó körülmény, hogy ezt a találkozót és ezt a könyvet nem egy jelentéktelen kis csoport hozta össze, hanem – katolikus részről legalábbis – a külföldi magyar papi, szellemi központ Rómában székelő és erkölcsi és anyagi téren a vatikáni hivatal támogatását élvező tehetséges és felkészült csoportja. Ezek az írástudók bizonyára távolabbra látnak a hit és egyház jövőjét illetően mint mi, és ezért elgondolkodtató, hogy nem az ellenállást, hanem a behajlást ajánlják nekünk, híveknek, abba a szellemi irányzatba, amely az új, a jobb világ ígéretével, egy világot átfogó nemzetközi szervezőhatalom kiépítését üdvözi. De mi, egyszerű hívek, féltjük ettől az új miazmától mindazt, amit eddig papjaink értékéért hirdettek: egyéni szabadságunkat, családi, nemzeti körünket.

Itt – úgy érezzük – nem a keresztény egységről van szó, hanem inkább le akarnak nyeletni velünk valamit, amitől természetünkől fogva irtózzunk. A szekularizáció nem áll meg az egyház teljes félreállításánál, hanem folytatódik az új erkölcs bevezetésével, mely minden jel szerint a szovjetember részére gyakorlatba tett életformát veszi mintaképül. Innét származik a könyvnek az a negatívuma, hogy a hitélet legválságosabb korszakában az egyház belső szerveit rágó kór helyett egy elmúlt nózthat gyógyít ökumeniával, és az a pozitívuma, hogy kapcsolatokot épít, megértést mutat a magyarországi egyházigazgatás iránt, amely tudvalévően az ateizmust támogató kormányzat gondozásában sorvad.

Néhány emigrációs lapnál tapasztalható bizonyos lelki letérdelés kézcsók magasságra, a kancsukás ember elé. Nem mindig állapítható meg, hogy pénzért nyúlik a térdkalács, vagy félelemből, vagy jó időben tett helyezkedésből. Tudjuk, a betűnek irtózatossá közvéleményformáló ereje van: a legképtelenebb ostobaságból is lehet – kellő propaganda után – közóhajt teremteni. Az, ami a „Katolikus Szemle” kiadványából felénk árad, ma még csak filozófiai okoskodás, betűzuhatag, papírjövő. De ez a fajta propaganda anyag ma már tonnaszámba ömlik rá a nyugati ember agyára. A sioni ökumenikus istentisztelet résztvevői még elmondták, de fülük már be nem fogadta a Lectio brevis-t: „Józanok legyetek, vigyázzatok, mert ellenségtek, az ördög, mint ordító oroszán szer-tejár és keresi, kit elnyeljen. Álljatok ellene a hitben szilárdan.”

Az ismertetett könyv „... hogy mindnyájan együtt legyünk”, Katolikus Szemle kiadása, Róma 1971.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: 00193 Roma, Via della Conciliazione, 44. Italy. A könyv ára : US \$ 1,50.

(Ausztráliai Magyarság, 1973. május)

Meddig marad a munkáskormány?

Az elmúlt napokban, egy kisebb társaságban valaki feltette a kérdést: vajon hatalmon lesz-e még a munkáskormány három hónap múlva? Nehéz lett volna nem hozzászólni, szinte gondolkodás nélkül mondtam, hogy az elkövetkező tíz évben biztosan a munkáskormány lesz a hatalmon. Mint-hogy a megbeszélés célja más volt, ez a válasz a levegőben maradt – nyilván komolytalannak ítélték, mint én a kérdést. Most, hogy az újság következő számát készítem elő, eszembe jutott ez az eset, és máris kéznél volt a szeptemberi újságicikkem témája: meddig marad hatalmon a munkáskormány?

Kezdjük talán azzal, hogy ez a munkáskormány nem azonos a húsz év előtti munkáskormányal. Nemcsak azért, mert azóta húsz év telt el, hanem mert az a régi munkáspárt átalakult oly mértékben, hogy emezt már helyesebb lenne szociáldemokrata pártnak nevezni. Chifley még egy ausztrál nemzeti munkáspártot vezetett, kormánya a királyság intézményéhez hűséges hagyományok alapján állt. Gough Whitlam kormánya már a doktriner (tudományos-kodó elveket valló) nemzetközi szocializmus társadalom-átalakító terveihez elkötelezettje, eszmei közösség-vállalásuk (szolidaritásuk) tárgya túl-emelkedik Ausztrália határain.

A változás nem is annyira Ausztráliában ment végbe; itt ma még csak kevesen érzékelik, hogy a szocializmus avantgarde-ja (élcspata) lépett színre a mindent átalakító teljes igényével. A változás az ún. nyugati világban ment végbe, és Ausztrália – kissé megkésve – ehhez fog most felzárkózni. Ha a nyugati világ szocialista kormányzatai más és más elnevezéssel jelölik is meg magukat, a politikában járatos szem azonnal észreveszi, hogy melyik kormány fekszik már a politikai elvközösség medrében, és melyik még nem. A politikai kelet országait ezzel szemben merev állapot jellemzi. Azok már a szocializmus magasabb fokán élvezik a kollektív élet áldásait, míg nyugaton a kapitalizmus szintjéről a welfare (jóléti) társadalom szintjére emelkednek az országok. Így lett a kapitalizmus gyűlölt ellenségéből a szocializmusba haladó fejlődési fok.

A múlt évben, 1972. június 26–29-én Bécsben megtartották a *Szocialista Internacionálé XII. Kongresszusát*, amelyen már öt szociáldemokrata kormányfő jelent meg: **dr. Bruno Kreisky** (Ausztria), **Willy Brandt** (Németország), **Golda Meir** (Izrael), **Olaf Palme** (Svédország) és **Bratelli** (Norvégia); továbbá jelentős ellenzéki vezetők, mint **Harold Wilson**, **Nenni**, **Saragat**, **Mitterand**, stb. – 30 testvérpárt 200 delegátusa. A kongresszus megállapította, hogy a szociáldemokrata pártok – főként Európában – többféle országvezető pártok lettek, és az ellenzékben is jelentős súlyuk van, hogy az Internacionálé pártjaiban erős az összetartozás szelleme. Megvitatták a kommunizmussal való együttműködés kérdését is, melyről Brandt így nyilatkozott: „*A világpolitika jelenlegi átalakulásának a konfrontációból az együttműködésbe való átmeneti állapot a jellemzője*”. Nemrég még haragudtak a szocialisták, ha valaki őket átmenetnek nevezte a kommunizmusba.

Az angolszász világban más gyakorlat alakult ki, mint az európai kontinensen. Kifejezetten szociáldemok-

Ilyen a világ! (8)

Kedves Olvasóim!

Központi hatalom csak diktatúra által érhető el. Nagyhatalom nagy diktatúra, világ-hatalom globális diktatúra. A világdiktatúrához világraszóló szervezés kell, elsősorban a többség – szegények, elnyomottak – megnyerésével (elbolondításával). Nyugaton tudományra fejlesztették a marxizmust, köréje politikatudományt fejlesztettek, a nagy események innét kaptak pénzt és legitimitást. Néhány százalék fanatizált ember hatalomra juttatásával felépíthető a kommunista állam. Szervezői mindent elkövettek az első világháború után Európa kommunista hatalom alá vonására.

Csorbá siker volt, csak Oroszországot sikerült bolsevizálni. (Szerencse, hogy nem Németországot.) A szovjet kísérlet mecénásaként az angolszász országokban székelő pénzvilág mindent elkövetett a szovjet szisztéma (sztalinizmustól megszabadítása utáni) népszerűsítéséért Európában, mi több, az egész világban, annak elfogadásáért.

A múlt század hetvenes éveiben amerikai szervezéssel már nem kommunista, de szocialista egységesülési programot népszerűsítettek, amibe a sztálini túlzásoktól megtisztult Szovjetunió is csatlakozhat. Írásunk ennek ausztráliai vonzatairól szól. Csapó Endre

rata pártok nincsenek. Amerikában, Angliában és Ausztráliában is két párt küzd a hatalomért: egy „konzervatív” és egy „haladó” párt. Az előbbi úgy tűnik, hogy az üzletemberek, tőkésék, vállalkozók, általában az élesebb változásokat kerülő egyének pártja, míg az utóbbi az ún. kisember, a munkás jogaiért száll síkra, „haladó” eszméket hangoztat, radikális változásokat, forradalmi megoldást emleget.

Az Egyesült Államok, Anglia, Ausztrália konzervatív pártjai: a Republican Party, British Conservative Party, Liberal Party. Ezeket mintegy maguk előtt tolják a „haladás útján” a radikális pártok, mint a Democratic Party, az angol és az ausztrál Labor Party. Ez a „tolt” állapot Ausztráliában nem volt annyira feltűnő, mint a másik két országban, de például a Kína-politikára még **McMahon** tette meg az előkészületeket, és a jelenlegi bürokratikus áradás előfeltételeit a Liberális Párt szolgáltatta.

Ezzel csak azt kívánom érzékeltetni, hogy ezeknek a politikai pártoknak a megítélésében ma már semmiféle állandó pont nincs. Jó példa rá, hogy az amerikai Köztársasági Párt **Nixon** második elnöksége idején baloldali, radikálisabb, mint első elnöksége választási küzdelmének versenytársa, az akkori Demokrata Párt. Így történt az, hogy Amerika túlnyomó részben bolsevista-ellenes tömegei választották meg azt a **Nixont**, aki olyan útra lépett, ami a választások idején még hazaárulásnak tűnt volna a választók szemében. (A kínai és orosz barátkozásról van szó.) Vagy például Angliában megtörtént az a szinte elképzelhetetlen eset, hogy nem a nemzetközi irányítású munkáspárt, hanem a nemrég még birodalmi álmokban szendergő Tory-párt vitte bele Angliát az Európai Közös Piacba olyan feltételekkel, melyek szerint önként kell feladja az ország önállóságát biztosító jogainak egy részét.

Ilyen összehangolt, egybehangzó átalakulás elképzelhetetlen lenne közös politikai filozófia nélkül. Ez a feltételezett közös eszmerendszer nyugat egyetemeken különböző hőfokon hirdeti a *társadalmi haladás, irányított világgazdaság, egységes központi világkormányzat*, stb. elveit, a hírközlő média teljes segítségével olyan eredményesen, hogy ezzel szembeállítható filozófia ma már nincs sehol, az iskolázott agyakban ma már ez tölti be teljesen a férőhelyet. Éljenjéről intézete ennek az irányzatnak az amerikai *Harvard Egyetem*. Ma már ez szállítja a személyzetet a Nixon-kormányoknak, de itt végeznek a gazdag

családok fiai is, akik – mint a **Kennedy** fiúk – hajlamosak a politikai radikalizmus befogadására. A politikai pályafutásnak ma már előfeltétele a *Harvard-műveltség*, vagy ahogy Amerikában a konzervatív oldalon mondják: a *Harvard-flu*.

Az angol szintén ez a lassú, de következetes haladás szinte már társadalmi művészetté fejlődött. Az egész politikai látóhatár a teknősbéka sebességével cammog, különösebb kiugrások, megrázkódtatások nélkül, évtizedes következetességgel, kapitalistákkal, lordokkal, a királyság intézményével a hátán pontosan abba az irányba, mely felé a *Harvard-bacilusoktól* lázas szemű, hadonászó amerikai diákok tekintenek. Minden út „Rómába” vezet!

A lassan, óvatosan szocializmusba haladó angol politikai akció-irányzatnak az eszményképe a halogató taktikájáról híres római hadvezér, **Fabius Conctator**. A **Fábianus Társaság**ról van szó (**Fabian Society**), amely 1884-ben alakult a szocializmusba való békés, állami reformok útján végrehajtott belenövés céljára. A Társaság ma már eszmei vezetője az angol politikának. Szerepe óriásira nőtt a második világháború után. Ebből a társulattól irányították a gyarmatbirodalom felszámolását, majd Anglia besorolását a Közös Piacba, ami a tervek szerint később, a résztvevő államok nemzeti jellegének és önállóságának teljes megszüntetésével, **federációs létesítmény** lesz.

Kissé elkalandoztunk az ausztráliai porondról, de szükséges volt érzékeltetni, hogy nem helyi esetlegességről van szó, nem csupán egy párt szerencsés kormányra jutásáról, amit el is veszíthet a következő választásokon. Irányváltás történt, és ezt az irányváltást, amit a **Whitlam-kormány** elkezdett, alapos és gondos rákészülés előzte meg. Részbe a *világ szocialista átalakítási kísérletének*, és a jelek szerint visszafordíthatatlan. Úgy tűnik, hogy már a Liberális Párt is igazodik ehhez az irányzathoz, ott is olyan embereket tesznek már előtérbe, akik legfeljebb csak bizonyos módokat kifogásolnak a munkáskormány intézkedéseiben. **Snedden** már megvallotta, hogy ő is centralista.

A szocialisták programjában a hangsúly a **központosításon** van. Másik fontos szövegünk a **változás** követelése. Egyszerre kisé, hogy minden ami eddig volt: helytelen és katasztrófába sodorja a népet. Mert „minden a népetért van”. És ha a nép érdekében diktatórikus eszközöket kell alkalmazni, akkor annak is helye van a demokratikus szocializmusban.

A következő években kioktatják Ausztrália népét, hogy a vörös ördög nem is olyan vörös és nem is olyan ördög, hogy a „**White Australia Policy**” az fasizmus, az elmaradt országokat erőnkön felül is ellátni büntudattól fakadó erkölcsi kötelesség, bármely dilemmánkban **Mao** tanításait fellapozni nem primitív, és a haladás irányát **Marx** jelölte ki a mi számunkra is.

A magánvéleményemet, hogy a munkáskormány tartósan marad a hatalomban, az alábbi feltételezéssel támasztom alá:

1.) A „**demokratikus szocializálás**” (az államosítás hivatalos elnevezése) folyamata ma már általános érvényű program az egész világon, és ebből a fejlődésből Ausztrália meglehetősen visszamaradt. Külön érdekes tanulmányt képezne a háború utáni világlefelezés óta a nyugati részben végbe ment változások felsorolása, ami a baloldali mozgalmak megerősödését, politikai akció-intézmények alapítását, szocialista és kommunista kormányzatok létesítését tartalmazná.

2.) A „**demokratikus szocializálás**” feladatára Ausztráliában a Liberális Párt nincs felkészülve, míg a Labor Party a legalaposabb rákészültséggel, pontosan kidolgozott menetrend szerint látott az átalakítás munkájához. Az elkövetkező években csak úgy kapkodjuk a fejünket a reformoktól. Aki azt gondolja, hogy ez a politikai együttes valami nagypipájú, kevésdohányú társaság, az nagyon téved. Munkájuk hátterében ott van az együttműködő sajtó, az összes egyetemek, tudományos intézetek, állami szervezetek. Arra nem számíthatunk, hogy ez a kormány „hibákat” követ el és megbukik. A szocializmust építő kormányzatok nem ismernek egyéni kezdeményezőket és kísérletezőket, nem teszik ki magukat meglepetéseknek. A típus: a párthoz hűséges, elkötelezett, kipróbált és felkészült harcos. Az út folyamán elkövetett „hibák” is tervszerűek. (Gondoljunk a Magyarországon minden épeszű logika ellenére végrehajtott teljes kolhozosításra. A lengyelországi kolhozosítás csak 27%-os volt.)

3.) A Labor Party nemcsak hogy nem bukik meg, hanem győztesen fog befutni a következő választásokon. Ez sem alapszik jósláson, csupán tudni kell, hogy a közvélemény gyűrhető, formálható, képlékeny anyag. Az a párt és jelölt győz, akit a kettő közül a sajtó szimpatikusabbnak hirdeti. Gondoljunk csak **Nixonra** és **Brandtra**. A választás manipuláció kérdése, semmi más. Különböző sem lényeges – Amerikában is, Angliában

is a szocialista párt ellenzéke viszi az országot a szocializmus útjára.

Az **Australian Labor Party** ez év július 8–13-án tartotta konferenciáját **Surfers Paradise-on**. Tudni kell, hogy a Párt legfőbb irányító szerve és politikai célkitűzéseinek megfogalmazója a kétévenként összeülő **Kongresszus**, amelynek határozata minden párttagra kötelező. Ez azt is jelenti, hogy olyan időszakokban, amikor Ausztrália kormányán munkáspárti politikusok vannak, az ő részükre is a politikai irányelveket a Párt írja elő. A Párt Kongresszusa 49 személyből áll, akiknek a megválasztásánál esetleg csak párttagok vettek részt. (Ki más?)

A júliusi konferencia megállapította a „**demokratikus szocializálódás alapelveit**”. Idézet:

„**A demokratikus szocializálódás az ország gazdasági erejének felhasználása a polgárok érdekei szerint. Az ember fontosabb, mint a gép amit kezel, vagy a környezetet amelyben él.**

A Párt vallja, hogy a tudomány és technika haladása mindenkit kell, hogy szolgáljon, nemcsak kevés kiváltságosokat.

A társadalmi tulajdonbavétel, vagy társadalmi irányítás gazdasági szándéka a teljes foglalkoztatottság, fokozottabb termelés, az életszínvonal és szociális biztonság emelése.

Az Australian Labor Party a demokratikus szocializálással biztosítani kívánja:

- a.) a társadalmi igazságot és gazdasági biztonságot;
- b.) a szót, a tanulást, a gyülekezést, a szervezkedést és a vallás szabadságát;
- c.) az emberi egyenlőség kifejlesztésének jogát és védelmét az állami beavatkozástól;
- d.) az általános és titkos választásokat, a többség által választott kormányt, a kisebbség jogainak elismerését;
- e.) a törvény szabályainak alkalmazását mindenki javára.”

Hogy neki ne szaladjak a választási urnának. Hát kell nekünk húsz évet tévelyegni liberális bódulatban?

Ha megfigyeljük, a szépen hangzó szavak között már ott van az államosítás. Még elbújtatva és valószínűleg csak a nagyipar egy részére utalva, de ami a lényeg, elindult itt Ausztráliában is egy folyamat (amely Angliában jó tíz éve kezdődött), amelynek során az egyre növekvő bürokrácia – állandóan hivatkozva a nép érdekeire – kezébe vesz mindent, ami az élet működésben tartásához szükséges. Minket itt nem az érdekel, hogy a kohóipart államosítják-e, hanem az, hogy hol áll meg ez a folyamat? Mert ha az utolsó foltozó vargát is államosítják, mint annakidején Magyarországon, akkor bizony eben gubát vetünk.

Mert a szocializmusban mindent a munkás fizet meg, és mert mindez a kísérlet nagyon sokba kerül, ezért kell mindenkinek, az asszonyoknak is, munkás-sorban eltölteni egy egész életet. Ezt nevezik „**full employment**”-nek, teljes foglalkoztatottnak.

Félünk a teoretikusoktól, félünk a bürokratáktól. Félünk, hogy a ciklikus változásoknak **Madách Imrétől** oly egyszerű figyelmeztetéssel megrajzolt hullámvölgye felé haladunk, ahol a skatulyázó emberek megszámoznak mindenkit, és a nagy rendben megfagy a lélek.

(Ausztráliai Magyarorság, 1973 szeptember.)

Új világrend felé

1956-ban néhány hónapra úgy látszott, megtört a jég. Azóta rájöttünk, hogy a magyar nép csupán egy kelet-nyugati vita áldozata lett...

Amióta hivatalosan is megszűnt a hidegháború, mind a diplomáciai, mind a háborús események egyetlen cél érdekében látszanak működni, egy új világrend alapjait rakják le a föld hatalmasai, amelynek az egyén csupán látó tanúja lesz, vagy esetleg aggódó szemlélője – feltéve az utóbbi esetre azt, hogy fel tudja mérni tervezett új sorsának reá váró veszélyeit.

Az új világrend eszmehirdetői emberies érzelmekre hatnak, az általános emberi szabadság, az elmaradottak segítése, faji- vallási türelem, a háború borzalmaitól való végleges megszabadulás, a túlnépesedés elleni védekezés, energiagazdálkodás és még sokszáz olyan kérdés megoldására ígérnek orvoslást, amik a mai emberiség vállait nyomják.

Valóban sok a probléma, és egy idő óta a bajok sűrűbben jelentkeznek, és világméretben. Úgy mondják, kicsi lett a világ, és minden helyi eredetű jelenség túllép a határokon és éreteti hatását az egész gazdasági életre. A bajok eredetét általában az önző államok politikájának tulajdonítják és a nacionalizmus romboló rendje helyébe nemzetek feletti, központi irányítást ajánlanak.

A nemzetközi együttműködés első nyilvános világszervezete a Népszövetség volt. Alakulásakor úgy hirdették, hogy ezt a szervezetet a háború borzalmainak elkerülése érdekében létesítik. Terveit valójában Amerika elsőháborús hadbalépése előtt készítették el Woodrow Wilson elnök idején. A tervek is, az ötlet is egy bizonyos Edward Mandel House nevű elnöki tanácsadótól származtak. Mi magyarok több figyelmet fordíthatnánk „Colonel” House személyiségére azért is, mert mélyebbre tekintő történészek neki tulajdonítják a trianoni békediktátum terveit is. A „Colonel” tiszteletbeli cím, Mandel House sohasem volt katoná: csodálatos pályafutását bankházaknál kezdte, és Wilson árnyékában ő volt a valóságos elnök. Mint Wilson bel- és külpolitikájának irányítója, döntő szerepe volt Amerika háborús beavatkozásában. „Colonel” House szerepe jelen írásunkban azért fontos, mert ő fogalmazta meg a Népszövetség első tervezetét, amely végső kifejtésében egy szocialista világkormány lett volna. A Népszövetség meg is alakult, Európa országait az átrendezték az eredeti tervek szerint, de érdekes módon ezt az amerikai eredetű tervet az Egyesült Államok szenátusa nem ismerte el, s ennek következtében a trianoni békeszerződést sem, bár ennek nincs jelentősége.

A „Colonel” és népes kísérete alapos munkát végzett Párizsban, de az ott honi politikai helyzet még nem volt érett az ő terveikhez. A George Washington elnök által alapított amerikai külpolitikáit elv nem engedte meg, hogy Amerika tengerentúli államok belügyeibe állandó jelleggel beavatkozzék. A háború még győzelmes állapotban sem volt népszerű az Új Világban. Hazatérve, a világmegváltó eszmék megszállottai békés társaságot alakítottak Council of Foreign Relations néven, hogy idők folyamán annál nagyobb szerepe legyen Amerika bel- és külpolitikájára a második világháborúban és az utána következő időszakban. A C.F.R. még ma is

Ilyen a világ! (9)

Kedves Olvasóim!

Az Új világrend, mint a politikai irodalomban jelentkezett terv, bő százéves téma, titkos igyekezetként jóval régebbi lehet. Időnként meglódul megvalósulni, amihez nagy esemény szükséges. Európa két világháború árán politikai függetlenségét elveszítette, megmegújuló gazdasági ereje még ellenáll. A múlt század 70-es éveiben erős politikai irányzat bontakozott ki a nyugati (nem szocialista) világban a szocialista gazdálkodás általánossá tételére. (Ezt Ausztráliában is megtapasztaljuk.) A Szovjetunió feladata volt felszámolni a sztalinizmust, ami akadálya volt a szocializmus által megvalósuló, nemzetek feletti internacionalizmusnak. Az így konvergált (egységesített) Eurázsia és Amerika fölé építhetett

volna az Új világrend a Világkormány alatt.

További idézetekben látni fogjuk, hogy a szocialista világpolitikai és gazdasági rend járhatatlan út, a Szovjetunióban bukik meg, minden keleti és nyugati politikai erőfeszítés ellenére. A szovjet állam szerkezetében sztalin diktatúra volt, utódai csak epigonok voltak. Gorbacsov alatt elolvadt a kommunista állam, tarthatatlan lett a kettős világhatalom és persze Európa megfelezett állapota.

Az Európai Unió (made is USA) létrehozása a következő felvonás, ami erős amerikai részvételt követel, megakadályozandó, hogy a saját birodalmi útjára tér Oroszország csatlakozásával létrejövő az Eurázsiai gazdasági unió.

Csapó Endre

„magántársaság” – nem több, mint 1400 taggal, akik a kormány, a szakszervezetek, bankok, az üzleti élet és tudományos körök befutott emberei, neves tagjai, s akik egyaránt részt vesznek mindkét párt vezetésében. Roosevelttől óta minden kormányban fő szerepet visznek. Nixon saját személyében is C.F.R.-tag és amióta elnök lett, minden fontos pozícióba e magántársaságból választ munkatársat. Henry A. Kissinger ugyancsak innét került állami alkalmazásba.

Versaillesból nemcsak az amerikaiak kaptak világpolitikai terveket munkáló társulatot, hanem az angolok is. A Párizsban járt angol küldöttség is úgy tért haza, hogy a megkezdett munkát, amit az ellenség teljes összeomlásáig vitt győzelem emelt sikerre, otthon tovább folytatja. Szerepében éppen olyan sikeres volt, mint amerikai változata – csupán a Népszövetség szűnt meg, ami nem a békét építette. Kérlelhetetlenül érlelődött a második világháború, amelynek magját Versaillesben vetették el. Ennyi gyűjtőanyagot, mint a két háború között, az emberiség még nem hordott egybe. Ennyi gyűjtőanyag az eredménye meg is mutatkozott a második világháború kimenetelében.

Ez a háború is „a békéért harcoló hatalmak” teljes győzelmével végződött. Egyetlen olyan ország sem maradt összetört, vagy tartós katonai, vagy politikai megszállás nélkül, amely nyílt kihívással „önző nacionalista érdekeket” védett. Beigazolódott, hogy a jövő letéteményese a nemzetköziség. Ezért vált általánosan fontossá, hogy további harcok árán mindenütt, a világ minden országában harcoljanak a „béke erői” a végső csend érdekében. Állami önállóságot csak azok az országok kaphatnak, amelyek már megalapozták az önző nacionalizmus visszatérése elleni intézkedéseket. A béke erői ezután a nemzeteken belül támadják azokat, akik a béke győzelmének útjában állnak.

Mozgásban van a világ, minden országnak megvan a maga problémája. Infláció, gazdasági nehézségek, sztrájkok, bűnözés, polgárháború ezer réme fenyegeti a polgárt, aki végre már bármilyen megoldást elfogad, csak nyugalmat kapna. Csak a gyanút kell már eloszlatni, mert a megoldást tálcán kínálják, felülről, magas kormánypozíciókból.

Manapság semmit sem hallunk arról az ellentétéről, ami a kapitalizmus

és a kommunizmus között volna. Elmult, mint a tavaszi nátha. Vagy mint a hidegháború. – Sorry, tévedtünk – mondja Nixon elnök – a kommunisztákkal jó üzletet lehet kötni. Sőt, aranyos partnerek a világbéke új rendjében.

Mozgásban van az egész világ és most nem hadoszlopokat mozgatnak, hanem küldöttségek járnak, konferenciáznak, keletről nyugatra, nyugatról keletre látogatnak. Ennek a nagy szorgalomnak már nem titkosok a céljai. Teoretikusok, radikális teológusok, gazdasági szakírók, kormány és ellenzéki politikusok, mindenféle újság, könyv és rádió teljes gözzel nyomja a fülünkbe, hogy új világ van készülöben.

A béke új világa jön, Mandel House álma valóra válik: „szocializmus lesz, ahogy Marx Károly magálmodta”. Még Magyarországon voltam, amikor Szakasits Árpád nagy mellénnyel kijelentette: „vagy szocialista lesz a világ, vagy belepusztul”. Akkor még nevettem rajta és átléptem a világnak arra a felére, ahol ilyen zavarosfejű megszálottak nem dirigálnak. Akkor még nem tudtam, hogy nyugaton majd nem orosz géppisztolyok mögül hirdetik, hanem katedrákról, szószékekről, miniszteri íróasztal mellől.

Mindenesetre érdekes lesz követni az eseményeket, mint ahogy érdeklődéssel tapasztaltunk furcsa dolgokat akkor, amikor a „szabad nyugatra” kerültünk. Akkor még mindenki úgy gondolkodott ideként mint mi, akik láttuk is amiről beszélünk – csupán valahogy mégis zárt ajtókat találtunk mindenütt, ahol emigrációs szándékainkba illő tevékenységet akartunk folytatni. 1956-ban néhány hónapra úgy látszott, megtört a jég. Azóta rájöttünk, hogy a magyar nép csupán egy kelet-nyugati politikai vita áldozata lett, meg arra is, hogy nem kiléptünk abból az országból, amelyben szocializmust építenek – amit a kutya sem akar – hanem ráültünk egy olyan szekérre, mely szép lassan visz abba az állapotba, amibe egyszer már beledavajoztak minket. Igaz ugyan, hogy a nép gondolkodása alig változott a vastag propaganda ellenére is, de ez az óvatos becsúztatás oly észrevétlen, hogy még a szagát is elviseljük. Mert legyünk őszinték: könnyű volt nekünk észrevenni, hogy valami turpisság van a szocializmusban, ha azt T34-esekkel, ratákkal, akasztófákkal kellett megszerettetni. De mit tegyen az ausztrál, ha sztrájk

okkal rugdosott nyugalmát, inflációval meglóptatott fizetését féltve, előbb-utóbb hitelt ad a hirdetéseknek, hogy ezen csak egy erősebb szocialista kormány segíthet. Minthogy más nem is akar segíteni.

És ha egyszer a nép kéri, bizonytalannal meg is kapja!

(Ausztráliai Magyarország, 1974. január.)

Világra kiható változások

„Kedvező a nemzetközi helyzet”, e címmel közli velünk a Budapestről ingyen küldött bolsi újság Kádár március 28-án, Nyíregyházán elmondott beszédét, amelyben azt fejezi ki, hogy:

„A mostani nemzetközi helyzet fő jellemzője, legfontosabb meghatározó tényezője az, hogy a szocialista világrendszer országai évről-évre erősödnek, gyarapítják gazdasági erőiket – ugyanakkor a kapitalista országok, köztük a legfejlettebb országok, mély válságban vannak. Helyzetüket a rohamosan gyorsuló pénzromlás, az infláció jellemzi: a kapitalista világ energia- és nyersanyag-krízissel küzd, és a vezető kapitalista országokban mélyül a politikai és a kormányzati válság.

A nemzetközi helyzetet azonban az is jellemzi, hogy miközben a történelmet formáló erők és népek számára kedvező irányzatok kibontakozását segítik elő, a legszélsőségesebb imperialista és reakciós körök támadást szerveztek az enyhülés irányzata, a békés egymás mellett élés politikája ellen. A békés egymás mellett élés politikája harcban valósul meg. A nemzetközi enyhülés folyamatában lehet átmeneti megtorpanás és visszsaesés, a fejlődés alapvető irányzata azonban megmászhatatlan.”

Nyugaton is, keleten is ugyanaz a hang, ugyanaz az ámitás folyik. A média minden szócsöve azt sujkolja, hogy a vasfüggöny mögött megbékélt az ember a „szocialista” irányzattal, emitt pedig egyre jobban a szocializmusban látja a nyugati ember a növekvő bajok orvoslását. Óriási összegeket emészt fel a balekfogásnak ez a koegzisztenciája, melynek méreteiből arra lehet következtetni, hogy akik ennyi pénzt ömlesztnek bele ebbe az otromba hamisításba, nem sajnálják a milliárdokat arra sem, hogy előidézék a változáshoz szükséges bajokat is.

Taynbee, a neves történész sem állja tudományos tekintélyével a

diktatúrát ajánlani az emberiségnek. Az angol „Observer”-ben írt cikkében azt írja, hogy az emberiség túlélte önmagát, felhasználta természetes nyersanyagait, és ennek az önkifosztásnak következményeként koplalni fog a föld lakossága. Szerinte: „a saját magát kifosztott emberiség – beleértve a gazdag országokat is – eljutott odáig, hogy könyörtelen önkényuralomnak kell a társadalom fölé kapaszkodnia, amely kíméletlen irányítást vezet be, s minden még fellelhető nyersanyagot a milligram pontossággal oszt be. Ez pedig a magángazdasági rendszer végét jelenti.”

A töméntelen baloldali propagandaanyag, a szovjet zsarnokság elleni helytállásnak az atomháború rémével indokolt elmulasztása és az állítólagos gazdasági szükségességből előálló koegzisztenciás barátkozás után íme itt áll előtűnk a polgári életforma kapitulációjának, az emberi szabadságról való végleges lemondásnak, jövő nemzedékek elképzelt éhezése miatti megirttatásunknak a követelése is.

Az események logikájából következik, hogy erősen közeledünk a fordulóponthoz, amelynél vagy az irányított szándékok, vagy a veszélyeztetett ember kerül ki győztesen. Ez utóbbi jelentkezését is be kell vonnunk a képbe, különben ez a cikk, bizakodó beállítottságunkkal ellentétben, borúlátásra adna okot.

Az erőszakos beavatkozás mind több felületet sért fel, mely egyre jobban kiváltja az ellenállást. Hallgassuk meg Gábor Áront, miként ír Willy Brandt bukásáról:

A hamburgi és Rajna-vidéki választásokon az a munkásréteg fordult a kancellár pártja ellen, amely még négy éve komolyan hitt a szociáldemokrata és liberális koalícióban. Az a munkás réteg szavazott a Keresztényszocialista Unióra, amely a munkahelelyén látta meg, hogy a szakszervezeti és üzemi agitátorok már nem a szociál-demokráciáért, hanem a kommunizmusért harcolnak. Az is lehet, hogy Szolzsenyicin GULAG-ja hatott Hansra és Fritze, amikor szembe fordult Willy Brandt keleti szimpátiájával? Könnyen lehetséges. Hans és Fritz lelki világában a tények és adatok fontosabb szerepet játszanak, mint ahogy a világ hiszi. És ez megnyugtató.

Mit jelent a jelzés-szériában Willy Brandt távozása? Legfeljebb annyit, hogy a német sajtó tökéletesen mellébeszél és »mellé irányítja« a közvéleményt.

Emberi gyengeségeket, jelentéktelen momentumokat állít a középpontba. Eltereli a figyelmet arról, hogy nem a nők szavazatai, hanem az Európa-ellenes politika bukatta meg a kancellárt. Naivitásból, emberi hiszékenységből, vagy még emberibb meg-félemlítettségéből átlépte a határt, amely a kormányfőt elválasztja az idiotától, vagy a bűnözőtől. Született idealizmusból, ördögi manipuláltságból vagy megszaroltságból Európa legerősebb országa jövőjét rendelte egyéni érdeke alá. Ezért pedig? A történelem kemény büntetést szab ki. Willy Brandt esetében emberi megbélyegzést és nevétségességet.

Mindez nem változtat azon, hogy a népek és világrendek nem pusztulhatnak el emberi tragédiák miatt. Még akkor sem, ha a történelmi kudarcot emberi részvétünk követi.”

(Ausztráliai Magyaróság, 1974 július)

Nixontól Rockefellerig

1974. augusztus 9-én rövid levél ment ki a Fehér Házból: *To the Honorable Henry A. Kissinger, The Secretary of State, Washington, D. C. – Dear Mr. Secretary, I hereby resign the Office of President of the United States – Sincerely, (s) Richard Nixon.*

Nem sok dolga volt az elnöknek vele, előre meg volt gépelve napok óta – kézjegyt sem tette rá – csak intett, hogy vihettek.

Talán túl sokáig tartott, míg rájött arra, hogy valóban mennie kell – egészen dicstelenül. Pedig ismerhette környezetét, a körülötte kierőszakolt változások kérlelhetetlen keresztülvételét, érezhette jó idő óta a politikai légkör változását, sejtette volna, hogy nem övele mondatják el az új időknek új dalait. Vagy nem mérte volna le, hogy az egyre erősödő Watergate hajszában az ő feje a tét? Egyben viszont igazat adhatunk neki: nem tudhatta, mit vétett azok ellen, akiknek szándékát végrehajtotta Amerika választó polgárainak rútcserbenhagyása árán.

Amivel Nixont vádolták, nem több, mint esetleges kihágás: hallgatóság az ellenpárt kulcsukánál és az igazság elhallgatása, hogy a huncutság ne jusson nyilvánosságra. Mindez olyan gyakori és természetes politikai csínytevés, amit a világ kezdete óta üznek az emberek. Az pedig, hogy pénz fogadnak el a jelöltek, amiről nem kell elszámolni, éppen Amerikában a világ legtermészetesebb dolga. Mégis a semmiből végtelen tengeri kígyó lett a hírközlő média majd két-éves szózuhatagában.

Az egész ügy félelmetesen hasonlít a Rajk-perre. Ott is egyre csak dagadt a peranyag a rendszer ugyan-csak megbízható embere ellen, akivel ugyanúgy elhittették, hogy az ország (helyesebben a párt) érdekében kell eljárni a szerepet, vállalni a bűnösséget, amit természetesen nem követ nagy büntetés, csak amolyan formai eljárás. Módfelett csodálkozhatott Rajk, amikor elvtársai cipelték a kötélt alá. Így bízott Nixon is valamilyen fordulatban, amelynek logikusan következnie kellett, mindenben engedelmesség magatartása után.

Amerikának egyetlen elnöke sem indult a választásokon olyan antibolsevista tekintéllyel és bizalommal, mint Nixon. Oldalakat lehetne megtölteni az idézetekkel, amikkel figyelmeztette a nemzetet és a világot a kommunizmus részéről várható veszedelemre. Soha még amerikai elnök ekkora csalódást nem okozott választóinak és a világnak, és a bűne, a választók részére, nem a hangsúlyok körüli füllenése, hanem az a folyamatos hazugság, ami választási ígéretei és elnöki cselekedetei között van. Hogy Nixont a köznép – melynek gondolkodását még mindig az istenhit és a haza iránti hűség tiszta fogalmai irányítják – minden cselekedete ellenére az első elnöksége négy éve után is a maga jelöltjének tartotta, annak az a lélektani oka, hogy az emberek gondolkodásában erős az ország intézményei, főleg az elnökség iránti tisztelet, mert ezekben látja még mindig a polgári jólét és nagyhatalmi állapot biztosítékát. A nép hisz, mert hinni akar vezetőjében. Richard Nixon nem érdemelte meg a bizalmat.

Ahogy a hosszúra nyújtott vietnam háború „no-win” politikája eloldott minden reményt a bolsevista terjesz-

Ilyen a világ! (10)

Kedves Olvasóim!

Amikor világkormányról, új világrendről esik szó, szokás elütni a témát egy olcsó megjegyzéssel: conspiracy theory. Összeesküvés a világ rendje ellen. De amikor a jelen érvényes rend főszereplői szólnak ilyen értelemben, érdemes odafigyelni, hiszen így nem beszélhetünk összeesküvésről, mert éppen a világot vezetőket jelölnék ki új utat, az eddigi rendtől eltérőt az emberi világ részére. Meg is indokolják: a fejlődés megköveteli a változást, kicsi lett a Föld, annak fajokra, országokra, világnézetekre széttagolt mai rendje idejétmúlt. A sok külön ország csak akadályozza a forgalmat, a kereskedelmet. A nemzetállam a fejlődés útjában álló akadály, sokféle jogrendjével, közigazgatásával, államhatóságával.

Nyilvánvaló hogy mindent egyformára tenni csak diktatúrával lehet. Két ilyen kísérletezésen túl vagyunk. A múlt század első felében nem sikerült a kommunizmus útjára terelni Európát. A második kísérlet a Fábán szocializmus bevezetéséért folyt a század második felében. Ma már tudjuk, hogy ez is kudarcot vallott, de azért felidézzük a 70-es éveket, amikor nagyon reális volt az áttörés. Láttuk, hogy már a Vatikán is követte a nyugati államok példáját a Szovjetunió szalonképessé tételében. Ausztrália is váltott a szocializmusra. Az Ausztráliai Magyarok, majd a Magyar Életben követték az eseményeket. Érdemesnek tartjuk ezek felidézését a most induló harmadik kísérlet hajnalán.

Csapó Endre

kedés megállítására, úgy olvadt el a Republikánus Pártba vetett bizalom az amerikai konzervatív gondolkodású tömegek lelkében Nixon kormányzása alatt. Az elkövetkező másfél évre Amerikának olyan kormánya van, ami ellen szavazott. A Republikánus Párt már nem az ami volt, de (a sajtó jóvoltából) már a közvélemény sem egészen az, ami 1968-ban volt.

Ez meg is mutatkozott az 1972-es választásokon, bár a baloldaliak jónak látták, ha az immár engedelmessé Nixonnal hajtják végre az uralmat előkészítő változásokat, mert így kevésbé fog gyanút az ország népe. Nixont így a liberális ellenzék is (közvetve) segítette az elnökségre 1972-ben. A Demokrata Párt jelöltje George McGovern volt. Ennek a politikusnak oly alacsony volt a népszerűsége, hogy jelölése érthetetlen volt, avagy mintha az ellenzék is Nixon malmára hajtana a vizet. És valóban – ez ma már világosan kimutatható – ha a liberálisok győznek 68-ban, Amerika kormánya nem tudta volna úgy végrehajtani a külpolitikai irányváltást, mint a republikánus Nixon alatt.

A nép rögzített képekben gondolkodik és nehezen kételkedik a vezetőben, akit megválasztott. Különösen az amerikai nép gyermeki naívsággal azonosítja magát az elnökkel és – amint láttuk Nixon esetében is – szinte észre sem veszi, hogy becsapták. A többit elvégzi a sajtó és az a sovány vigasz, hogy Nixon még így is jobb, mintha McGovern lett volna az elnök. Így vált Nixon a liberálisok (baloldaliak) használható eszközévé és ő sem hitte, hogy ha eljátszotta a kirótt szerepet, akár egy hitvány banánhéjon is elcsúsztatják. A szerep pedig a kapunyitás volt Vörös Kína és a Szovjetunió részére. És Richard Nixon mindenben igyekezett úgy mozogni, mintha a kezdeményezés tőle eredne és nem Henry Kissingertől.

Kezdetben csak mint elnöki tanácsadó szerepelt: közvetlenül a 68-as választások után jelölte maga mellé Nixon elnök – Nelson Rockefeller ajánlatára – dr. Henry Kissingert, mint „Assistant for National Security Affairs”. Nixon ettől kezdve szinte meg sem jelent a nyilvánosság előtt

Kissinger nélkül. Az amerikai humor Nixinger-kormányzatnak nevezte a rendszert, és szép lassan hozzászokott a világ, hogy a gesztikuláló, fürgemozgású Mitfahrer elmaradhatatlan része az amerikai diplomáciának. Olyannyira, hogy Kissinger nyilatkozatait hivatalos elnöki nyilatkozatnak vették, tudva azt, hogy az elnök mennyire bízik képességeiben. A két ember valóban ugyanazt akarta, csupán Kissinger az elnöki döntést egy nappal előbb tudta. Kettejük egyöntetű politikája – különösen az utóbbi két évben – mind gyakrabban fejeződött ki olyan nyilatkozatokban, melyek mérsékelt körökben aggodalmat keltek.

Világtársadalom

Az alábbiakban közlünk néhány ilyen nyilatkozatot, amelyek érzékeltetik az elnök részére kijelölt feladatokat.

Kissinger a következőket mondta a 28. UNO közgyűlés előtt: „Az én országom elkötelezettje marad a világtársadalom céljainak. Mi tovább dolgozunk ebben a szervezetben, hogy ez a gondolat valósággá váljon”. – „Itt az ideje, hogy a nagyhatalmak közötti detente állapotából minden nép együttműködése, a koegzisztenciából világtársadalom legyen”. – „A problémákat csak a világtársadalom” – (World Community, ebben az értelemben nyilván: világállam) – „létesítésével lehet megoldani”. Az ellentéteket csak úgy lehet leszerelni Kissinger szerint, ha megerősítik az UNO „békefenntartó” gépezetét, ha felveszik a kommunista Észak-Koreát és Dél-Koreát az UNO-ba, ha szerződésbe veszik az államok gazdasági jogait és kötelezettségeit, ha megszüntetik a gazdag és szegény államokra osztott állapotot, stb.

Amikor Kissinger vendégül látta az U. N. General Assembly kiküldöttéit 1973. október 4-én a New-York-i Metropolitan Museum of Arts épületében, világosan megmondta, hogy a Nixon-adminisztráció célja a világkormány: „Az atompusztulásnak e veszélyes korszakában a legsürgősebb feladatunk, hogy a történelem állítólagos vastörvényein túltegyük magunkat. Egy világtársadalom szemlélete, melynek nem az erő, hanem az igaz-

ság az alapja, az amire a mi korunknak szüksége van. Biztosíthatom önöket, hogy az Egyesült Államok készen áll a világtársadalom kiépítésének útjára lépni.” A világtársadalom vezetésére Kissinger az UNO-t kívánja (kommunista szavazattöbbségével ékesítve): „Hölgyeim és uraim! Kérem önöket, csatlakozzanak hozzám, ürítsük poharunkat az Egyesült Nemzetek Szervezetére, az emberiség legnemesebb törekvéseinek kincsesládájára.”

Nixon is felhasznált minden alkalmat, hogy hitet tegyen az ígéretes szép jövő mellett, melynek ő is odaadó híve lett, melynek élére állván nevének fennmaradását remélte az idők végezetéig.

Gerald Ford alkalmasságát az alelnöki pozícióra Nixon így indokolta: „Először és mindenek felett az egyénnek, aki mint alelnök szolgál, az alelnöki pozícióra alkalmasnak kell lennie. Másodsor, aki Amerika alelnöke lesz, kell hogy ossza nézetét az elnökkel a külpolitika és a nemzetvédelem kritikus kérdéseiben, melyek oly fontosak világébe fenntartó szerepünk folytatásához. Harmadsor, mint jelenleg, amikor a kormányzás az egyik párt kezében van, a Kongresszust a másik párt irányítja, – végtelenül fontos, hogy olyan személy legyen az alelnök, aki együtt tud dolgozni mindkét párt embereivel a Kongresszusban annak érdekében, hogy jóváhagyást nyerjen a kormányzat minden programja, amit nemzeti érdekeink szempontjából fontosnak tartunk.” – Ezt köznyelven úgy fogalmazták meg, hogy a republikánus elnök és alelnök végre kell hajtsa a baloldali Kongresszus akarátát.

Gerard Ford ugyanezt kínálta érthetőbben 1973. november 6-án, amikor külpolitikai kérdésekről nyilatkozott úgy, hogy kedvezőnek találja a „detente”-ot a Szovjetunióval és Vörös Kínával, Izrael katonai megsegítését, a NATO támogatását, és vallja az US külpolitika állandó felülvizsgálását (constant review) kommunista Kuba irányában, miután a körülmények változnak.

Ford jól mondta fel a leckét. A képviselőház 387:35 arányban, a szenátus 92:3 arányban fogadta el jelölését. Gerard Fordot Nixon elnök jelölte,

Nelson Rockefeller ajánlatára. A detente a „változó körülmények között” ma már többet jelent, mint tíz évvel ezelőtt. Ma már aktív együttműködést jelent a bolsevistákkal.

Nixon támadóival szemben azzal védekezik, hogy hűségesen szolgálja őket.

Ez év február 25-én kijelentette: „Az elnöki intézményt védem. Ennek a hivatalnak a stabilitása biztosítja az elnök kormányzó képességét, azt, hogy folytassa ez az elnök a nagy kezdeményezéseket, melyek békésebb világba vezetnek.”

Május 3-án Phoenixben az öt ünnepelő republikánus tömeg előtt idézte külpolitikai eredményeit: befejezte a vietnami háborút, hazahozta a hadifoglyokat „a lábukon és nem a térdükön” (és mint valami világmegváltó dolgot említette, hogy) megjavította a viszonyt Kommunista Kínával és a Szovjetunióval: „A nagy áttörésnek most akarjuk a hasznát learatni a világ összes népei részére”.

Másnap, május 4-én, az Expo 74 világkiállításon, a nemzetközi együttműködésről beszélt, ami „elhozta a világébe és teljesen új környezetet (a fresh, new environment) eredményez az összes népeknek. Legyünk tanúja annak, hogy a világ összes nemzetei együtt dolgoznak a békéért és ezáltal haladunk afelé, amit a 2000-ik évre tervezünk, amit az egész emberi faj élvezhet majd.”

Szinte szóról-szóra ugyanazt mondja Nixon, mint amit a moszkvai bolsevisták már ötven éve. Fulbright szenátor, a hírhedt bolsevistabarát, valamivel pontosabban fogalmazott már közel tíz évvel ezelőtti (Bécs, 1965. május 11.) beszédében, amelyben dicsérte Hruscsovot és Titót és követelte, hogy össze kell fogni a Nyugatnak ezekkel a vezetőikkel: „egy új nemzetközi rend felépítésére a csődbejutott régi helyére”. Azóta a nyugati politikusok, államfők, újságok, papok hirdetik a nyugati csődöt és az új világrendet, a „New World Order”-t.

Nixon még mindig nem hiszi, hogy nincs rá szükség, sőt már közelinek érzi történelmi nagy szerepét.

1974. március 27-én nagy dolgokat jelentett be: „Ma a világébe ügye a mi kezünkben van. Gondoljuk át, amit mi ma Amerikában csinálunk, a világ három billió népességének sorsát fogja meghatározni ennek az évszázadnak a végéig. És ez a mi ügyünk is. Az önk támogatásával, az elkövetkezendő három évben el fogjuk érni ezeket a nagy célokat Amerika és a világ részére.”

... a mór mehet

Mindezek a szép együttműködő szavak nem segítettek a szépreményű elnöknek. Ez év elejére már egyre inkább mindenki kipróbálhatta rajta az erejét, mint a városligeti pofozóbábun. A visszavonuló George Aiken szenátor szerint „az Egyesült Államok rohamosan halad balfelé, és azon irányzat felé, amit szocializmusnak nevezünk, a legnagyobb léptekkel a Nixon kormányzat ideje alatt közeledtünk”.

Először leválasztották megbízható embereit: Haldemant, Ehrlichmant, Kleindienstet. Helyettük bekerültek Kissinger s Rockefeller emberei, Elliot Richardson és General Alexander Haig. 1973. áprilisában döbbenhetett rá Amerika közvéleménye, hogy ez a Watergate ügy több, mint újságszenzáció. Nixon szánalmas tehetetlenséggel jelentette be környezetének

leváltását. Az új államügyész (Attorney General) Elliot Richardson. Az államügyész Amerikában nemcsak a karhatalom főnöke, de az igazság-szolgáltatás is. És ha annak személyében kieroszakolt változás történik, akkor az hatalmpolitikai változást jelent. Nixon ettől kezdve már csak sodródott az eseményekkel.

Nem célunk részletezni, mi történt az azóta eltelt másfél évben addig, amíg a fent idézett levelet Nixon elindította rendeltetési helyére. Majd beszámolnak róla életrajzírói azok részére, akik Nixon emberi tragédiáját át akarják élni. Minket az érdekel, miként alakul tovább Amerika és a világ sorsa a 15 millió dolláros állam-költséggel lefolytatott, sikeresen befejezett államcsíny után.

Augusztus elején egy mindenképp elhagyatott, roncsolt ember utolsó mozdulatára is fegyvereket irányított az új rezsim félelme: a „The Australian” 1974. augusztus 26-iki száma közli, hogy dr. Kissinger izgalmas napokat élt át augusztus 5-ike után. Attól tartott, hogy katonai akció készül Nixon érdekében a szenátus ellen. Dr. Kissinger – az újsághíró szerint – állandó összeköttetésben volt Schlesinger hadügyminiszterrel, akivel felállítottak egy biztonsági „rövidített szolgálati vonalat”. Ahogy indokolták: „Bizonyos akartunk lenni afelől, hogy nem fog valami időta parancsnok félreértésből intézkedni”. A jelentés megemlíti, hogy Mr. Nixon személyes környezetének legfőbb öre, (Chief of Staff) General Haig, ugyancsak együttműködött Kissingerrel és Schlesingerrel, hogy „a hadsereg ne avatkozzon be a politikai fejlődésbe”. (Ime az elnök legmegbízhatóbb környezete és egy modern pretóriánus.)

Amerikának most olyan elnöke és alelnöke van, akiket nem a nép választott. Nixon és Agnew erőszakos félretételével törvényen kívüli állapot lenne, ha nem történt volna időben jogi gondoskodás: 1967-ben egy törvény módosítást iktattak be, mely szerint üresedés esetén az elnök jelölhet alelnököt, aki elfoglalhatja hivatalát, ha a két ház jóváhagyja. Ugyanígy az alelnök „Acting President” lesz, ha az elnök akadályozva van, vagy ha az elnöki szék megüresedik, az alelnök lép az elnök helyébe, ugyancsak a két ház jóváhagyása alapján. A 67-ben törvényesített javaslat jó időben való gondoskodásnak bizonyult a Nixon-eset megoldására – csak nem szabad elvéteni a sorrendet: úgy eredményes, ha Agnew ugrik előbb. Ehhez – ki tudja mi okból – Nixon segédkezett. Agnew-t viszont biztosították, hogy ha magára vállal egy kis adócsalást és békében eltűnik, ezzel megmenti Nixonot elnöki pozíciójában. Spiro Agnew aztán alkalmazást kapott Éva Gábor filmszínésznő férjének üzleti vállalatánál, mint „free agent”, akinek nem kell munkaidő alatt bejárni. Még jó lesz, ha Nixon megússza olyan büntetéssel, hogy nem kell fegyházba bevonulnia.

A Nixon ellen végrehajtott sikeres palatoforrádalom minden jel szerint a gyors változások korszakába lendítette a világpolitikát.

A Dinasztia

Nelson Rockefeller 66 éves. Kitartó politikai ambícióval, tízmilliós költségekkel négyszer indult neki, hogy elnyerje New York állam kormányzói pozícióját. Ő szerepel legtöbbször a négy testvér közül. Üzleti tevékenysé-

gük: világra szóló bankhálózat, olaj-földek és vállalatok; – politikai vonalon: bel és külpolitika, ökológia, tanulmányi alapítványok, vallási szervezetek pénzelése. Döntő befolyásuk van a mass mediára. Mindezek a család politikai emelkedését szolgálják, a megszállottság hevével. Elvük a monopól-kapitalizmus, melynek végrehajtó szerve a teljesen központosított kormány. Nyilvánvalóan Nelson Rockefeller van kijelölve az elnöki pozícióra, míg a gazdasági szektor a bankügyekkel foglalkozó David testvérének lesz a feladata. John Rockefeller, a legfiatalabb testvér, nyíltan forradalmi elveket vall. Ő kezeli az adómentes Rockefeller Fund-ot, amelyből óriási összegek mentek kollektivistákra. John könyvet is írt „The Second American Revolution” címmel. Laurance, a negyedik fivér, a család üzleti tevékenységein felül az ökológiára specializálta magát. Nem a tudományos oldalán, hanem a politikain. Akciócsoportokat szervez és pénzel, amelyek tudományos elméleteket gyártanak a termelési és ipari szennyeződés elhárítása, vagy a környezetharmónia stb. érdekében felállítandó követelmények törvényesítésére. (A költséges előírásoknak végülis csak a tőkeerős nagyvállalatok tudnak megfelelni.)

David, a pénzügyek, üzleti szerződések szakembere. Egyik életrajzírója szerint: „keze átnyúlik minden határon, kormányokat létesít vagy buktat meg, háborúkat indít vagy megállít – alapjaiban befolyásolja mindenkinek az életét”. A Time magazin írja róla: „Egyike ő annak a kis csoportnak, amely a világ leggazdagabb államának pénzügyi központjában ül a »stop and go« gombjait nyomkodja minden vállalkozásnak Bonntól Bangkokig”. Ahogy egy delawarei bankár megjegyezte: „Nem hiszem, hogy Davidnak Richard Nixon mondja, hogy mit tegyen. Inkább fordítva van”.

A Rockefeller vagyon állítólag 39 billió dollár, de – mint a New York Times írja – „az üzletek nagyrészt leányvállalatokon keresztül bonyolítják le, amelyek nem szerepelnek a mérlegen”. Huszonnyolc külföldi sajtót bankházon kívül ötvenezer bankkal tart elszámolást szerte a világon. Ilyen szervezettel befolyásolni lehet a világ pénzárufolyamát tetszés szerint mindenütt.

Már a nagypapa, John D. Rockefeller fáradozott világhatalmi szervek kiépítésén. Óriási összegeket adott a genfi Népszövetség felépítéséhez, és mindent elkövetett, hogy Amerikát behozza ebbe a szervezetbe. Ez akkor nem sikerült, de az unoka, Nelson már ott volt San Franciscóban az UNO alapításán 1945-ben és a New York-i East River partját a Rockefeller-fivérek adományozták a nemzetközi szervezetnek. Ezen épült fel az UNO-palota, amit találóan a nemzetek sírkövének neveznek. A Rockefellerek az UNO-ban nem csupán egy nemzetközi tanácsko生ó szervet látnak, hanem az eljövendő világkormány alapjait.

A „Christian Science Monitor” idézte már 1962. február 12-i számában Nelson Rockefeller: „A világ problémáinak megoldására a federális elv alapján létesítendő nemzetközi szuperállam látszik megfelelőnek”. Első lépésként ajánlja, hogy „létesítsünk valamiféle közös adózási rendszert más államokkal”.

Új Világrend

Az Associated Press 1968. július 26-án írja: „Nelson Rockefeller kijelentette, hogy mint Amerika elnöke, egy nemzetközi létesítményű új világrend irányában tevékenykedne, mely Kelet-Nyugat kooperációján, nem pedig konfliktusán alapulna.”

A Rockefellerek tervei generációkat ívelnek át. A világkormány még csak titkos szervezetek titkolt vágya volt, amikor ők már pénz fektettek be a különböző kollektivisták kísérletekbe. A család nem az egyetlen a kapitalisták közt, mely állandó üzleti összeköttetésben áll a bolsevistákkal kezdetől fogva, de talán lehet mondani, hogy ők hatoltak legmélyebben a vörös-üzletbe. Talán a legjellemzőbb, hogy az oroszországi bolsevista forradalom után a Standard Oil of New Jersey – a Rockefeller család olajvállalata – megvásárolta(!) a kaukázusi államosított(!) olajmezők felét, (The Empire of Oil, p. 270, Monthly Review Press, New York 1955) 1927-ben már olajfinomítót építettek Oroszországban. Röviddel utána a Standard Oil Co. és alvállalata a Vacuum Oil Co. szovjet olajat árultak Európa országaiban. Ugyanakkor 75 millió dollárt adtak kölcsön Moszkvának (National Republic, September, 1927).

Az orosz bolsevizmust az anyagi csődből a Chase Manhattan Bank mentette meg 1922-ben. (A Rockefellerek Chase Bank-ja egyesült a Warburgok Manhattan Bank-jával.) Az első öt éves szovjet tervet a Kuhn, Loeb Co. pénzelte (U. S. State Dept. Decimal File 811.55-3711). Cyrus Eaton szovjetbarát nagykapitalista a nagyapa John D. Rockefeller titkáráként kezdte. Többször járt Magyarországon, ahol nagy szeretettel fogadták „a kapitalizmus halálos ellenségei”. Dávid Rockefeller 1973. január 24-én járt Budapesten, ahol a helyettes miniszterelnök, a külügyminiszter, a kereskedelmi miniszter, a Nemzeti Bank elnöke és számos gazdasági szakértő fogadta és folytatott vele tárgyalásokat.

Jelenleg a Kama folyó partján, a Szovjetunióban épül a világ legnagyobb teherautó gyára, 150 000 nehéz jármű és motor évi termeléssel. Felépítését a Pullman Company végzi. A szovjet kormány fizeti a költségek tíz százalékát, míg a Rockefellerek két bankja, a Chase Manhattan és az Export-Import Bank adja a kétszer negyvenöt százalékot.

A következő befektetés Nelson Rockefeller szerint alumíniumgyár építése lesz ugyancsak a Szovjetunióban, amely a világ bauxit termelésének felét fogja feldolgozni. Mindezek mellett százával létesülnek a közös ületi vállalkozások amerikai tőkések és a szovjet kormány között. Ezek után előfordulhat, hogy David nem csak az Egyesült Államok elnökének ad utasításokat, hanem Brezsnyevnek is.

Érdekes következtetésre ad okot az alábbi hír: David Rockefeller 1964 októberében a Szovjetunióban vakációzott. Távozása után pár nappal Hruscsovot Moszkvába rendelték, ahol közölték vele leváltását. Ez természetesen nem bizonyít semmit, de az sem biztos, hogy véletlen.

David 1973 júniusában Peking vendége volt tíz napig. A Chase Manhattan Bank elnöke a vállalat pekingi intézeteinek felállításáról tárgyalt a vöröskínai kormánnyal. (Eddig állítólag csak Hongkongon keresztül történt a pénzügyek lebonyolítása.) A pekingi Chase-intézetek bonyolítják

majd le a kínai-amerikai kereskedelem nagy részét. David még el sem jött, már megjelent Pekingben az amerikai kereskedelmi delegáció, a kínai Külügyi Intézet meghívására.

A kínai kommunizmus – a jelek szerint – még kedvesebb gyermeke az amerikai kapitalistáknak, mint az orosz. Kínában sikerült eddig a legtöbbször helota-államot létrehozni. David Rockefeller így ír a New York Times 1973. december 11-én lemondott, hogy vállaljon. „Kritikus időkkel élünk – mondotta – hosszú töprengés után vállaltam két pártok feletti elkötelezettséget”. Az egyik: National Commission on Water Quality; a másik: National Commission on Critical Choices for Americans. Ez a két cím természetesen semmit sem mond, és felette furcsa, holmi bizottsági munkáért lelépni a gubernori székről. A második említett Commission negyven prominens amerikaiból álló testület, köztük Kissinger, Ford és Shultz. Rockefeller megfogalmazásában: „tanulmányozza a jelen idők politikai irányzatainak hatását a mi jövő biztonságunkra és jólétünkre. Figyelmét a kritikus választásokra (választatokra) fordítja, amelyek az amerikaiak elé kerülnek, és új politikai elgondolások kidolgozására, amelyek a gyors változásokban eligazítanak.”

Irány az elnöki szék

Nelson Rockefellerről közismert, hogy már régen vágyik az elnöki pozícióra. A családban ő a politikai vonal. Csupán a népszerűsége hiányzott hozzá, hogy egyáltalán jelöljék is. Így meg kellett elégednie avval, hogy megtalálja a gyakorlati módját a mindenkori elnök irányításának. Erre a szerepre volt alkalmas Nixon, az Eisenhower kormányzat volt alelnöke, a bolsevisták népszerű ellenfele. Nixon mérhetetlen becsvágya szinte felkínálkozott Nelson Rockefeller részére. Azután, hogy lemaradt nemcsak az elnökválasztáson (Kennedyvel szemben), hanem a californiai gubernatori választáson is (Pat Brown mögött), Nixonnak a politikai karrierje véglegesen befejezett volt mindenki szemében. Nelson itt látta meg a lehetőséget. Nixont – aki alelnöki nyugdíjához csupán szerény ügyvédi díjazást kapott Californiában – New Yorkba hívta Nelson Rockefeller és személyi ügyvivőjének, John Mitchellnek az ügyvédi irodájában szerzett alkalmazást évi 200.000 dollárért. Nixon elfogadta az ajánlatot, Nelson szomszédságába költözött egy 100.000 dolláros lakosztályba. A háztulajdonos ugyancsak Nelson Rockefeller. Az elkövetkező hat évben (1962–68-ig) Nixon legtöbb idejét ország- és világkörűli utazásokkal töltötte. Ez idő alatt népszerűsége és vagyona egyre növekedett. Főnöke, John Mitchell (a későbbi Attorney General) irányította Nixon választási kampányát. Mitchell ugyanakkor Nelson személyi ügyvédje volt. A sajtó az elnökjelöltet, természetesen mint keményfejűt konzervatívot mutatta be a közvéleménynek. Így lett Richard Nixon Amerika elnöke Nelson Rockefeller, illetve a nép akaratából, mert azt ígérte és hangoztatta, hogy megálljt parancsol a világkommunizmusnak.

Nixon nem bizonyult hálátalannak Nelson iránt: Rockefeller személyi tanácsadóját, dr. Henry Kissingert, az ultraliberális teoretikust azonnal legfőbb külügyi tanácsadójává tette. Pedig Kissinger nagyon elkeseredett volt Nixon győzelme miatt (ahogy a Wall Street Journalból tudjuk). Akkor ő talán még nem tudta, hogy Nelson Rockefeller már mindent rendbetett az ő történelmi szerepéhez. Már 1960-ban, amikor Nixon először futott,

Rockefeller hangoztatta, hogy alapítani kell egy „segédelnöki” pozíciót, afféle főtitkári, vagy miniszterelnöki teendőkre. Annak lenne a feladata a „hosszútávlatú politika” kidolgozása. A „nixon-i külpolitika” atyja – Nelson Rockefeller.

A tetemes költségekkel végülis megszerzett New York állam kormányzói tisztségéről Nelson Rockefeller 1973. december 11-én lemondott, hogy vállaljon. „Kritikus időkkel élünk – mondotta – hosszú töprengés után vállaltam két pártok feletti elkötelezettséget”. Az egyik: National Commission on Water Quality; a másik: National Commission on Critical Choices for Americans. Ez a két cím természetesen semmit sem mond, és felette furcsa, holmi bizottsági munkáért lelépni a gubernori székről. A második említett Commission negyven prominens amerikaiból álló testület, köztük Kissinger, Ford és Shultz. Rockefeller megfogalmazásában: „tanulmányozza a jelen idők politikai irányzatainak hatását a mi jövő biztonságunkra és jólétünkre. Figyelmét a kritikus választásokra (választatokra) fordítja, amelyek az amerikaiak elé kerülnek, és új politikai elgondolások kidolgozására, amelyek a gyors változásokban eligazítanak.”

Az ilyen „Commission”-ok gombamódra nőnek ki a földből Amerikában, amelyekről sohasem tudni, hogy kik hozzák létre, vagy a tagokat milyen szempontokból, kik választják be. Egyszerűen megjelennek a napi hírekben, és mint a kormányzat valami tanácsadó szervét tudomásul veszi (vagy észre sem veszi) a közvélemény. Pedig ezek az agytrösztök döntenek minden kérdésben. Elég munka az elnök részére betanulni az eléje tett szöveget. Nelson Rockefeller alelnöki pozíciójában már eredményesebben tudja eligazítani Amerika népét a gyors változásokban.

A Commissiont Nixon elnök hozta létre Rockefeller javaslatára, amely „széleskörű tanulmányozás alá veti a modern állam szerepét a mi változó federális rendszerünkben”. Egy évtizede sulykolja a sajtó a változás szükségességét, most már lesz aki elindítja azokat. A változás – minden jel szerint – Amerika kollektív átrendezése. A Bizottság 40 millió dolláros költséggel két év alatt fejezi be tanulmányi munkáját (10 hónap már eltelt), záró beszámolóját az 1976 évi Republican National Convention előtt fogja közzétenni és a sajtó – nyilván Nelson Rockefellerrel együtt – fogja tálni az elnökválasztásra.

Rockefeller már évtizedek óta készül az elnöki pozícióra, amit most manőverei után végre elért. Bár még nem ő az elnök, Forddal szemben olyan előnyei vannak, mint a világ legnagyobb, egy kézből irányított vagyona, több generáción át folytatott kitartó családi politikai törekvés, a médiára gyakorolt közvetlen és elhatároló befolyás, és ha kell még valami: az a politikai doktrína, mely ma a világban oly diadalmasan hódít, a Rockefellerek személyes politikája. Végül, ha Nixon elnöksége alatt a Rockefellerek egy hivatalnok tudott de facto elnök lenni, akkor Ford mellett – Kissinger további jelenlétében – Nelson Rockefeller személyesen az alelnöki pozícióban minden kétséget kizáróan az elhatárolások teljes birtokában van.

(Ausztráliai Magyarság, 1974. szeptember.)

Ha az volt a szándék...

... hogy megöljenek 55 ezer amerikai, 200 ezer dél-vietnami, 910 ezer észak-vietnami ...

... hogy a háború 150 000 millió dolláros költségei felemésszék az ország tartalékait és inflációba űzzék az amerikai dollárt ...

... hogy növeljék a kommunista kormányok önbizalmát ...

... hogy népszerűtlenné és értelmetlenné tegyék a bolsevizmussal szembeni ellenállást ...

... hogy újabb területeket adjanak át a diktatorikus kormányzat hatalma alá, akkor ennek a háborúnak meg volt a teljes eredménye.

General Thomas A. Lane (USA), *The War for Vietnam* című könyvében megállapítja, hogy „a koreai háború, (ami ugyancsak 54 000 amerikai katonára életébe került) tette vörös Kínát nagyhatalommá. A vietnami háború megrendítette Amerika világhatalmi helyzetét. Láthatóan a vietnami háború célja az volt, hogy elveszítsék. Az a folyamat, ami elkezdődött 1933-ban (a Szovjetunió elismertetése Roosevelttel), most érlelte meg gyümölcsseit. Nem lesznek többé MacArthurok, Pattonok, Wedemeyerek”.

A fent említett koreai háború esetében még az volt a megoldás Amerika részéről, hogy még mielőtt győzelmesen befejezte volna, hirtelen meggyegyzett az ellenséggel azon a határvonalon, ahol elkezdődött a háború. Vietnamban is történt ilyenféle kísérlet – de csak látszólag. Itt már a befejezés a kommunizmus győzelmét hirdeti.

Nincs két éve, hogy Nixon kijelentette: „Az Egyesült Államoknak nincs szándékában bombázni az észak-vietnami gátrendszert, mert el akarjuk kerülni, hogy a polgári lakosságnak kárt okozunk”. Egyébként kijelentette azt is, hogy az Egyesült Államoknak van anynyi ereje, hogy „megszüntesse North Vietnamban egy délután alatt”.

Az erőviszonyok ilyen arányában nincs is okunk kételkedni, de amint Koreában sem volt szabad győzni, az ilyen megoldásnak itt sem volt helye. A terv ennek éppen ellenkezője volt: látványos lerohanás Hanoi részéről. A terveket a szovjet helyettes hadügyminiszter Marshal Pavel Batitski készítette elő, egy meglepetésszerű, mindent elsöpítő támadásra, amely megsemmisítette volna az amerikai haderőt Dél-Vietnamban, még a novemberi választások előtt (1972). Később a támadás időpontját Nixon moszkvai látogatása idejére tették át, 1972 májusára, tehát korábbi időpontra. Ezt a látványos világszenzációt az amerikai légierők generálisa John D. Lavelle akadályozta meg azokkal a bombatámadásokkal, melyeket '71. november 8. és '72 március 8. között végeztetett. Gyakorlatilag elpusztította az orosz hadianyagot, ami a támadásokhoz szükséges volt. Ezek voltak azok a nevezetes bombatámadások, amik oly nagy port vertek fel akkor az amerikai sajtóban, és amik miatt Lavelle generálist hazarendelték és eljárás alá vonták. Beigazolódott ismét – mint MacArthur esetében – hogy Amerika háborúit a politikások döntenek el, nem a tábornokok.

Még mielőtt egy logikus katonai lépés történhetett volna a délvietnami hadviselőkről, dr. Kissinger megkötötte a párizsi békét, és az amerikai szenátus kényszerítette az elnököt a csapatok visszahozatalára. Kissinger ezért Nobel

Ilyen a világ! (11)

Kedves Olvasóim!

A ma már több mint százéves tetteles törekvés elkövetői a hetvenes években a szocializmus által igyekeztek Európa valamilyen átalakítását megvalósítani. A globális törekvést a két világháború győztes hatalmai szorgalmazzák évszázados szívóssággal. A hetvenes években – még mindig a marxi tételt alkalmazva –, a munkásrétegre hivatkozó párttalimat igyekeztek általánossá tenni világszéles érvénnyel. Amúgy persze az uralkodó kapitalista rendszer irányításával. Csak ennek kudarca után tapasztalták,

hogy a polgársági társadalom ezt már túlhaladta. Majd látni fogjuk a kudarc utáni 180 fokos váltást a liberalizmusra.

Írásaimban nagy érdeklődéssel követtem a nyugati globalisták konok törekvését a szovjet állam alkalmassá alakítására.

Túl sokat investáltak a New York-iak abba a kontinensméretű államba ahhoz, hogy elveszítsék.

Igy utólag még izgalmasabb követni a globális uralom elérésére törekvés eseményeit, amik ismertetésére akkor nagy figyelmet fordítottam. Csapó Endre

Európa vigyázz!

Ezt a címet egy sokat emlegetett írótól tulajdonítottam el. Thomas Mann riogatta vele az öreg földrészt – Amerikából. A nemzeti szocializmustól féltette s buzdította harcias humanizmussal rá: „Ha az európai humanizmus képtelenné vált arra, hogy eszméit harcias formában újjászülje, ha nem képes többé arra, hogy lelkét bajvívó frissességre ébressze, el fog pusztulni, s egy olyan Európa lép nyomába, amely már csak történelmi hagyományként viseli nevét és amely elől jobb lenne a közömbös időnkívüliségbe rejtőzni.”

Még mielőtt szegény önmagát megvédeni képtelen Európát Amerika és Szovjet-Oroszország végleg fel nem szabadította, az „Achtung, Europa!” írója előadásokat tartott 1938 tavaszán a „Demokrácia eljövendő győzelméről”. Előadásainak célja Amerika háborúba indítása volt Németország ellen. Idézünk néhány mondatot ebből, érdekes olvasmány közel negyven év távlatából:

„Nacionalizmus és szocializmus ellentétek. Pártprogramot csinálni a kettőből, szellemi visszaélés. A szocializmus merőben erkölcsi, azaz befelé irányuló törekvés, lelkiismereti törekvés. Bár-hogy gondolkodjék róla a polgári individualista, el kell ismerni, hogy békés, pacifista, egész az önvészélyeztetésig.”

„Oroszország? Lehetnek, akik ennek az országnak belpolitikai példáját rossznak találják és félelemmel gondolnak rá. De el kell ismerni, hogy minden igazi szocializmus erkölcsi természetű Oroszország esetében is beigazolódik: el kell ismerni, hogy békehatalom, és meg kell állapítani, hogy mint ilyen, a demokrácia megerősödését jelenti. Nem véletlen és nem pusztán politikai, hanem egyszersmind erkölcsi jelenség, hogy Oroszország mint békehatalom a nagy és kis demokráciák: Anglia, Franciaország, Amerika, Csehszlovákia stb. oldalára áll. Amennyiben békéről van szó, a szocializmus és a polgári demokrácia összetartozik...”

„Oroszország egyáltalán nem fenyegeti azt, ami mindennél fontosabb, t. i. a békét. Nem Oroszország az az állam, amely húsz évvel a világháború után Európát arra kényszeríti, hogy óriási pénzeket vonjon el a béke céljaitól és fordítsa fegyverkezésre; a fasizmus az és úgynevezett dinamikája, hogy a világ nem tud megnyugodni és virulni, az ő műve, nem a szocializmusé.”

Mann, amikor ezeket a sorokat leírta, kilenc éve a Nobel-díj tulajdonosa volt, Európát ötödik éve „nyomasztotta a nemzetiszocialista barbárság”. Rá egy évre kitört a második világháború. – „Ezt a háborút az nyeri meg, amelyik brutálisabb” – mondta egy magyar költő, Szabó Lőrinc. Azután, hat évre rá, kitört a nagy-büdös béke is, – hogy most már tudjon a világ „megnyugodni és virulni”.

Míg Európa közepén lezárult a vasfüggöny, Lengyelországot száz kilométerrel nyugatra tolták, Németországból kettőt csináltak – egyet a nyugati békeharcos, egyet a keleti békeharcos vigyázott – míg a két Németország közötti béke-különbséget tíz millió menekült érzékeltette, a szerencsésebb nyugati részen 1949-ben egy béke-agitátor ünnepeltek: átadták a Nobel-díjat Thomas Mann-nak a Goethe díjat.

Hogy próféta volt-e, vagy beavatott, azt döntse el más, de mi, akik harminc évvel többet megéltünk az ő békéjéből, most visszaidézzük a következő két mondatát:

„Mindenkinek, aki nagy emberi szerencsétlenségnek érezné, hogy a világnézetek történelmi küzdelmében a demokrácia az alkalmazkodás hiányából csődöt mondana, úgy kell kívánnia, ahogy a szükségszerűt kívánjuk, hogy a demokrácia mind gazdasági, mind szellemi téren liberálisból **szociális demokráciává** legyen. ... A demokráciában már eleven a közösség, amely minden politika célja s végül meg fog szüntetni minden politikát: a népek közössége.” (Gondolat Kiadó, 1957).

Ügyet sem vetettünk ilyen mondatokra három évtizeddel ezelőtt, csak most, amikor a nagy változások szele már arcunkba csap, vallatjuk ki könyvtárak hús csöndjéből előbbi korok prófétáit, hogy lássuk, mivel is állunk szemben: valami hirtelen egyensúly-billenés, vagy jól kitervelt összeesküvés?

Mert bizony úgy történt: liberálisból szociális demokráciává lettünk itt Ausztráliában is. Időben talán le is maradtunk kissé más nyugati országok mögött, de kormányunkban megvan az igyekezet minden kérését behozni. Ennek a tünetei közé tartozik többek között az is, hogy első helyre kerültünk: elsőként ismertük el Észtországot, Lettországot és Litvániát megszüntetését és a Szovjetunióba való bekebelezését. UNO vegye fogyatékbá!

Hogy a Szovjetunió mennyire a béke harcosa, azt megmutatta nekünk ma-

gyaroknak kétszer is. Egyszer, amikor az uraktól kellett megszabadulnunk, és egyszer, amikor a csepeli munkásoktól kellett megvédeni a népet. A háború után a magyar nép békétlen szellemének humánus meggyőzésére plakátok jelentek meg egy nagy vörös ökölrel és közvetlen modorú felirattal: „Lesújt a demokrácia ökle!”

A béke alapja a biztonság. Európa békéjét az Európai Biztonsági Konferencia készíti elő. „A politika megszűnik” – ahogy Thomas Manntól tudjuk – nem lesz rá többé szükség: „népek közössége” lesz. Érdekes, hogy e két szónak most jött meg a jelentősége harminc év után. Nincs itt többé keletnyugati szócsata ilyen szólamokkal, hogy: „imperialista kapitalizmus” – „istentelen bolsevizmus”, ellenkezőleg, ég és föld egybeborul, tűz és víz elvegyülnek, és a kis népek szabadságának óre együtt hál a népek felszabadítójával. Készítik a „tartós békét”, a „New World Order”-t.

– Új korszakot nyitunk az emberiségnek – hirdeti az Egyesült Államok külügyminisztere; elmúlt a nemzetek létjogosultsága – írják a Harvard-egyetem politikai teoretikusai. Az 1970-es moszkvai tanácskozás megállapítja, hogy „a legutóbbi tíz esztendő eseményei megerősítették a korunk jellegére, tartalmára és alapvető irányzataira vonatkozó marxista-leninista értékelés helyességét. Korunk a kapitalizmusból a szocializmusba való átmenet korszaka.”

Egyik budapesti lap így számol be erről: „Politikai téren az átmenetet jelzi, hogy megnőtt a szocialista világrendszer nemzetközi tekintélye és a nemzetközi munkásmozgalmal, a nemzeti felszabadító mozgalmakkal együttesen a világpolitikára gyakorolt hatása. Ezt pontosan tükrözik a szocialista országoknak az európai béke és biztonság érdekében tett kezdeményezései, amelyek – egy francia újságíró kifejezésével élve – »bámulatos karriert futottak be«. A szocialista Európa-koncepció alapjaira, hogy el kell ismertetni a kontinensen kialakult vitathatatlan realitásokat. Az a tény, hogy kifejezetten ezekről – az Odera-Niesse-határról, az erőszak hiábavalóságáról, a gazdasági megkülönböztetés felszámolásáról – a szocialista országokkal már tárgyalni kényszerülnek a földrész békéjét leginkább veszélyeztető erők, e koncepció megvalósításának fontos állomása. A Varsói Szerződés tagállamai – az említett Európa-terv jegyében – szorgalmazzák az európai biztonsági konferencia összehívását. Javaslatuk ma a világpolitika homlokterében áll.”

Az idei januári kézfogó újságban így ír Pethő Tibor a thomasmani népek közössége fejlődési szakaszairól:

„A szocialista és a tőkés világ kapcsolatai ma már továbbfejlődtek, a békés egymás mellett élés második szakaszából fokozatosan a harmadik szakaszba: a békés együttműködésbe. Az nyilvánvaló, hogy még nem érkeztünk el minden tekintetben a harmadik szakaszhoz, de a szocialista országok és a nemzetközi békemozgalom dokumentumai már joggal használják azt a kifejezést, hogy fordulat következett be a nemzetközi politikában.”

(Ausztráliai Magyarság, 1975 július).

(Csapó Endre írásainak gyűjteményes kötetei – Ilyen a világ! I. II. és III. – kaphatók a Püski Könyvesházban.)

Európa sírbatétele

„A tengelyhatalmak leverése után a Szovjetunió fogja dominálni Európát, tehát még inkább fontos, hogy az Egyesült Államok kifejllessze és fennartsa a Szovjetunióval a lehető legbarátságosabb kapcsolatokat.” [1945]

(F. D. Roosevelt)

Harminc év telt el azóta, hogy cikkünk e szomorú jelmondata elhangzott. Ez a mondat nem csupán a paralitikus elnök véleménye volt, hanem a titkos jaltai megállapodás lényege, vagy talán éppen a második világháború titkos politikai célja. Általános vélemény szerint most Helsinkiben nemzetközi törvényt tettek mindazt, amit a még ma is titokban tartott jaltai szerződés tartalmazott. Ha ez valóban így igaz, akkor lezárult a korszak, amely még reményt hagyott Európa népei számára. Alexander Szolzsenyicin is úgy látja, hogy lezárult egy korszak; végetért a harmadik világháború. A *Le Monde* párizsi lap hasábjain így jellemzi a mai helyzetet:

„... A harmadik világháború már be is fejeződött, megtörtént, éppen az idén zárult le – s a szabad világ menthetlenül elvesztette. A harmadik világháború mindjárt a második után kezdődött. Jaltában tört ki, Roosevelt és Churchill erőteljes tollvonásaival, akik az akkori győzelmet számtalan engedelménnyel kívánták megünnepelni: feláldozták és határtalan erőszak alá vetették Észtországot, Lettországot és Litvániát... majd nemsokára kiszolgáltatták Jugoszláviát, Albániát, Lengyelországot, Bulgáriát, Romániát, Csehszlovákiát, Magyarországot, Kelet-Németországot, Moldáviát és Mongóliát. A világ nem vette észre, hogy a harmadik világháború nem úgy zajlott le, mint a megelőzők, nem dörgedelmes hadüzenetekkel, nem légitámadásokkal, hanem láthatatlanul, lábujjhegyen érkezve fúrta be magát a szabad világ elpuhult testébe, fedőnevek alatt, amiket »demokratikus átalakulásnak«, »százszázalékos népakarat kifejezésnek, hidegháborúnak, békés együttélésnek, normalizálásnak, reálpolitikának, enyhülésnek, vagy a támadót erősítő »kereskedelemnek« neveztek. Ha az elmúlt harminc év történetét megvizsgáljuk, egy hosszú, kacsaringós lejtőt látunk, mely állandóan és kizárólagosan lefelé halad a gyöngülés és a hanyatlás felé. A hatalmas, erős nyugati országok, melyek két nagy háborút megnyertek, e harmincéves »békés« korszakban, egyre jobban meggyöngültek, igazi és lehetséges szövetségeseiket elvesztették, szavahihetőségüket eljátszották és számos földrészt és embertömeget szolgáltattak ki kegyetlen ellenségeiknek. Sokkal több országot és népet adtak át legyőzőjüknek, mint bármi más eddig lezajlott háború, vagy kapituláció az emberiség történetében.»

Mindig bosszantott, ha emigrációs újságokban arról olvastam, hogy „fel kell világosítani a Nyugatot”, mert nem ismerik eléggé a bolsevizmust, különben nem üzetelnének vele. Még bosszantóbb az a zsrnalisztikai zsonglörködés, amivel újságaink politikai cikkírói mindent megmagyaráznak a körülményekkel, vagy naivitással, de azt a tényt, hogy Amerika minden diplomáciai tevékenységét és minden háborús beavatkozását újabb bolsevista térnyerés követ, még csak feltételezni sem tudják. Pedig a hi-

Ilyen a világ! (12)

Kedves Olvasóim!

Szolzenyicin jelentősnek tartja a világban szétszórtan élő zsidóság szerepét a nemzetközi politikában:

„Zsidónak lenni társadalmi szerep – az idegen szerepe, aki nem olyan mint mindenki más. Csodálatos módon egyesítik magukban a törzsi hűséget és az egyetemes principiumot.”

Szolzenyicin fonosnak tartotta megírni országa történetét, mint két együtt élő népnek, az orosz és a zsidó népnek közös története. Ezeroldalas történetfilozófiai tanulmányt készített a tőle megszokott alaposággal, töménytelen szakirodalmi áttekintéssel.

A tanulmány magyarul is megjelent 2005-ben, két kötetben. Címe: *Együtt I. Oroszok és zsidók a cári Oroszországban, Együtt II. Oroszok és zsidók a Szovjetunióban. A néhánymillió zsidónak meghatározó szerepe volt a sokmillió orosz és egyéb oroszországi nép történetében, de a bolsevista forradalomban és a szovjet állam fenntartásában közel egyenlő erővel, folyamatos vetélkedéssel voltak együtt,*

A szerző idéz valakit: „Az orosz szocializmus az orosz önkényuralom közvetlen leszármazottja.” A nyugatról érkezett liberalizmusba hajló cári Oroszországot a nyugatról plántált kommunisták döntötték meg 1917-ben. Ez közös útnak bizonyult a két nép számára a cári elnyomatás ellenében. Ebbe a létrehozott hatalmi képletbe a szervezést, a pénzt és a nemzetközi legitimitációt a zsidók adták.

Troczkij volt a kapitalisták kedvenc bolsevistája, de Sztalin a párt diktatúrában valóságos diktátor volt, ravasz és kegyetlen. Haláláig (1953) sikerrel egyensúlyo-

zott, leszorítva a huszas évek terroristáit (internacionalista bolsevistákat), ugyanakkor elnyerve a Nyugat politikai, anyagi támogatását, beleértve a háborúra felfegyverkezést, a háborús támogatást, és a háború utáni újjáépítés amerikai finanszírozását. Elnyerte a tartós megszállást Európa keleti felére, és a világhatalmi politikai és katonai partnerséget. Két világhódító akarat találkozott, valószínűleg mindkettő a másik kiszorítására spekulált.

Sztalin halála után kezdődhetett el a játék a Szovjetunió oroszbirodalmi jellegének átszerelésére a nemzetközi bolsevizmusra.

„Aki a XX. század 50–80-as éveiben hallgatta a Szovjetunióba irányuló amerikai rádióadásokat, annak úgy tűnhetett, hogy más egyéb fontos kérdés a zsidókérdés mellett országunkban nem is létezett.”

A hatvanas évektől a szovjet zsidók helyzetének javulása nyomán felfejlődött a barátság Nyugat és a Szovjetunió között. A cél: a Szovjetunió javítása, elfogadhatóbbá tétele. Enyhült a „kozmpolitikák” elleni kampány, „a zsidók jelentősen feljavították a »demokratikus mozgalom«, a »disszidensek létszámát és ezeknek merész tagjaivá váltak. Így váltak a zsidók ismét oroszországi forradalmárokká ... úgyhogy bármiféle progresszív haladás a zsidók nélkül ismét lehetetlenné vált.”

Írásomban, 1974-ben a nyugati, főleg amerikai szovjetbarát politikában pontosan arra mutattam rá, amit Szolzsenyicintől olvashattam bő harminc év múltán.

Csapó Endre

degháborús szédítés már rég elmúlt. Mert szédítés volt csak, taktikai lépés, időnyerés Európa teljes leigázására. Amerika kormánya (és vele a többi nyugati kormányok) az egész hidegháborús időszakban sohasem támadták a kommunizmust mint ideológiát, sohasem kifogásolták a rendszer embertelenségét, hanem csupán a szovjet együttműködő készségét hiányolták. Az soha nem jött szóba, hogy a demokratikus és kapitalista nyugati államok kormányai az oroszországi diktatórikus bolsevizmus helyébe demokratikus és kapitalista rendszert igyekeznének elősegíteni. Az egész „antibol-sevizmus” érthetetlen volt, és inkább csak a szavak világában élt, mint a cselekedetekben. De ma már a szavak és cselekedetek összehasonlításának önálló útján kívül is, széleskörű irodalom áll az emigrációs újságíró rendelkezésére a kapitalizmus és a bolsevizmus kapcsolatát illetően, amelyekből Nyugat helyett önmagát világosíthatná fel és bevallhatná végre önmagának és olvasóinak, hogy eddigi elképzelései a bolsevizmusról hiányosak voltak.

Könyvek és folyóiratok egész sora jelenik meg ma már, elsősorban éppen Amerikában, és ad választ arra a kérdésre ami három nemzedéket töl-

tött el aggodalommal: miért támogatják nyugatról a bolsevizmust?

1932-ben Magyarország kormányzója Horthy Miklós felhívást intézett huszonhárom ország államfőjéhez a „Szovjetunió elleni összefogás” címen. Többek között így írt a kormányzó:

„Szovjetország fennállása óta, nyíltan megsemmisítő harcot folytat az egész világ ellen, azzal a jelszóval, hogy ki kell irtani a nyugati kapitalizmust. És ez a nyugati kapitalizmus, ahelyett, hogy összefogna és felvenné a harcot, segít ellenségének békés és háborús technikájának teljes kiépítésében. Egy állam sem vállalkozik semmiféle szembeállásra, az egyik azért nem, mert túl sok a kommunista saját országában, a másik, mert nem kívánja átengedni senki másnak exportlehetőségeit. Olyan kormánnyal, amelyik az adott szó szentségét nemcsak nem ismeri, hanem ki is neveti, sem üzleteket, sem szerződéseket kötni nem lehet... Meg kell indítani végre a pokoli hatalomnak a megfojtását a világ gyógyulásának előmozdítása érdekében, mert addig nem lesz béke, boldogság és prosperitás a földön.”

A felhívásnak nem is lett eredménye. Lezajlott azóta a második világháború 50 millió halottal és a „harma-

dik világháború” Kína és egész sor új bolsevista állam alapításával, újabb 50 vagy több millió halottal. A háború istenének bőven áldozott az emberiség. Ez az áldozat anyagiakban olyan összegekre rúgott, hogy ma már hangosan kérlek számon mindenütt nyugaton, ennyi áldozat után, hol van minden háborúnak a hangosan hirdetett célja: a béke és szabadság?

Ezt a hadianyagmennyiséget csakis a nyugati nagytőke állíthatta rendelkezésre, és ha mind ennek eredménye a bolsevizmus növekedése, akkor valóban jogos a kérdés – amit ma már széltevében-hosszában feltesznek – vajon a bolsevizmus nem csupán csak egy része, eszköze egy még hatalmasabb összeesküvésnek, amely a világot egyetlen diktatórikus hatalom alá akarja vonni?

A második világháborút a győztes hatalmak azért hosszabbították meg a feltétel nélküli győzelemig, hogy a béke, a rend, a szabadság – a „gonosz erők” elpusztítása után – akadály nélkül kiépülhessen az egész földön. A háború után a nyugati közvélemény és a politikai köröknek nem bolsevista-szimpatizáns része egyre nagyobb felébredéssel követelte a jaltai szerződés nyilvánosságra hozatalát, mert választ akart kapni: nem csapták-e be

vezetői a szovjet európai térnyerése kérdésében. A kormányzat számos tagját, mint titkos (crypto-) bolsevistát leplezték le Amerikában, és már-már rendszerváltozásra került a sor, amikor a kormányon levők hirtelen felfedezték, hogy az „oroszok becsapták őket”. És hogy végülis ők az igazi antibolsevisták. Új háború kezdődött: a hidegháború. Kifelé szovjet-ellenes szövegek, nagy ígéret, álcázott diplomácia. A valódi háború az amerikai belső politikai térségben zajlott le, amelynek első lépcsőjeként félreállították a bolsevista-ellenes politikuskokat avval, hogy a kormányzat hivatalosan is antibolsevizmust hirdetett, második lépcsőjeként bolsevista-ellenes háborút indítottak Koreában és Vietnamban, de a győzelmet megtiltották, közben fennakadás nélkül segítették Vörös Kínát, Jugoszláviát és kerülő úton a Szovjetuniót. Végül – amikor a világ érzékelte, hogy a kommunizmus ellen még a dzsungelben sem lehet sikerrel harcolni, *détente* néven nyíltan meghirdették a szovjettel való barátság politikáját.

Közben – éppen a szerepjátszás hatása alatt – az oroszok kezdték dédelgetni saját világhódító szándékaikat, és igyekeztek független utat járni: a nemzetközi bolsevizmustól független utat.

Jugoszlávia „elszakadása Moszkvától” 1948-ban az első jelzése ennek az önálló orosz útra lépésnek. Jaltában – következtetésünk szerint – Oroszország beleegyezett abba, hogy a gondjaira bízott kelet- és közép-európai államokból megalakítja a Bolsevista Commonwealth-et, amihez hamarosan csatlakoztak volna Európa többi államai. Sztalin azonban úgy gondolta, hogy hódításaival elég erős egyedül is a világhódításra; igyekezett függetleníteni magát a bolsevizmust pénzelő nagytőkésektől. Ez volt a „sztalinizmus”, és ez volt a hidegháborúnak a másik oka.

1956 eseményeinek országos nagy dilemmája a magyarországi pártemberek dilemmájából fakadt: melyik irányzat fog győzni: a nemzetközi bankár bolsevista, vagy az orosz bolsevista? Ez vágta két oldalra: elvi forradalmár, vagy hatalom-pártira a magyarországi pártot is, mérhetetlen zűrzavart okozva köztük. Ezért tudott közéjük vágni és az események felett úrrá lenni a magyar szabadságharc, ami végülis, közvetve, a népek börtöne felbomlásának rémét felidézve, az oroszok meghátrálását és a nyugati bolsevizmus helyzeti sikerét eredményezte. A nagyfőnök azután jelt adott balekország legázolására.

Háborút is, forradalmat is, új világrendet is csak az tud csinálni, akinek pénze van hozzá. Hogy idáig (Helsinki) eljutottunk, erre a mélypontra, hogy minden európai kormány részt vesz ebben a bolsevista Magna Chartában, úgy lehetett csak, hogy a hatalom gyakorlásának minden irányító szála a világbolsevizmus megszervezőinek kezében van.

A világesemények mostantól már nyíltan is a baloldali vágányon fognak futni, amelynek töltésén új helyezkedések kapaszkodnak, melyek útjában új ellenállások kelnek életre. Felgyorsult ütemben haladunk Európa teljes konstitucionális leláncolása felé, és ha így megy tovább, nem lesznek többé nemzetek, amelyek útját állhatnák a bolsevista világdiktatúrának.

(Ausztráliai Magyarország, 1975. szeptember)

A Vatikán keleti politikája

(Rövidített változat.)

Mindszenty József bíboros sorsa egy idő óta a Vatikán keleti politikájának függvénye. Ez az ún. keleti politika, vagyis az egyre élenkülő diplomáciai tevékenység Róma és a kelet-európai bolsevista diktatúrák vezetői között, megindulása óta – szükségességét és hasznosságát illetően – vita tárgya. Nekünk, magyaroknak ezenkívül – éppen a magyar hercegprímás személye miatt – még fokozottabb jelentőségű.

A magyar primás bécsi titkársága nyilatkozatot tett közzé, amelyből nyilvánvaló, hogy Mindszenty József bíboros visszautasította a Szentszék azon intézkedését, hogy nyugalombavonulás címén hivatalától, amit nem gyakorolhat, névlegesen is megfoszta:

Egyes hírügynökségek VI. Pál pápa döntését úgy adták tovább, hogy Mindszenty József bíboros nyugalomba vonult. Kiemelték, hogy a döntést megelőzőleg a pápa beható levelezést folytatott a Bécsben tartózkodó Mindszenty József bíboros-primás, esztergomi érsekkel. Ebből egyesek arra következtettek, hogy a pápa és a magyar főpap közt megállapodás jött létre a döntést illetően.

Az igazság érdekében Mindszenty József bíboros nyilatkozott, 1974. február 6-án, hogy nem mondott le sem esztergomi érseki székéről, sem primási méltóságáról, és hogy a döntés kizárólag a Szentszék határozata volt.

Ilyen körülmények között Mindszenty József bíboros nem mondhatta le. A Nyilatkozat nem tartalmazott semmiféle személyes vonatkozású elemet. Nem hivatkozik a pápa korábbi ígéreteire, nem szól arról, hogy a döntés méltánytalan, nem hivatkozik a szenvedésekre, amik őt érték, amikor egyháza érdekeit védte. A nyilatkozat öt pontjának mindegyike Magyarországról szól, a magyar egyházért aggódik, és elejétől végig bátorhangú, éles kritikája a Vatikán keleti politikájának.

A dialógustól, amit még XXIII. János pápa kezdett a kommunistákkal, általában azt várják, hogy a magyar egyház általa visszanyerje szabad működését. Sajnos az igazság az, hogy immár 11 évi dialogizálása után a magyarországi szovjet kormány semmit sem engedett, a Vatikán viszont már semmit sem követel. A magyar egyház orosz módra való szovjetizálása (Nikodim) töretlenül halad előre, aminek megakadályozására a Vatikánban semmit sem tesznek. A »békepapi« mozgalom által történik a magyar egyház szovjetizálása.

Az európai magyar katolikusok lapja, az „Életünk” 1972 márciusi száma „Békepapok a püspöki székekben” címmel írja az alábbiakat:

„Budapest és Rómában egyszerre tették közre a megdöbbentő hírt a békepapokból választott püspökök kinevezéséről. A kinevezett négy új püspök közül ugyanis három élenjáró szerepben szolgálta a rendszert a papi békemozgalomban. Tudott dolog, hogy ennek a hírnedt intézménynek kezdettől fogva azt a szerepet szánta a rendszer, hogy belülről segítsen az egyházi szervezetet és hitéletet megbenítni.

Gyenge erkölcsű és érvényesítési

Ilyen a világ! (13)

Kedves Olvasóim!

A Vatikán részéről mindez nem szimpátia volt a szovjet rendszer iránt, hanem az amerikai politika vonalára ráállás része, Európa lelki letérdepeltetése. Amerikát sem a szocializmus győzelemre segítése motiválta, hanem igyekezett létrehozni Európa és orosz-Ázsia felett egyetlen elvet érvényesítő nemzetközi felügyeletet.

Ma már tudjuk, hogy ez volt az amerikai liberalista irányzat utolsó kísérlete a szocializmussal – kihasználva az egypárthatalmi kormányzás előnyét a sokpárti parlamenti kormányzás ellenében. A mai törekvés: a liberalizmus uralkodó politikai krédóvá képezése, amivel szemben minden más a demokrácia ellenségének minősül.

Csapó Endre

vágytól erősen fűtött emberek társasága van itt együtt, de ez nem akadály annak, hogy 20 év óta Magyarországon belőlük kerüljenek ki a püspöki megyék vezetői s az egyházi intézetek igazgatói. Ők hajtják végre a hitélet nagy kárára a buzgó papok likvidálását a párttól kapott utasítások s a Moszkvában kipróbált módszer szerint.

Az 56-os szabadságharc alatt az is kiderült, hogy egyház-megyéinként néhányunk közülük még ÁVO-s rangja és fizetése is van. Érthető volt, hogy a Vatikán, akárhogy erőltette is a rendszer, eddig nem nevezett ki békepapokat.

Éppen ezért óriási megdöbbenést váltott ki mindenfelé a Vatikán megváltozott magatartása. Egyetlen kifogástalan jelölt ellenében most a Vatikán három békepapot tett egyszerre püspökké. Mindenesetre mutatja a 3:1 arány, milyen gyenge pozícióban tárgyal a Vatikán külügyminisztere, Casaroli érsek a szocialista valóság területén, s mennyire képes értékűek diplomáciai eredményei.

Érthető ezek után a nyilatkozat ötödik pontja és következtetése a legfőbb egyházi vezetésben megrendült bizalomról.

Mindszenty bíboros véleménye ma is ugyanaz, mint ami 1948-ban volt, amikor „Felhívás a világ püspökeihez” című nyilatkozatában ezeket mondta:

„Ha Magyarország teljesen elbukik a marxizmus áradatában, egész Európa számára sírbuszáll a szabadság. Aki nem hiszi, jöjjön ide és lásson szemével.”

A marxizmus mételye azóta aláásta a Nyugatot is, és benne a Vatikánt is. A marxizmussal való szembenállást ma már nem értékeli Rómában. A budapesti marxisták nyugodtan engedték ki Mindszenty Józsefet Rómába, tudták jól, hogy ezt a papot – aki a keresztény helytállás és védekezés szimbóluma lehetne a világ számára – az Örök Városban némaságra fogják ítélni.

Valóban így is lett. Amikor 1971 októberében Mindszenty bíborost Rómába vitték, teljes mozgási és felszólalási tilalmat parancsoltak részére.

Mindszenty római tartózkodása jellemzi a vatikáni taktikát. VI. Pál pápa meghatóan emlékezett meg a Szinódus megnyitására a magyar bíboros „szilárd magatartásáról, megindaghatatlan hitéről és bátor küzdelméről az Isten és az Egyház jogaiért”. A pápai trónus mellett ülő vendég a leghivatalosabb helyről kapott elismerést mindazért, amit tett, amit hite szerint kötelességének ítélt. De ugyanakkor megtiltották neki, hogy felszólaljon. Bizonyára félték attól Rómában, a szent városban, hogy ez a puritán magyar főpap a szemükbe vágja az igazságot. A vizet prédikáló,

vörösökkel kvaterkázó vatikáni politika nem viselhetne volna el, ha például Mindszenty kijelenti, hogy Casaroli érsek televíziós nyilatkozata, mely szerint a bíboros saját elhatározásából hagyta el az országot – nem felel meg a valóságnak. Félő volt, hogy talán megkérdézi: hogyan viszonylik a pápai dicsérő elismerés a bolsevista egyházüldözéssel szemben kiálló magatartásáért, ahhoz a tevékenységhez, amit a teljes vatikáni diplomáciai kar folytat a bolsevista diktatúrák irányában?

És amit nem tehetett meg a magyar bíboros, megtette helyette bátran Lemberg érseke. „Az ukrán nagyérsek is megtörte a nyolc éves hallgatást” – olvastuk a korabeli sajtójelentésekben. (Az ukrán görögkatolikusok főpapja még 1963 februárban szabadult ki János pápa és Hruscsov udvarias dialógusa idején. Hruscsov, mint valami finom államfő, ajándékot küldött Willebrands-szal Rómába. Az ajándék Słypij, Lemberg görögkatolikus érsek volt. Az érsek eltávolítása – békés úton – Moszkva részére legalább annyira fontos volt, mint Rómának az, hogy eggyel több idős pap legyen a Vatikán falai között, akinek a némaságra ítélt római száműzetése csak a testi szenvedések hiányával volt enyhébb, mint az a 18 év, amit a szovjet koncentrációs táborban töltött.)

Słypij bíboros nyolc évi hallgatás után végre elérte azt, hogy a Szinódus zárt körében püspöki jogainál fogva felszólalhasson. Elmondta, hogy az ukrán katolikus egyház püspökeit a szovjet kiirtotta, híveinek tízezreit lemészárolta. „A halottakból hegyeket lehetne összehordani és a patakok megtelne a vértanúk vérével, akik életüket adták hitükért és az Apostoli Szentszékért, a pápáért.” Mindez a pápa jelenlétében hangzott el, és így folytatta: „A Vatikán diplomatái azonban szavukat sem emelik fel az üldözött ukránok védelmében. Úgy látszik – mondotta Słypij bíboros – az ukrán katolikusok akadályt jelentenek a Vatikán keleti diplomáciájának útjában.”

Csupán a fantáziánkra vagyunk utalva, az irányban, hogy vajon mit érzett ezekben a napokban Mindszenty bíboros, amikor megtagadták tőle a felszólalást a Római Szinóduson. Az viszont jellemző a vatikáni állapotokra, amit a nyugati lapok római munkatársainak jelentéséből tudunk, melyek szerint: „... a vatikáni államtitkárságon, főleg Casaroli érsek osztályán, nagy megdöbbenést keltett Słypij bíboros kemény felszólalása.” Érezzük csak át megegyezően: nem az háborította fel őket, amit az ukrán bíboros mondott, hanem az, hogy a nyugati világrend bomlasztását propagáló felszólalások között megemlítette Rómában, a Szentatyá színe

előtt, hogy keresztények milliói szenvednek üldözést, – amiről Rómában hallani sem akarnak.

Nem csoda, hogy ilyen körülmények között Mindszenty primás nem óhajtott Rómában maradni, holott a budapesti helytartók az „Állami Egyházügyi Hivatal” vezetőjét, Miklós Imrét menesztették Rómába, hogy Mindszentyt ne engedjék tovább az Örök Városból. Ott – gondolták nyilván Budapesten – a Vatikán könnyebben ellenőrizheti. Szerencsére Magyarország primása mégis elérte azt, hogy Bécsben, az esztergomi érsekség tulajdonát képező Pázmáneumban találhatott otthonra, és alapíthatta meg irodáját, ahonnét, mint a magyar egyház feje, igyekezett legalább külföldön élő magyar katolikusok lelki gondozásával törődni. Ennek a feladatnak a támogatásához a külföldön élő magyar papok sajnos nem járultak hozzá a kívánt mértékben. Meg kellett volna már alakítani a területen kívüli magyar emigrációs hívek püspökségét, és még ha ez nem is sikerül, kiépíthettek volna egy párhuzamos magyar hierarchiát Bécs székhellyel, hogy legalább az emigrációs hitélet helyes alapokon maradjon addig, amíg a kisiklott római ügykezelés visszatér az egyház történelmi vágányaira.

Feltűnő, hogy VI. Pál pápa megbízottai a keleti politikában mind igyekeznek túlteljesíteni a „normát”. Már Wisinszky lengyel primás is arról panaszkodott ezelőtt hat évvel Rómában tett látogatása alkalmával, hogy: „König bíboros jobban tenné, ha nem avatkozna bele a lengyel egyház ügyeibe, mert nem ismervén annak helyzetét, tevékenységével árt a lengyel egyház érdekeinek.” Világos, hogy e szavak mögött az áll, hogy a bécsi kardinális a lengyelországi bolsevistákkal a szükségesnél nagyobb mértékben engedékeny volt.

König ennek ellenére élvezte a Vatikán bizalmát, és a pápa megbízásából gyakori látogatója lett Mindszenty bíborosnak budapesti menedékhelyén. A gyakori látogatás kevés eredményt hozott, mert König igyekezett végrehajtani a budapesti követeléseket. A Vatikán elmulasztotta követelni az alku során az igazságtalan ítélet megsemmisítését és a teljes rehabilitációt a budapesti rezsimtől, vagy ha ezt nem érthette el, megtehetette volna ennek a gyalázatos pörnek a leleplezését és egyházi vagy legalább személyi üldözéssé nyilvánítását.

Pedig ezt feltételként szabta Mindszenty bíboros 1971 júniusában: „Az egyetlen amim van, becsülete. Bűnözőként nem távozok külföldre.” A Vatikán nem volt ilyen kényes hűségese főpapja becsületére; megelégedett avval, hogy Moszkva budapesti fullajtárjai amnesztiát, bűnbocsánatot adtak az ország főpapjának.

König bíboros 1963. április 18-án

járt először Budapesten XXIII. János pápa követeként. „Est-ne adventus tuus pacificus”, azaz békés szándékkal jössz-e? – hangzott Mindszenty első kérdése. „A pápa azt akarja tudni, hogy mi a bíboros szándéka, – ezért jöttem.” Mindszenty válasza így hangzott:

„Hazámban akarok maradni, népem között. Nem akarok elmenni innen. A kommunizmus keresztire szegezte hazámat. Ez a mi földünk Trianon és Zsukov ellenére is. Ha távozásomat az élők meg is értenék, de mit szólnának a halottak? Ki emelné fel a szavát érettkük?”

Vajon megértették-e Rómában a magyar bíboros szavainak értelmét? Azt, hogy az elmúlt két világháborúban vagy három millió magyar hősi halottnak mondták a római egyház papjai, hogy hitük, egyházuk, családjuk és országuk védelmében fognak meghalni, ha úgy hozza a sors.

Hittanáraink még úgy tanították, hogy az emberi élet három alapja az Isten, a haza és a család. Papjainktól úgy hallottuk, hogy Hungária az Istenanya országa, és a magyar nép állhatatos és áldozatos kereszténységéért az egyház különleges szeretetét és megbecsülését élvezi. Mindezt itt kint nem tapasztaltuk. És minden okunk megvan az feltételezni, hogy Magyarország hercegprímása, aki a fent említett emberi élet három alapjáért maradék nélkül lelkesedik – kiérkezve közénk – Ő is ugyanazt tapasztalta amit mi: Róma, az Örök Város, új elveket érvényesít, és többé nem vigasztalónk, nem zászlóhordozónk, nem irányjelzőnk és védőbástyánk ebben a meglódított világban, ahol a családot szétzúszasztik, a nemzeti érzést üldözik, ahol az Istent halottá nyilvánítják.

Mélyen átérezzük, hogy itt sokkal többről van szó, mint az, hogy viselheti-e Mindszenty bíboros az esztergomi érseki címet, vagy nem. Ő a fent idézett nyilatkozatban nem is említi a pozíció megszüntetését, hanem a Vatikán keleti politikáját. Róma meghátrálhat, de Ő tudja, hogy a magyar nép az Ő cselekedetein vesz példát keresztény helytállásához.

Miként a magyar főpap részére eljött a tanúságtétel ideje, úgy itt az ideje annak is, hogy holnap minden katolikus pap, és holnapután minden hívő a régi mérték és az új mérték dilemmája elé áll. És ez dönti majd el az egyház sorsát, nem a Vatikán jelenleg alkudozó kufárjai.

Ahogy Prohászka szelleme megteremtette vallásunk modern magyar-katolikus irányzatát, mely évtizedeken át irányt szabott Magyarországon a nagy püspök halála után is, ugyanúgy ennek a magyarkatolikus irányzatnak megtestesülése az ország legfőbb papi személyében – annak a történelmi omlásnak az idején, amittől Prohászka még csak feltette az országot – Mindszenty József szelleme, fennmaradt beszédei, írásai, naplója egyszer még a keresztény megújulás kovásza lesz az ország számára. Ennek eljövetele benne van az időben és az események logikájában, mert minél teljesebb lesz a diktatúra, annál erősebb lesz a szabadság szellemének feszítő ereje.

Ahogy ország nélkül is magyarok maradtunk, hitünk ereje is nélkülözheti Rómát, amíg eljön a virradat.

(Ausztráliai Magyarság, 1974. január)

Forradalom és szabadságharc

Kísérlet egy történelmi szintézis témakörének meghatározásához

Ha valaki úgy gondolja, hogy a történelmi esemény írói mindent megtek ha megírták az eseményeket úgy ahogy azok történtek, nagyon téved. A történetírás szempontjából az események leírása csak egy része a történeteknek, és sok esetben nem is a legfontosabb része.

Október 23-án eldőlt a sorsfordító lövés a Parlament előtt. Az események lavinaszerűen zuhogtak a független Magyarország kikiáltásáig. Hogy állt elő ez a történelmi alkalom, amiben az egész ország hitt? Mindenki látta a szabadság felkelő napját, pedig még csak nem is virradt. Csak a Szabadság térre kiömlő vér vadló fáklalángja világított. De miért lőttek? Kik szervezték a felvonulást és milyen céljuk volt vele?

Igen ... telve volt a levegő a változás jeleivel. A változás okai? ... a 20. pártkongresszus ... , Sztalin halála ... , (máris külföldön járunk) ... Nyugat és Kelet viszonya ... , a yaltai szerződés ... , és így tovább visszafelé Trianonig ... , majd annak okai ... , az oroszországi forradalom ... , a múlt század nemzetközi mozgalmak mind hozzájárultak több-kevesebb mértékben 56 eseményeihez. Komplex kérdés – szakmai nyelven. Kétségtelen, aki eligazodik a történelem együttható tényezői között, az másképpen fogja látni a magyar felkelést, mint az aki ott kezdte, hogy kiment a Körút sarkára amikor befordult az orosz tank.

Miről írjon az emigrációs hivatal, korlátozott oldalain, húsz évvel az események után olyan ember tollával, aki Sydneyben élte át 56 eseményeinek idejét? Arról írjon amiről más nem ír vagy nem írhat, ha a kornak látó szemtanúja volt.

Szeretnénk érinteni – amennyire terjedelmünk megengedi – miként viselkedett a nyugati politikai vezetőség. Ez talán az események legnyitottabb kérdése, és a válasz keresése a külföldi magyarok feladata. Néhány egészen izgatónak szinte fel sem merül. Például: Amerika szerepe, a jugoszlávok és kínaiak hirtelen változó viselkedése.

Az oroszok várokozó, engedékeny, határozatlan, alkudozó, majd hirtelen kegyetlen megtorlásba átlendülő magatartására van bőven magyarázat, de ezek az indoklások nincsenek be-mérve a nemzetközi politika síkjaira. E hiányosság okaihoz hozzájárul az amerikai politika kódosítása, kétszínűsége és a mi részünkről, az emigrációnak heroizáló (csak a hősiességet kiemelő) hajlama. Előbbi elegánsan letagadja, hogy nagy szerepe volt a forradalmi események kirobantásában, utóbbi ugyanezt a szabadságharcosok érdeméül tartogatja, és mellőzi, elkerüli a tényt, hogy az események elindítói és legfőbb szereplői vezető kommunisták voltak.

1956-ban Magyarországon két élesen különválasztható történelmi esemény zajlott le. Az egyik *forradalom* volt, a másik *szabadságharc*.

Forradalom az a kollektív élmény, ami az eseményeknek azt a káprázatait adja, hogy a felfordulásból az új rendbe formálódás a nép akarataiból ered. Forradalmaknak szinte vallásos kultusza van, és ahol az sikeresen lezajlott, azokban az országokban jog-nak, államformának, politikai filozófiának alapjává válik. A nyugati kapitalista világ éppen úgy esküszik a francia forradalomra, vagy éppen napjainkban Amerika a sajátjára,

Ilyen a világ! (14)

Kedves Olvasóim!

Közelítünk egy sorsdöntő évfordulóhoz. 1917-ben az Egyesült Államok fegyveresen is és politikailag is megjelentek Európában: eldöntötte Nagybritannia Közép-Európa elleni háborújának kimenetelét, és győzelemre segítette a bolsevistákat Oroszországban. A század közepén mindkét beavatkozását megismételte, azóta jelen van politikailag is, katonailag is.

Európában még ma sem értik meg, hogy az Egyesült Államok nem európai értelemben vett állam, hanem, a nemzetközi pénzintézetek szupergazdag tulajdonosainak üzleti vállalkozása, akik a Föld javaival, mint sajátjukkal gazdálkodnak. A világ fölötti központi kormányzást fegyveres erővel akarják elérni. Mint legnagyobb akadályt, Európát igyekeznek szorosan fogni. **Csapó Endre**

mint Szovjetország az 1917-es bolsevista forradalomra.

Az 50-es években, Sztalin halálát követően, a Szovjetunió vezetői új taktikával igyekeztek rendszerük részére jobb nevet szerezni külföldön az ún. *liberális* irányzat bevezetésével. Ez egyúttal külföldről is feltétele volt annak, hogy a baráti viszony és támogatás helyreálljon a kapitalista burzsoá kormányokkal. A liberalizálódás a csatlós országokban is megindult. Mindenütt a pártok belül zajlott le a folyamat, ami abból állt, hogy a feltűnően szadista örülteket „sztalinizmussal” bélyegezve leváltották vasalt nadrágos börtönörökkel. Hogy a változás tervszerűen menjen, és a szocialista jövő alapjaként a néphitben alkotmányos fundamentummá válják, kinevezték forradalomnak – ami akkor eljövendő volt. Ha sikerült volna, ország-világ, de még mi is itt kint tudomásul vettük volna, hogy forradalom volt ugyan Magyarországon, de nem a bolsevizmus ideológiája ellen, hanem csak eddigi módszereik ellen egy elviselhetőbb szocialista-kollektivistá államrend érdekében. Fejcsóválva mondogattuk volna itt, bús emigránsok, hogy a magyar nép 12 év alatt elfelejtette, hogy nemrégén még fegyverrel védte országának határait. Az otthoni magyarok azt mondanák egymásnak: ezt akarta a nép, ezen már kár sopánkodni.

De nem így volt. A tervezett forradalom nem sikerült. Kádár a szovjet tankokon hozta be a stabilizált, nikotex kommunizmust. Igaz, a szabadságharc sem sikerült, de a világot felrázta és Rákóczi és Görgey szabadságharcainak mellett ez is alapköve lesz szabadság-eszménknek.

Csonka volna a fenti fejtegetés, ha a nyugatról szított forradalom okai mögött a *kelet-nyugati ellentétet* nem vizsgálánk meg.

Vissza kell menni egészen az első világháborúig, mert a nemzetközi baloldali mozgalmaknak a vitája a Szovjetunióval, annak keletkezése idejére nyúlik vissza. Németország mindig is melegágya volt a baloldali titkos társulatoknak. Egyik ilyen társaság, a Pángermán Liga, amit 1890-ben alapítottak állítólagosan az oroszországi német telepések védelmére, valójában forradalmi mozgalmakat létesített és pénzelt. A XX. század első évtizedére Anglia, Franciaország, Németország és Oroszország teljesen alá volt aknáva baloldali mozgalmakkal, amelyeknek európai egyesült államok létesítése volt a jelszava. A kínálózó alkalmat a világháború szolgáltatta, annak során mindkét fél teljesen lefáradt, és a kérdés az volt, hol sikerül előbb internacionalista kormányzatot létrehozni, ahonnan egész Európát hasonló kormányzat alá lehet vonni. Nem arról szólt a propaganda, hogy kommunista diktatúrát létesítenek, ellenkezőleg, a szebb emberi jövő, a háborúk végleges kiküszöbölése, európai összefogás stb. voltak a jelszavak, amik iránt még az uralkodók

is érdeklődő szimpátiával viselkedtek, nem is említve Wilson elnököt, aki már világmegváltónak hitte magát. Lenint – mint tudjuk – a német kormány és vezérkar csempészette Oroszországba. A német Spartacus szövetség volt a megfelelője az orosz bolsevista mozgalomnak. Az Internacionálé tervei szerint Németországból kellett volna, mint központból, kiindulni Európa kommunizálásának. A Németország és Oroszország közötti területen a két nemzetközi irányítású állam megosztott volna. Ennek megkönnyítését szolgálta a trianoni felosztás szláv és nem-szláv államokra, lehetőleg köztársaságokra, és így a Rapallói Szerződés, amelynek alapján német szakértők iparosították Oroszországot egészen Hitler hatalomátvételéig.

Orosz irányítás alatt

Nem célunk most részletekbe menni, lényeg az, hogy Oroszországot kivéve az első világháború után létesült proletárdiktatúrák megbuktak, több országban még kísérleti állapotában. Németországban és Bulgáriában csak későn, 1923-ban fordult a helyzet visszavonhatatlanul olyan állapotba, amelyben már a kommunista hatalomátvétel kísérletei reménytelenek lettek. A Komintern (III. Internacionálé) – mely eredetileg a különböző országok kommunista pártjainak akciószövetsége – az európai fiasok folyamán mindinkább orosz irányítás alá került. A „világháború” Oroszországba húzódtott vissza.

A *Nemzetközi Baloldal* (melynek meghatározására most nem vállalkozunk, de értjük általa a világ országainak szocialista, szociáldemokrata, munkás- vagy marxista pártjait, mozgalmait és azokat támogató üzleti érdekeltségeket) igyekezett az orosz bolsevista pártot is irányítása alá vonni, de annak helyzeti előnye a „megvalósult szocialista állam” révén nagy vonzást gyakorolt a nyugati munkásmozgalmakra. Lenin halálával, Sztalin hatalomra jutásával csak fokozódott az ellentét, elvi vita és pozícióharc. Ezek során a „permanens forradalmat” hirdető Trockij Oroszországból száműzték, majd – miután külföldön eredményesen szervezkedett – Mexikóban, 1940-ben, merénylet áldozata lett. Napjainkban újból nagy gőzt fejlesztenek a „trockijista” mozgalomnak. Mindez nem akadályozta meg Rooseveltet, hogy Sztalin államát elismerje és anyagilag talpra állítsa 1933-ban.

Felújult belviszály

A második világháborúban nyugodni látszottak az ellentétek, de utána újult erővel fellángolt a baloldali beháború. Bár a Szovjetunió látszólag (és Európában feltétlenül) egyetlen győztese lett a második világháborúnak, hamarosan szembe találta magát, ezúttal a háborús szövetségesek részéről, egy szilárd összefogással, ami további terjedésének útjába állt.

Győzelmi partnerével, az Egyesült Államokkal Jaltában a mai napig is titokban tartott szerződést kötöttek (aminek lényegére az elmúlt 30 év eseményeiből következtetünk), amit a jelek szerint az oroszok igyekeztek megszegni, vagy csak immel-ámmal tartanak be.

Oroszország a második világháború után kiterjesztette Kelet- és Közép-Európa jelentős területeire, és egész Európában éreztetni tudta hatalmát és befolyását, vele szemben a nemzetközi baloldal is megerősödött. Az első szembetűnő különbség az, hogy a jugoszláv kommunista állam nyíltan szembeszállt Moszkva gyámkodási kísérletével. A „sztalinista” megjelöléssel szemben használt „trockijista” kifejezés mellé jött a „titóista”.

Titóizmus néven jelölték 1948 után azt a törekvést, amivel a nem-orosz kommunista pártok Moszkvától függetlenül és egyenrangúan akartak részt vállalni a világhódításban.

New York, London és Párizs nagy készséggel támogatta ezt a törekvést. Titó nyilvános támogatást is kapott, gazdasági és fegyverkezési segítséget attól az Amerikától, amely mindezek ellenére ki nem fogyott abban az időben az antibolsevista szólamokból. Az indoklás Amerika részéről az volt, hogy ennek az irányzatnak a megsegítésével elősegíthető a kelet-európai államok felszabadítása.

Egy másik kifejezés is keletkezett ebben az időben: a „nemzeti kommunizmus”. Ez a jugoszláv „nemzeti” kommunizmus céljál tűzte, hogy megőrzi a kommunizmus nemzetköziségét az oroszbolsevisták öncélú nacionalista orosz-kommunizmusával szemben a különböző országok helyi viszonyai szerint kialakított önálló szervezetével. Ez persze fából-vas-karikára, de Kelet-Európában vérs jelentősége volt.

A magyar emigráció mindent elkövetett, hogy az amerikai politikusok „naivságát” eloszlassák és hogy „felvilágosítsák” őket a „valódi” helyzetéről. Amerika (az emigránsok szerint) „érthetetlen okoknál fogva képtelen volt megérteni, hogy nem nemzeti kommunizmusra vágyik a magyar nép, hanem szabadságra”. Hogy ki volt a naiv, azt ma már talán többen látják. Amerika sohasem volt kíváncsi a magyar emigránsok véleményére. Titó maga megmondta, hogy: Moszkva nyomásának enyhítése a kommunista államokban előfeltétele annak a lehetőségnek, hogy a proletariátus diktatúráját további országokban is megvalósíthassák. Moszkva – Titó szerint – akadályozza a kommunizmust világhódító útján, mert kompromittálja azt terrorisztikus kormányzásával és imperializmusával. (Támogatást a nagyhatalmaktól az kap, aki rajta van a vonalon. Az antibolsevista magyar emigráció törekvései nem estek egybe a nyugati politika irányával.)

Oroszország és nyugati szövetségei között a háború után különböző

okok miatt vita támadt. Ezek egyike a kelet-európai államoknak gyarmatkénti kezelése és a nyugattól elszigetelése volt. Moszkva emberei Magyarországon sietve kiépítették a központi irányítású párt-diktatúrát, az orosz katonai fenyegetésre támaszkodva feloszlatták a koalíciós pártokat, és még a kommunista pártok belül is elhallgattatták (Rajk-per) a nyugati-kapcsolatú elemeket. Minden hatalom a néhány moszkovitának a kezében összpontosult, amely – számuk kevés volta miatt – szükségszerűen az örületig fokozott terror lehetett csak. A Nagyszláv Orosz Birodalom érdekeiért létesített Kominform gondolkodás nélküli kiszolgálása volt az egyetlen irányelv. Ez a végsőkig vezetett leszűkítés azáltal volt „sajnálatos kihatással Magyarország belpolitikájára”, hogy a nagyhatalmak viszonyában időközben előállott enyhülés miatt ez a garitúra elveszítette lábát a talajt. Rákosi kormányzatában és környezetében nem volt többé olyan réteg, amely az új helyzetben előretolható lett volna, hogy az új színezetváltásnak megfeleljen.

Sztalin halála után (1953 márc.) Moszkva egymással vetélkedő vezetői versenyeztek, melyik tudja személy szerint is leginkább elnyerni a nemzetközi politika szimpátiáját. Rangsor szerint Malenkov került előtérbe, de pár hét múlva Hruscsov is felemelkedett a vezetői kollektívába, de már a 20. pártkongresszuson (1956 febr.) elhangzott emlékeztető beszéde után a Szovjetunió diktátoraként léphetett fel.

A történelmi követelmény a „sztalinizmus” megszüntetése volt. Ez a beszéd, amely Sztalin egész politikáját elítélte, az amerikai diplomácia hároméves küzdelmének eredménye volt, melynek célja: olyan vezetőséget látni a Szovjetunió élén, amely egyetértőleg vesz részt a nemzeti államoktól és gyarmatoktól mentes új világrand kiépítésében.

Az események ettől kezdve gyorsan követték egymást. Moszkva utasítást adott a csatlóskormányoknak, hogy „liberalizálják” a kormányzást, térjenek le a sztalinista módszerekről. Április 17-én feloszlatták a Kominformot, – „a jelen évek eseményei változást hoztak a nemzetközi helyzetben, ... a Tájékoztató Iroda keretei már nem felelnek meg az új követelményeknek”. Június 20-án Hruscsov és Titó közös deklarációt adtak ki a jugoszláv és szovjet kommunista pártok közötti kapcsolatok újrafelvételéről. Ez a lépés mozgásba hozta a politikai talajt Magyarországon. Már csak kozmetikai okokból is, állítólag Titó követelésére, Rákosi júliusban lemondott. Helyére, pártvezetőként Gerő lépett. Ez egyúttal jellemezte is a helyzetet; Rákosi és Gerő egykötő volt a pártnak is – mely ragaszkodott az abszolutista hatalomhoz (és nem volt elég intelligens ahhoz, hogy átlássa a nemzetközi új égboltozatot) – és a nép részére is, amely minden idegszállával érezte, hogy több változásra lenne mód, ha a szűk számú, de elszánt sztalinista gárda feloldódna mérsékelt elemekkel. Különösen Nagy Imre visszatérése forgott a kívánságok középpontjában. Az eseményekre nyomást gyakorolni természetesen nem volt módja a népnek, de a fentebb említett burzsoá-baloldali és félreállított entellektüel-kommunistáknak a pártok és írószövetségek belül annál inkább. Ez a réteg elvágtatott külföldi kapcsolatainak kifinomult szimatával megérezte a világ-helyzetben beállt változásokban rejlő

lehetőségeket, és mozgékony, üzleti szellemű természetével mindent elkövetett, hogy az agyonellenőrzött merev állapoton változást idézzon elő. A korábbi jó években, amikor hirtelen emelkedett be a legmostohább körülmények közt is jelenlévő kulcs-helyekre, megnőtt az igénye ahhoz, hogy alkotmányosan védett elit-osztályává csontosodjon a magyar „munkásországnak”, de ennek útját állta a szűkkeblű hataloméhes kominformhűségű csoport levegőtlen diktatúrája. Gerő, amikor október 23-án lövett, még örült is, hogy módot ad neki a felvonulás egy kis rendőri beavatkozásra, amitől a bársonyszéke felé kapkodó elvtársak visszariadnak odvaikba. Aligha lövett volna, ha tudja, vagy megérzi előre az eseményeket.

1956-ban mindenki abból az alapállásból akart kiindulni, hogy a nép akaratát képviseli – evvel operáltak a felvonulás megszervezői is – de egyre senki sem számított: a nép ezúttal valóban akart, és pontosan ki is fejezte, hogy mit akar.

Ettől kezdve két erő működött Magyarországon, látszólagosan egy irányba, vagy nehezen elkülöníthetően. Az egyik erő a nép feltörő akarat volt, a másik a népakarat sodrával hatalomban maradni, vagy hatalomba kerülni akarók csoportja. Ezek között volt mindenféle, de elsősorban és jellemzően kommunista párttag. Ők nevezték a törekvésüket forradalomnak és nem azért álltak az élére, hogy abból orosz- és kommunista-ellenes szabadságharc legyen. Mindent elkövetnek, hogy a bakon maradjanak.

A Néphadsereg 1956. október 29-i számában olvassuk, hogy a Központi Vezetőség döntése értelmében, tekintettel az előállott rendkívüli helyzetre, Gerő helyett egy hattagú pártelnökség kormányozza a Magyar Dolgozók Pártját: Kádár János, Apró Antal, Kiss Károly, Münnich Ferenc, Nagy Imre és Szántó Zoltán. Az ugyancsak itt olvasható Nagy Imre elnöki rádiónyilatkozatának lényege az utolsó fejezetében domborodik ki: – ne engedjük elveszni a 12 éves eredményeket, amiket a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével hoztunk létre.

A *Szabad Ifjúság* október 23-i röpiratát olvasva nehéz elterelni a gondolatot, hogy az egész „forradalmat” a párt provokálta ki. Fejlécén ez áll: „Ezt a röpiratot a Szabad Ifjúság szerkesztőségének kollektívája adta ki a demokratizálásért és a szocializmusért küzdő ifjúság seregszemléjének napján 1956. október 23-án”. Vagy ugyanott a *Petőfi-kör* 12 pontjának 1. és 12. pontjai: „Követeljük a lenini egyenjogúság alapján álló magyar-szovjet barátságot! Szocialista demokráciát!”

Kormányzók és kormányzottak viszonya mindig hozhat ellentétet, bármilyen rendszer alatt. Hogy egy rendszer jobb vagy rosszabb, az határozza meg, hogy milyen mértékben szorítja a kormányzottakat a kormányzók uralkodása. De aki úgy számít, hogy ez képezi a forradalmak alapját: az téved. A forradalmaknak ez csupán a „társadalmi kelléke”. A forradalmakat külön meg kell szervezni.

Az események forrásvidékeit még ma is mesterségesen kód leplezi. Jellemző ez az évszázados baloldali műveletekre.

John C. Campbell *Tito's Separate Road* c. könyvében (amit az amerikai külpolitikát irányító *Council on Foreign Relations* adott ki) kifejti, hogy Tito Nagy Imre miniszterelnöki

visszatérését támogatta: „*The Yugoslav government openly approved the initial revolt in October 1956 which brought Imre Nagy back into office*”. Gondolom, úgy fordíthatjuk le ezt, hogy „initial” revolt = „a folyamatot megindító” forradalmat. A szöveg további értelméből legalábbis nyilvánvaló, hogy a „forradalom” előre megtervezett esemény volt, esetleg Jugoszláviából. (Gerő Titónál járt Belgrádban október 22-én.) Tovább az idézet magyarra fordítva: „Ami ezután történt, az ezt a kedvező fordulatot hamvába fojtotta. A forradalom evvel nem ért véget, hanem tovább haladva félresöpörte a titóista megoldást, és csak két lehetőséget hagyott: 1.) Nacionalista Magyarország, amelyben a kommunizmusnak vagy egy kommunista pártnak aligha lenne helye, vagy 2.) kommunista Magyarország, melyben a szovjet irányítás helyreáll új, szolgálatrakész kormányzat alatt. Ahogy Titó jellemezte, a sztalinisták vaksgága szerencsétlen helyzetet teremtett, amelynek során reakciók kerültek előtérbe; a sztalinisták elleni feljogosított felkelés (justified revolt) általános felkelésbe torkollott, amiben az egész nemzet a szocializmus ellen és a Szovjetunió ellen fordult. A szovjet beavatkozás és Nyugat tétlen tartózkodása az eseményeket a 2-ik alternatíva felé döntötte el. A legtávolabb állt Titótól és kollégáitól, hogy további erőszakosság történjék és terjedjen át az országhatárokon. Nem csak a Nagy-kormány Magyarországon, de még az ő szocializmusuk Jugoszláviában is végveszélyben volt.”

Íme, az amerikai külügyminisztérium hivatalos kiadványában megjelenő nyilatkozat: Amerika is kommunista kormányzatot akart 1956-ban Magyarországon. Íme, a kommunisták játszottak csak a magyar vérrrel felszították az ország reményeit, hogy ötvenezer magyar hullá fölötte áldomást igyanak a kibékülésre.

Egy „magyar emigráns” az Irodalmi Újság 1956-os szerkesztője, kommunista újságíró, 56-os emigráns, majd egyetemi professzor Genovában „*Budapest 1956 – History of the Hungarian Revolution*” című könyvében Titóhoz hasonló megállapításra jut: „*A magyarországi krízis nem volt világjelentőségű. Megrázta ugyan a közvéleményt oly mérvű visszahatással, ami meghaladta a szovjet-magyar viszály kereteit, de végülis a dolog a két érdekelt fél között nyert megoldást, ha kimenetelében egyenlőtlen is volt. Szigorúan a nemzetközi viszonyok szempontjából tekintve a krízist, talán úgy vezethető be a nemzetközi történetírásba, mint egy krízis, amely boldogsággal végződött (... a crisis with a happy ending.) Az összecsapás korlátozott volt: nem voltak messze kiható következményei, a béke fennmaradt és az egyensúly helyreállt.*” – Ez is megérdemli a Nobel béke-díjat!

Amerika álarc nélkül

Néhány jellemző idézetet közlünk, amelyek a szomorú tény mellett – hogy Amerika külpolitikája alapvetően nemzetellenes és szovjetbarát – azt is megmutatják, hogy a politika manipulált köreiből is akadnak férfiak, akik meglátják és kimondják az igazságot. Bővebb magyarázat ezekhez nem szükséges:

„1956 novemberében, az Egyesült Nemzetek termei visszahangoztak az Egyesült Államok delegátusának Henry Cabot Lodge beszédeitől, aki a magyar hazafiaknak csak a felhábo-

rodás ékesszólását nyújtotta, fizikai segítség helyett, amiért pedig már olyan kétségbeesetten könyörögtek. Így szólott Lodge öt órával azután, hogy a Szovjet Budapestet megtámadta: »... ha volt valaha olyan idő, hogy az Egyesült Nemzetek élet és halál kérdésévé válhattak egy egész nemzetnek; ez az az idő.« *Magyarország meghalt, mert az egyetlen hatalom, amely megmenthette volna, az Egyesült Államok azt választotta, hogy haljon meg – azt színelve, hogy felmentést nyerünk felelősségünk alól, ha olyan szervezetre hárítjuk a tennivalót, amely képtelen ellátni azt.*” (Frank J. Johnson: *No Substitute For Victory*, 1962, page 148.)

Representative Michael A. Feighan hozta nyilvánosságra a nevezetes Titó-távíratot (*Congressional Record*, Aug. 31, 1960, page 17407):

„Bizonyára emlékeznek rá, hogy 1956. október 23-án forradalom tört ki Magyarországon, és október 28-ig a magyar hazafiak lerázták az országról az orosz elnyomókat. Egy forradalmi rezsim vette kezébe a vezetést, és öt napon át politikai úr volt. Ezek után a State Department – állítólagosan aggódva, hogy a kommunista diktátornak, Titónak a finom érzései sérelmet szenvednek – a következő táviratot küldte neki, külpolitikai szándékaink feltárása érdekében, 1956. november 2-án, pénteken délután: »Az Egyesült Államok kormánya nem tekint kedvező szándékkal olyan kormányokra a Szovjetunió határai mentén, melyek barátságatlanok a Szovjetunió iránt.« Nem véletlenül és nem meggondolatlanul özőnlötte el az imperialista orosz haderő Magyarországot 1956. november 4-én hajnali 4 órakor. A Titónak küldött távirati üzenet jeladás volt a támadásra az oroszok részére, mert bármelyik amerikai iskolásfiú tudja, hogy Titó Moszkvának a trójai lova. Nem telt 48 órába, hogy ez az áruló jeladás Titó közvetítésével feletteseihez jutott a Kremlbe.”

„*A magyar szabadságharcosok kétségbeesetten kérték a segítséget tőlünk, amit a Szabad Európa Rádió útján tett ígéreteik alapján véltek megkapni. Franco felajánlotta, hogy fegyvereket küld, feltéve, ha Adenauer megengedi, hogy a spanyol gépek visszafelé menet leszálljanak német területen üzemanyagot felvenni. Adenauer beleegyezett. A mi külügyi hivatalunk szokatlan sietséggel azonnal munkába állt, hogy megakadályozza ezt a tervet. Eisenhower személyes elnöki presztizsével fejtett ki megfelelő nyomást Francora és Adenauerre, ami által elérte, hogy a magyar hazafiak nem kaphatták meg a Franco által rendelkezésre adott fegyvereket.*” (Robert Welch: *The Politician*.)

Congressman Francis E. Walter, az amerikai bevándorlásügyek legrészletesebb ismerője egy rádióvita alkalmával, amit Senator Jacob K. Javits-csal folytatott, az alábbi kijelentést tette: „*A magyar menekültek közül, akiket az USA befogadott, az első 6200 mind kommunista volt, köztük a titkosrendőrség ügynökei. Az US Refugee Relief Administration 6200 vízaszámot igényelt »igazi menekültek« részére, amit mind a magyar kommunisták részére adott ki, ami által ezek jogot kaptak országunkban.*”

Az 1956-os magyarországi enyhüléssel és forradalommal kapcsolatos nyugati politikai megnyilatkozásokat ismerjük: bátorító és támogató volt mindaddig, amíg az események nem

kívántak helytállást és támogatást. A fordulópont dátumát nehéz meghatározni, mert a változást nem merev elutasítás jellemzi, hanem körmondfont mellébeszélés. A jugoszláv és kínai viselkedés evvel szemben határozottan rávilágít az okra, ami e két kommunista kormányzat támogató magatartását ellenségesé tette a magyar forradalommal szemben. Ez az ok a varsói szerződés felmondása és Magyarország függetlenségének kinyilvánítása volt a Nagy Imre-kormány által november 1-jén. A legközelebbi keresgéssel sem találhatunk a nyugati páfordulásra más okot mint ezt, holott minden valószínűség szerint a Nagy Imre-kormány tagjainak ez az elhatározása az a „kétséget kizáró jeladás” akart lenni a „nemzeti önállóság kivívására”, amit Eisenhower és Dulles annyiszor említett az amerikai segítség feltételeként. Az október 23. és a Titónak küldött távirat napja, november 2. között oly rövid az idő, hogy az amerikai fordulatra más esemény nem adhatott okot.

Szolgáljon késői igazolásul Willy Brandt volt nyugatnémet kancellár *Találkozások és benyomások* című, ez évben megjelent könyvének e megálgapítása: „*Több ízben is tárgyaltam az amerikai, angol és francia vezetőkkel, és ezekből a tárgyalásokból vontam le azt a következtetést, hogy a jaltai egyezményt – amely Európát két részre, egy nyugati és egy keleti befolyás alatt álló zónára osztotta – a Nyugat véglegesnek tekintti.*” Hozzátehetjük: a jaltai egyezményt – amit akkor még Európán kívüli hatalmak (Churchill-Sztalin-Roosevelt) hoztak létre – Helsinki-ben, az elmúlt évben a két »befolyás alatt álló zóna« összes gauleiter-eivel aláírtak és nemzetközi alapszerződéssé tették. Aligha lehet kétségünk aziránt, hogy Nagy Imre ez ellen a titkos megállapodás ellen vétett.

Talán kézenfekvő kapcsolatba hozni a Titó-távíratot Hruscsov jugoszláviai tartózkodásával. A horvátországi Vjesnik nevű napilap ez év április 26-i számában egy Belgrádban megjelenő könyvet ismertet (Titó nemet mondott a sztalinizmusnak), amelyből megtudjuk, hogy az orosz diktátor 1956. november 2-án Jugoszláviába érkezett Titóhoz, a magyarországi események megbeszélésére. A könyv állítása szerint az Adriai tengeri Brioni szigeten, Titó kéjlakában – ahol Kelet és Nyugat titkos találkára járó diplomatái egymásnak adják a kilincset – Hruscsov „legújabb magyarországi értesülései alapján tájékoztatta Titót, hogy Magyarországon az események ellenforradalommal fejlődtek, amit egyikük sem engedhet meg. ... Egyetértettek abban, hogy a szovjetnek katonailag kell beavatkozni, s a beavatkozás után Hruscsov elfogadta Titó ajánlatát az új kormány megalakítására.” (Titó Kádár Jánost jelölte megfelelőnek.) Nem lehet kétségünk aziránt, hogy az amerikai távirat jókor és jó helyre érkezett.

Kínába, nemhiába messzebb van, lassabban megy a drót. A kínai kormány nyilatkozatot tett közzé november 1-jén a két nappal előbbi szovjet deklarációval kapcsolatban, amely a szovjet hadsereg Budapestről való kivonását indokolta meg (többek között): „*A Kínai Népköztársaság kormánya megállapítja, hogy Lengyelország és Magyarország népe a jelenleg folyó eseményekben azt követelik, hogy a demokrácia, a függetlenség és egyenlőség megerősítést nyerjen és a nép anyagi életszínvonala a termelés*

mértékével emelkedjen. Ezek a követelések teljes mértékben helyénvalóak.” Erre alapította a budapesti Irodalmi Újságban elhelyezett nyilatkozatát az Írószövetség, hogy Nyugat és Kelet egyaránt velünk van.

De négy napra rá már Pekingben is másképpen nézett ki a „magyar nép jogos követelése”: a november 4-én a magyar főváros ellen intézett hajnali tömegmészárló tanktámadást követő napon, november 5-én már Peking is a jaltai vonalon áll. A kínai központi pártlap első cikkében a magyar szabadságharcosokat fasisztáknak bélyegzi, továbbra is dicsőítve a magyar népet, de most már – dialektikusan – azért, hogy lerázta a fasiszta uralmat magáról. (Mármint a szovjet tankokkal.) December 29-én egy kínai kormány-nyilatkozat már őszintébb, már nem a népről beszél: „*Mi, kínai kommunisták nagy meglepéssel látjuk, hogy Lengyelország és Magyarország kommunista pártjai erős kézzel szüntetik meg a gonosz elemek működését, melyek szovjetellenes rágalmakat koholnak és nemzeti ellentéteket kavarnak fel, testvéri országokkal szemben.*”

A munkástanácsok

Mi magyarok hajlamosak vagyunk a történelmet csak harci eseményeken keresztül megítélni. Ez talán az oka annak is, hogy a magyar szabadságharcot a november 4-i mészárlással befejezettek tekintjük. A szabadságharc külföldi irodalma szinte átsiklik amellett a tény mellett, hogy mindazért ami a kommunisták által szervezett felvonulást szabadságharc-cá, majd nemzeti ellenállássá tette, a magyar ipari munkásság hozta meg a legnagyobb áldozatot. A november 4-i orosz tanktámadás sunyi stratégiája is onnan ered, hogy a frissen behozott orosz csapatok puskásainak a felkelők ellen irányítása helyett az alvó Budapest utcai épületeit lőtték halomra, lezárt tankokból órák alatt örült ámokfutóként, legyilkolva sokezer embert, még mielőtt ezek a csapatok is rájönnek arra, hogy munkások ellen használják fegyvereiket.

Ez a támadás nem a fegyveres szabadságharcosokat érte, hanem közvetlenül az ártalmatlan alvó lakosságot, de céljaként a kormányt pusztította el, amely nem volt képes teljesíteni azt a feladatot, hogy a forradalom vívmányaiból a párdiktatúra részére hatalmi bázisokat létesítsen. November 1-jén Kádár még dicsérete rádióbeszédében a forradalmat, de még aznap este, Münchenhez együtt eltűnt Budapestről. Malétert, a honvédelmi minisztert az oroszok 3-án megbeszélésre hívták. Kádár miniszterelnökként tért vissza 3 nap múlva, Malétert elhurcolták. A kormány többi tagja a támadás napján, Nagy Imre hajnali rádiószózata után (melyben a kormány megvédésére szólította fel a nemzetet) a jugoszláv követségen keresett menedéket. Ezzel az orosz támadás elérte célját: kicserélte a kormányt és a szervezett fegyveres ellenállást lehetetlenné tette. Csak ezután fordult az orosz támadás a fegyveres szabadságharcosok és katonák ellen. Budapest belvárosában még három napig állt a harc, míg a nyolcadik kerületben és a külváros ipartelepein még egy hét múlva is kitarítottak, a pécsiek, a komlói bányászok december közepéig okoztak gondot az ellenségnek.

(Rövidített változat)
(Ausztráliai Magyarság,
1976 december)

1976 Bomlás a baloldalon ... avagy csak taktika?

Egyre több hír és nyilatkozat jelenik miszerint a baloldali pártok és szervezettek ádáz harcba kezdtek egymás ellen. Úgy látszik teljesen kifogytak az ellenségéből, mert olyan erős vádakat zúdítanak egymás fejére, ami ezelőtt csak „reakciós fasisztáknak” járt ki.

Érdeemes kézbevenni a kis baloldali lapokat, egyik-másikból teljes ideológiai zűrzavar árad. Tovább követve a szálát eljutunk hamarosan annak a megállapításához, hogy bizony a fejtől búzlik a hal: Moszkva és Peking szócsatájának hullámrezgéseit továbbítják ezek a lapok a párttagoknak, de már a nagy lapokból és a politikai folyóiratokból is bőven kapunk értesüléseket a két vezető birodalom közötti ellentétekről. Kezdjük előbb a hírekkel:

Jugoszláviában (a Die Presse, Bécs, 1976 febr. 2. jelentése szerint) „dogmatikus ideológiai irányzat alapján végrehajtott államellenes tevékenység” címen vád alá helyeztek különböző jugoszláv városokban működő ellenzéki csoportokat. Egyik csoport a vád szerint közvetlen kapcsolatokat tartott fenn Budapesttel, Prágával, Kijevvel és Moszkvával. Megtudjuk a jelentésből, hogy jugoszláv emigráns csoportok működnek a vasfüggöny mögött.

„Butcher of Vietnam is feted in Peking”, címmel panaszkodik egy ausztrál pártújság Nixon pekingi utazásáról: „...és Nixon utazása éppen arra az időre esett, amikor a kínai vezetők közti új pozícióharc a nyilvánosság elé került. Plakátokon hirdetik, hogy az ideiglenes miniszterelnök, Teng Hsiao-ping, Kína legnagyobb kapitalista társutasa”.

Hiába látogatta meg Ford elnök Teng-et, pozíciójában nem tudta megerősíteni. Ford látogatása után Tenget leváltották, Mao bizalmasa Hua Kuofeng lett a premier. Ő hívta meg Nixont, akit Mao is fogadott és általában külön fogadtatásban részesült, mint Ford. Ja, igazis, antikommunista Nixont a nép választotta elnöknek...

Úgy tűnik, hogy Chou En-lai volt a megfelelő személy a Nemzetközi Baloldal számára. Mao „kulturális forradalma” idejére esett a vietnami háborús felépítés, ami közös orosz-amerikai vállalkozással a modern hadviselés legjobb felszerelésével rakta tele Kína déli határait, míg északon a mintegy 8000 km-es szovjet határ, a formózai és dél-koreai amerikai támaszpontok teljes bekerítést jelentettek Kína számára. Chou idejére esett a belső helyzet megszilárdulása, a vietnami „háború” megszüntetése, Mao háttérbe húzódása és Nixon elnök pekingi látogatása. A nyugati sajtó Mao birodalmát mintaképpé propagandázta, és szerte a világon maoista mozgalmak nőttek ki a földből. Újra előjöttek a sülyesztőből azok, akiket Mao hívősre tett, köztük Teng Hsiao-ping, ugyanakkor Mao kultúr-revizionistái – mint a „forradalom titkos árulói” – kerültek a helyükre. Többek között Mao régi bizalmasa Lin Piao, akit állítólag menekülés közben lelőttek a szovjet határon. Mao személye maradt csak érintetlen. A demiurgosz, a kínai kommunizmus élő istenszobra, jobb ha nem avatkozik a dolgok menetébe, ha nem akar összeütközésbe kerülni a „történelem áramlatával”.

Egy másik hír: Jelentős politikai fordulat áll elő Ázsiában. Peking és Tokió kormányai formálisan kijelentették, hogy haladéktalanul hozzálátanak a Kína és Japán között 30 év óta esedékes bé-

Ilyen a világ! (15)

Kedves Olvasóim!
Földi világunk hatalmi övezetéből áll: Európa, Észak-Amerika, Észak-Ázsia, Kína. A világuralom kiépítésének feltétele megszerezni a négy övezet irányítását. USA ezt igyekezett megvalósítani a XX. század második felében. Európa ellenőrzését megszegtotta a Szovjetunióval. A kissingeri politika lényege az volt, hogy megszerezhető az ellenőrzés mind a Szovjetunió, mind az ugyancsak USA-támogatással létrejött

keszerződés megfogalmazásához. A szerződés közös vezérelve lesz, hogy Kína Népköztársasága és a Japán Császárság kötelezik magukat, hogy együttesen lépjenek fel bármely harmadik hatalom egyeduralmi törekvése ellen Ázsiában.

Ha ebből Peking-Tokió tengely lesz, a fogatlan sárkány veszélyes lesz az orosz medve számára, bár körülötte is csoportosulnak, mint az alábbi hír mondja:

– Kilenc ázsiai delegáció vett részt a 25-ik kommunista párt-kongresszuson. Közülük öt nyíltan kiállt a Szovjetunió politikája mellett: India, Sri Lanka, Mongólia, Indonézia és a Fülöp-szigetek. Az indiai pártfőtitkár kijelentette, hogy: „... a béke legnagyobb ellensége a kínai maoista vezetőség. A maoizmus szégyenteljes kollaboráció a nyugati militaristákkal és a détente ellenségeivel, Dél-Afrika fajüldözőivel és Chile fasisztáival”.

A legtöbbet emlegetett amerikai panasz az oroszokkal szemben az a régi Trotsky-hanglemezről ismert vád, hogy az „egy országra korlátozott szocializmus” előbb-utóbb öncélú és imperialista lesz. A „sztalinista” jelző újra divatba jött, és a sztalinistákat, mint a baloldali pártok szolidaritásának legnagyobb ellenségét emlegetik. A baloldali pártok, Nyugat-Európa kormányzó szociáldemokrata pártjai, szívesen fogadják a Fehér Ház-ból jövő utasításokat és dollárokat is. Ismeretes, hogy Portugália népfreontos kormányzatának „antisztalinista” jellegéért Amerikából sok dollár érkezett és győzött is a guruló rubel ellen. Portugália „nyugati-kommunista állam”, és mint ilyen, tagja marad a NATO-nak is. Az olaszországi kommunista párt egyik vezetője, Sergio Segre (jobb ha nem látogat el Magyarországra) is úgy nyilatkozott (a New Republic 1975. nov. 1-i számában arra a kérdésre, hogy miért nem kifogásolja az olasz kommunista párt Olaszország NATO-tagságát) hogy: „... mi érzékeljük azt, hogy Olaszország a nyugati szféra része, és nem áll érdekünkben, hogy a keleti szférába utalják. Európában stratégiai egyensúly van és a détente helyes gyakorlata, ha a gentlemen's agreement értelmében nem borítjuk fel az egyensúlyt.”

Az interjút felvevő David Yergin, a Rockefeller Foundation tagja, nagyon meg volt elégedve a lakkcipős-kommunista válasszal. (A Rockefeller Foundation sok milliót költ baloldali politikai társulatok pénzelésére.) Washingtonnak nem az ellen van kifogása, ha valaki kommunista, hanem ha a vasfüggönyön innen sztalinista irányzatot űz. **Craig R. Whitney** (New York Times 1976. febr. 5.) szerint **Kenneth Rush** franciaországi US követ kijelentette, hogy Washington nem tűrné sztalinisták

részvételét a francia kormányban.

A világ amerikai-orosz kétpólusú felosztása során az oroszok helyzeti előnye azonnal szembetűnik. Moszkva „helyben van” Európában, Ázsiában és a közel-keleti, észak-afrikai térségben. Ez a helyzeti előny a külön ország világ ismeretében veszélyes lehet a Nemzetközi Baloldal világuralmi törekvéseire. Kellott egy harmadik pólus, egy mesterséges és távirányított hídfőállás Ázsiában, amely az orosz helyzeti előnyt visszanyesi. Kína teljesíti a harmadik pólus feladatát, amelynek kötött és kizárólagos szerepe a New York és Moszkva közötti, fent említett, geopolitikai diszparitás kiegyensúlyozása. In-ét származik a sino-szovjet ellentét, és Pekingben nem jöhet fel olyan irányzat, amely ennek az orosz-kínai vetélkedésnek véget vet. A harmadik pólus feladata ugyanaz, mint ami Tito feladata volt dollárbéren; korlátot szabni az orosz-szektor megállapodásellenes terjeszkedésének.

A háború utáni gyarmattelenes politika (amelynek legfőbb végrehajtója Amerika volt) egész sor új államot létesített, amelyek felé megindult a tevékenység az érdekkörbe való befogásra. Erről nyilatkozott a közelmúltban **Lee Kuan Yew**, Singapore miniszterelnöke, hogy: „Dél-kelet-Ázsia – hacsak nem oldja meg gazdasági problémáit a kapitalista szisztéma keretében – természetes törekvéssel fog a kommunizmus felé fordulni.” – „Ezt a szándékot óhatatlanul fogja kihasználni vagy a kínai, vagy az orosz rezsim, attól függően, melyik végzett alaposabb előkészítést” – teszi hozzá a The Listener cikkírója **Lord Chalfont**.

Amióta csak kiléphetett a kínai változat az ideológiai vadász-területekre, az oroszral való vetélkedése mindenütt fellelhető. De érdemes azt is megfigyelni, hogy Amerika (az orosz-amerikai détente és Helsinki ellenére is) mindent elkövet, hogy egy-egy ország a kínai vonzóterbe kerüljön inkább, mint az oroszéba. Pontosan ezt a célt szolgálta **Nelson Rockefeller** ausztráliai és távol-keleti utazása is, ahol (talán életben először) szovjetellenes kitételeket hangoztatott, ugyanakkor ismeretes, hogy odaadó rajongója a kínai kommunizmusnak. Arra is mérget vehet bárki, hogy Ausztrália külpolitikájában is klímaváltozás lesz ilyen irányban. Az arab-világ, India és Hanoi orosz érdekkörbe kerülése fájdalmas kudarc a New York-Peking vonal részére, és talán érdekes lenne ebből a szempontból letapogatni a jelenlegi indonéziai harcok hátterét is, és nem utolsó sorban a Szovjetunióval és az arab államokkal barátkozó Whitlam-kormány lebuktatásának és az ausztrál Labor-párt frakció-harcainak okait is.

(Ausztráliai Magyarország, 1976. április).

Vörös Kína fölött. A most itt felidézett időszakban USA még küzdök a szovjet állam nemzetköziesítésén (sztalintalanításán), miközben sikeresen irányítja a kínai kommunista államot, amelynek nemzetközi elismerése sikeres pályán halad.

Magyarországon sem üldözik már a nyugatosokat, vörös szőnyeget gurítanak Rogers amerikai külügyminiszter lábai elé.

Csapó Endre

Jön a világbéke

Mozgásban van a világpolitika minden földrészen. A mozgás mögött az amerikai külügyi hivatal kissingerkedik, ingerelt állapotban tartva Európát, Ázsiát, Dél-Amerikát és Afrikát egyaránt. Nem tartozunk azok közé, akik ennyi tehetséget tulajdonítanak egyetlen embernek. A *Superhenry* (alias Henry Kissinger) elméletet meghagyjuk a vezető politikai lapok naiv olvasóinak. A külügyi utazó mögött egy politikagyártó, amerikai méretű nagyüzem működik. Ez a nagyüzem már régen nem Amerika igényeinek gyárt, hanem egy olyan elgondolás-komplexumnak, amelynek az Egyesült Államok is csak egy része lesz. Nem Amerika vezetőszerepéről van szó többé, arra inkább ma már alkalmatlannak hirdetik, hanem *világkormányzati* tervekről, amelyek jellemzésére nem felelnek már meg olyan jelzők, mint: nyugat, kelet, kapitalista vagy kommunista. Itt már nem politikai ideológiák harcolnak egymás ellen, itt már minden egy irányba van fordítva, és aki a szálak zsonglőre látszik lenni, Pekingben is, Moszkvában is éppúgy otthon van mint Washingtonban, az arabok éppúgy hallgatnak rá mint az izraeliek, akinek útjait békekötések és háborúk követik, ahogy a szükség megkívánja.

Most borul egybe, ami sok emberöltő alatt ellentétnek látszott. Nincs ellenvélemény sehol; keleten senki sem mer szólni, nyugaton senki sem jut szóhoz, aki más véleményen lenne.

A béke jegyében senkit nem hagynak békében. Bűvös jelszavak hangoztatásával lázong az egész világ. A mozgató lázat az uralmi rendszer bacilusa okozza. A bacilust viszont egy beteges vágy termelte ki, aminek **világuralom** a valódi neve.

Széles publicitást kapott a világsajtóban, és érthető izgalmat váltott ki a külföldi magyarság körében az úgynevezett „Sonnenfeldt doctrine”. **Helmut Sonnenfeldt** Kissinger barátja, ugyanakkor a hitleri Németország politikai menekültje volt, akinek kétségbevonat megbízhatóságáért Kissinger vállalt felelősséget, és magas külügyi pozícióba emelte. Múlt decemberben moszkvai útjukról visszatérőben Londonban értekezletre hívták össze az Európában állomásozó amerikai nagyköveteket, akiknek Sonnenfeldt, a State Department fő orosz-szakértője arról beszélt, hogy a Szovjetunió Kelet-Európában nem teljesen ura a helyzetnek, és hogy ebből világháború támadhat. Ennek a veszélynek az elhárítására ajánlotta, hogy **organikus uniót hozzanak létre a Szovjetunió és a kelet-európai**

államok között. Sulzberger a New York Times-ban kifejtette, hogy az amerikai kormány nevében beszélő Sonnenfeldt arra szólította fel Moszkvát, hogy a kelet-európai csatlósokat megannyi tanácsköztársaságként olvassa be a Szovjetunióba.

Amerika külügyminisztere egyébként úgy véli, hogy ugyanúgy mint a múltban letűnt birodalmak, most Amerika is hanyatlásnak indult. Arra a következtetésre jutott, hogy a külpolitikai téren lelkiileg impotens Egyesült Államok számára az a legjobb, ha világpolitikai szerepükben megelégszenek a Szovjetunióval való asszisztálással.

Mit jelentsen mindez? Szovjet-Amerika megnyilatkozott? Az ijesztő ebben az, hogy az amerikai nép ezeket olvassa és nincs hatással veszélyérzékeire. Európából-menekülteknek kell lenni ahhoz, hogy ezeknek a külpolitikai bölcseségeknél a valódi jelentését megértsék.

A világ előtt most már nyíltan játszott látványos labdajáték rendszerint úgy kezdődik, hogy az oroszok támogatják a kiszemelt állam „felszabadítási mozgalma”, amiből fegyveres polgárháború keletkezik. Két táborra szakad az ország: marxista radikális (akiktől a többség fél és irtózik, tehát felveszi a harcot) és a kommunizmust ellenző „burzsoá – kapitalista – liberális – nacionalista – akármicsodás ellenzékre, amit természetesen Amerika támogat. Már mint a hivatalos Amerika, mert a sajtó-Amerika, a kampusz-Amerika, a liberális utca-Amerika a „haladás erőivel” szimpatizál, a „reakciós” kormányzattal szemben. Közben az amerikai „dumában” sokat dumálnak, amire meg valami segítség, ami mindenképpen kevesebb mint ami veszélyeztetné a radikálisok győzelmét, aminek lefolyása ma már nem tart oly sokáig (Angola) mint Vietnam esetében. A győzelmet a megtorlás követi, ami kegyetlenségben minden európai képzetet felülmúl, de a sajtó és UNO csodálatos mértékig érzéketlen iránta. Így készüli a nagy nemzeti élményben, társadalmi forradalomban „felszabadult” afrikai vagy ázsiai ország valóságos létesítését, melynek vezetői azonnal jogi státust és képviselőket kapnak az Egyesült Nemzetek Szövetségében, egyenlő szavazatot Amerikával, New York-ban, Amerika földjén, amerikai polgárok adójából finanszírozza.

Utána jön a konszolidálás, amiben résztvenni minden UNO-tagállamnak kötelessége. Ausztráliának is, természetesen. A liberálistáru ausztrál kormányának is. Lapozzuk vissza a Sydney Morning Herald ez évi április 1-i számát. *Gesture to Communists* cím alatt olvassuk, hogy Ausztrália, kormányának első jelentős jóindulatú gesztusként 700 000 dollárt adományozott az indonéz kommunista államoknak egy hydro-electric berendezés létesítésére. Vajon olvasták-e Canberrában a The Australian április 13-i számát? *The blood flows in Cambodia* cím alatt közli, hogy a *Khmer Rouge* egyéves uralma alatt 500 000 embert gyilkolt le. Úgy látszik baj van az érzékszervekkel Ausztráliában is. Vagy talán csak a mienk ment ki a divatból?

De ki hitte volna, hogy így kell építeni a Világbékét?

(Ausztráliai Magyarország, 1976 május).

Rövidített változat. A teljes írás olvasható at Ilyen a világ! I. kötetben, letölthető: www.magyaeret.net

Trianon – Baku- nintól Sonnenfeldt-ig

A mai magyar szemében Trianon leegyszerűsítve jelentkezik, sorsunk egyedülálló rövidzárlatos pillanataként; háborús kimerültségünk, Benešek és az utódállamok ügyessége és a mi politikusaink élehetlensége együttesen és szükségyszerűen idézték elő a katasztrófát. Ehhez még két magyarázat jött a tragédia okául: a két világháború között általában a Károlyi-kormányt és a proletár-diktatúrát vádoltuk, majd a szovjetmegszállás óta az a szólam, hogy Magyarország nem lépett idejében a demokratikus fejlődés útjára. Ma már látjuk idekint, és az események történelmi távlatában, hogy Trianon kérdésére nem lehet ilyen egyszerű válasszal felelni. Aki nem sajnálja a fáradságot belemélyedni a kritikus időszak részletesebb történelmi irodalmába, összefüggéseket kereső figyelmét azonnal megragadja, hogy a fenti megállapításokkal szemben a magyarság nem kábult nemzetként várta az elkerülhetetlennek látszó végzetet, hanem ellenkezőleg, a világpolitikai hatásokra végtelenül érzékenyen, alkalmazkodó iránykereséssel igyekezett a lehetőségek minden változatának megfelelni, hogy a nagyhatalmak nyíltan kimondott országpusztító, nemzetgyilkoló merényletét elkerülje, vagy lefékezze.

Hogy kellőképpen érzékelhessük, mennyire elháríthatatlan volt a magyarok részéről a nagyhatalmak trianoni bűncselekménye, ebben a fejezetben láncrafűzve adjuk egy otthoni könyv megállapításait az 1919-es év mozgalmas eseményeiről, kivonatosan és megjegyzés nélkül egyetlen hosszú fejezetben. (Juhász Gyula: Magyarország külpolitikája 1919–1945, A Magyar Tudományos Akadémia Történettudományi Intézete, Kossuth Könyvkiadó, 1975.):

A szövetséges hatalmak Ausztria–Magyarországgal 1918. november 3-án Páduában írták alá a fegyverszüneti szerződést. ... • Magyarország esetében a történelmi határokat (Horvátország nélkül) tekintette fegyverszüneti vonalnak. ... • 1918. október 28-án a Cseh Nemzeti Tanács bejelentette a független Csehszlovák Köztársaság megalakulását. Október 30-án a Szlovák Nemzeti Tanács deklarálta Szlovákia függetlenségét és a cseh állammal való egyesülését. Október 29-én a horvát tartománygyűlés kimondta csatlakozását a szerb–horvát–szlovén államhoz. Október 27-én a Monarchiában élő románok, 31-én pedig az ukránok adták hírül kiválásukat. 30-án az osztrák nemzetgyűlés elfogadta Ausztria új, ideiglenes alkotmányát. Végül 1918. október 31-én Magyarországon is győzött a polgári demokratikus forradalom, hatalomra jutott a független magyar köztársaságot kikiáltó Károlyi-kormány. ... • Az antanthatalmak 1915. augusztus 18-i emlékirata kilátásba helyezte Szerbiának Bosznia–Hercegovinát, Szlavóniát, Horvátországot és Fiumét. Az 1916. augusztus 17-i bukaresti szerződés Romániának szánta Erdélyt, a Bánátot egészen a Tiszáig, továbbá Bukovinát. ... • Befolyásos antantkörök a Habsburg-birodalom szétbontásának szükségességét hangoztatták. ... • Anglia a széthullás tényét, mint változathatatlan, tudomásul vette. ... • 1918 nyarán elismerték a Csehszlovák Nemzeti Tanácsot, mint hadviselő szövetségest. ... • 1918 őszén a Monarchia darabokra hullott. ... • Ma-

Ilyen a világ! (16)

Kedves Olvasóim!

Világkormány elképzelés volt már az ókorban is. Értelmes elképzelés a nemzetközi arénában uralkodó anarchia ellenében, de megvalósítása csak egyetlen hatalom mindenképp fölé emelésével lehetséges. A párizsi eszmerend ápolja a törekvést, ideológiák politikai érvényesítésével indokolja a hatalom kisajátítását. Az itt tárgyalt időpontban a szocializmusban látták a megoldást: központi hatalom

által irányított államok szövetsége, egyetlen, kizárólagos ideológia, ami átszövi a társadalmat az elkötelezettek ellenőrzése által. Alapja a két rendszer (USA–USSR) egymáshoz közelítése. A törekvés ekkor még erős társadalmi ellenállásba ütközött az Egyesült Államokban. Ezért kellett volna felmutatni eredményt, fejlődést a szovjet-irányította oldalon.

Csapó Endre

gyarországon ... általános volt az a felfogás, hogy a győztes hatalmak a polgári demokratikus és wilsoni elveket valló Károlyi-kormányt jóindulattal fogják kezelni. ... • A nemzetközi realitások azonban nem igazolták ezeket az illúziókat. Az antanthatalmak magatartását Magyarországgal szemben nem a kormány polgári demokratikus volta határozta meg, hanem az a tény, hogy Magyarország a vesztesek közé tartozott. ... • A nagyhatalmak érdekei ... az erős cseh, román, dél-szláv állam kialakulására irányuló törekvéseket erősítették Magyarországot rovására. ... • a keleti antanthaderő, amely nagyrészt a szerb hadsereg alakulataiból állt, Franchet d'Esperey francia tábornok vezetésével ... 1918. november 5-én átlépte a Szávát ... • ... a magyar kormány november 5-én elhatározta, hogy küldöttséget meneszt Belgrádba Franchet d'Esperey tábornokhoz ... dokumentálni az eddigi politikával való szakítást és antant-barátságát. A Károlyi-vezette magyar delegáció ... aláírta a Franchet d'Esperey által előterjesztett katonai konvenciót. ... • Clemenceau felháborodottan vont felelősségre Franchet d'Esperey-t a belgrádi katonai konvenció megkötése, a Károlyi-kormány de facto elismerése miatt, továbbá azért, hogy a szlováklakta területek magyar közigazgatás alatt maradtak. December elsejei levelében a következőket írja: „egy állítólagos magyar állam” megbíztaival kötötte a fegyverszünetet, olyan államéval, amely a szövetségesek nem ismernek el, s amely nemzetközileg nem is létezik”. ... • A román csapatok december 5-én átlépték a demarkációs vonalat. A cseh kormány Párizsban indított akciót, és elérte, hogy az egyezmény ellenére megszállja Szlovákiát. A megszállt területeken nem vették figyelembe a magyar közigazgatás fenntartásáról szóló pontot. ... • A Károlyi-kormány ... még az egyezmény megsértése után sem szállt szembe a megszállókkal. ... • ... a hadsereg gyors felbomlása – amit siettetett a kormány pacifista irányvonala – eleve kizárta ezt az eshetőséget. ... • Párizsban a magyar „alkotmánnyal” szemben 1918 decemberétől kezdve kifejezetten ellenséges magatartás érvényesült. ... • December 3-án Vix közölte Károlyival: Franciaország nem ismeri el kormányát. London és Washington hamarosan csatlakozott a francia állásponhoz. ... • A március 20-án este összeülő minisztertanács Károlyi megállapította, hogy a kormány antant-barát külpolitikája csődbe jutott. Úgy vélte, hogy a hatalmat azoknak kell átvenniük, akik támaszkodhatnak az ország egyetlen szervezett erejére, a munkásosztályra. ... • 1919. március 21-én, a Gyűjtőfogházban folytatott tárgyalások eredményeként, a kommunista és a szociál-

demokrata vezetők megállapodtak a két munkáspárt egyesülésében, a hatalom átvételében és a Tanácsköztársaság kikiáltásában. ... • ... a tanácskormány az antantbarátság helyett a szövetségest Szovjet-Oroszországban kereste ... és fegyveres szövetséget ajánlott Oroszország proletárjainak. ... • (Bizonyos angol és amerikai szimpátiákkal szemben) Franchet d'Esperey azon fáradozott, hogy megszervezze a román, szerb és cseh csapatok támadását a Tanácsköztársaság ellen. ... • ... Május első napjaiban ... a román intervenciók elérték a Tisza vonalát. A franciák bevonultak Makóra és Hódmezővásárhelyre. Az olasz és francia tisztek vezetésével csehszlovák csapatok megszállták Kárpátalját, és megteremtették az összeköttetést a románokkal. A cseh intervenciók május 2-án elfoglalták Miskolcot, ugyanakkor pedig közvetlenül Salgótarján elé értek. A tanácskormány a Vörös Hadsereg újjászervezésével egyidejűleg az északi, csehszlovák frontra koncentrálni kezdte. ... • 1919. június 7-én a Négyek Tanácsa Clemenceau javaslatára jegyzéket küldött Budapestre ... hogy az antant haladéktalanul a legszélsőbb rendszabályokhoz folyamodik, amennyiben a budapesti kormány nem szünteti be azonnal a csehszlovákok elleni hadműveletet. ... • A végleges határok kijelölése ekkor már tulajdonképpen megtörtént. A csehszlovák, illetve a román és jugoszláv határt kijelölő bizottságok már március 3-ától és 12-ig között, tehát a Tanácsköztársaság létrejötte előtt előterjesztették jelentéseiket. ... • Június 15-én megérkezett Clemenceau újabb ultimátumszerű távirata. Ebben a francia miniszterelnök megjelölte a végleges határokat. ... • A reménytelen nemzetközi, belpolitikai és katonai helyzetben, amikor a román csapatok már átlépték a Tisza vonalát, s gyors ütemben haladtak Budapest felé, 1919. augusztus 1-jén a pártvezetőség és a Kormányzótanács együttes ülése a Kormányzótanács lemondása mellett döntött, s a hatalmat egy szakszervezeti vezetőkből álló kormánynak adta át. ... • A Peidl-kormány nyomban megalakulása után kapcsolatba lépett az antant egyetlen budapesti képviselőjével, Romanellivel. Bejelentette a kormányváltozást: kérte, hogy a román csapatok szüntessék be az előnyomulást. ... • Romanelli azonnal értesítette Párizst, ahonnan az a válasz érkezett, hogy a békekonferenciának semmi oka beavatkozni Magyarországot belügyeibe. ... • A román csapatok 1919. augusztus 3-án Budapest alá értek, s délután bevonultak a fővárosba. ... • ... augusztus 5-én a románok ultimátumot adtak át a „szakszervezeti kormánynak”, amiben a győzők jogán új fegyverszüneti feltételeket szabtak, amelyek az ország

teljes gazdasági kifosztásával voltak egyértelműek. Egy nappal az ultimátum átadása után, augusztus 6-án, az ellenforradalmárok egy csoportja, élén Friedrich Istvánnal ... puccsszerűen lemondásra kényszerítette a „szakszervezeti kormányt”. A puccs után Habsburg József főherceg ... bejelentette, hogy mint kormányzó átveszi az ország vezetését és Friedrich Istvánt nevezi ki miniszterelnökké. ... • A Friedrich-kormány minden szempontból alkalmatlannak látszott arra, hogy megfeleljen az antanthatalmak követelményeinek. Túláságosan „reakciós” volt. ... • Friedrich is tárgyalásokat kezdett a román katonai vezetőkkel különbefe megkötéséről. A románok a megegyezés minimális feltételeként a Tiszától keletre fekvő egész terület Romániához való csatolását jelölték meg, sőt egyes források szerint a feltételek között a román királynak Magyarország uralkodójaként való elismerése is szerepelt. ... • Mindent egybevetve, 1919 augusztusában az antant hatalmak úgy látták, hogy Magyarországon pillanatnyilag a tőkés társadalom restaurálásának és a rend fenntartásának egyetlen biztosítéka a román megszállás. ... • Franciaország támogatta a román igényeket, és a megszállás meghosszabbításában kezére játszott a román kormánynak. ... • ... augusztus 23-án sikerült lemondásra kényszeríteni József főherceget kormányzói tisztéről. Az egyetlen feltétel a Habsburg-restauráció kizárása. ... • Clerk, (az antanthatalmak budapesti megbízottja) az új kormány megalakítására összpontosította erőfeszítéseit. Már november elején közölte Horthyval; a románok kivonulása után csapatai birtokba vehetik a fővárost, amennyiben hajlandó formális biztosítékot adni, hogy fegyveres alakulatai fenntartják a rendet és tartózkodnak az atrocitásoktól. ... • Horthy viszont nyilatkozatot írt alá arról, hogy „a hadsereg alárendeli magát az antant-megbízott közreműködésével létrejött kormánynak”. ... • November 14-én a román csapatok kivonultak Budapestre. ... • A hadsereg, Horthyval az élen, november 16-án bevonult Budapestre. ... • 1919. december 1-jén Clemenceau a nagyhatalmak nevében felszólította a magyar kormányt, küldje el megbízottait a békekonferenciára. ... • A magyar békelegációval a nagyhatalmak képviselői jószerivel szóba sem álltak. ... • Apponyi január 16-án a békekonferencián beszédet mondott, amelyben válaszolt a békefeltételekre, s azt javasolta, hogy az összes vitás területek kérdésében népszavazás döntsön. ... • A magyar uralkodó körök, bár a feltételeket rendkívül sérelmesnek találták, az aláírás mellett döntöttek – elsősorban azért, mert nem volt más választásuk.”

★

Magyarországnak valóban nem volt más választása. A négyéves világháború után a nagyhatalmak Magyarország ellen folytatott egyéves háborúja nem végződhetett másként, mint ahogyan azt a közép-európai rend ellen indított háború előtt eltervezték. Amint láttuk a fenti idézetekből, a győztes hatalmak könyörtelenségén a magyar nép semmivel sem tudott enyhíteni.

T. G. Masaryk „A világforradalom” című könyvének Előszó-jában írja:

„Beszámolót tartottam e könyvben a világforradalom alatt 1914-től 1918-ig kifejtett külföldi tevékenységemről”. Ma már tudjuk, hogy ez se nem túlzás, se nem elszólás. Közép-Európa a világforradalom útjában állt. Ebben a könyvében írja: „Gyakran jártam Szlovákiában és jól ismertem az országot, meghatároztam határait Magyarországgal; biztonság kedvéért felkerestem dr. Hajn Antalt, hogy egy ismerősével – egy katonatiszttel – rajzoltassa meg a térképen Szlovákia déli határát. Ezzel a vázlatlalt és a fontosabb határállomások neve jegyzékével utaztam külföldre.”

A szláv népek nacionalista tervezői a világforradalomhoz kapcsolták közép-európai uralmuk elképzeléseit. A XIX. század első felében a liberális baloldal táborán belül német és orosz vetélkedés folyt. Marx és Engels a német népre alapították elképzeléseiket, Bakunin a „népek unióját” gondolta létrehozni szláv vezetéssel. Bakunin, Feuerbach követőjeként az „elnyomott” szláv népekre akarta építeni a liberális világot. „Egy orosz hazafi kiáltványa a szláv népekhez” című írásában, 1848 végén, így fogalmazta meg Moszkva szerepét: „Mint orosz és szláv nem hiszek a történelmi Oroszország rendeltetésében, de hiszek egy új, forradalmi Oroszországban, amely véreink tüzével bevilágosítja egész Európát. ... Vér és tűz óceánjából fog felébredni Moszkvából a magas égre a forradalom csillaga, és az lesz a vezérlője a felszabadult emberiségnek.”

Orosz lényegét nem tagadta meg, amikor a Pánszláv Federáció határait éppen úgy képzelte el, mint a pánszláv nacionalista Danilevsky 1869-ben. Danilevsky Pan-Slavia nevű birodalmát területileg pontosan meghatározta: „magában foglalná az orosz cári birodalmat 1869-es határaival (tehát Lengyelország már benne van) ehhez hozzájön Galícia, Észak-Bukovina, Magyar Kárpát-ja, Bohémia, Morvaország, Szlovákia, Szerbia, Horvátország, Szlovénia, Montenegró, Bosznia–Hercegovina, Észak-Albánia, a Magyar Bánát és Vajdaság, Dalmácia, Isztria, Trieszt, Karinthia kétharmada, Stájerország egy ötöde, Bulgária, Macedónia nagy része, Rumánia az Osztrák Bukovinával és a Magyar-Transylvania felével, Görögország Thessaliával, Délnyugat Macedónia, Kréta, Rhodes, Cyprus, maradék Magyarország és végül Konstantinápoly és környéke.”

1919 magyarjai nem sokat hallottak Bakuninról és Danilevskyról, és fogalmuk sem volt, hogy mindaz ami körülöttünk és velünk történik, ennek a két eszelős forradalmárnak az agyában született meg két emberöltővel azelőtt, és hogy a szláv világuralmi őrület a nyugati nagyhatalmak titkos háborús programja lett. Wilson elnök nem volt egy „lonely idiot”, radikális irányzatú egyetemen elnökké preparált forradalmárként a népek modern megváltójának hitte magát, és idejében beugratta az Egyesült Államokat az európai polgárháborúba. Mögötte ott volt nagy apparátussal „Colonel” Mandel House, aki állandóan abrakolta őt újabb

gyakorlati ötletekkel. Tőle származik a hírhedt 14 pont is, és a Népszövetség gondolata, mint a tervezett **Világkormány** előépítménye. Trianon előkészítő szerepét mai napig sem mérte fel a magyar történetírás.

Trianon azért kellett, mert a Népszövetséghez sok kis köztársaságra volt szükség. Hogy ezeket járszalagon tartassák, bőven megtömték őket magyar területekkel. És hogy a magyarság teljesen erősen legyen változtatni ezen a helyzeten, a legkisebb állammá nyomorították.

Ne tévesszen meg minket az, hogy az antanthatalmak szovjetellenes szövegeket hangoztattak 1919-ben. Tervük változatlanul a szocialista átalakulás feltételeinek a megteremtése volt. Valójában – bár pénzzel és hadianyaggal támogatták az oroszországi bolsevistákat – a szocialista felépítést féltették az orosz kisajátítástól, akiknek évszázados álmuk és beidegzett törekvésük a Nagyszlov Birodalom létrehozása. Ennek a nagyorosz törekvésnek a közép-európai frissen létesített ingatag köztársaságok és balkáni királyságok nem tudtak volna ellenállni. Az orosz út az 1917-es oroszországi bolsevik forradalom győzelme után csak egyképpen haladhat a világforradalom felé: orosz katonai hódítással, ami kockázattal jár az ügy részére.

57 évvel később

erre utalt az amerikai külügyi hivatalból az a bizonyos **Helmut Sonnenfeldt**, akinek a „doktrínáját” a magyar emigrációs sajtó teljes egészében félreértette. (Helmut Sonnenfeldt Henry Kissinger régi barátja és menekült társa a hitleri Németországból. Amikor Nixon kinevezte Kissingert a nemzeti biztonság tanácsosának 1968-ban, régi barátját, aki a külügyminisztérium kommunista-szakértőjeként a szovjet és kelet-európai ügyek osztályának igazgatója volt, maga mellé vette, mindvégig, Kissinger külügyminisztersége idején is, minden fontos tárgyaláson mellette volt. 1975 decemberében Sonnenfeldt, mint a külügyminiszter első munkatársa és annak távollétében kvázi- külügyminiszter, Londonban tartózkodása idején az Egyesült Államok nagykövetségére tanácskozási híva az Európában szolgáló amerikai nagykövetekeket, aminek során Közép-Európára vonatkozóan általános követendő irányelveket adott. A politikai irodalomba ez mint „Sonnenfeldt-doktrína” került be, és meglepő nyílt megállapításai miatt mint ilyen, sokáig híres (hírhedt) idézetként fontos információs anyag lett. Megtudtuk belőle végre azt, hogy a magyar ügyek kiknek a kezében vannak, és miért a kettősség a hivatalos amerikai anti-kommunizmus és a gyakorlati politika terén. Sonnenfeldt többek között kijelentette ez alkalommal, hogy kívánatos volna, ha a Szovjetunió „szerves kapcsolatokat” létesítene az ellenőrzése alatt álló kelet-közép-európai államokkal, mert a mostani viszony pusztán nyers erőszakra épül, és ez veszélyes. Azt ajánlotta, hogy az Egyesült Államok segítse elő a szovjet gyarmatrendszer stabilizálódását és ugyanekkor a Szovjetunió liberálisabb kezeléssel segítse elő ugyanezt a célt, mely az „új békerendszer” alapja.)

Sonnenfeldt valójában szeméretet a világforradalmár partnernek, Moszkvának, hogy a Szovjetunió nem tudott olyan nemzetközi struktúrákat létrehozni a gondjaira bízott területen, amelyek természetes vonzóerővel hatnának a népekre. A szovjet tábor egyetlen összekötő abroncsa a nyers erő, a szovjet hadsereg jelenléte. Moszkva

befolyását Kelet-Európában el kell fogadni, nem mint egy kívánatos állapotot, de mint fennálló tény. A kisingeri politika az európai stabilitást igyekszik fenntartani, mely szerint Moszkva befolyási övezetén kívül kommunisták (nyilván csak a moszkvaiak) ne vegyenek részt a hatalomban. Más szóval, Nyugaton ne a moszkvaiak akarjanak bolsevizálni, az ő feladatuk az, hogy ügyesebben bánjanak a kelet-európai népekkel, mert a szervetlen viszony nagy veszélyt jelent: „*Azt akarjuk, hogy a Szovjetunió elfogadja a kelet-európai államok nagyobb önállóságra való fejlődését Magyarországnak (1956) és Csehszlovákiának (1968) megismétlése nélkül.*” Még érthetőbb: Szíveskedjenek úgy bolsevizálni, hogy ne adjanak módot antibolsevista lázadásra.

★

Trianon ellen nincsen más fegyverünk, mint a bátran kimondott szó, és azt annál gyakrabban kell alkalmazni, minél reménytelenebbnek látszik a küzdelem.

A politikai légkör, ami Trianont létrehozta, az elvetemült embertelenség olyan példáját adta a világnak, amely milliók ellen elkövetett bűneivel a genocidiumot tette a törvényes politika eszközévé. Ezáltal jelent – a magyar tragédián túl – világveszedelmet. És valóban, a tömegvilkos XX. század bűneinek sorozatát, Trianonnal vezette be. A tyúktolvajokra és zsebmetszőkre még maradt törvény, de nemzetek elpusztításáért, milliók nyomorba döntéséért, háborúk indításáért és rabszolga-államok létesítéséért már erkölcsi fórum sincs, amely szavát hallatná. A XX. század barbarizmusa Trianonban kapott legalitást, és az előző évszázadot jellemző barikád-harcos helyett – aki még legalább hitte, hogy a nép jogaiért vállal küzdelmet, üldözést és halált – a mi századunkat a géppisztolyos, harisnyaiba húzott fejű terrorista alakja jelképezi.

Trianon nem elszigetelt bűncselekmény volt, hanem része egy folyamatnak, amely a történelem természetes fejlődése ellen igyekszik átalakítani a világot, amelynek már nem az egyéni civilizációjuk és boldogulásuk érdekében versenyző nemzetek lesznek az alapja. Az **Új Világrend**, ahogy a művi átalakulást nevezik, egyetlen központból fogja irányítani a föld összes népeit, egyéni vágyaik és természetük szabta kultúrigényeik, fejlődési ütemük helyett egy tudósok által előirányozott és központi rendőrség által ellenőrzött „magasabbrendű” kollektív életrendbe szervezi, amit azért kell elfogadni az emberiségnek, hogy a „nemzetek rendszeréből fakadó örök háborúk állapotából a világbéke gondtalan állapotába jussunk”. Ennek volt útjában a „nemzetiségeket elnyomó” Monarchia és Magyarország, és ennek érdekében van a békés együttélés a Szovjetunióval, amely minden hibája és kegyetlensége ellenére a világ kollektív rendje felé tereli a rábizott népeket.

(Ausztráliai Magyarország 1976 június)

Sonnenfeldt leleplezte az amerikai külpolitikát

Hónapok óta foglalkoztatja az emigrációs sajtót az ún. Sonnenfeldt-ügy, amely komoly méretű aggodalmat keltett magyar körökben. Először történt, hogy amerikai politikai személyiség az oroszok által megszállva tartott európai országokat a Szovjetunió jogos érdekeiről említtette. Az eset nagy port vert fel Amerikában elsősorban.

Bebizonyosodott, hogy a közvélemény igenis érzékenyen reagál a közép-európai államokat érintő kérdések iránt és a külügyminisztérium számtalan nyilatkozatra kényszerült, hogy Európa-ellenes politikájának további leplezését fenntarthassa. Ezek a nyilatkozatok egymásnak ellentmondtak és naponta változtak, és kínos helyzetbe hozták az adminisztrációt.

Természetesen emigráns magyar részről is levelek, beadványok mentek az Egyesült Államok külügyminisztériumába és azok küldői mind elkenő, mellébeszélő, megnyugtató szándékú válaszokat kaptak. Ausztráliából is ment tiltakozás. Egy ilyen levélre érkezett választ megküldtek újságunknak, amelyet közérdekű tartalma és fondorlatos taktikája miatt itt közlünk:

„Megkaptam május 21-i levelét, melyben azt kívánja a kongresszustól, hogy hivatalos kivizsgálást indítson Mr. Helmut Sonnenfeldt Kelet-Európára vonatkozó kijelentései miatt.

Bizonyára tudja, hogy a külügyminisztérium több ízben tett nyilatkozatot Sonnenfeldt megállapításainak tisztázására, és ő maga is sajnálatát fejezte ki a »szerves« szó használatáért. Ilyen körülmények között nem valószínű, hogy Mr. Sonnenfeldt megjegyzései megfelelnek az Egyesült Államok politikájának.

Egyébiránt Mr. Sonnenfeldt, ellentétben Kissinger külügyminiszterrel, nem képviseli az Egyesült Államok elnökének a nézetét, és nem tekintendő a mi politikánk szószólójaként, melyet a törvényhozó és törvényvégrehajtó szervek foglalnak szabályzatba és az elnök hirdeti ki.

Sajnáljuk, hogy Mr. Sonnenfeldt nem megfelelő szavakat használt, és azt is, hogy nemhivatalos kijelentések kiszivároghatnak a végrehajtó szervektől. Másrésztől, a tisztázások ismeretében, nem tűnik ez az ügy olyan, amit érdemes méretein túl felfűjni, vagy politikai mederbe terelni.”

Helmut Sonnenfeldt – akinek nevét ez az ügy tette általánosan ismertté – 25 éves kora óta a State Department (külügyminisztérium) alkalmazásában áll. A Time 1976. április 12-i száma közli, hogy: – Kissinger régi barátja, 49 éves, mindketten Hitler Németországának zsidó menekültjei, a II. Világháború alatt találkoztak. Kissinger emelte magas pozícióba 1968-ban a nemzeti bizottság tanácsosaként első munkatársává. Kissinger erőszakos egyéniségét is felülmúlja: „*egyetlen olyan pacák (guy), aki mellett még Kissinger is egy kedves emberi lénynek tűnik.*”

Alkalmasnak találjuk a fent idézett US külügyi hivatali levél megállapításával szemben a tényeket felsorolni az alább összeállított részletekben, amelyek a *Nemzetőr* ismertetéseiből származnak:

– Tavaly decemberben Kissinger dr. átutazóban Londonba hívta össze az Európába akkreditált amerikai követeket, hogy külpolitikájának különösen a Szovjetunióval szemben az egész világot átfogó íveléséről tájékoztassa őket. Bizalmas előadásának lényegét azután rejtjelzett körtávirat alakjában közölték – amint ez már általában szokásos – a londoni találkozón jelen nem volt amerikai külképviseleti szervek vezetőivel. Helmut Sonnenfeldt kiegészítő kommentárt fűzött főnöke tájékoztatójához kelet-európai vonatkozásban. Kommentárjának lényege amerikai és angol lapok által került nyilvánosságra, melyekből – szó szerinti szövegközlemény hiányában – Sonnenfeldt értelemszerűen az alább közölt tájékoz-

tatást adta:

A Szovjetunió fejlődése egyenlőtlen folyamat – számos hézag és hiány szakítja meg unostaltan, amelyet csak a (nálánál fejlettebb) külvilág képes pótolni bizonyos esetekben. A Szovjetunió feltörése mint birodalmi igényű hatalom: ügyefogyott. Nélküli az a varázst, az ideológiai, jogalkotási, kulturális és szervezőtechnikai mintaképek vonzerejét, amelyet elődei, a francia, angol és német impériumok sugároztak ki magukból. Különösképpen Kelet-Európában az egyetlen és legfontosabb egyesítő tényező, a Szovjetunió fegyveres hatalma. Ezenkívül semmiféle életképesebb szerves képződmény (more viable organic structure) nem jött ott létre.

A Szovjetunió képtelensége arra – mondta tovább Sonnenfeldt – hogy feléje áradó hűség vonzalmakat gerjessen Kelet-Európában, szerencsétlen történelmi kudarc, mivel az a Kelet-Európa bizony a Szovjetunió természetes hatás- és érdekkörébe tartozik. Kétszeresen nagy baj tehát – húzta alá mondanivalóját Sonnenfeldt – hogy ezen a létérdekű és döntő fontosságú területen az oroszok nem voltak képesek olyan érdekeltségi gyökereket verni, amelyek erősebbek a pusztító erőhatalomnál.

Kelet-Európát illetően Amerikának érdekében áll az eseményeket hosszú távon úgy befolyásolni, hogy ne kerüljön előbb-utóbb olyan kihoobanásra sor, amely kiválthatna egy harmadik világháborút. Az amerikai politikának tehát nyilvánvaló fogékonyságot kell mutatnia a Kelet-Európában autonómabb életformára törekvő irányzatokkal szemben, persze mindenkor az erős szovjet geopolitikai befolyás szabta kereteken belül. Ez már bevált a lengyeleknél – tette hozzá Sonnenfeldt – akik erőit tudtak venni romantikus politikai hajlamaikon, amelyek a múltban annyi katasztrófába döntötték őket. Hasonló folyamat megy most végbe Magyarországon is, ahol Kádár János szereplése figyelemre méltó. ...

Az Egyesült Államok Kongresszusából feléje zúduló felháborodott kérdésekre válaszolva Kissinger dr. azzal igyekezett lecsillapítani a háborgó hullámokat, hogy Sonnenfeldt nyelvezete „egyes kitételeiben nem volt szerencsés”. A vihar azonban csak nem akart elülni. Kiváltképpen nem a londoni THE TIMES Sonnenfeldt-szövegverziójának közlése után. Ez ugyanis úgy idézte Sonnenfeldt, hogy „*Amerika kelet-európai politikája törekedjék olyan fejlődésre, amely a Kelet-Európa és a Szovjetunió közti viszonyt alkalmas szervessé alakítani.*” Mivel ezt viszont úgy értelmezték sokan, hogy a Szovjetunió és a rab nemzetek alkossanak egyetlen szerves egészet, Sonnenfeldt is kénytelen volt sajtóértekezleten védekezni, amelynek során beismerte, hogy helytelenül használta az adott szövegben a „szerves” (organic) szót. Ő olyan viszonyra célt, amelyen belül a Szovjetunió eltűri a kelet-európai országok belső önkormányzatát és nemzeti öntudatát.

Mondanunk sem kell, hogy a hatás rosszabb volt, mintha Sonnenfeldt semmit sem mondott volna. Ugyancsak sikertelen maradt Kissingernek egy további elküldési kísérlete, amikor arra próbált hivatkozni, hogy az amerikai külképviseleteknek küldött körtáviratot „valami jegyzőkönyvvezető tisztviselő” fogalmazta, aki rövid összefoglalójába azt vette fel, amit Sonnenfeldt előadásának lényegéeként vélt megérteni. Ám ebbe a magyarázkodási

kísérletbe is beletörtött a State Department bicskaja, mert az amerikai sajtó pillanatok alatt kiderítette és közölte, hogy a körtáviratban foglalt szöveget maga Warren Zimmerman fogalmazta, aki viszont Arthur Hartmannnak, Kissinger európaügyi államtitkárnak különleges feladatokkal megbízott munkatársa. Mi több: mind Kissinger, mind Sonnenfeldt kézjegyükkal hitelesítették az összefoglaló szöveget, ami aztán körtáviratban kiment világszerte az összes, a londoni konferencián részt nem vett amerikai követeknek.

Dr. Varga László, a Szabad Magyar Jogászok Világszövetsége elnöke írja: *Ki irányítja Amerika külpolitikáját* című cikkében:

„*Sonnenfeldt fejtegetése méltán okozott megdöbbenést, mint a külügyminiszter leleplezett titkos kelet-európai politikája. A vita az első napokban az organikus szó körül forgott, ami érthető, mert az egész Sonnenfeldt elmélet ezen áll és bukik. Ugyanis ennek a szónak mind az angolban, mind a magyarban a jelentése azonos, vagyis ami valaminek organikus, szerves része, az ahhoz elválaszthatatlanul hozzátartozik. Az első napokban tagadták, hogy Sonnenfeldt használta volna az organikus szót. Jómagam is részt vettem Washingtonban, március 26-án a külügyminisztériumban tartott megbeszélésen, ahol ez szóba került. Az arra legilletékesebb, magas beosztású külügyminisztériumi osztályvezető látszólag kényszerűen, szinte utasításként mondta, hogy Sonnenfeldt nem használta az organikus szót. Amikor pár nap múlva Sonnenfeldt teljes beszámolója napvilágot látott, és abban benne volt az organic szó, Kissinger azonnal kijelentette, hogy ez egy szerencsétlen szó. Ez igaz. Sonnenfeldt pedig április 6-án közölte, hogy a sajtó más jelentőséget adott e szónak mint ő. De hogy ő mit gondolt, arról hallgatott.*”

A fentiek ismeretében megállapítható, hogy a belső használatra szerkesztett szöveg kifejezi és fedi a jelenlegi amerikai külpolitika vezetőinek irányvonalát. A hibát (a maguk részéről) ott követték el, hogy mielőtt a sajtóba került volna, nem fordították le birka nyelvre. Az amerikai politika bolsevizálásának előrehaladott álláspontra mutat, hogy minden felháborodás ellenére is, a külügyi szervekben nem történt személyi változás. Megállapítható, hogy Amerika külügyi hivatala (amely a jelenkori történelem leghatásosabb alakító tényezője) a németországi emigránsok igazgatása alatt Amerika népének véleményével és szándékával ellenétes külpolitikát folytat.

Feltételezhető továbbá az is, hogy ez a nyilvánosságra került Kissinger-Sonnenfeldt utasítás az európai követségek részére, előkészítője egy olyan külpolitikai folyamatnak, amely a **közép-európai államok szovjet tagállamságát hozza létre**. Szerintünk nem az organic szó az egyetlen jel ami erre mutat, hanem a lengyel alkotmányreformra való utalás is, amely tudvalevően a tagállamság tényei mellett a Szovjetunióhoz csatlakozás proklamációját csupán mint későbbi időpontban végrehajtandó formáságot hagyta meg. Borzongva gondolunk a fent idézett mondatra: „*Hasonló folyamat megy most végbe Magyarországon is, ahol Kádár János szereplése figyelemreméltó.*”

Tegyük hozzá: – hogy végre valósággá váljon a Szocialista Köztársaságok Nemzetközi Uniója, ahogy azt a jaltai összeesküvők elhatározták.

(Ausztráliai Magyarország, 1976 július).

Klímaváltozás

Most egy éve [1975-ben] kezdődött Ausztráliában az a belső politikai küzdelem, amelynek során a kormányzó párt és az ellenzék helyet cserélt egymással. A helycsere széles rétegekben nagy megkönnyebbülést jelentett azok részére, akik aggodalommal figyelték, vagy szenvedték a munkáspárt kollektivizáló tevékenységét és barátkozását a Szovjetunióval és csatlós kormányaival.

A helycsere óta eltelt fél év eredményei azt mutatják, hogy a nem éppen parlamentáris módon végrehajtott változásnak sokkal inkább külpolitikai okai voltak, mint belpolitikai vonatkozásai. Kétségtelen, hogy kihatott a belpolitikára is, de ezen a téren a változás meglepően kevés, míg a külpolitikai vonalon élesen elhatárolt: Ausztrália hirtelen észrevette a szovjet veszélyt az Indiai Óceánon, és az utóbbi években kiélesedett kínai-orosz vitában nyíltan és határozottan Kína mellé állt. A liberális pártnak ez a magatartása dermedt meglepetést okozott sokaknál, mert a korábbi években hangosan megvallott antikommunizmus helyébe most egy kommunista rezsim iránti szimpátiával lépett a párt a nemzetközi politika porondjára, ha mindjárt egy másik kommunista rezsim ellenében is. Így a liberális párt most kommunista-barát antikommunista lett, és úgy látszik ez a változás a mindkettő iránt szimpatizáló Labor párttal szemben megérte a költséget, amibe ez a változás került. Amerika alelnöke, Mr. Nelson Rockefeller, mindenesetre meg volt elégedve az ausztráliai fejleményekkel, amelyek beleillettek az általános külpolitikai klímaváltozásba.

Ez év [1976] áprilisi számunkban már foglalkoztunk az európai kommunista pártok Moszkvától való önállósulási kísérleteivel. Ezek a törekvések eredményezték a kelet-berlini kommunista kongresszust július elején, amelyen 29 európai kommunista párt követelésére Moszkva elismerte a világhatalomhoz vezető politikában az önálló – a Szovjetuniótól független – út meghatározását. A „Magyar Szocialista és Munkáspárt” központi bizottsága így fogalmazta meg a kelet-berlini kongresszus határozatát:

„A mai helyzetben a kommunista pártok a marxizmus-leninizmus tanításait hazájuk konkrét társadalmi viszonyainak, nemzeti sajátosságainak, hagyományainak figyelembevételével alkalmazzák, stratégiájukat és taktikájukat önállóan határozzák meg.”

Most itt nem azzal kívánunk foglalkozni, hogy ez a határozat milyen változást hoz a magyarországi viszonyokra, de sokkal inkább zavaró az a kérdés, mi összefüggést mutat mindezzel Mr. Malcolm Fraser miniszterelnök június 1-én elhangzott – azóta is sokat emlegetett – beszéde, amelyben a Szovjetuniót oly élesen támadta. Az összefüggés azonnal nyilvánvaló, ha ráfigyelünk a kínai szovjetellenes szövegű felerősített hangjára, Nyugat-Németország Szovjetuniót kritizáló magatartására, a japán-kínai közeledésre, az arab világ elfordulására a Szovjetuniótól és végül a „Sonnenfeldt-doktrínára”. Ez mind tömören felzárkózik a Szovjetunió ellen; itt már nincs többé kapitalista-kommunista ellentét, itt egyetlen követelés van: a Szovjetunió ne igyekezzen egyedül és orosz módra bolsevizálni a világot, elégedjék meg a rábízott terület ellenőrzésével.

Ilyen a világ! (17)

Kedves Olvasóim!

2015. Orbán Viktor: „Ha már a kereszténységgel és a nemzetállami identitással, az abból fakadó értékekkel és felelősséggel nem tudott megbirkózni a hagyományos politikai küzdelem világában, most ennek az etnikai alapjait kívánja fölszámolni.”

40 évvel ezelőtt az Új Világrend a „szocializmus” eszmerendjében igyekezett állampártidiktatúrák nemzetközi hálózatában létrejönni. Az Európa elleni két

nagy háború után ez a második kísérlet volt, akkor még a „hagyományos politikai küzdelem világában”.

Furcsa törekvés volt a többpártrendszer, a szabadkereskedelem, a magánvállalkozás világát átvezetni központi gazdálkodásra, egysíkú ideológia és párturalom keretei közé. Mégis úgy látszott, hogy a liberális Nyugaton símábban ment a diktatúra elfogadása, mint a keleti partner internacionalista átnevelése. Csapó Endre

Szó sincs arról ma már, hogy „a kommunizmus veszélyezteti a szabad világot”. Az „antikommunista” pártok és mozgalmak elmosódtak nyugaton mindenütt, és a hidegháborús propaganda kommunizmust bíráló hangja átváltozott a Szovjetunió magatartásában szereplő orosz-nacionalista törekvések bírálójává. *The containment of the Soviet Union* – a jelszó, ami annyit jelent, hogy a Szovjetunió kormány ne orosz birodalmat építsen, hanem a szocialista köztársaságok unióját, amely az eredeti marxi-lenini tanítások alapján majd beépítkezik és feloldódik a szocialista államok világuniójába, amint a világ többi államában is a szocialisták kerülnek hatalomra.

Hogy milyen közel vagy távol vagyunk ennek a megvalósulásától, az egy másik fejtegetés tárgya lesz, most csupán arra akarunk még rámutatni, hogy a cikk elején említett klímaváltozás külpolitikai képlete szerves részesele egy nagyobb történelmi kalkulációnak.

A világhatalom-építés nem újkeletű törekvése a földi javak bőséges birtokába jutott országok vezetőinek. A római, a perzsa, a hun, a mongol, a török, az angol, az orosz stb. birodalmak nemcsak hogy elég példát mutatnak, de azt is bizonyítják, hogy a törekvés állandóan jelen van a történelemben földünk valamely részén, esetenként több helyen is. A történelem azonban azt is emlékeztetünkbe idézi, hogy az (időben ismert) egész világ feletti egyetlen impériumot sohasem sikerült létrehozni tartósan és maradék nélkül. Valami mindig jelentkezett, ami áthúzta a számításokat. Így a civilizáció története a földi hatalmasságok gyakori változását mutatja, sok háború kíséretében. Ezek során népek váltogatják egymást, egymás kezéből ragadva ki a dicsőség staféta jögarát, de a népek földi istene olimpuszi trónusára nem juthattak fel.

A „racionális” gondolkodás úttörői vetették fel a gondolatot, vajon miért nem sikerült eddig egy akolba terelni az emberiséget. Rájöttek, hogy minden eddigi törekvés egy államhoz vagy néphez kötötte a szerencsét, amelynek során a világ többi része túl nagyra bizonyult. Ekkor született meg a politikai nemzetköziség programja.

A baloldali filozófia és a titkos társulatok; grófok, ipari gazdagok, királyi ivadékok, tudósok, művészek szórakozása, akiknek nem a kenyér volt a gondjuk, hanem a hatalom kiterjesztése és állandósítása. A szegények nyomora és dühe – amit legtöbbször mesterségesen szítanak – a leginkább bevált hasznos eszköz a politikai változások végrehajtására. A kétszáz-

éves világhatalmi törekvés forradalmak, majd világháborúk során egyre fokozódó mértékben szorítja az emberiséget irányítása alá. A gazdasági irányítás már teljes, a politikai irányítás a következő. Ebben ma már nincs is titok, könyvek, cikkek száza foglalkoznak az Új Világrend kérdéseivel kedvező beállításban. Elég itt egy részt idézni egyik ilyen természetű könyvből:

„... *The men who run the global corporations are the first in history with the organization, technology, money and ideology to make a credible try at managing the world as an integrated unit*”... (13. oldal) „... *The goal of corporate diplomacy is nothing less than the replacement of national loyalty with corporate loyalty. If we are to succeed in integrating the planet, loyalty to the global enterprise must take preference over all other political loyalties*”. (18. old.) A könyv címe: *Global Reach: The Power of The Multinational Corporations*. (Simon & Schuster kiadása, 1974).

Ezekről a vállalatokról kapták az oroszországi bolsevisták is és a kínaiak is a számolatlan milliókat, fegyvert, élelmiszert, és – amint láttuk – ezek nekik tartoznak hűséggel. A jelen század eseményeinek nagy része zajlott a moszkvaiak engedelmessége és elhajlása körül. Az oroszok, Sztálin vezetésével – a nemzetközi világrend építése helyett – minduntalan Orosz Birodalmat akarnak építeni. Ez csupán a panasz kapitalista részről Oroszország ellen, és nem az hogy úgynevezett szocializmust építenek.

A kommunizálás, vagyis a hatalom lelki és anyagi eszközeinek kézbevétele nem proletár agyakban született meg. A központi irányítás előfeltétele a hatalomnak. És ha a politikusok hűsége nem a nemzet vagy ország irányában nyilvánul meg, hanem a nemzetközi korporációk irányában, akkor kiépíthető az állami bürokrácia a „szocialista” államokban már bevezetett hatáskörök.

A klímaváltozás (amiben a szocialista és a kapitalista államok közötti különbség elmosódik) nemcsak nyugaton észlelhető. Említsük csak a magyarországi rendszert; a háború után mindenütt a kapitalisták ügynökeit vizslatták, üldözték, börtönözték a „nyugatosokat”. Húsz évre rá vörös szőnyeget gurítottak Rogers amerikai külügyminiszter lábai elé, és pártemberek hajlonganak a jó dollárú kereskedelmi utazók előtt. A proletár öntudat legalább 180 fokot hajlott el azóta.

A pártemberek hűsége, nyugaton is, keleten is, a kenyéradó gazdáé.

(Ausztráliai Magyarország, 1976 augusztus)

Forradalom és szabadságharc

Október 23-án eldőrdült a sorsfordító lövés a Parlament előtt. Az események lavinaszerűen zuhogtak a független Magyarország kikiáltásáig. Hogyan állt elő ez a történelmi alkalom, amiben az egész ország hitt? Mindenki látta a szabadság felkelő napját, pedig még csak nem is virradt. Csak a Szabadság-terre kiömlő vér vádló fátylalángja világított. De miért lőttek? Kik szervezték a felvonalást és milyen céljuk volt vele?

Igen ... telve volt a levegő a változás jeleivel. A változás okai? ... a 20. moszkvai pártkongresszus ... , Sztálin halála ... , (máris külföldön járunk) ... Nyugat és Kelet viszonya ... , a jaltai szerződés ... , és így tovább visszafelé Trianonig ... , majd annak okai ... , az oroszországi forradalom ... , a múlt század nemzetközi mozgalmi mind hozzájárultak több-kevesebb mértékben '56 eseményeihez. Komplex kérdés – szakmai nyelven. Kétségtelen, aki eligazodik a történelem együtt-ható tényezői között, az másképpen fogja látni a magyar felkelést, mint az aki ott kezdte, hogy kiment a Körút sarkára amikor befordult az orosz tank.

Miről írjon az emigrációs havilap, korlátozott oldalain, húsz évvel az események után olyan ember tollával, aki Sydneyben élte át '56 eseményeinek idejét? Arról írjon amiről más nem ír vagy nem írhat, ha a kornak látó szemtanúja volt.

Szeretnénk érinteni – amennyire terjedelmünk megengedi – miként viselkedett a nyugati politikai vezetőség. Ez talán az események legnyitottabb kérdése, és a válasz keresése a külföldi magyarok feladata. Néhány egészen izgató kérdés szinte fel sem merül. Például: Amerika szerepe, a jugoszlávok és kínaiak hirtelen változó viselkedése.

Az oroszok várakozó, engedékeny, határozatlan, alkudozó, majd hirtelen kegyetlen megtorlásba átlendülő magatartására van bőven magyarázat, de ezek az indoklások nincsenek bémérve a nemzetközi politika síkjaira. E hiányosság okaihoz hozzájárul az amerikai politika ködösítése, kétszínűsége és a mi részünkről, az emigrációnak heroizáló (csak a hősiességet kiemelő) hajlama. 1956-ban Magyarországon két élesen különválasztható történelmi esemény zajlott le. Az egyik forradalom volt, a másik szabadságharc. A forradalom a nemzetközi kommunista szervezetek belső fejleményeinek volt a következménye, a szabadságharc a magyar nép csodálatos lelki egységének, politikai

tisztánlátásának, latolgatás nélküli történelmi helytállásának volt gyönyörű példája.

Az 50-es években Sztálin halálát követően a Szovjetunió vezetői új taktikával igyekeztek rendszerük részére jobb nevet szerezni külföldön az ún. liberális irányzat bevezetésével. Ez egyúttal külföldről is feltétele volt annak, hogy a baráti viszony és támogatás helyreálljon a kapitalista burzsoá kormányokkal. A liberalizálódás a csatlós országokban is megindult. Mindenütt a párton belül zajlott le a folyamat, ami abból állt, hogy a feltűnően szadista örülteket „sztalinizmus-sal” vádolva leváltották vasalt nadrágos börtönőrökkel. Hogy a változás tervszerűen menjen, és a szocialista jövő alapjaként a néphitben alkotmányos fundamentummá váljék, ki-nevezték forradalom-nak. Ha sikerült volna, ország-világ, de még mi is itt kint tudomásul vettük volna, hogy forradalom volt ugyan Magyarországon, de nem a bolsevizmus ideológiája ellen, hanem csak eddigi módszereik ellen, egy elviselhetőbb szocialista-kollektivistá államrend érdekében.

De nem így történt. A tervezett forradalom nem sikerült. Igaz, a szabadságharc sem sikerült, de a világot felrázta és Rákóczi és Görgey szabadságharcai mellett ez is alapköve lesz szabadság-eszménnek.

Csonka volna a fenti fejtegetés, ha a nyugatról szított forradalom okai mögött a kelet-nyugati ellentétet nem vizsgálánánk meg.

Vissza kell menni egészen az első világháborúig, mert a nemzetközi baloldali mozgalmaknak a vitája a Szovjetunióval, annak keletkezése idejére nyúlik vissza. Németország mindig is melegágya volt a baloldali titkos társulatoknak. Egyik ilyen társaság, a *Pángermán Liga*, amit 1890-ben alapítottak állítólagosan az oroszországi német felelősek védelmére, valójában forradalmi mozgalmakat létesített és pénzelt. A XX. század első évtizedére Anglia, Franciaország, Németország és Oroszország teljesen alá volt aknázva baloldali mozgalmakkal, amelyeknek európai egyesült államok létesítése volt a jelszava. A kínáló alkalmat a világháború szolgáltatta, annak során mindkét fél teljesen lefáradt, és a kérdés az volt, hol sikerül előbb internacionalista kormányzatot létrehozni, ahonnan egész Európát hasonló kormányzat alá lehet vonni. Nem arról szólt a propaganda, hogy kommunista diktatúrát létesítenek, ellenkezőleg, a szebb emberi jövő, a háborúk végleges kiküszöbölése, európai összefogás stb. voltak a jelszavak, melyek iránt még az uralkodók is érdeklődő szimpátiával viselkedtek, nem is említve Wilson elnököt, aki már világmegváltónak hitte magát. Lenint – mint tudjuk – a német kormány és vezérkar csempesztette Oroszországba. A német Spartacus-szövetség volt a megfelelője az orosz bolsevista mozgalomnak. Az *Internacionálé* tervei szerint Németországból kellett volna, mint központból, kiindulni Európa kommunizálásának. A Németország és Oroszország közötti területen a két nemzetközi irányítású állam megosztott volt. Ennek megkönnyítését szolgálta a trianoni felosztás szláv és nem-szláv államokra, lehetőleg köztársaságokra, és a Rapallói Szerződés, amelynek alapján német szakértők iparosították Oroszországot egész Hitler hatalomátvételéig.

Orosz irányítás alatt

Oroszországot kivéve az első világháború után létesült proletárdiktatúrák megbuktak, több országban még kísérleti állapotában. Németországban és Bulgáriában csak későn, 1923-ban fordult a helyzet visszavonhatatlanul olyan állapotba, amelyben már a kommunista hatalomátvétel kísérletei reménytelenek lettek. A Komintern (III. Internacionálé) – mely eredetileg a különböző országok kommunista pártjainak akciószövetsége – az európai fiasók folyamán mindinkább orosz irányítás alá került. A „világforradalom” Oroszországba húzódtott vissza.

A *Nemzetközi Baloldal* (a világ országainak szocialista-, szociáldemokrata-, munkás- vagy marxista pártjai, mozgalmi és azokat támogató üzleti érdekeltségek) igyekezett az orosz bolsevista pártot is irányítása alá vonni, de annak helyzeti előnye a „megvalósult szocialista állam” révén nagy vonzást gyakorolt a nyugati munkásmozgalmakra. Lenin halálával, Sztalin hatalomra jutásával csak fokozódott az ellentét, elvi vita és pozícióharc. Ezek során a „permanens forradalmat” hirdető Trockijt Oroszországból száműzték, majd – miután külföldön eredményesen szervekedett – Mexikóban, 1940-ben, merénylet áldozata lett. Napjainkban újból nagy gőzt fejlesztenek a „trockijista” mozgalomnak. Mindez nem akadályozta meg Rooseveltet, hogy Sztalin államát elismerje és anyagilag talpra állítsa 1933-ban.

Felújult belviszály

A második világháborúban nyugodni látszottak az ellentétek, de utána újult erővel fellángolt a baloldali belháború. Bár a Szovjetunió látszólag (és Európában feltétlenül) egyetlen győztese lett a második világháborúnak, hamarosan szembe találta magát, ezúttal a háborús szövetségesek részéről, egy szilárd összefogással, mely további terjedésének útjába állt. Győzelmi partnerével, az Egyesült Államokkal Jaltában a mai napig is titokban tartott szerződést kötöttek (amire az elmúlt 30 év eseményei utalnak), amit a jelek szerint az oroszok igyekeztek megszegni, vagy csak ímmel-ámmal tartanak be.

Bár Oroszország a második világháború után jelentős területekre, Kelet- és Közép-Európára kiterjesztette hatalmát, és befolyását egész Európára éreztetni tudta, vele szemben a nemzetközi baloldal is megerősödött. Az első szembetűnő különbség az, hogy a jugoszláv kommunista állam nyíltan szembeszállt Moszkva gyámkodási kísérletével. A „sztalinista” megjelöléssel szemben használt „trockijista” kifejezés mellé jött a „titóista”.

Titóizmus néven jelölték 1948 után azt a törekvést, amivel a nem orosz kommunista pártok Moszkvától függetlenül és egyenrangúan akartak résztvenni a világhódításban.

New York, London és Párizs nagy készséggel támogatta ezt a törekvést. Titó nyilvános támogatást is kapott, gazdasági és fegyverkezési segítséget Amerikától, mialatt ez mindezek ellenére ki nem fogyott abban az időben az antibolsevista szölamokból. Az indoklás Amerika részéről az volt, hogy ennek az irányzatnak a megsegítésével elősegíthető a kelet-európai államok felszabadítása.

Egy másik kifejezés is keletkezett ebben az időben: a „nemzeti kommu-

nizmus”. Ez a jugoszláv „nemzeti” kommunizmus céljával tűzte, hogy megőrzi a kommunizmus nemzetköziségét az orosz-bolsevisták öncélú nacionalista orosz-kommunizmusával szemben a különböző országok helyi viszonyai szerint kialakított önálló szervezetével. Ez persze fából vaskarika, de Kelet-Európában véres jelentősége volt.

Titó maga megmondta, hogy: Moszkva nyomásának enyhítése a kommunista államokban előfeltétele annak a lehetőségnek, hogy a proletariátus diktatúráját további országokban is megvalósíthassák. Moszkva – Titó szerint – akadályozza a kommunizmust világhódító útján, mert kompromittálja azt terrorisztikus kormányzásával és imperializmusával.

Oroszország és nyugati szövetségesei között a háború után különböző okok miatt vita támadt. Ezek egyike a kelet-európai államoknak gyarmatkénti kezelése és a nyugattól elszigetelése volt. Moszkva emberei Magyarországon sietve kiépítették a központi irányítású párt-diktatúrát, az orosz katonai fenyegetésre támaszkodva feloszlatták a koalíciós pártokat, és még a kommunista párton belül is elhallgattatták (Rajk-per) a nyugati-kapcsolatú elemeket. Minden hatalom a néhány moszkovitanak a kezében összpontosult, ami – számuk kevés volta miatt – szükségszerűen az örületig fokozott terror lehetett csak.

A Nagyszláv Orosz Birodalom érdekeiért létesített Kominform gondolkodás nélküli kiszolgálása volt az egyetlen irányelv. Ez a végsőkéig vezetett leszűkítés azáltal volt „sajnálatos kihatással Magyarország belpolitikájára”, hogy a nagyhatalmak viszonyában időközben előállott enyhülés során ez a garnitúra elveszítette lába alól a talajt. Rákosi kormányzatában és környezetében nem volt többé olyan réteg, amely az új helyzetben előretolható lett volna, hogy az új színezet-változásnak megfeleljen.

Sztalin halála után (1953 márc.) Moszkva egymással vetélkedő vezetői versenyeztek, melyik tudja személy szerint is leginkább elnyerni a nemzetközi politika szimpátiáját. Rangsor szerint Malenkov került előtérbe, de pár hét múlva Hruscsov is felemelkedett a vezetői kollektívába, de már a 20. pártkongresszuson (1956 febr.) elhangzott emlékeztető beszéde után a Szovjetunió diktátoraként léphetett fel. A történelmi követelmény a „sztalinizmus” megszüntetése volt. Ez a beszéd, amely Sztalin egész politikáját elítélte, az amerikai diplomácia hároméves küzdelmének eredménye volt, melynek célja: olyan vezetőséget látni a Szovjetunió élén, amely egyetlen vesztést vesz részt a nemzeti államoktól és gyarmatoktól mentes új világrend kiépítésében.

Az események ettől kezdve gyorsan követték egymást. Moszkva utasítást adott a csatlóskormányoknak, hogy „liberalizálják” a kormányzást, térjenek le a sztalinista módszerekről. Április 17-én feloszlatták a Kominformot, – „a jelen évek eseményei változást hoztak a nemzetközi helyzetben, ... a Tájékoztató Iroda keretei már nem felelnek meg az új követelményeknek”. Június 20-án Hruscsov és Titó közös deklarációt adott ki a jugoszláv és szovjet kommunista pártok közötti kapcsolatok újrafelvételéről. Ez a lépés mozgásba hozta a politikai talajt Magyarországon. Már

csak kozmetikai okokból is, állítólag Titó követelésére, Rákosi júliusban lemondott. Helyére, pártvezetőként Gerő lépett. Ez egyúttal jellemezte is a helyzetet; Rákosi és Gerő egykútya volt a pártnak is – mely ragaszkodott az abszolutista hatalomhoz (és nem volt elég intelligens ahhoz, hogy átlássa a nemzetközi új égboltozatot) – és a nép részére is, amely minden idegszálával érezte, hogy több változásra lenne mód, ha a szűk számú, de elszánt sztalinista gárda feloldódna mérsékelt elemekkel. Különösen Nagy Imre visszatérése forgott a kívánságok középpontjában. Az eseményekre nyomást gyakorolni természetesen nem volt módja a népeknek, de a mellőzött burzsoá-baloldali és félreállított intellektuel-kommunistáknak a párton és írószövetségen belül annál inkább. Ez a réteg elvágott külföldi kapcsolatainak kifinomult szimatával megérezte a világhelyzetben beállt változásokban rejlő lehetőségeket, és mozgékony, üzleti szellemű természetével mindent elkövetett, hogy az agyonellenőrzött merev állapoton változást idézzon elő.

Gerő, amikor október 23-án lövetett, még örült is, hogy módot ad neki a felvonulás egy kis rendőri beavatkozásra, amitől a bársonyszéke felé kapkodó elvtársak visszariadnak odvakikba, vagy megérzi előre az eseményeket. 1956-ban mindenki abból az alaplából akart kiindulni, hogy a nép akarát képviseli – evvel operáltak a felvonulás megszervezői is – de egyre senki sem számított: a nép ezúttal valóban akart és pontosan ki is fejezte, hogy mit akar.

Két erő működött Magyarországon, látszólagosan egy irányba, vagy nehezen elkülöníthetően. Az egyik erő a nép feltörő akarata volt, a másik a népakarat sodrával hatalomban maradni, vagy hatalomba kerülni akarók csoportja. Ezek között volt mindenféle, de elsősorban és jellemzően kommunista párttag. Ők nevezték a felkelést forradalomnak és nem azért álltak az élére, hogy abból orosz- és kommunistaellenes szabadságharc legyen. Mindent elkövetnek, hogy a bakon maradjanak. Olvassuk el a *Néphadsereg* 1956. október 29-i számát amelyben azt olvassuk: – „A Központi Vezetőség tekintettel az előállott rendkívüli helyzetre” – Gerő helyett egy hat tagú pártelnökség kormányozza a „Magyar Dolgozók Pártját”: Kádár János, Apró Antal, Kiss Károly, Münnich Ferenc, Nagy Imre és Szántó Zoltán. Az ugyancsak itt olvasható Nagy Imre elnöki rádiónyilatkozatának lényege az utolsó fejezetben domborodik ki: – ne engedjük elveszni a 12 éves eredményeket, amiket a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével hoztunk létre.

John C. Campbell *Tito's Separate Road* c. könyvében (amit az amerikai külpolitikát irányító *Council on Foreign Relations* adott ki) kifejti, hogy Tito Nagy Imre miniszterelnöki visszatérését támogatta: „*The Yugoslav government openly approved the initial revolt in October 1956 which brought Imre Nagy back into office*”. Gondolom, úgy fordíthatjuk ezt, hogy „initial” revolt = „a folyamatot megindító” forradalmat. A szöveg további értelméből legalábbis nyilvánvaló, hogy a „forradalom” előre megtervezett esemény volt, esetleg Jugoszláviából. (Gerő Titónál járt Belgrádban

október 22-én.) „*Ahogy Titó jellemezte, a sztalinisták vakasága szerencsétlen helyzetet teremtett, aminek során reakciók kerültek előtérbe; a sztalinisták elleni elismert felkelés (justified revolt) általános felkelésbe toroklott, amiben az egész nemzet a szocializmus és a Szovjetunió ellen fordult. A legtávolabb állt Titótól és kollégáitól, hogy további erőszakosság történjen és terjedjen át az ország-határokon. Nemcsak a Nagy-kormány Magyarországon, de még az ő szocializmusuk Jugoszláviában is végveszélyben volt.*”

Amerika álarc nélkül

Representative Michael A. Feighan hozta nyilvánosságra a nevezetes *Titó-táviratot* (Congressional Record, Aug. 31, 1960. page 17407):

„*Bizonyára emlékeznek rá, hogy 1956. október 23-án forradalom tört ki Magyarországon, és október 28-ig a magyar hazafiak lerázták az országról az orosz elnyomókat. Egy forradalmi rezsim vette kezébe a vezetést és öt napon át politikai úr volt. Ezek után a State Department – állítólagosan aggódva, hogy a kommunista diktaturnak, Titónak a finom érzései sérelmet szenvednek – a következő táviratot küldte neki, külpolitikai szándékaink feltárása érdekében, 1956. november 2-án, pénteken délután: »Az Egyesült Államok kormánya nem tekint kedvező szándékkal olyan kormányokra a Szovjetunió határai mentén, amelyek barátságtalanok a Szovjetunió iránt.« Nem véletlenül és nem meggondolatlanul önzönlötte el az imperialista orosz haderő Magyarországot 1956 november 4-én hajnali 4 órakor. A Titónak küldött távirati üzenet jeladás volt a támadásra az oroszok részére, mert bármelyik amerikai iskolásfiú tudja, hogy Titó Moszkvának a trójai lova. Nem telt 48 órába, hogy ez az áruló jeladás Titó közvetítésével feletteseihez jutott a Kremlbe.*”

Brioni szigeten

Talán kézenfekvő kapcsolatba hozni a Titó-táviratot Hruscsov jugoszlávai tartózkodásával. A horvátországi *Vjesnik* nevű napilap ez év [1976] április 26-i számában egy Belgrádban megjelenő könyvet ismertet (*Titó nemet mondott a sztalinizmusnak*), amelyből megtudjuk, hogy az orosz diktátor 1956. november 2-án Jugoszláviába érkezett Titóhoz, a magyarországi események megbeszélésére. A könyv állítása szerint az Adriai tengeri Brioni szigeten, Titó kéjlikében – ahol Kelet és Nyugat titkos találkára járó diplomatái egymásnak adják a kilincset – Hruscsov „*legújabb magyarországi értesülései alapján tájékoztatta Titót, hogy Magyarországon az események ellenforradalomra fejlődtek, amit egyikük sem engedhet meg. ... Egyetértettek abban, hogy a szovjetnek katonailag kell beavatkoznia, s a beavatkozás utánra Hruscsov elfogadta Titó ajánlatát az új kormány megalakítására*”. (Titó Kádár Jánost jelölte megfelelőnek.) Nem lehet kétségünk aziránt, hogy az amerikai távirat jókor és jó helyre érkezett.

A november 4-i orosz tanktámadás sunyi stratégiája is onnan ered, hogy a frissen behozott orosz csapatok puszkáinak a felkelők ellen irányítása helyett az alvó Budapest utcai épületeit lőtték halomra, lezárt tankokból órák alatt örült ámokfutóként, legyilkolva sokezer embert, még mielőtt ezek a csapatok is rájönnek arra,

hogy munkások ellen használják fegyvereiket.

A munkástanácsok

Ez a támadás nem a fegyveres szabadságharcosokat érte, hanem közvetlenül az ártalmatlan alvó lakosságot, de céljaként a kormányt pusztította el, amely nem volt képes teljesíteni azt a feladatot, hogy a forradalom vívmányaiból a párt-diktatúra részére hatalmi bázisokat létesítsen. November 1-jén Kádár még dicsérte rádióbeszédében a forradalmat, de még aznap este, Münichel együtt eltűnt Budapestről. Maléter, a honvédelmi minisztert az oroszok 3-án megbeszélésre hívták. Kádár miniszterelnökként tért vissza 3 nap múlva, Maléter elhurcolták. A kormány többi tagja a támadás napján, Nagy Imre hajnali rádiószózata után (melyben a kormány megvédésére szólította fel a nemzetet) a jugoszláv követségen keresett menedéket. Ezzel az orosz támadás elérte célját: kicserélte a kormányt és a szervezett fegyveres ellenállást lehetetlenné tette. Csak ezután fordult az orosz támadás a fegyveres szabadságharcosok és katonák ellen. Budapest belvárosában még három napig állt a harc, míg a nyolcadik kerületben és a külváros ipartelepein még egy hét múlva is kitartottak, a pécsiak, a komlói bányászok december közepéig okoztak gondot az ellenségnek.

Mint említettük, a felvonulást nem a munkások, hanem a bürokrácia hússzfazekai körül elhelyezkedő kiváltságos réteg; párteberek, írók, diákok szervezték, hogy a Rákosi által leszűkített központi vezetőséget kényszerítsék, hogy a hatalom gyakorlásába szélesebb rétegeket vonjanak be. Ennek végrehajtására egyébként az oroszok adták az utasítást, de Rákosi és klikkje szabotálták a folyamatot: hiszen féltek megosztani a hatalmat azokkal, akiket előzőleg kínoztak, börtönöztek.

Senki sem számított arra, erre még sehol sem volt példa, hogy az eseményekbe egy új hang szól bele, mégpedig döntően és irányítóan: a munkás-ság. Úgy jártak vele, mint a Molotov-koktéllal. A magyar munkás tíz évig nyelte a munkáskultusz hangzatos szölamait, és élte a kaptári méhek másnak izzadó életét.

Amikor a Rádió előtt megszólalt a géppuska, akkor lépett be a munkáoszta az események történetébe. Lövi a népet az ÁVH – hangzott a gyárakba rohanó szemtanúk kiáltása, és mintha szervezték volna, a gyárak ontották a fegyvert, a harcost, a szállítóeszközt. Megkezdődött a szabadságharc. A hatalom fegyveres eszközei órákon belül kiestek a Gerő-kormány kezéből. Hiába tette Kádárt utódául, a nép Nagy Imrét akarta, felemelte és irányította is.

Forradalmi munkástanácsok alakultak szerte az országban és egymással összeköttetést létesítettek. A hatalmi eszközök után kézbe vették a közigazgatást, valósággal ellátták a parlament szerepét. Követeléseik a kormánytól csodálatosan egységesek voltak. Az általános sztrájk fegyverét is a kormánynak szegezve, azt valósággal irányították és kényszerítették az oroszok kivonulásának, a semleges-ségnek, a Varsói Szerződésből való ki-lépésnek kinyilvánítására.

(*Ausztráliai Magyarország, 1976 december*).

Rövidített változat. A teljes írás olvasható at Ilyen a világ! I. kötetben, letölthető: www.magyaélet.net

Újévi gondolatok (1977)

Magyarországot a XX. század elején borította el a pánszláv tenger, amelynek zsilipeit a nyugati hatalmak nyitották meg. Közép-Európára két világháborút zúdított a nemzetköziség összefogása a szlávokkal, ami Közép-Európa pusztulását, Európa világhatalmi helyzetének a hanyatlását és az amerikai-orosz világhatalmat eredményezte. Magyarország sorsát földrajzi helyzete határozta meg: a szláv terjeszkedés első vonalában állott. Az első világháború Trianonja három új szláv államot (mert pravoszláv alapon a román is az) létesített Magyarországot feldarabolásából, míg a növekvő nagy szláv rémet a második világháború Közép-Európa gyarmatosítójává és a fél világ urává tette.

Ma ünneplik ellenségeink *szupertrianon* 30-ik évfordulóját. 1947. február 10-én, e kelet-nyugati összeműködésre jellemzően, ismét Párizsban írták alá a „békeszerződést”. A két világháború azonos céljainak legjellemzőbb bizonyítéka: Magyarország megcsönkítésének hajszálpontos megisméltése és megerősítése. Moszkvának pontosan megfelelt ugyanaz, amit Párizs és London végzett el Magyarországon negyedszázaddal előtte. És tegyük hozzá: New Yorknak is megfelelt ugyanaz. Míg Amerika visszalépett az első világháború végén a politikai átrendezés szerepéből, addig a második világháború után már mint partner szerepel Európa megszállásában. London és Párizs nem számottevőek több Európában, de felébredés helyett készségesen hajtják végre korábbi világhatalmi posztjaik felosztását, és engedelmesen, csaknem büntudattal adják át szerepüket a világ két vezető hatalmának, amelyek egyike fehér, másika vörös ótágú csilgag jelvénye alatt harcolt a „világbékéért”. Bizonyára ez volt a két világegyetemes célja, mert azóta lezajlott vagy harminc kisebb háború – a lényegen, a kétpólusú világvezetésén nem igyekeztek változtatni.

Elnökválasztással

volt elfoglalva múlt évben Amerika. Januártól decemberig ömlött a választópolgár agyára választási szerepének jelentősége, mely végül is nem hoz, nem is hozhat semmiféle változást, mert: az irányzat nem változott meg. A „küzdalem” Ford és Carter között dúlt, valójában ezt is az irányzat (Establishment) akarata szerint működő hírközlő média adagolástechnikája döntötte el. Carter, az ismeretlen, többet kapott, szimpatikus és eszes volt, és ígéretet mutat a változásra, tekintettel a dolgok jelenlegi menete miatti általános elégedetlenségre. Ford darabos volt, esetlen-műveletlen válaszokat adott, lehet, hogy ezúttal így tanították be. Carter elnyerte a négerék bizalmát, mint demokrata a radikális baloldal bizalmát, majd mint „vallásos” ember (ezt idézőjelbe kellett tenni) általános bizalmat, és mint tisztán látó kelet-európai kérdésekben, a bevándoroltaktól támogatást nyert. A magyar emigráció is bekapta a horgot. Bárcsak ne csalódjanak.

Nem hozott eredményt, de talán biztató a jövőre nézve, hogy a détenté kulcskérdés volt a választások során. Ahogyan a Sonnenfeldt-féle elszólás a múlt évben megmutatta, hogy az amerikai közönség összekapcsolja saját polgári életformájának védelmét a szovjetnek eladott kelet-európaiak

Ilyen a világ! (18)

Kedves Olvasóim!

Carter elnökké választásakor még tartott az amerikai választók erős ellenzése a zavaros Nixon-idők botrányos kissingeri szovjetbarát politikával szemben. Érzékeljük – 22 évvel a háború befejezése után is. A közvélemény ilyen nyomása készítette a politika tervezőit látványos változtatásra, a Demokrata Párt színeiben olyan alig ismert személy elnöki pályára állításával, akiben reménykedhettek a változtatás hívei. Jó jel volt erre, hogy a Kissinger-éra

végetért. Helyét Zbigniew Brzezinski politológus foglalta el, mint az elnök nemzetbiztonsági főtanácsadója 1977–1981 között. A Helsinki Záróokmány (1975, amit minden európai állam aláírt) legalizálta a kétpólusú világhatalmat. Ezen belül alakulhatott csak az US elnöki külpolitika. Carter idejében sem kerülhetett sor a szovjet hatalom kiszorítására Közép-Európából. A kétpólusú világrend volt az alapja az oly régen tervezett világkormányának.

Csapó Endre

sorsával, úgy mutatkozott meg az ellenszenv a détenté ellen. Ford elnök is átlátta ezt, és elhagyta a détenté szó használatát, de ugyanakkor elkövette a számára végzetes taktikai hibát is, azt hogy elnökválasztási hadjárata során tovább dicsérte Kissingert, sőt magával vitte Texasba is. Nem ismerte fel, hogy Kissinger neve és a détenté szó az amerikaiak szemében azonos fogalomvá váltak. Amerika népe csak ezután fogja megtudni, hogy a détenté mindkét pártnak a programja. Arról csak kevés helyen olvashat, hogy 1917 óta hány-szor mentette meg Amerika anyagi segítsége a szovjet kormányzatot.

Humoros volt Ford esete a horvátokkal. A választási kampány utolsó napjaiban Clevelandben járt, és a csehek „Ceska Sin Carlin” nevű szervezetében szabadságot sürgetett Kelet-Európa országainak. A hallgatóság közül valaki megkérdezte: – „Horvátországnak is?” Ford elnök habozás nélkül válaszolt: – Igen! Természetesen óriási tapsot aratott, és nagy büszkén távozott. Az eset a külügyminisztériumban robbant; össze-vissza nyilatkoztak, hogy félreértés volt. A cseh származású Ford (Král) nem tudta, hogy a horvátok Jugoszlávia keretében „építik az emberiség boldog jövőjét”.

Nincs szovjet megszállás

Az eset előtt néhány hónappal Ford persze azt sem látszott tudni, hogy orosz megszállás van Közép-Európában (amit Amerikában következetesen Kelet-Európának mondanak). Október 6-án Ford és Carter között külpolitikai vitát közölt a san franciscói TV. Max Frankel, a New York Times segédszerkesztője, az amerikai-szovjet viszonyról tett fel kérdéseket, melyek során Ford kijelentette: „Nincs szovjet domináció Kelet-Európában, és a Ford-adminisztráció alatt nem is lesz”. Majd – a hallgatóság moraja ellenére – megtoldotta: „Nem hiszem, hogy Jugoszlávia, Románia, Lengyelország azt tartaná, hogy a szovjet dominálja. Ezek közül mindegyik ország független, autonóm. Mindegyik területileg integer, és az USA nem osztja azt a nézetet, hogy ezek az országok szovjet uralom alatt vannak.”

Carter ügyesen visszavágott: „... nemcsak Helsinki van, de van még egy Sonnenfeldt-doktrína is, melyet Mr. Ford nyilvánvalóan jóváhagyott, amelyik azt mondja, hogy van – kell legyen – organikus kapcsolat a kelet-európai országok és a szovjet között. Kíváncsi volnék, meg tudja-e győzni Mr. Ford a lengyel, cseh, magyar amerikaiakat, hogy országaik nem állnak szovjet uralom alatt és nincs a

szovjetnek ellenőrzése a vasfüggöny mögött.”

Ez a TV. szereplés egységes szavazattömböt biztosított Carter részére a magyar és más közép- és kelet-európai eredetű választópolgárok részéről. Vele újból felcsillant a remény: „olyan elnök került Amerika élére, aki legalább ismeri problémáinkat”. Tovább erősítette ezt a reményt az U.S. News and World Report című tekintélyes politikai magazin interjúja a két elnökjelölttel.

Fordnak feltették a kérdést: megválasztása esetén felkéri-e Kissingert, hogy maradjon meg külügyminiszternek? Válasza ez volt: „Ha Önnek van egy játékos a csapatban, akinek jó a göllővő aránya, nem fogja a taccsvonalon kívül rakni.”

Ford véleményével szemben Amerika nagyobb része úgy látja, hogy a csodacsatár több öngólt rúgott mint hasznosat, és inkább fordult az ismeretlen Carter felé, aki a kérdésre – az említett interjúban – hogy: –Milyen módon lenne keményebb a Szovjetunióval szemben? – így válaszolt: „Sokkal követelőbbnek és támadóbbnak kellett volna lennünk a Helsinki konferencián, vagy esetleg éppen távol kellett volna maradnunk. Jelenleg Kelet-Európában a Szovjetunió a mi hozzájárulásunkkal és elismerésünkkel uralkodik ebben a körzetben. Helsinki előtt nem rendelkeztek ezzel. A Helsinki megegyezés a szovjet diplomácia nagy győzelme, mert miniket ígéretünk köt, hogy nem avatkozunk bele Kelet-Európa feletti uralmukba. Ellenértékül a Szovjetunió azt ígérte, hogy politikáját liberalizálja az emberi jogok kérdésében. Vállalt kötelezettségüket nem teljesítették.”

A szavazó elé ez az interjú elemi iskolás nivón tálalta, hova kell szavaznia. Hihető, hogy Ford nem látta, mit veszít ezen az interjúján?

A fentiekhez Carter még tett egy mondatot: – „Sok olyan vonatkozás van, amiben a Szovjetunióknak adnia (engednie) kellene, hogy biztosíthassuk a békét világszerte. Viszont sok olyan cikkünk van, amiből a Szovjetnek többre lenne szüksége.”

Elmarad a lényeg

Hiába forgatjuk az Amerikából érkező emigrációs újságokat – ha már a fenti magazin riportere nem tette fel a kérdést: mit tenne az elnökjelölt a Helsinkiben tett ígérettel azután, hogy a szovjet a vállalt kötelezettségét nem teljesítette – nem látjuk nyomát az aggodalomnak, vajon mit ér a választás alatti álláspont az elnöki pozíció elnyerése után.

Az idézett utolsó mondat felett sem szabadna elsiklani: mit jelent az a détenté-politika szótárában, hogy

„biztosítjuk a békét világszerte”. Mert ezt halljuk már az amerikai-szovjet szövetség első napjától kezdve. Ezt hirdette Eisenhower is, Kennedy is, Nixon is. Világbéke. Új Világrend. Világkormány.

Vagy Amerika nem ezekkel a jelzőszavakkal lépett be már az első világháborúba is? Vagy nem ezt fejezi ki a Potsdam Declaration 1945. augusztus 2-án eképpen?: „President Truman, Generalissimo Stalin and Prime Minister Attlee leave this Conference which has strengthened the ties between the three governments and extended the scope of their collaboration and understanding with renewed confidence that their governments and peoples, together with the other United Nations, will ensure the creation of just and enduring peace.”

Az „igazságos és tartós világbéke” részünkre Trianonban indult el és az orosz megszállással állandósult. Ez volt a szép szövegek mögött idáig, vajon mit jelent ez a néhány szó most, Carter elnök szótára szerint?

Jogos feltenni ezt a kérdést, mert azt tapasztaltuk, hogy a második világháború óta minden amerikai elnök baloldalt lett a gyakorlatban, mint ellenjelöltje, akit túlzott baloldalisága miatt buktatott ki a választó. Ford kiállt a détenté mellett, emiatt bukott ki. Carter a détentét szovjet praktikának minősítette, de figyeljük csak meg alábbi nyilatkozatát, szó sincs arról, hogy ezt a népszerűtlen politikát – amely más körülmények között (például annak idején Hitler irányában) hazaárulásnak minősülne – megszüntetné vagy hatástalanítaná, ellenkezőleg „szélesebb alapokra akarja helyezni”. (Az alábbi idézet, részlet a Demokrata Párt elnökjelöltjének James A. Carternek 1976. szept. 25-i táviratából, amit válaszként küldött az Északamerikai Magyar Szervezetek Koordináló Bizottságának):

„Arra a kérdésükre, hogy hogyan biztosítanám az emberi jogokat Magyarországon és más, a Szovjetunió által uralt országokban, a válaszom ez: Azzal kezdeném, hogy megértetném mindenkivel azt, hogy bármely kormány – akármilyen politikai rendszer alapján áll is – állampolgárai részére ha megtagadja az emberi jogok gyakorlását, ezzel a ténnyel sérteni fogja Amerika népének ezzel a kormánnyal szembeni magatartását. Ha egy ország barátságunkra tart igényt, akkor meg kell értenie azt a tényt, hogy mi az alapvető emberi jogok tiszteltbentartását akarjuk látni mindenhol.

A Szovjetunió részére a détenté a

világforradalom folytatásának olyan módja, amely nélkülözi az atomháború veszélyét. Ezt ők is nyíltan – legutoljára egy hónappal ezelőtt a 25. Pártkongresszusuk során – hirdetik. A Szovjetunió számára a détenté a részére kedvezően újra meghatározott határok között látszólagos, felszíni nyugalmat jelent Európában, s ugyanakkor a »nemzeti felszabadító mozgalmak« korlátlan támogatásának lehetőségét másol. Ez egyenlő a Helsinki Zárónyilatkozat azon részeinek élvezésével, amelyek számára hasznosak anélkül, hogy teljesítenék a zárónyilatkozat emberi jogokra vonatkozó követeléseit, amelyek az egyezmény szerves részét képezik. Ez nem a békéhez vezető út, hanem az amerikai népek csalárd félrevezetése. Én a détenté politikáját kétirányú úttá tenném. Megpróbálnám egy olyan eszközzé tenni, amely hosszú távon mind a kommunista rendszeren belül, mind a világ más részeiben is békés változást eredményezne. A mi érdekünk, hogy a détenté politikáját szélesebb alapokra helyezzük mint a kereskedelem, és az hogy megértessük a Szovjetunióval, hogy nemcsak kapniuk, de adniuk is kell. Félreérthetetlenül le kell szögeznünk, hogy a détenté politikája megköveteli azt, hogy a Szovjetunió tartózkodjon a más országok belügyeibe való beavatkozás-tól.

Véleményemet kérték az úgynevezett Sonnenfeldt Doktrínával kapcsolatban. Ennek az elméletnek a kifejezésével ez a republikánus adminisztráció a kelet-urópai népek jelentősebb függetlenség utáni törekvéseivel szembeni érzéketlenségről tett tanúbizonyságot. Kelet-Európa nem a stabilitás területe és nem lesz az addig, amíg a kelet-európai népek vissza nem nyerik függetlenségüket és egy nagyobb európai együttműködést elősegítő koncepció részévé nem válnak.”

Ugy-e, egészen jól hangzik. Most olvassuk el újra némi gyanakvással, nincs-e a szép szavak mögött csempészárú?

... Csak emberi jogokról van szó, nem nemzeti függetlenségről ...

... Ha igényt tart a Szovjetunió Amerika barátságára, akkor megértene, hogy ...

... a détenté a kommunista világforradalom békés eszköze ...

... amiért a republikánus adminisztráció követelt elég ellenértéket ... de ő (Carter) kétirányú úttá teszi, hogy megjavult bánásmóddal, függetlenségünk visszanyerésének tudatában sétáljunk be az új európai koncepcióba, amit a világbéke érdekében készít elő Amerika és barátja a Szovjetunió Európa részére.

Sajnos, az ilyenfajta gyanakvással Amerikával szemben nem indokolatlan, mert semmi jel nem mutat arra, hogy az a külpolitika, amely a nemzetek önállóságának megszüntetését és egy nyilván diktatórikus világállam felépítését célozza, bármiféle változást szenvedett volna. Ez a veszély a nemzeti államok részére változatlanul fennáll, és ha a Szovjetunió engedékenyebb partner lett volna, ha feladta volna orosz világhatalmi álmait, a világ trianoni békeszerződése már tető alatt állna.

(Ausztráliai Magyarországi, 1977 február.)

Újévi gondolatok (1978)

A tavalyi „Újévi gondolatok”-ban a hivatalába lépő Carter várható politikai magatartásával kapcsolatban megemlítettük, hogy a détant kulcskérdés volt az elnökválasztás során, ... hogy az amerikai közönség összekapcsolja saját polgári életformájának védelmét a szovjetnek eladott kelet-európai sorsával, és éppen emiatt elfordult a választás alkalmával Ford elnöktől, aki Kissingerrel karöltve keltette magát, ... hogy az amerikai polgár arra az ismeretlenre adta a szavazatát, aki Kissinger leváltását ígerte, mert Kissinger és a détant szó azonos fogalmak voltak az amerikaiak szemében. Megállapítottuk, hogy Ford kiállt a détant mellett, és ezért bukott ki. Carter a détantot szovjet praktikának minősítette, általában ezen a ponton támadta a kissingeri külpolitikát, de a felületes választópolgár nem vette észre, hogy a támadás nem a détant lényegét, hanem annak taktikai vezetését érintette. Aggodalmunkat felkeltette – és ezt a tavalyi újévi cikkben felemlítettük – Carter kijelentése, hogy: a détant-politikát szélesebb alapokra akarja helyezni.

Ez a kijelentés nem a nyilvánosság előtt hangzott el, hanem része volt egy távirati válasznak, amit a Demokrata Párt elnökjelöltje az Észak-amerikai Magyar Szervezetek Koordináló Bizottságának küldött 1976. szeptember 25-én. Nem tudjuk, hogy a nemes intézmény miként értelmezte a szélesebb alapokat, de igazságtalanok sem kívánunk lenni az emigrációs intézménnyel szemben, mert ők is csak a diplomáciai jómodor keretein belül tehetnek fel kérdéseket, és nem illik megkérdezni, hogy „mindezt csak a választások előtt méltóztatik így mondani...?” Vagy talán ez már természetes is? Viszont zavarólag hat az olyan nyilatkozat, hogy „csalódtunk Carter elnökben”, mert ez azt jelenti, hogy bíztunk benne, elhittük – hiszen ezért szavaztunk a demokrata jelöltre – hogy a népünk számára katasztrofát jelentő détant-politikát megváltoztatja, vagy irányát visszafordítja.

Carter (ezt is idéztük ma egy éve) elítélően nyilatkozott a helsinki meg egyezéstről: „Sokkal követelőknek és támadóknak kellett volna lennünk a helsinki konferencián, vagy esetleg éppen távol kellett volna maradnunk. Jelenleg Kelet-Európában a Szovjetunió a mi hozzájárulásunkkal és elismerésünkkel uralkodik ebben a körzetben. Helsinki előtt nem rendelkeztek ezzel. A helsinki meg egyezés a szovjet diplomácia nagy győzelme, mert minket ígéretünk köt, hogy nem avatkozunk bele Kelet-Európa feletti uralmukba. Ellenértékül a Szovjetunió azt ígerte, hogy politikáját liberalizálja az emberi jogok kérdésében. Vállalt kötelezettségüket nem teljesítették.”

Az akkori elnökjelölt idézett kijelentése a változást áhító szavazópolgár részére azt jelenti, hogy: „*En James Carter elitélem az ellenzéki párt gyakorlatba tett külpolitikáját, amely azt a botrányos történelmi helyzetet idézte elő, hogy a Kelet-Európát fegyveres hódítóként uralma alatt tartó bolsevista vörös kormányzat a mi kormányunk hozzájárulását és elismerését kapta és ígéretünket hozzá, hogy nem avatko-*

Ilyen a világ! (19)

Kedves Olvasóim!

A szóban forgó időben, 33 évvel „a világ rendjét veszélyeztető” Németország tönkrevérése után Amerika népe még nem tudta elfogadni, hogy a beigért béke helyébe benyomuló szovjetállam mindinkább tartósan berendezkedik Európában, ami ellen, annyi ígéret után sem tesz semmit a kormányzat, amely azzal ámitja a népet, hogy az oroszországi rendszer meg fog változni, a szocialista államok is elfogadják, az emberi jogok terén is javul.

US feledésre játszik, egyre-másra hoz létre államokat összefogó nemzetközi szervezeteket, amelyekben elhal a tagállamok önállósága. Egyre kevesebb szó esik a rabországok felszabadításáról, a követelmények az emberi jogokra korlátozódnak. A kommunista államok kormányaival, mint megfelelő partnerrel üzleti kapcsolatba lép, a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap hitelnyújtással támogatja fennmaradásukat.

Csapó Endre

zunk bele Kelet-Európa feletti uralmukba, és az elfoglalt országokban azt tehetnek amit akarnak. De kedves választó közönség, akik között milliószám vannak Kelet-Európából származók vagy azok ivadéka, rám szavazzatok, mert én ezt a politikai botrányt a népek szabadsága ellen elkövetett bűncselekménynek tartom, és ha az amerikai nép többsége rám szavaz, ez azt jelenti, hogy Amerika népe visszaköveteli azt az Amerikát, amely mindig is magasra emelte a szabadság zászlaját. Az ellenzéki párt kormányzata erről a nemes történelmi feladatról feledkezett meg, amikor milliók gyilkosát, ezeréves európai nemzetek eltipróját, az afrikai gyarmatosítás felszámolása idején európai kultúrnépeket gyarmatosító kegyetlen elnyomót bűncselekményében megerősítette, az ilyen pártnak le kell lépnie a kormányzatról, és át kell adnia helyét olyan párt elnökének, aki a szabadság tiszta eszményeit képviseli.”

Feltehetően így hangzott azoknak a szavazóknak a fülében Carter elnökjelölt fentebb idézett nyilatkozata, mert ha nem, akkor minek van az elnökválasztás, mit jelent az, hogy ellenzéki párt, és egyáltalán mi célja volt Carter elnökjelöltnek ennyit is mondani?

Ma egy évvel idősebben

és egy évi tapasztalatokban gazdagodva módunkban van megítélni a tavalyi Újévi gondolatok gyanakvásait.

A Carter-kormány teljesen új személyi összetétellel jelentkezett. Úgyszólván senki sem maradt, aki élvonalban volt az előző években, némelyek esetleg évtizedben. Kissinger távozásánál még érdekesebb volt Rockefeller távozása. A teljesen új garnitúrától mindenki új vonalvezetést várt.

Nos, egy év után megállapíthatjuk: a vonalvezetésben semmi nem változott. A Szent Korona kádári kezekbe ajánlása és kiadása tanú rá! Mit jelent ez politikai nyelven? Azt, hogy a váltakozó pártok és váltakozó kormányok mögött kell lennie egy **váltakozatlan** alapnak, amire a **váltakozatlan irányú politika** támaszkodik.

Ha a teljesen ismeretlen Jimmy Carter 9 hónap alatt a jelentőségatlanságból az Egyesült Államok elnöke lett, és régi személyes barátaival megtöltötte a kormányzat felső állásait, és mégsem történt a politikai vonalvezetésben változás, akkor már csak egy magyarázat van: Amerika népe hátat fordított ugyan a fennálló rendszert képviselő professzionista politikuskoknak, és azokat választotta, akik ellenpólusként hirdették

magukat, tehát a szavazók többsége az ismert rossz és az ismeretlen közt döntött a változás reményében, de ugyanakkor csak azt választhatta, amit eléje tettek, arra szavazhatott csak, akit az elnökjelölő szisztéma kiválasztott.

És itt találkozunk a változatlansággal: az ismeretlen Carterből az Establishment sajtója csinált elnököt, kihasználva a választóközönség tájékozatlanságát. És ezt a játékot csak négyévenként kell megismételni, a hatalmat közben semmi sem zavarja. A négyéves időszakon belül a sajtó szerepe megmagyarázni a választóknak, hogy a nagy politikát csak úgy lehet csinálni, ahogy a kormány csinálja, mert: „nem kockáztathatjuk az atomháború pusztítását”.

Így minden elnökválasztással közelebb kerülünk a détant politika céljához, amikor már elfogadja mindenki a cserét, a nemzeti önállóságért kapott „emberi jogokat” és majd azt, ami ennek jegyében készül.

Zbigniew Brzezinski a „Nemzeti Biztonság tanácsosa” (National Security Advisor) a nemzeti államról így nyilatkozik. *„The old framework of international politics – with their spheres of influence, military alliances between nation-states, the fiction of sovereignty, doctrinal conflicts arising from 19th Century crises – is clearly no longer compatible with reality. ... The nation-state as a fundamental unit of man's organized life has ceased to be the principal creative force: international banks and multinational corporations are acting and planning in terms that are far in advance of the political concepts of the nation-state.”* (A nemzetközi politika régi kerete – befolyási övezetekkel, nemzet-államok közötti katonai szövetségekkel, képzelt önállóságukkal, a 19-ik század válságaiból visszamaradt elvi küzdelmeivel – tisztán láthatóan nem egyezhet a valósággal. ... A nemzet-állam, mint a szervezett emberi élet alapvető egysége, megszűnt mint legfőbb alkotó erő; nemzetközi bankok, világvállalatok munkálkodnak és terveznek olyan megfogalmazásban, amik messze meghaladják a nemzet-államok politikai szemléletét.)

Mindez azért fontos számunkra, mert Brzezinski nem valami álmódó teoretikus, hanem az amerikai vagy immár nemzetek feletti nagytőke politikai alapítványainak alkalmazottja és érvényesítője munkaadói szándékának az amerikai kormányánál, továbbá feje a *Trilateral Commission*-nak, mely társaság

jelentős szerepet visz a nemzetközi politikában.

Amerika és a Szovjetunió között kezdettől fogva élénk kereskedelmi kapcsolat volt, és már ezer és ezer szállal kötődik a szovjet blokk a nyugati nagyvállalatokhoz. Hazánk sorsának meghatározásánál ezeket a kapcsolatokat nem szabad figyelmen kívül hagyni, mert abba a hibába esünk, hogy a világpolitika kialakításában a különböző országok kormányainak cselekedetét vagy nyilatkozatát vesszük alapul, vagy éppen az ország lakosságának hangulatát, holott – ahogy Brzezinski felhívta rá a figyelmet – tekintetünket a bankok és nagyvállalatok felé kell fordítani.

Ha valóban úgy van, hogy a nemzetközi nagytőke el akarja távolítani érvényesülése útjából a nemzeti államokat, akkor a nemzeti keretekben gondolkodó szellemi irányzatokat kiirtó bolsevizmus természetes szövetségese, de üzleti gyakorlatban is azt tapasztaljuk, hogy a nyugati nagyvállalatok szívesen kötnek hosszúlejáratú kereskedelmi szerződést központosított, diktatórikus kormányzatokkal. Ázsiai és afrikai országok esetében szinte ez az egyedüli út, és az csak természetes, hogy a szóbanforgó államok vezetői szívesen nyújtanak kedvező feltételeket a számukra fejlődést jelentő üzlethez.

Ha érzékeljük az elmaradt országokban rejlő üzleti lehetőségeket, nevezetesen, hogy mit jelent kétezer millió ember fogyasztóvá módosítása a nélkülözés fokáról a nyugati ember pazarlási fokára, vagy megfordítva: ugyanez mint olcsó munkaerő, akkor látjuk igazán természetesnek, hogy a világpolitika mindinkább az üzlethez igazodik.

Talán még közvetlenebb a haszon lehetősége olyan államokkal, amelyeknek lakossága nem az igényekben, hanem a lehetőségekben marad vissza. Ilyenek a szovjet által gyarmatosított, és rendszerének ráerősztolása által fejlődés ütemében visszatartott országok Európa közepén, köztük elsősorban Magyarország.

A magyarországi kormányzat (természetesen teljes harmóniában a moszkvai rendszer enyhülés-politikájával) egymásután alapít közös vállalatokat nyugati cégekkel. Az ilyen állami/magán-üzlet, vagy minek nevezhetnénk, a kollektivisták elv megerősztolását vonja maga után. Állami – de csak a fele. De se baj – dollárért minden eladó; megváltoztatták a törvényt, amely szerint már szabad az út Magyarországon egyes üzletágakban (pl.

hotel, szolgáltatás, bank, stb.) a nyugati befektető részére 51%-os részvénytöbbséggel. (De ez sem új a nap alatt: Standard Oil és alvállalata a Vacuum Oil Company üzlettársak lettek a Szovjetunióval már 1926-ban, európai országokban szovjet olajat értékesítettek.) A magyarországi törvények előírják, hogy a profit 40 %-os (max.) adó alá esik, a nyugatiak fizetése 36 %-os adó alá, viszont más adó nincs. Az olcsó munkaerőn szerzett profitot a nyugati partner kiviheti kemény valutában. (The Wall Street Journal 1977. szept. 30. Detente Dividend c. cikke alapján.)

A nyugati partner így 15%-os átlag termelési költséget takarít meg a közös vállalkozásokon. (A munkaigényes vállalkozásokon ennél is többet, mert amíg a magyar dolgozó magyarországi havi munkabért kap, 150-200 dollárnak megfelelő forintot, külföldi kollégája ugyanezt kapja hetenként.)

Mint mondtuk, a politikát az üzlet érdekei irányítják. A Szent Korona hazavételében is ez látható. Amerika jelenlegi kormánya a szovjet megszállás börtönőreinek adja át a koronát, mert üzlettársakká váltak, és mert az üzletfél megkívánta, hogy a magyar nép felett gyakorolt hatalmának újabb nyugatról jött elismerése legyen.

A *Magyar Hírek* [az emigráció részére ingyen küldött propaganda újság] 1976. dec. 18-i számában tudósítás jelent meg Richardson amerikai kereskedelmi miniszter hivatalos látogatásáról, aki hazautazása előtt a sajtó munkatársainak többek között megemlítette, hogy „... *még olyan témákat is megvitattak, mint a magyar koronaékszerek sorsa...*” jelenti a *Nemzetőr* 1977. februári száma. Az amerikai magyar emigráció, mint a múltban, erre a hírre is megmozdult. A magyar küldöttségnek Carter elnök kijelentette, hogy a koronát nem adják vissza addig, amíg az ország idegen megszállás alatt van.

Carter elnök ellenkező irányú magatartása most, a Szent Korona kiadatásának elhatározása után, kétségtelenné teszi azt, amivel elmarasztalta választási kampánya során az ellenzékét, hogy: *„Jelenleg a Szovjetunió a mi hozzájárulásunkkal és elismerésünkkel uralkodik Kelet-Európában.”*

Hetvenezer tiltakozó távirat és a népes tiltakozó felvonulások (a The Australian 1977. dec. 13-i száma szerint) a State Departmentet nem hatotta meg. *„Az elhatározás a korona visszaadására szilárd!”* – jelentette ki Mr. Vance külügyminiszter.

A magyar Szent Korona már Magyarországon van. Mr. Vance úgy ítélte meg, hogy a *„jelenlegi körülmények között a korona visszatérése helyénvaló”*. Érzésünk szerint a „jelenlegi körülmények között” a Fort Knox betonpincéje ugyancsak nem volt elég biztonságos őrzőhely, nemzeti önállóságunk és alkotmányosságunk élő szimbóluma részére.

A nagy változásokat ígérő esztendő elején azt kívánjuk, hogy nemzeti erekylenk sugározzon bűvös erőt hazai földön a magyar szabadságért titkon imádkozó és dolgozó hazafiakba, hogy a válság idején erősek legyenek.

(Ausztráliai Magyarság,

Újévi gondolatok (1979)

Hagyományos évkezdő rovatunk nem igyekszik most sem jóslat lenni. Eligazítást is csak olyan mértékig bátorodik nyújtani, ami a közelmúlt eseményeiből, vagy azok szelleméből mint történelmi jelentőség kínálkozik ilyen célra. Korszakunk nem a nagy változások ideje: személyek vagy pártok esetleg váltják egymást, de a szisztéma marad. A világ eseményei a lassú, tervszerű kialakulás képét mutatják egy bizonyos egységes világmegjelenés felé.

A kapitalista-kommunista ellentét-pár már régen nem fenyegeti a világot egyik avagy másik alapon. Egy-másnak is már csak azt hánytorgatják fel, hogy nem elég szorgalmasak a teljes megegyezésre és együttműködésre.

Nagy dolgok természetesen nem történnek máról holnapra, de azt is meghozta már a változás, hogy nyugaton a hivatásos politikusok közül már senki sem vallja magát antikommunistának, és keleten sem acsarkodnak a kapitalizmus ellen. A materializmus gyermekei nem kapnak egymás hajába.

A Szovjetunió csak akkor sikerültek kitűnően a dolgai, amikor Amerika támogatta. Feltehetően valaki a kérdést: Mikor nem támogatta? Nos, az 1917-es kezdet, az 1933-as Roosevelt-i New Deal, és a második világháború megnyeréséhez nyújtott segítség időszakai között nehéz idők jártak a szovjet gazdasági életre. Ezen segített Kelet-Európa szovjet gyarmatosítása, amit Amerika elősegített, elismert és véglegesnek tekint.

De a háború óta megesett amerikai-szovjet ellentétekből úgy látszik, hogy a Kelet-Európa feletti ellenőrzésnek a mikéntje körül véleménykülönbség van köztük. Mi magyarok csak 1956-ban tudtuk pontosabban meghatározni az amerikai külpolitika szándékát, vagyis azt, hogy csak módszerbeli kifogásuk volt Moszkvával szemben, de a csatlósországnak a körből nem szabad kilépni.

Ezt igazolja a Helsinkii Egyezmény is, amely a határokat véglegesnek nyilvánította. Mi sem igazolja jobban Európa teljes megszállását, mint az, hogy a két szuperhatalom háborús demarkációs vonalát elfogadtatták minden európai kormánnyal (még a Vatikánnal is), ami pedig Európa két idegen hatalomtól gyakorolt ellenőrzését véglegesíti. Ugyanakkor a Helsinkii Egyezménnyel a nyugati diplomácia fel akarja oldani az orosz elszigetelődést. Közgazdasági nyelven, a Nyugat követeli maga számára azt a piacot, amit stabil kormányzatok létrehozásának megsegítésével előkészített. A stabil kormányzatok a primitív gazdálkodásból fogyasztói gazdálkodásba emelő állami tervgazdálkodású (szocialista-kollektivist) rendszerek, amik a nemzetközi államhálózatba való bekapcsolás által válnak szerződéskötésre alkalmassá.

Vörös Kínával ez a folyamat gyorsabban ment. Igaz, Kína gazdasági élete nem állja ki huzamos időn át az elszigeteltséget, és (a folyamat napjainkban teljesebbé válik, hogy a nagyképűen hangzott új társadalmi rend nem más, mint egy olyan materialista kormányzat, amely az állam minden alattvalóját szolgálatába kényszeríti. Kína is el akart indulni a teljes önállóság útján, de szépen visszakényszerült Amerika függőségébe.

Ilyen a világ! (20)

Kedves Olvasóim!

Lapszámunk címlapján olvashatták Dr. Schmidt Mária írását, amelyben a kiváló történész mindenféle szakmai politikai korrektség ellenében leleplezi a nyugat-európai államok politikai önállóságát biztosító pártszisztéma lényegét. Azt, hogy a többpártrendszer valójában egypárti, egyetlen filozófia vonalán, minden bal- és jobboldali párt a nemzetköziség elkötelezettje. „A nyugati baloldal politikai- és médiaelitjét kevés kivételtől eltekintve teljesen váratlanul érte a szovjet rendszer összeomlása, első reakciójuk az értetlenség és az alig titkolt felháborodás volt.” Megállapítja, hogy: „A nyugat-német sajtó és értelmiség féktelen gyűlölete irányunkban” röviden szólva az volt, hogy mi, magyarok is elrontottuk a politikai játékukat, amiben a nyugatiak „versenyt lelkesedtek az

NDK és a többi szocialista ország szociális vívmányaiért, Honeckerért. Kádárért, Ceausescuért.”

Ilyen mértékű fertőzőtségben láttam én is Európa nyugati államait 1979 év elején, amikor a hosszú évtizedes amerikai próbálkozásokhoz, egy közös euróázsiai szovjet állam létrehozásához még sok reményt fűztek. Létrehozása esélyeihez szinte minden kézenfekvő volt, a nyugat-európai országokban, főként a teljesen agymanipulált Németországban.

Mindez csak nekünk, magyar emigránsoknak volt hihetetlen, az nyilatkozott meg az itt idézett Újévi gondolatok (1979) című írásban eképpen: hogy „a szovjet kollektív gazdálkodás csődje hozza majd meg a változást.” Akkor ez józan megérzés volt, jóslattá az élet avatta.

Csapó Endre

A szovjet állam visszakényszerítése lassúbb folyamat, de ha az elmúlt év eseményeit ebből a kérdéskörből vizsgáljuk, nagy léptekkel haladunk olyan nemzetközi helyzet felé, amelyben majd a Szovjetunió – csak úgy mint most Kína – kinyitja kapuit a nemzetközi bankhálózatnak és nagyvállalatoknak. Nem Amerika gazdasági problémái, hanem a szovjet kollektív gazdálkodás csődje hozza meg a változást. Ez az oka annak, hogy nem egyezik a véleményünk azokkal, akik állandóan csak gyengeséget, határozatlanságot, sőt egyesek naív és dilettáns ügykezelést látnak Amerika külpolitikájában. Amerika olyan erős, hogy még a gyengeség látszatát is megengedheti magának, de azt is, hogy a kommunizmust itt nyugaton erősnek, szépnek, jónak hirdetik. Nisi Verba. Ezek csak szavak.

A valóságos erőviszonyt a politikások ismerik. A moszkvaiak is tudják, hol állnak a statisztika könyörtelen számaival. Ők sem léphetnek ki a körből.

Nyugaton is haladunk egy bizonyos kollektív irányzat felé. Az államnak mind nagyobb a szerepe itt is, életünk ténykedései mindinkább különböző intézetek, hatóságok irányítása alá kerülnek.

A vasfüggöny mögött éppen az ellenkező irányba indult meg az élet valóságainak az útja. Az élet valóságait említjük, a szocializmusnak szükségképpen a kommunizmusba fejlődése elméletével szemben.

Erre talán a legjobb példát a magyarországi fejlődés adja. A hazánkban végbemenő belső változás talán a legkiválóbb az esetek közül. A változás lényege az, hogy a polgári társadalom kialakulásának természetes elemei: a magánérdek, a profit és a magántulajdon utáni vágy a jólétre, kényelmes életmódra, sőt kiváltságos helyzetre való törekvések feszítik szét az állami gazdálkodás abroncsait. Az állami gazdálkodás csak addig tud hatalmi szóval felszínén maradni, amíg az általános nyomor, a kenyérterror tart. Minden javulás az igényeket fokozza, minden igény a magánvállalkozásoknak ad lendületet, és együtt fessegetik a szocialista gátakat az élet minden területén. A leghumorosabb a dologban az, hogy a rendszer kivéte-

lezettjei, az új arisztokrácia, mindezt a szocializmus vívmányaként hirdetik.

Moszkva újabban eléggé engedékeny csatlósáival szemben. A legfeljebb a románok viselkedése, ami egyúttal rámutat a háttérre is: alig merne a kis mórcsászár ugrálni az oroszán torkában, ha nem Amerika bátorítaná Titóhoz hasonló viselkedésre. Románia készséges partner ahhoz az amerikai politikához, ami érezteti Moszkvával, hogy be van kerítve, és határai mentén bármely szomszédja hajlandó ellene fordulni. Kína határozott lehorgonyozása Amerika mellett komoly figyelmeztetés Moszkvának. És ez csak a kezdet volt, mert azonnal megnyilatkozott a kínaiak készsége beépítkezni az amerikai bekerítő övezetbe: baráti és együttműködési szerződésre lépett Japánnal, és Hua elnök tüntető látogatást tett Romániában és Jugoszláviában.

Egy emigrációs magyar író így jellemzi a kelet-európai helyzetet:

– A szovjet kitűnően kiosztotta a szerepeket. A lengyeleknek jutott a „szocialista pluralizmus”. (Többpártrendszer a kommunista párt vezényszava alatt).

– A cseheknek van 77-es Kartájuk: ők most a divatos lázadók.

– A keletnémeteknek van ipari kapacitásuk és katonazenekaruk, amelyet nagyléptű szovjet gárdisták kísérek.

– A románoknak van Ceausescu-juk, aki országon belül tovább viszi Sztalin hagyományait, s kifelé az „enfant terrible” diplomáciai szerepét játsza.

– A magyaroknak jutott a mosolygó „gulyáskommunizmus” szerepe. Halászlé és plasztikfokos... Csak semmi politikai vakmerőség.

– Mindezek a szerepek gondosan elosztva melegítik a csatlósokat. Mind egyik eljátszhat egyet ... de egyik sem valamennyit!

Mind világosabban látható, hogy a diktatúra csak elszigetelt országokban tartható fenn tartósan, de ahogy az elszigeteltséget lebontja a civilizációs fejlődés, az önkényes uralkodásnak engednie kell.

Az összeomlás elhárítására régen feltalálták már, hogy szellemi irányzattal állványozzák körül a diktatúrát, ami pótolja a tartó csontozatot, vagyis

szolgáltatja a nép belenyugvását, támogatását.

Ez a szellemi irányzat a jelenkori diktatúráknak a marxizmus. Ha mintegy vallási meggyőződésévé válik a tömegnek, akkor a rendszer megáll a lábán. Ha nem, akkor folytatni kell a hatalmi eszközök alkalmazását.

Oroszországban kevesebb gondot okoz a terrorgépezet fenntartása; orosz földön a kába hit mellett mindig ott csattogott a kancsuka. Az zavarná meg életük menetét, ha egyszerre szakadna rájuk a polgári élet szabadságrendje.

Közép-Európában más a helyzet. A szocializmust fegyverrel hozták, és akit Marx nevével vertek véresre, az azonosít: ha kimegy az orosz, vigye a szakállas istenét is. Ötvenhatban együtt futottak és együtt is jöttek vissza. Mit lehet itt különválasztani?

A magyar példa mutatja legjobban, hogy a marxizmus nem lehet a tömegek lelki sajátja. De mert az enyhülés is moszkvai előírás volt, más választása nem is lehetett a rendszernek (de vajon akart-e mást) mint azt, hogy kiépítse az „úri Magyarországot”, ahol egy kiváltságos hivatalnok réteg dolgoztatja és ellenőrzi a tömeget. Idézőjelek közé tettük az „úri Magyarország” kifejezést, mert pontosan olyan most a társadalmi szelvényezés otthon, mint amilyennek hirdették a '45 előtti rendszert '45 után.

A munkásosztálynak meg kell elégednie avval, hogy „munkáskormány” van, „munkásuralom” van, és általában munkáskultusz van, hogy törvény lett a munkához való jog – most azután próbáljon ne dolgozni.

Közben kialakult az új vezető osztály, amely a történelmi materializmus kitűnő érzékével körülvette magát hűséges altisztai osztállyal, amely a pozícióért húzza a kantárt, pattogatja az ostort. Ennek a rétegnek is csak külsőség a marxizmus, altisztai rangja és fizetése elég meggyőződést öntudatoz neki.

Elég ha a felső vezető réteg marxista. De marxista-e valóban? Álljunk csak meg egy pillanatra. A lexikonból azt olvassuk: „A marxizmus legfontosabb tétele az, hogy a munkásosztály szerepe az osztályon kívüli kommunista társadalom megteremtése”. Mármost

hogyan viszonyul ez az elmélet az új uralkodó osztályhoz? Természetesen hajlékony dialektikával, a filozófia-iparosoknak a feladata, hogy (állami fizetésért) megmagyarázzák, hogy a jelenlegi kormányzat a marxizmus egyenes útját járja. Valahogy így: „Eltársak, ez komplex tudomány és a helyes hozzáállás(!) az, ha mindenben hűségesen követjük a dicső Szovjetuniót.”

Híre jött, hogy Magyarországon is felütötte fejét a szamizdat irodalom. Fiatal filozófusok egymás szórakoztatására „Marx a negyedik évtizedben” címmel 21 tanulmányt jelentettek meg. Egyik azt mondja benne:

– Nem érzem pillanatnyilag fontosnak, hogy kiderítsem magamról, vagy másokról, hogy mennyire marxisták és miért azok. Sokkal fontosabb számomra a fennálló intézményekhez fűződő viszonyom... Kétségtelen, hogy nálunk uralkodó politikai rendszer marxistának mondja magát, de számomra, mint életemet érintő döntéseket hozó intézményrendszer okoz gondot vagy szerez örömet...

Vagy a másikban így szövegez a kételevél:

– A többség minden további vizsgálódás nélkül elfogadta a marxista hagyományból, hogy az elmélet a munkásosztálynal van kitüntetett kapcsolatban, s aztán behelyettesítette a politikai vezetést a munkásosztály helyébe.

Nem afféle antimarxista okoskodások ezek, hanem csupán beismerése egy számunkra nyugtalanító ténynek, hogy az életet eligazító csodálatos világmozgató tan képlékeny, gyúrható, csavarható anyaggá vált a „forradalom” után kialakult első elitréteg részére avval a céllal, hogy dekorációja legyen a „munkáskormány” kivételezettjeinek. Az otthoni filozófusok gondolja mégis az, hogy nem értékelik produktumaikat: „az »establishment«-be beépítkezett magyar értelmiség nemcsak a marxizmus iránt közömbös, hanem a nem felülről szervezett társadalomkritikus tevékenység más formái iránt is” – ahogy egy párizsi marxista folyóirat panasolja.

Mit bizonyít mindez? Nem kevesebbet, mint azt, hogy a politika fejlődés a történelem ismert mintái szerint folyik: kialakult az új elitosztály.

Az új vezető osztály a gyakorlati világ iránt érdeklődik. Meg akar maradni, ezért engedelmes Moszkvának, de ugyanakkor minden alkalmat megragad arra, hogy kapcsolatokat építsen nyugat felé! Ez a kapcsolatépítés nem szovjetellenes, nem szalad előre, mint '56-ban, de nem is Magyarország függetlenségéért épül, nem a kapitalizmus útját keresi, de nemzeti törekvései sincsenek. Egyet akar: tartósítani, körülbástyázni kiváltságos helyzetét, és ha előre néz, beilleszkedni abba a jövő világrendbe, ami a nagyhatalmi versengések lenyugvása után kínálkozik majd.

A jövő a sarkok lekoportatását, a színek összemosisodását ígéri. Európa Unió, Balkán Unió a láthatáron. Az irány a nemzetköziség, az üzlet-, a közlekedés-, a pénzfogalom nemzetközisége, gazdasági egységek kialakulása, nagyobb mozgás, több utazás, fejletlen államok támogatása, további sztrájkok, infláció, áremelkedés, munkanélküliség. Minden, ami az elmaradt országokat emeli és a fejlett országokat visszatartja. Mert ezek a gyakorlati elemek az országok közötti szintezésnek, ami feltétele az egységesebb világgazdaságnak.

(Magyar Élet, 1978. december 28.)

S. A. L. T. – Dualizmus

A világhatalomhoz három dolog kell: pénz, olaj, fegyver. Amikor erre a három dologra gondolunk, Amerika jut eszünkbe. Az Egyesült Államoknak ez a három tényező rendelkezésére áll.

A fenti véleménnyel szemben úgy tűnik, hogy Amerika még egy negyedik tényezőt is szükségesnek tart: egy világhatalmi partnert. Amikor a második világháború végén egyetlen hatalomként maradt a porondon, első dolga volt, hogy háborús szövetségét erre a partner-szerepre felsegítse. Bár az első évtized úgy mutatta, hogy rosszul választott, a következetes kitartás az eredeti elgondolás mellett végülis kedvezett a sokáig titkolt vonalvezetésnek.

Egy újsághír (1979. május 30.) ad okot ennek a világhatalmi partner lehetőségnek a felvetésére. A hír szerint Carter elnök és Brezsnyev elnök Bécsben találkozik június közepén. A találkozás önmagában még nem jelentene feltétlenül rendkívüliséget, hiszen Carter elődei is találkoztak a Szovjetunió elnökeivel, de ezúttal feltételezhető, hogy a találkozást az ún. SALT-szerződés aláírása nagy jelentőségűvé avatja.

A SALT egyike a korunkban olyanira elszaporodott rövidítéseknek, a *Strategic Arms Limitation Treaty* kezdőbetűiből lett képezve. Magyarra fordítva azt jelenti, hogy a „stratégiai” fegyvereket egy fegyverkorlátozási szerződés alapján megállapított szinten tartaná a két szerződő nagyhatalom, az Egyesült Államok és a Szovjetunió. Stratégiai fegyvernek számít minden atomfegyver és azok távirányító berendezése.

Carter elnök úgy nyilatkozik róla, hogy „*nemzetünk legfontosabb egyedülálló vívmánya, amely az életben megvalósulhat*”. Az amerikai szenátus ugyan még nem fogadta el, de ha az nem történne meg, az elnök véleménye szerint „...*nehéz és pusztító csapás lenne a világkére és a háborús uszító bélyegét sütné az Egyesült Államokra*.” Ilyen kijelentésre bizonyára megvan a kellő atmoszféra, bár a szenátus szükséges kétharmad szavazata még nem nevezhető biztosnak.

Moszkvában, mint nagy győzelmet ünnepelték a SALT II. megállapodás létrejöttét: „... *a türelem, a kitartás, a megfontoltság győzelme, és a két világhatalom ráeszmélése jelen korunknak arra az alapvető tényre, hogy nincs más út, mint a détánt*” – írja az Izvesztyija.

Mi magyarok megszoktuk, amit Moszkvából dicsérnek, azt kétkedéssel fogadjuk. Ilyen esetek arra készítetnek, hogy a dolgok mögé is tekintsünk, hogy más véleményt is meghallgassunk.

Ahogy az Izvesztyija kifejezte: „*a SALT; – ez a négy betű, kísérelő kifejezés a détánt szó mellett, és a 25 éves hidegháborús időszakot követő óvatos együttműködés terméke*.”

Az enyhülés állapota már eléggé elhűzódott, talán úgy érezzük, hogy már túl is vagyunk rajta: Helsinki óta inkább az együttműködés jellemzi a két nagyhatalom viszonyát. A tervek szerint a harmadik fázis az együtt-

Ilyen a világ! (21)

Kedves Olvasóim!

„*A terrorizmus eredete az eszmék világában keresendő*” – írja Petrin László e heti újság-számunk első oldalán. Azt is megállapítja, hogy az Európában megjelenő terrorizmus történelmi hagyományai és gyökerei alapvetően baloldaliak. És azt is, hogy a második világháború óta kizárólag Nyugat-Európában történtek terrortámadások.

Távlati szemlélettel megállapítható, hogy a baloldali eszmeáramlatok célpontja Európa. Annak keleti része megoldozását a Szovjetunió vállalta. A nyugati rész politikai ellenőrzése és átalakítása finomabb eszközökkel történik. A Marshall-terv helyreállította Európa gazdaságát az összeomlásból, általa lett a piacgazdaság gobális, amerikai központból irányítva. Megkapta a liberális politikai intézményeket is. Az amerikai pártszisztéma helyi adottságok figyelembevételével került alkalmazásra, ott is az erős és mindent átfogó alapideológia kötelmében élhet minden párt egymást váltva a kormányhatalomban, mint Amerikában a demokrata és a köztársasági. Csak baloldali legyen, vagyis a liberális piacgazdaságon álló, a nemzetközi közösségbe illő ideológiát követő legyen. A kommunizmus iránti türelmességgel szemben a nemzeti törekvések legalábbis szalonképtelenek, a nacionalizmus elutasításban részesül, ebben a közegben esélytelen. Ahogy Robert Kagan állítja, az öreg kontinens a gyengeség szemléletmódját tette magáévá a nemzetközi politikában. Az európaiak visszavonultak a szabályok, együttműködés és nemzetközi szervezetek által irányított »béke és prosperitás« világába. A fellendülés és a jóléti intézmények fontosabbá váltak az európaiak számára, mint a hatalom, a hagyományos erőfölény.”

A jóllakott ember nem lázad. Nyugat-Európa

rákapcsolódott az US-Business vonatára, vezetői alkalmazottak. A németek lehajtott fejjel meakulpáznak és fizetnek azért, mert a történelen egy rövid szakaszában értékéhez mérhető helyét kereste a nagyhatalmi táborban.

A világ hatalmi átrendezése az Egyesült Államok gazdasági és katonai erejével folyamatban van, ennek terméke az Európai Unió, aminek csak jószágigazgatói szerepe lehet. Intézményei ehhez a szerephez szabottak. Ebből kilépni parlamenti politikai úton nem lehet, mert a politikai pálya pártokhoz kötötten, azok szolgálatából áll. Az EU parlamenti pálya jövedelmezősége kizár minden ellenkezést, elv nincs, pénz van. Csak a keleti államok képviselői állnak ki országuk érdekeiért.

Ahogy látjuk az 1979-ben kelt mellékelt írásból, Európa nyugati országai jól preparálva készen álltak a marxista világ fogadására.

Ma már tudjuk, hogy ez nem sikerült. Ma rászabadult Európára a kivédhetetlen invázió.

MTI jelentés 2015. november 2-án:

„Az Egyesült Államok fegyverként használja a bevándorlókat Európa ellen, mivel veszélyeztetve érzi világhatalmi pozícióját az utóbbi időben kialakult eurázsiai együttműködés miatt – mondta Bogár László közgazdász az M1 aktuális csatornán. Kifejtette: Európa, Oroszország és Kína között az utóbbi egy-két évtizedben kialakult együttműködés megmutatta, hogy ezek az országok jól kiegészítik egymást gazdasági, társadalmi és kulturális téren, és az Egyesült Államok ezáltal több területen is „feleslegessé és értelmetlenné” vált. A kialakult helyzet sérti Amerika érdekeit, ezért „fegyverként” használja a bevándorlókat Európa ellen – tette hozzá.

Feltehető, hogy az Egyesült Államok 1917-ben elindított Európa-ellenes támadásának közelgő centennáriuma végre sikert akar aratni?

Csapó Endre

uralkodás időszaka lenne, amelynek előfeltétele az erőviszonyok egyenlővé tétele.

Az 1972-ben létrejött SALT I. megállapodás Oroszország részéről a fegyverkezés fejlesztését, Amerika részéről a fegyverkezés ütemének visszatartását kívánta meg. Természetesen fogalmunk sem lehet arról, hogy valójában mi a két állam erőviszonya. Mi is, és bárki más, aki csak a hírközlő médiából szerzi értesüléseit, csak annyit érzékelhet, (közömbösen bár, vagy megriadva) hogy Amerika hozzájárult és hozzásegített ahhoz az állapothoz, hogy ma a világnak két egyenlő erejű nagyhatalma van, mindkettő azt hirdeti, hogy a világ igazgatásában egyenlő részük kell hogy legyen, és hogy ez az emberiség egyetlen lehetősége elkerülni az emberi faj nukleáris elpusztítását.

Ha visszaemlékezünk 1956-ra, már akkor is azt a magyarzatot adta a hivatalos Amerika a botrányos benemavatkozásához, hogy nem kockáztathatta az atomháborút. Pedig akkor még az Egyesült Államok – ahogy Kissinger mondta – nyomasztó katonai fölényben volt a Szovjetunió fölött. Ha ma valaki megemlítené, hogy leghevesebben tenné Amerika, ha megtámadná és katonailag legyőzné a

Szovjetuniót, úgy néznének rá, mint valami eszelőre. És éppen itt van a SALT-megállapodások lényege: nem is döntő tényező, hogy mennyire egyenlő értékű a két nagyhatalom pusztító fegyverzeti ereje, a lényeges az, hogy a világpolitikai gyakorlat elfogadja és igazodik ehhez a kétközpontú világkormányzáshoz. (Ne áltassuk magunkat Kínával, mint világhatalmi harmadikkal.) Így a SALT II. már valószínűleg (a hidegháborús és az enyhülési szakaszok után) a harmadik fázis kapunyitása lesz.

Hallgassunk meg néhányvéleményt a színpalak mögül is.

Professor Ilya Kremer, szovjet történész így fejezi ki magát (és bizonyára a párt álláspontját) 1977. szeptemberében:

„*A détánt folyamatot úgy tekintjük a Szovjetunióban, mint aminek tovább kell haladnia megszakítás nélkül. Amit Helsinki-ben elértünk, azt a détánt fogja megvalósítani. Lépésről lépésre kell előre haladnunk egy egyszerűbb nemzetközi légkör felé. Szükség van az együttműködésre [a kapitalistákkal], hogy közelebb jussunk ahhoz a naphoz, amikor az emberiség felsőhajt: a détánt visszafordíthatatlan, és a világot senkinek a rosszakarata nem*

lökheti vissza többé a hidegháború állapotába, vagy ránthatja népeit öngyilkos összetűzésekbe.

A politikus (Brezsnyev) ugyanezt – belső használatra ugyan – másképpen fogalmazta 1973-ban a Politburo és a Varsói Paktum vezetői előtt:

„*Mi kommunisták együtt kell hogy meneteljünk a kapitalistákkal egy ideig. Szükségünk van a hiteleikre, mezőgazdaságukra és technológiájukra. De ugyanakkor folytatjuk nagyarányú fegyverkezési terveinket, és a 80-as évek közepére leszünk abban a helyzetben, hogy bevezethetjük az agresszív külpolitikát, ami Nyugattal szembeni kapcsolatainkhoz a kezdeményező szerepet a kezünkbe adja.*”

Az ilyen kijelentéseket Washingtonban nyilván nem tartják figyelemre méltónak. Lehet hogy igazuk van, mert ha a szovjet technológia az amerikai segítségtől függ, annak ütemét az adagolás mértéke szabja meg. A washingtoni politika igazgatói – a rendelkezésünkre álló információk szerint – a Szovjetunió fegyverkezési elmaradottságán a SALT I. egyezmény megkötésével segített, aminek eredményeképpen az alábbi változások történtek:

A Szovjetunió azóta négy új I.C.B.M.-et (Intercontinental ballistic

missiles), egy M.I.R.V. szisztémát (Multiple independently targetable reentry vehicle), ami átalakítható I.C.B.M.-mé, egy új S.L.B.M.-et, (Sub-machine-launched Ballistic Missile), új szuperszonikus repülőgépeket, amikkel atombombákat tudnak ledobni Amerika bármely pontjára.

Az Egyesült Államok azóta leállította a *Minuteman III.* nevű I.C.B.M.-jét és a *Poseidon* nevű irányítható rakétát. Bizonytalan időre elhalasztotta az Európa védelmére kidolgozott neutron töltetű rakéták elkészítését, hátráltatta az ún. *Trident* tengeralattjáró programot, és gyakorlatilag az elmúlt tíz évben egyetlen új irányított lövedék rendszert sem épített.

Nagyképűség lenne azt mondani, hogy ezeknek a hírlapi adatoknak a birtokában akár következtetni tudnánk a két nagyhatalom erőviszonyára, vagy fogalmat alkothatnánk az Egyesült Államok veszélyeztetettsége mértékéről. Kapcsoljuk ki azt is, hogy az amerikaiak hihetetlenül fejlett technológiája mellett kétségbeejtően rossz politikusok. (Sajnos a magyar emigráció publicisztikája még ott tart, hogy: Mi van Amerikával? – és úgy gondolja, hogy egyik feladata felvilágosítani.) Vegyük tudomásul, hogy Washington más politikai alapelvek szerint gondolkodik mint mi, vagy éppen Amerikában sokan.

Ezért a SALT programnak is erős ellenzéke van Amerikában, ha nem is politikai szinten. Admiral Chester Ward és Phillis Schlafly szerzőpár könyve az amerikai-szovjet együttműködésről szól, *Kissinger on the Coach* címmel, aminek egyik – a tárgyhoz tartozó – megállapítása így hangzik:

„*Összeesküvés az ellenséggel a helyes kifejezés az egész eljárás jellemzésére, ami a SALT-ügy körül van, amit McNamara tervei szerint kezdeményeztek, és bevonták titokban Dobrynin szovjet követet is. Le sem tagadott célja [a SALT programnak] az amerikai antimissile [rakéta elhárító] program elvetelése.*”

A 850 oldalas könyv nyíltan kimondja a vádat, hogy „*Kissinger és társai az Egyesült Államok katonai erejének leszerelésén dolgoznak, hogy a Kissinger által 1962-ben »nyomasztó« katonai fölénynek nevezett előnyből szovjet fegyverfölény legyen.*”

Az amerikai *Strategic Review* szerkesztője, Walter Hahn így jellemzi a SALT programot: „*Ami régi és elavultnak tekinthető, azt kislejteztek. Ami új és ígéretes, azt feláldozták a fegyverkorlátozás oldalán.*”

Felvetődik néhány kérdés: Felfegyverzi-e Amerika a Szovjetuniót, ha ellenségnek tekinti? Ha azért fegyverkeznek egyformára, hogy egymás megtámadásától elriadjanak, akkor minek fegyverkeznek? Bizonyosak lehetünk-e abban, hogy ha két világhatalom állig felfegyverkezik és egymással szövetségre lép: az békét jelent-e a világnak?

A jelenlegi világhatalmi helyzet két világháború és az utána következő harminc év helyi háborúinak eredményeképpen alakult ki. Fegyver hozta létre és fegyver fogja megtartani. A háború: politika más eszközökkel. A fegyverkezés mértékét a politikai tervek határozzák meg. Végül: az Egyesült Államok és a Szovjetunió még nem az egész világ!

(Magyar Élet, 1979. május 31.)

Ámítás volt...

Huszonhárom évvel ezelőtt lobogtatta a szél az világ első likas zászlaját. Magyar zászló volt az, csak kivágták a közepéből a szégyenfoltot – amilyen gyorsan jött az úgynevezett forradalom, nem volt idő zászlókat varrni.

Ma három éve, a szabadságharc zászlóbontásának húszéves évfordulóján három képviselő szólalt fel az ausztrál parlamentben: Messrs. Wentworth, Sullivan és McLear.

Érdemes visszaidézni néhány mondatot felszólalásukból, ha látni akarjuk, mi maradt meg húsz év után is a nyugati emlékezetben, sok más véres esemény után.

W. C. Wentworth: „A gyalázat emléknapja ez, mert húsz évvel ezelőtt a magyar nép a szabadság felé nyúlt ki és a brutális és könyörtelen szovjet erő legázolta. Ez a gyalázat a mai napig sem lett letörölve, mert a szovjet szoritása még mindig ott van a magyar népen. Szabadság helyett kénytelenek elviselni olyan társadalmi rendszert, amit utálnak, amit megvetnek. Színlehetjük az ellenkezőt. Kápráztathatjuk, hogy minden rendben van. Találhatunk akár egy amerikai elnököt, aki azt fogja mondani: nem tűri az ilyen szolgálást. Felejtjük el ezt a hatásvadászatot. A szolgálás ma is ott van. Ez ugyan a szovjet szégyene, de nem csak a szovjeté egyedül. Mi, húsz évvel ezelőtt sorsára hagytuk Magyarországot. Nem avatkoztunk be. A Nyugat meghátrált és hagyta, hogy a borzalom megtörténjen, mialatt a világ döbbenet nézte. A cselekvést megbénították és a szabadság lángja elhamvadt. Csupán annyi történt, hogy amikor a szovjet brutalitás félremagyarázhatatlan világgosszággal tudatosult a kommunista pártok tagjaiban szerte a világon, sokan kiábrándulva hátat fordítottak a mozgalomnak.

Ez kétségtelenül hasznos hatás volt, de ne gondoljuk azt, hogy ez eléggé ellensúlyoz egy mindennél borzalmasabb tény, ami ma már tisztán látszik, hogy itt még a szándék is hiányzott hatásosan ellenállni a kommunista szolgálás gépezetének. De, mert akkor ezt elmulasztottuk, a világ történelmi eseményei attól fogva mind rosszabb irányba hanyatlottak.”

Mr. Wentworth és néhány parlamenti kollégája tisztán látja a helyzetet, azt hogy a nyugati beavatkozást sem a szovjet brutalitás, sem pedig a világ közvéleményének felháborodása nem tudta kiváltani.

A következő szónok, Mr. Sullivan ugyancsak elítélte a gyáva Nyugatot, külön megemlítve az Egyesült Államokat és megállapította: a szabadságharcosok hiába haltak meg!

Szeretnénk most ezzel az utolsó kijelentéssel vitába szállni.

Ahogy múlnak az évek, és a múlt évek szinte semmit sem változtatnak a világnak azon az állapotán amivé a háború utáni helyzetben merevedett, azt kell mondanunk, hogy az a természetellenes, hogy a hidegháború múltával az esedékes változás elmaradt. Nem csak játék ez a szavakkal: A második világháború végeztével nyilvánvalóvá vált, hogy az amerikai háborús politika a Szovjetuniót nemcsak kimentette a biztos összeomlásból, hanem Eurázsia legerősebb nagyhatalmává tette. Fél Európát adta át neki. Amit a Szovjetunió elkövetett Közép-Európában, az a világpolitika botrá-

Ilyen a világ! (22)

Kedves Olvasóim!

•Amerika csak színlelte az antikommunizmust.

•A kommunizmus ereje nyugaton van!

36 évvel ezelőtti írásom e két megállapítását azóta semmi nem vonta kétségbe.

A magyar szabadságharc 60-ik évfordulója küszöbén az Amerika i Egyesült Államok nevével jelzett világhatalom egyre elkeseredettebb vállalkozásokkal igyekszik egymagában megvalósítani világuralmát, amihez a nagy áldozatokkal létrehozott hatalmi társát elveszítette a Szovjetunió összeomlásával. A feladat érdekében a közeli térségben a háborúk sorát indította a „terrorizmus ellen”. A szovjet igazgatás alól kikerült országok EU-ba vonása nem pótolja US részére azt a veszteséget, ami érte őt a putyini Oroszország saját útra térésével. Évszázados törekvés ígérete omlott össze, és nincs rá módja, hatalmi eszközzel

sem, felújítani a nagyreményű szupremáciát.

A sok szállal ápolit Nyugat-Európa és Észak-Ázsia közötti kötődést már nehéz elvágni. Ha Európa ipara hozzájut Kelet energia- és ásványkincseihez egy Eurázsia unióban, az US-világuralomnak bealkonyodik. Európa lép a szabad világerkedelem útjára, most éppen élen a magyarokkal.

A helyzet veszélyes. US (NATO) erők jelenléte növekszik. Románia már beigazodott. Aki feltételez egy történelmi szerepre, európai érdekek védelmére képes Európai Uniót, az téved. US is téved, ha bízik a szolgálatára kész EU tartós fennmaradásában.

US nem érdekelt Európa felemelkedésében, politikai, gazdasági és katonai jelenlétével a földrészt számára előnyös kötelékekkel (TTIP) igyekszik az észak-amerikai földrészhez kötni.

Csapó Endre

nya lett.

Ebből a botrányból Amerika csak úgy kerülhetett volna ki, ha jóváteszi a hibát, visszazsírítja a szovjet hódítást. Ezt ígérték is, de ezt várta Amerikától az egész világ. Amerika viszont csak színlelte az antikommunizmust – ahogy Mr. Wentworth is megállapította. A magyar nép véráldozata kellett ahhoz, hogy rádöbbenjen a világ: a kommunizmus ereje nyugaton van. Ötvenhat világtörténelmi jelentősége az, hogy keleten is és nyugaton is tudatosult az emberekben, hogy felszabadítás nem lesz.

Ötvenhat talán az egyetlen háborúja a huszadik századnak, amit nem a nagyhatalmak terveztek és indítottak el, ami előkészítetlenül, szervezetlenül robbant ki. És éppen ezért ötvenhat rámutat a nagyhatalmak bűnösségére: a munkások hatalmas szocialista állama munkásokat lövettet halomra, és a népek szabadságának hangszórával hirdetett nagy bajnoka cserben hagyott egy kis országot, amely szabad akart lenni. Itt nem lehetett mellébeszél.

Hogy mi történt a Szovjetunió belül, arról az első megbízható híreket Gábor Áron hozta nyugatra. De a folyamatnak ő csak az elejét látta. Egy bizonyos: ötvenhat tanulságul szolgált mindenütt a vasfüggöny mögött. A tanulság az, hogy a felszabadulást nem szabad többé kívülről várni! A szabadságot belülről, milliméterenként kell visszahódítani.

Andrej Amalrik írja: „Az 1956-os magyar forradalom fordulópont volt a kommunista tömb történetében ... Sem a prágai tavasz, sem a lengyel munkások újabb lázadásai, sem az Emberi Jogok Mozgalma a Szovjetunióban nem képzelhetők el az 1956-os magyar forradalom nélkül. Joggal nevezhető tehát fordulópontnak, mert bebizonyította, hogy az ellenállás igenis lehetséges, és a világot meg lehet változtatni... Teljes nyíltsággal és teljes joggal nevezzük ezért magunkat az 1956-os esztendő nemzedékének. Mindaz, amit eddig tettünk, és az is amit a jövőben tenni fogunk, ennek a hősi esztendőnek az alapjaira épül.”

Vlagyimir Maximov szerint: „Az 1956-os magyar forradalom világtörténelmi jelentőségű volt. Pszichológiai

forradalmat váltott ki, ráébresztve bennünket oroszokat az elnyomott nemzetek iránti bűnösségünkre és jóvátételi kötelezettségünkre.”

Számtalan nyugatra jutott tanú valóságát ismerjük azóta arról, hogy az orosz nép széles rétegeit érintette a magyar felkelés lelki hatása. Ez lehetett a nagyobb oka annak, hogy az oroszországi diktatúra napokig bizonytalankodott, vonakodott a fegyveres beavatkozástól.

És milyen kísértetiesen egyenlő a kép nyugaton. A világ népeinek oly arányú szimpátiája nyilatkozott meg, amire még a történelemben nem volt példa. Mennyi ügyességébe tellett a világpolitikát intéző garnitúrának úgy billegni, mintha segíteni akarnának, és úgy cselekedni, hogy abból a vasfüggönyös Európa-megszállás ne szenvedjen változást. Másszóval nyugaton is és keleten is a világ népei egyet akartak, hogy legyen független szabad Magyarország, és nyugaton is és keleten is a politikusok egyet akartak: hogy ne legyen független, szabad Magyarország.

Indro Montanelli, az *Il Giornale Nuovo* főszerkesztője riporterként volt jelen Magyarországon 1956 októberében. Tanúja volt annak a mámoros vakhitnek, amiben a magyarok a kivívott friss szabadságukat a világ hangulatának meleg öleiben biztonságban látták. Figyeljük meg a közelmúltban tett visszaemlékező szavait, a bennük rejlő politikai realitást:

„Lelki szemeim előtt látom a magyar nép heroizmusát, ezt a poétikus felkelést, amivel a magyar forradalom inkább nevezhető költőinek, mint politikáinak. Ma is előttem a látvány, amit Budapesten a magyarok nyújtottak a sok nyugati megfigyelőnek. Ezek a nyugati megfigyelők, őszintén meg kell mondanom, különleges helyzetben voltak. Mi – és ezen azt kell érteni, hogy anti-kommunisták –, csodálattal figyeltük a magyarországi történéseket, ugyanakkor azonban szégyelljük is magunkat, hogy nyugatiak vagyunk. Mert kezdettől fogva éreztük, és megértettük, hogy a magyaroknak a Nyugatba vetett reményeit csalódás fogja kísérni, hogy ezek a remények menthetetlenül csatlódásra vannak ítélve, s hogy ez súlyos lelki következményekkel jár, sú-

lyos érzelmeket vált ki belőlük velünk szemben. Szégyelljük magunkat amiatt ami bekövetkezett, szégyelljük, mert tudtuk, hogy amit a magyarok tőlünk várnak, az nem fog megtörténni, nem történhetik meg.”

Montanelli adós maradt megfogalmazni, miért nem történhetik meg, hogy a Nyugat segítségére legyen egy bolsevista rabságra eladott országnak, szabadsága kivívásában. Elhallgatta akkori szégyenérzete lényegét, hogy a nyugati politika valóságos szándéka más, mint amit hangoztat, más mint amit a közvélemény elvár tőle. Montanelli sem írhatja meg, és mások sem írhatták meg, akik a hivatalos politika újságjainak alkalmazottai, mert amióta a sajtószabadság monopólium-jog lett, a szólásszabadságnak szigorú korlátai vannak, keleten és nyugaton egyaránt. A sajtó pedig a politika eszköze.

A világ kommunisztáinak fővárosa 1956-ig Moszkva volt. Ez adott lehetőséget Moszkvának, hogy elszabotálja azt a kötelezettséget, amit az amerikai háborús és háború utáni segítségért vállalt, hogy beilleszkedik az UNO keretében tervezett világuralmi rendszerbe. A Szovjetunió lehetőséget látott arra, hogy fél Európa és fél Ázsia birtokában függetleníteni tudja magát nemcsak az amerikai segítségtől, de az UNO-kötelezettségektől is. Sztalin következetes politikát folytatott a nagykapitalisták befolyásának csökkentésére. Halálával ennek a politikának is sírba kellett volna szállnia.

Utóda ennek az illendőségnek a jégyében szakított nyíltan a sztalinizmussal a 20-ik pártkongresszuson, 1956 februárjában. Feloszlatta a Kominformot is. Lengyelországban október 20-án, Magyarországon október 23-án öltött testet a sztalinizálás politikája, látványos, előre rendezett pártirányítású forradalomban. A nép kellett volna hogy hitet tegyen a szocializmus új irányzatára.

Különleges játék volt ez a kelet-nyugati politikának, amitől az amerikaiak azt várták, hogy az ázsiai kreatúra feladja világhódító terveit, az oroszok pedig arra számítottak, hogy taktikailag, látszólag, megtagadják a világuralmi terveket, hogy tovább erősödve elérjék céljukat, mert az idő

nekik dolgozik.

Ebbe a játékba dobant be egy váratlan fordulat. A kommunisták által szervezett színjáték-forradalomból országos felkelés, általános szabadságharc lett egyetlen véres jelenet miatt, amikor az egyik leggyűlöltebb pártbarom, Gerő Ernő ostoba, provokatív rádiószózata miatt a tüntetők közé lóttek az ávosok. Az események lavinaként zuhogtak, és a nagypolitikára kiható aggodalmak ott találták meg a mindkét világhatalomnak megfelelő megoldást, ahol a háború utáni béke nyugodott: a bolsevisták fegyveres rémuralmában. Ezért érezte Montanelli lelkiismeretétől szorongva, hogy amit a magyarok tőlünk várnak, az nem fog megtörténni, nem történhetik meg.

A független államok és önálló nemzetek kora lejárt – hirdetik a jakobinusok mai utódai. A korszerű világkormányzási terv a szocialistának nevezett állami diktatúrák nemzetközi rendje, ahol az állam irányítói nem a nemzetnek, hanem a nemzetközi szervezetnek tartoznak felelősséggel. A folyamat keleten is és nyugaton is ugyanaz: a demokrácia külsőségei mögött kiépülő erős, központi államhatalom. Ezért részesülnek gazdasági és politikai támogatásban a kommunista államok.

Szolzsenyicin így fogalmaz: „Ami rettenetes, az nem pusztán az autokratikus rezsim, amely senkinek és semmiért nem felelős. A korábbi, valóságos századok autokratái a kifelé korlátlannak tűnő hatalmukat korlátozva látták az Isten előtti felelősség és erkölcsi felfogásuk, lelkiismeretük által. A mai kor autokratái azonban azért veszélyesek, mert nem látunk semmi olyan magasabbrendű értéket, amelynek elkötelezték volna magukat!”

Ötvenhat után lépett fel Amerikában a *New Left* mozgalom, nagy pénzzel, sajtóval támogatva. Mi lett belőle: elhalt, mert nem volt alapja. Utána Európában próbálkoztak az ún. eurokommunizmussal. Ez is csak a sajtóban él, a valóságban alig.

A világpolitika hatalmi bázisaiból el lehetett pusztítani, cserben lehetett hagyni a kivívott magyar szabadságot, de a lelkekben megmaradt keleten is és nyugaton is az ötvenhatos magyar szabadság széruma. Nem haltak hiába!

Európa természetes fejlődésével ellenkezik a napjainkban két oldalról erőltetett egységesítési törekvés, elválasztó határuk a háborús bűnvonal: a vasfüggöny. Amikor 1956-ban Magyarország függetlenséget proklamált, nem tudhatta azt, hogy a nagyhatalmak által meghatározott táborból egy nép sem léphet ki. Ez a lépés az európai önállóság első lépése lett volna, ami ha sikerül láncreakcióval robbantotta volna fel a csatlós világot és talán a Szovjetuniót is.

Cinikusan írja S. E. Ambrose (*Rise to Globalism, American Foreign Policy 1938–1970*, Pelican sorozat): „A magyarok és a többi kelet-európai népek megtanulták, hogy nincs felszabadítás, és nincs olyasmi, hogy a Nyugathoz kötik magukat, és hogy tradicionális politikájuknak, amivel Keletet Nyugat ellen játszhatják, vége van. ... There would never be any American troops. Eisenhower did not even consider giving military support to the Hungarians. (His promise of) liberation was a sham, it had always been a sham.”

(Magyar Élet, 1979. október 25.)

Felix Jugoszlavia

(1980)

Tito most már mindkét lábbal sírban van. Teste már az enyészeté, de műve még fennáll. Együtt tartja a szisztéma, a központi irányítású állami diktatúra. Harmincöt éven át volt ideje kiépíteni a Szovjetunió és az Egyesült Államok segítségével.

A balkáni műállam műdiktátora, nagy embere volt a XX. század kétpólusú világrendjének. A balkáni partizánbandák odskurus vezetője hírért már a német megszállás elleni harcok idején a hír szárnyaira vette a világsajtó, pedig akkor még Mihajloviics neve fémjelzte a balkáni ellenállást, aki legalább képzett katona volt. (De Gaulle osztálytársa volt a St. Cyr katonai akadémián).

Tito hősiessége úgy terebélyesedett a hírverés harsonáin, mint a vadnyugati mesék a filmiparban. Carter már úgy említi Titot, mint barátja és társa (associate) Rooseveltnak, De Gaulle-nak és Churchillnek. Tito államférfi nagysága valójában későbbi produktuma a világpolitikának(!), amikor amerikai pénzen és marxista propagandával beszervezte az ún. harmadik világot a hivatalos détant-politikába, mint el nem kötelezett államokat.

Három király, harminc államfő, egy sor miniszterelnök, külügyminiszter gyászolta őt koporsója körül. Személye holtában lett szimbólumává a nyugat-keleti politika közös alapjainak. De nagy szolgálatot jelentett utódainak is, akiknek gondja Jugoszlávia egyben-tartása. És pontosan ezt, Jugoszlávia fenntartását hangoztatta a média világszerte, mint valami üdvös cselekedetet az egész emberiségért.

Elég idézni a *The Australian* Editorial rovatában a szerkesztőség hivatalos véleményét: „Tito helye ott van a történelemben, a második világháború vezetői között Churchill, Roosevelt, Sztalin és De Gaulle neve mellett. Több mint 30 éven át fenntartotta Jugoszlávia függetlenségét és az állami egységét ennek a fajok, kultúrák és gyűlölségek ellentétéből előállított országnak, tette ezt briliáns politikával és vezetői atyaisággal.”

Nem csak a *The Australian* lelkesedik így Jugoszlávia fenntartásáért – ez az egész világ politikai köreinek véleménye. És itt meg kell állnunk egy pillanatra, feltenni a rövid kérdőszót: miért?

Miért fontos a világnak, hogy Közép-Európában, vagy közelebből a Balkánon legyen egy olyan állam, amely annyira különböző fajok, kultúrák és gyűlölségek ellentétéből lett előállítva? És tegyük mellé egy másik kérdést Trianon hatvanadik évfordulóján: Miért volt fontos a világnak az, hat évtizeddel ezelőtt, hogy irgalmatlan kegyetlenséggel és gyűlölettel szétszaggasson egy olyan országot, amely történelme folyamán hazát adott más népelemeknek, amelyek békés körülmények között fejleszthették népi kultúrájukat, élhették szabadon vallásos életüket?

Magyarország, népi elemeivel is, szerves történelmi létesítmény volt, és éppen a XIX. századi liberalizmus gyakorlata mutatja, hogy kész volt jogot adni a népi egységükben kifejlődő nemzetiségeknek.

Szembetevő a két miértet, szembeállítva a két ország fennmaradásának belső és külső erőkhöz való viszonyát, (Magyarországot külső erő szakította szét, míg Jugoszláviát külső erő hozta létre és tartja egyben), világosan

Ilyen a világ! (23)

Kedves Olvasóim!

Jugoszlávia a várható német talpraállítás ellenében felerősített pravoszláv államszövetség tagjaként alkalmas volt kommunista kötelékén belül hatással lenni a Kreml vezetőire a Nyugat által szorgalmazott liberalizáció elfogadására. (A 90-es években US szétveri Jugoszláviát, ne legyen orosz hídfőállás a Balkánon.)

Az úgynevezett Harmadik Világot, az „el nem kötelezett” (a forradalmi felszabadítástól még mentesült) országokat Tito zászlói alá gyülekeztette a nemzetközi politika, így folyt a Föld országainak két oldalra osztása az európai felosztás mintájára, hogy értelme

legyen a bipoláris világrendnek (amit természetesen egy központ fog irányítani.)

A „conclusive defeat” politika – ma már tudjuk – megbukott. A szovjet állam összeomlását követő időszakot a német felemelkedés jelzi, Németország ipari nagyhatalom, az Európai Unió gazdasági motorja, politikailag vezető nagyhatalom.

Am, ne vágjunk a sorrend elébe, még történt egy izgalmas tíz év, amit még áttekintünk, amiben szép lassan munkálkodott a történelem logikája, elmállott a kétpólusú világhatalom. US egyedül maradt világhatalomépítő gondjaival.

Csapó Endre

érezni lehet egy külső erőpolitika jelenlétét, amelynek fontos az, hogy Közép-Európában ne a történelmi fejlődés rendje uralkodjon, hanem azoknak a műállamoknak a láncolata, melyek étvágya négymilliós magyar városok és falvak hadiszákmányával lett kielégítve.

A második világháború egyik fő jelszava volt: harc a diktátorok ellen. De lassan rájött a világ, azután hogy elsi-ratta a húsz-millió halottat, hogy ez a jelszó nem általános érvényű, mert nem vonatkozott a kommunista diktátorokra, csak a kommunista-ellenesekre. Érdekes volna összeszámlálni, hány diktátort produkált a mai napig a diktátorok ellen győzedelmes háborús szövetségi rendszer. Tito is egyike volt ezeknek. De az ő esetében már nem a humanizmus, hanem a politikai pragmatizmus osztályoz: „He was a ruthless man, as all great leaders are” – írja róla a *The Sydney Morning Herald* Editorial-ja május 8-án, majd így aggódik Jugoszlávia egységén: „It is an unhappy lesson of history that a dictator can often hold a country together better than the coalition which succeeds him.” (...)

Négy hónappal ezelőtt a Magyar Élet újról [1980] cikkében ezt írtuk:

„Minden ellenkező véleménnyel szemben Tito sem halhatatlan! »Halálával felfordul a rend Jugoszláviában és az oroszok oda is bevonulnak« – mondogatják emigrációs lapjaink már 10-15 éve. Pedig semmi sem valószínűtlenebb, mint ez. A kommunista-bolsevista rendszerekben maga a szisztéma a diktatúra. A vezető elvtárs, mint afféle demigod, marad a helyén élete végéig. Ezt is a párt hatalom természete kívánja. A hierarchia fő személye az állandóság szimbóluma. Ezért maradnak: a Mao-k, Brezsnyev-ek, Ceausescu-k, Kádár-ok, Titó-k, Castro-k és hasonlók, szuszuk fogytáig.”

Nem egy magyarországi látogatótól kaptunk értesítést, hogy a jugoszláv határsávon nagyszámú csapatok tartózkodnak. Ugyanezt jelentették Bulgáriából is, és – jól figyeljük meg – Romániából is. Mi történt mégis: Brezsnyev ott gyászolt a világ többi vezető politikusaival, köztük Kína államfője, Hua Guofeng, az Egyesült Államok alelnöke Mondale, Anglia miniszterelnöke Mrs. Thatcher, stb. A szovjet bevonulás elmaradt.

Hogy miért maradt el a szovjet bevonulás? Tito halála után néhány órával Carter elnök nyilatkozatot adott, amelyben erős támogatást helyezett kilátásba Jugoszlávia függetlenségének és területi épségének fenntartá-

sára, kilátásba helyezve, hogy ennek érdekében minden szükségeset megtesz.

Amióta hangos a „hidegháború” kitörése óta a kelet-nyugati polémia, azóta önti Amerika dollármillióit a balkáni kommunista államkasszájába, és szinte azóta figyelmezteti a Szovjetuniót, hogy Titoszlávia amerikai védelem alatt áll.

A dél-szláv kommunista diktatúra átvészelte a krízis-időszakot, a műdiktátor meghalt, a műdiktatúra megmaradt. Az egész világ így akarta. Már-mint a politikusok világa. Csak annak az antikommunista horvát emigrációs csoportnak lóghat az orra most, amely sok éven át tartott szoros kapcsolatot a Szovjetunióval, biztatva általa, számítva rá, készenállva arra, hogy az ördöggel is szövetségbe dolgozzon, harcolnak, ha kell meghalnak a független Horvátország-ért.

Ja, ilyen a politika. Hosszú kanala legyen annak, aki az ördöggel lakomázik.

(Magyar Élet, 1980. május 22.)

Európai hadszíntér

(1980)

A *Sydney Morning Herald* szeptember 10-i számának egyik cikke viselte ezt a címet: *Battlefield Europe* és alcímeként ez állt: *Warsaw Pact and NATO troops parade for military manoeuvres*. Leírja, hogy megkezdődött Kelet-Németországban a Varsói Szerződés államainak és a Szovjetunióknak a hadgyakorlata, ugyanakkor a határon túl előkészületek történtek az Észak-Atlanti Szerződés államainak hadgyakorlatára. General Rogers, a NATO csapatok főparancsnoka véleménye szerit a Szovjetunió nem szándékozik katonailag fellépni a lengyelországi események miatt, és arra a kérdésre: mit tenne a NATO, ha a Szovjetunió csapatokat küldene Lengyelországba, azt válaszolta, hogy a NATO részéről nem látná szükségesnek az ellenintézkedést. Hozzátette: „Ha módomban állna találkozni a Varsói Szerződés hadgyakorlatainak vezetőjével, megmondanám neki, hogy mi itt nem akarunk háborút.”

A cikk befejező részében közli washingtoni kormánykörökre hivatkozva, hogy Mr. Muskie, USA külügyminiszter új diplomáciai tevékenységet készít elő az európai feszültség feloldására. Ennek érdekében tárgyalásokat készítenek elő a Szovjetunióval az atomfegyverek kölcsönös csökkentése érdekében. Jövő héten tárgyal a NATO miniszterekkel Brüsszelben,

majd szeptember 25-én találkozik Gromiko szovjet külügyminiszterrel New York-ban.

A második világháború meghozta a szovjet-amerikai politikai monopóliumot a világ számára. A háborús fegyverbarátságból, a világ felszabadítóból a világ „védőangyalai” lettek. Állig felfegyverzett védőangyalai. Az orosz-bolsevisták a „reakciós kapitalista kizsákmányolók” ellen védtek az általuk felszabadított népeket és a részükre létesített szocializmust. Az amerikaiak felfegyverezték és ellenállásra biztatták a világ egyéb népeit, hogy megvédelmezhesék magukat a kommunizmus szolgásgától.

Ezt a játékot fokozottabban lehetett folytatni a hidegháború idején, amikor valahová tartozni kellett. Amely nép a bolsevistákhoz tartozott, az onnét nem szabadulhatott, mert Amerika azt mondta, hogy „eddig és nem tovább”. Ami azt jelentette, hogy a Szovjetunió az elfoglalt területeken nyugodtan berendezkedhet, kiépítheti hatalmi gépezetét és kormányzati spiclihalozatát. A szerencsésebb népek az USA védőszármayai alá kerültek. Ez sem ment politikai igények nélkül: parlamenti demokrácia volt a kötelező keret, és kormány-alakításra csak a szociáldemokrata pártok kaptak támogatást.

Gazdasági és katonai szövetségek bonyolult kötélhálózata vigyázott az előírás betartására, és a jólfelfogott önérdék önkontrollja szorította háttérbe a nemzet saját izlésű életmódra való törekvéseit, csakhogy elkerüljék a fasizmus vadját. Két választás volt csak: a szovjet szolgaság, vagy az amerikai gyámság. Így lett a nyugat-európai gleichschaltolásnak hasznos kényszerítő eleme a szovjetbolsevista fenyegetés.

Így erősödött és épült ki engedelmes hálózattá a szociáldemokrata Nyugat-Európa, amely készségesen elfogadja a keleti részek rendszereit és azok szovjet ellenőrzését, mint saját politikai filozófiájuk kollektívabb változatát.

Európa népei a kontinens keletén és nyugatán egyaránt gazdasági egységbe kényszerültek tömörülni, szoros világban az elmúlt 35 év alatt, de ez a felezővonal egy kilométert sem tolódott el, egy percre sem ingott meg. Érinthetetlen, szent alapvonal, az „európai rend és biztonság” tartó gerince.

Walter Lippmann kifejti (1943-ban megjelent könyvében), hogy ezt a háborút úgy fogják befejezni, hogy Németország végérvényesen vereséget szenved. Aki ezeket a második

világháború elején így megállapította, nem a történelmi jelenségek megfigyelőjeként tett következtetéseket, hanem mint beavatott adott számot a háború utáni világrendezés terveiről. Ez a világrendezési terv amerikai volt földrajzilag és gazdaságilag, mert az Európában és Távolkeleten dúló háborúk után Amerika az egyetlen nagyhatalom volt, amely nem legyengülve, hanem megerősödve került ki a küzdelmekből. Gazdasági ereje és politikai becsvágya döntő tényezővé tette Amerikát a világ minden táján minden konfliktusában.

A Szovjetunió ezzel szemben legalább olyan állapotban volt a háború után, mint Németország, ha nem számítjuk a Perzsián át szállított hadi- és ipari anyagot és azokat az ipari felszereléseket, amiket Németországból és Közép-Európából zsákmányolt. De mindezen felül a lényeges dolog az volt, ahogyan a Harvard-diplomácia megoldotta azt a feladatot, hogy a Németország feletti győzelem „conclusive defeat” legyen. Az adott körülmények között is szerinte elképzelhetetlen, hogy a német ipar ne támassa fel főnix-ként újra azt a Németországot, amely súlyánál, fejlettségi fokánál és kultúrájánál fogva visszaszerzi vezető szerepét Európában.

Amerikának, mint a világrendező hatalom birtokosának, csak egy lehetősége volt: **kettéosztani Németországot és felerősíteni a Szovjetuniót**, hogy legyen egy olyan, ami nem volt akkor: egy Németországnál erősebb ipari nagyhatalom, amelynek életérdeke, hogy Németország ne legyen többé vezető nagyhatalom. Amikor az amerikai csapatok szinte ellenállás nélkül vonultak Németországon át kelet felé, hogy találkozzanak fegyvertársaikkal, előnyomulásukat Eisenhower főparancsnok visszatartotta, bevárni a szovjet csapatok beérkezését a vasfüggöny vonalára. Közép-Európa szovjet-orosz elfoglalása nem szovjet katonai diadal volt, és annak megtartása nem szovjet diplomáciai diadal, hanem a Harvard-diplomácia akarata a „conclusive defeat” biztosítására.

Ha az amerikai katonai jelenlét Európában az amerikai politika érdeke, akkor Európának szovjetorosz veszélyeztetettsége is amerikai érdek, mert az ad okot és indokolást az amerikai csapatok európai tartózkodására.

Biztosak lehetünk abban is, hogy Kelet-Közép-Európa szovjet leigázása lehetetlen volna a szovjet csapatok jelenléte nélkül. Ilyen esetben felborulna a „conclusive defeat” állapota. Itt van tehát az európai sakk-matt helyzet: az Egyesült Államok érdeke, hogy a Szovjetunió ne lépje át a vasfüggöny határvonalát nyugat felé, de az is érdeke, hogy ne adja fel a vasfüggönytől keletre eső országok megszállását és ellenőrzését.

Ha pedig ez így igaz, akkor a Varsói Szerződés csapatai és a NATO-csapatok szövetségesek, amely esetben természetesen kell vennünk a NATO főparancsnok békés szándékait a bolsevista uralmat biztosító vörös hadsereg iránt.

(Magyar Élet, 1980. szeptember 25.)

Csapó Endre itt rövidített változatban közzétett írásai teljes egészében olvashatók a Magyar Élet honlapján, letölthető **Ilyen a világ I.** című kötetben: www.magyaerlet.net

Reagan ígéretei

Ronald Wilson Reagan 1980. január 20-án felesküdt, mint az Egyesült Államok 40-ik elnöke. Első elnöki nyilatkozatában erőt ígért a nyugati világnak, ígéretet tett, hogy az Egyesült Államok erős lesz, a béke elkötelezettje, de soha nem adja meg magát. Amerika népe ezt várja tőle, erre az ígéretre adta szavazatát arra az emberre, akit az elnökválasztási procedúra Carter elnökkel szemben, mint jelöltet eléje állított. Az elkövetkező négy évben fogja megtudni a választópolgár, hogy az elmúlt negyedszázad csalódásainak szinte szabályszerű folyamata megszakad-e végre, vagy valóban semmit sem számít már, ki lesz az elnök?

A feltett kérdés ezúttal indokoltabb, mint bármikor előtte, mert Ronald Reagan nem csak a választási kampány idején hangoztatta, hogy Amerikának vissza kell szereznie régi nagyságát és tekintélyét, hanem szinte egész politikai múltja idején támadta a liberális baloldal politikáját, amit a kormányhatalom birtokában meg is valósítottak, hogy az Egyesült Államokat minden téren legyengítették, hogy a Szovjetunióval, mint egyenlő féllel, hajtsák végre nemzetközi terveiket. Amit Ronald Reagan kifejezett, az egyúttal az ország többségének is szándéka, és amit helytelenített, az a demokrata párti kormány, továbbá a politikai és gazdasági Establishmentnek a szándéka. Ez az Establishment erőlteti a koegzisztenciát, detantot, együttműködést a szovjet tömb kormányával, és velük abban is megegyezik, hogy politikájuk és a nép véleménye között épp oly nagy a különbség, mint a vasfüggöny mögötti kormányok és népek között. Már pedig, ha Reagannek valóban az a nézete-szándéka amit kifejezett, akkor az amerikai belpolitikában nagyon mozgalmas idők jönnek, mert az Egyesült Államokban a hosszú liberális-demokrata kormányzat alatt a szovjetbarát baloldali irányzat minden politikai hadállást elfoglalt. Ennek az irányzatnak ellenpólusa a köztársasági konzervatív jobboldal, amely most, ezzel a választással nagy győzelmet ünnepel. Az összeütközés csak úgy kerülhető el, ha Reagan elnök megszegi ígéreteit, megtagadja múltját és cserben hagyja a választóit.

Lássuk tehát mik volnának Reagan ígéretei.

Nemzeti helytállás

A baloldali szolgálatokban tevékeny Ronald Reagannek akkor nyílt fel a szeme, amikor a győztes háború után az amerikai kommunisták hatalomátvételre készültek. Józan következtetése szerint, ha a német nemzeti szocialista diktatúra veszélyeztette a világbékét, akkor az orosz nemzetközi kommunista diktatúra is éppúgy veszélyes lehet Amerika számára. Ő is, csakúgy mint az amerikai közvélemény, felháborodott azon, hogy a kormány az egyik világveszély elleni sikeres háború után a másik világveszedelmet olyan mértékű támogatásban részesítette, hogy adott esetben veszélyessé nőhet Amerika számára. Ekkor indult meg az ellenáramlat, amely a háborút követő években izgalomban tartotta az Egyesült Államokat.

Napvilágra került, a szenátusi vizsgálóbizottságok által, hogy a kormány és közhivatalok, sajtó és filmipar, és a társadalmi, gazdasági élet területén

Ilyen a világ! (24)

Kedves Olvasóim!

Reagan esetében is beigazolódtott: semmit sem számít, ki lesz az elnök. Minden új elnöki ciklusban lemorzsolódik egy réteg az amerikai közvélemény szellemi ellenállásából a nemzetközi liberalizmus nyomulásával. Míg a szovjet megszállás alatt erősödik a lelkekben a kommunizmus elvetése, a nyugati „szabad világban” a szocializmus ideologizálásával népszerűsítik az egypártrendszert a tervezett Világkormány megvalósítása érdekében.

Míg Európára szocialista kötöttség terül, USA Reagan, Britannia Thatcher nevében bevezeti a szabad világgazdaság liberalizmusát, ami neoliberalizmus néven válik ismertté. De az amerikaiak neokonzervatívizmusnak nevezik, mivel a Republican Party feladata volt az „új” irányzat bevezetése. Ez a politikai-gazdasági azonosság volt hivatott Európa és az orosz birodalom országainak gazdasági és politikai egységsítésére.

Csapó Endre

széleskörű politikai szervezkedés folyik. Kommunisták szervezkednek, szimpatizánsokat toboroznak, pozíciókat, szerepeket osztogatnak a készülő hatalomátvétel esetére. Amerika lábában égett, a demokrata kormány nem tett semmit, esetleg csak annyit, amit a szenátus nyomására kénytelen volt tenni. Amerika-ellenes tevékenységet vizsgáló bizottságok alakultak szerte az országban, bizonyítékokat szállítottak a republikánus képviselőknek a kommunistaellenes törvényes intézkedések támogatására. Hollywoodban is alakult ilyen bizottság, amely meglepő dolgokat hozott nyilvánosságra: a Kommunista Párt Hollywoodban nagyszámú színészt, rendezőt, írókat, műszaki személyzetet szervezett tagjai sorába. A House Committee 1952-ben 27 oldalon át sorolja a kommunisták nevét Los Angeles környékéről, akik között százával voltak színészek, direktorok, rendezők, stb.

Ronald Reagan, mint a *Screen Actors Guild* elnöke helyeselte a filmipar megtisztítását a titkos politikai szervezkedéstől, és együttműködött annak megállapításában, ki az igazi kommunista, és ki az akit csak beurrattak. Végülis kommunista hatalomátvétel nem történt, de a mű-republikánus Eisenhower mellékvágányra futtatta a kivizsgálást, amikor az már magasabb társadalmi és kormányköröket érintett.

A nemzeti érzésű helytállás nem maradt nyom nélkül Ronald Reagan egyéniségén. Érdeklődése az egyéni és nemzeti szabadságot védelmező konzervatívok táborába vitte, akik a köztársasági párt kereteiben szervezték és irányították a nemzeti ellenállást az Establishmenttel szemben. Habár a republikánus párt már két elnökválasztási győzelmet könyvelhetett el jelöltjének megválasztásával (1952) és újraválasztásával (1956), az őrsváltás mégis elmaradt, mert Eisenhower (aki azelőtt soha nem volt tagja a köztársasági pártnak), a Moszkva-barát liberálisoknak dolgozott, amit mi magyarok olyan keservesen tapasztaltunk meg 1956-ban. Reagan akarta az őrsváltást. Amikor a John F. Kennedy legyilkolását követő választáson, 1964-ben a jobboldali konzervatív Barry Goldwater választási kampányán lendíteni kellett, belevetette magát – sajnos már későn ahhoz, hogy a győzelmet elvegye a demokrata-jelölt Lyndon B. Johnsonról.

Végülis ezek a televíziós kortesbeszéd adtak részére önbizalmat, és keltettek figyelmet republikánus körökben, mint nagy lehetőségeket ígérő személyt. Talán későn, a hanyatló filmszínészi pálya után (ami-

nek hanyatlásában helye volt a politikai helytállásnak is), 55 éves korában Ronald Reagan letette az esküt, mint California állam 33-ik kormányzója. Kétszer négy évet szolgált az ország legnépesebb, legnagyobb fejlődésű államának élén. Nem valósított meg nagy konzervatív elvű reformokat, amint azt ígerte, de jó és gyakorlati kormányzó volt. Nem adhatott új irányelveket államának, amely végtére is szerves része az egésznek, de erősítette a magángazdálkodás alapépítményeit. Egyszer kijelentette: „Úgy érzem, jobb elnök lennék, mint kormányzó”. A párton belül mindenesetre Barry Goldwater utóda lett, mint a republikánus jobboldal vezére. Ő emelte ezt a réteget a párt domináló részévé.

★

Összegezve Reagan ígéreteit, mindazt amit szóval kifejezett, vagy cselekedeteivel mutat fel, azt kellene mondanunk, hogy végre előttünk áll a változás embere. Mert változás nélkül a világ sorsa, Európa sorsa és legfőképpen Magyarország sorsa reménytelen. Mi magyarok könnyen meghátráozzuk, mi az, aminek változni kell, hogy sorsunk jobbra forduljon.

Magyarországnak meg kell szabadulni a szovjet igától és a szláv kurzus fojtogatásától. Azt is érezzük, hogy mindez lehetetlen addig, amíg Amerikában a szovjetbarát liberális-demokrata irányzat fennáll. Most, hogy ellenzéki irányzatú elnöke van az Egyesült Államoknak, hosszú idő után először jogos feltenni a kérdést: Mit szándékozik, és mit tud valóra váltani Ronald Reagan elnök ígéreteiből?

(Magyar Élet, 1981. február 5.)

Elnöki kamarilla

Az Amerikai Egyesült Államok új elnökének ígéreteit vizsgáltuk meg néhány héttel ezelőtt. Most áttekintjük közvetlen környezetét is, ugyancsak nagy vonalakban. Erre a vizsgálódásra azért van szükség, mert az elnök nem egyedül kormányoz, és nagy hiba lenne, ha mindazt amit az elkövetkező négy évben tesz, mond vagy aláír, számonkérnénk tőle személyes ígéreteinek listája szerint.

Még ha a legjobb szándék, a legerősebb elhatározás vezeti is az elnököt, sok mindentől és sok mindenki másától függ az, ahogyan végülis kormányozza a legnagyobb világhatalom politikáját. A közgondolkodás egyszerűbb kategóriákban fogalmaz, mint ahogyan a dolgok történnek. Ennek oka elsősorban az, hogy a politikai felépítmény is egyszerű kategóriákat mutat, és a hírközlés ezek alapján találja az eseményeket.

Ilyen leegyszerűsített osztályozás, a *baloldal-jobboldal* fogalma. Ezen az alapon jelenik meg a Republican Party (mint az előbbi ellentéte) jobboldaliként. Amerikában az elnökválasztás a nagy választás. Az egyik elnökjelölt a Democratic Party, a másik a Republican Party jelöltje. De ez korántsem jelenti azt, hogy az a párt győz, amelyiknek a jelöltje befut. A párt nem kormányzó szerv, csupán híd a nép és a felső vezetőség között, amelyen át (legalábbis elméletileg) a nép, illetve annak képviselője feljut a közügyeket intéző vezető szervekbe.

Az Egyesült Államok alkotmánya a kormányzás gyakorlását három részre osztja: 1. **Executive** (az elnök és a kormányzati szervek: Cabinet, Departments, Councils, Agencies), 2. **Legislative** (a Kongresszus két háza: The Senate, 2-2 szenátor az 50 államból, The House of Representatives 435 taggal, a választókeretektől), 3. **Judicial**: (legfelsőbb bíróság, 9 tagból áll). A federális kormányzaton kívül az egyes államoknak saját kormányzatuk van, egyre korlátozottabb hatáskörrel, helyi kormányzati feladatok elvégzésére.

A Kongresszust az említett két nagy párt tölti meg képviselőkkel, de nem szabálytalan az olyan eset, amikor a képviselő nem követi pártja hivatalos véleményét, hanem saját belátása szerint szavaz. Ma már nagyon kevés alapvető különbség van a két párt között. A *baloldal-jobboldal* meghatározás nem állja meg a helyét, helyette használatosabb a *liberális-konzervatív* megkülönböztetés, bár a liberálisnak mondott demokrata pártban vannak konzervatívok is, mint ahogy a köztársasági pártban liberálisokat is találunk.

Amit eddig említettünk, azok az amerikai politika és kormányzás alkotmányos szervei. Az Egyesült Államok lenne a világ legideálisabb állama, ha a kormányzás végig ezeken a szerveken keresztül történne. De nem így van. A politika az élet eleven küzdelme, érdekcsoportok összeütközése, erősek hatalmaskodása, harácsolása, gyengék és kifosztottak védekezési reflexe, filozófiai, világnézeti áramlások zavaros fogalma: minden, csak nem az a precíz, szabályos, megbízható gépezet, aminek az alkotmány megszerkesztői szánták. Pedig az elgondolás helyes, ha a demokráciát helyesnek tekintjük, miszerint: a nép által választott képviselők és a nép által választott elnök és kormánya felelősséggel (a legfelsőbb bíróság ellenőrzése mellett) végzi a kormányzás feladatát.

Amerika a korlátlan lehetőségek hazája volt a múlt évszázadban, és a kapitalista gazdálkodás hatalmas

tőke-koncentrációkat hozott létre, a hozzá szükséges bankhálózattal. Amerika a világ civilizációs fejlődésének élére került, és a XIX. és XX. század fordulóján üzleti érdeklődése az egész világra kiterjedt. A szervezett nagytőke igyekezett a terjeszkedés útjában álló akadályokat legyőzni, vagy semlegesíteni. Szűk volt neki az ország, kényelmetlenek a törvényei. Ereje tudatában, rálátható pénze segítségével ott lazított a politika és a közgondolkodás bástyáin, ahol lehetett. Elsőnek befogta a liberális pártot, a sajtó már úgy nőtt fel, mint saját eszköz, az együttműködésre nem hajlandó lapokat kivásárolták, vagy üzletileg tönkretették, pénzelték az egyetemeket, tudományos intézeteket – ilyeneket alapítottak is. A kapitalizmus valóban irányítója volt a civilizációs haladásnak, a gazdasági felemelkedésnek. Ezt sajtója útján hangoztatta is, és szívesen átvette az európai baloldali mozgalmak szövegeit: a nemzetköziséget, a tengerek szabadságát, a régi világ korlátainak ledöntését.

A régi világ bástyafalán az első végzetes beszakítást az 1912-es elnökválasztással végezte el a liberális baloldal. Egy világmegváltó eszmével terhelt, egzaltált professzort tettek az elnöki székbe, aki készséges eszközökként belevitte az Egyesült Államokat az első világháborúba. Európa átrendezését, különösen Közép-Európa tönkretételét, Magyarország szét darabolását a liberális baloldal radikális irányzata, a nagyrészt Oroszországból származó New York-i maffia követte el európai elvtársaival együttműködve. Ettől kezdve bőven volt pénz mindenfelé a világon a nemzetköziség jelszavaival hadonászó naplopó felforgatók részére, csakúgy mint a baloldali sajtó és egyetemek részére, a kínai kommunista mozgalmak és a gyarmati világ gerillái részére, de állítólag még Hitler részére is.

Két világháború és számtalan háború esnek időben egybe a liberális baloldal amerikai kormányzásával, és ma is büszkén emlegetik, hogy ők számolták fel a gyarmatbirodalmakat, amit másszóval úgy is kifejezhetünk, hogy felszámolták Európa világpolitikai és világgazdasági szupremáciáját. Mi magyarok leginkább azt fájjaljuk, hogy Trianon tetejébe országunkat a Szovjetunió fennhatósága alá utalta az politikai irányzat, amely a Szovjetuniót úgy tekinti, mint a nemzetek gyűjtő egységét, a világkormányzás egyik pillérének. A liberális baloldal pártja, a *Democratic Party* adott elnököt az Egyesült Államoknak 1912–1920 között és 1932–1948 között.

Mindkét világháború után Amerika népe és politikai körei elfordultak a liberális baloldal pártjától a háborús időkben tanúsított szélsőséges magatartása miatt.

Az első világháborút követő idők három köztársaságpartii elnöke még vissza tudta tartani a baloldali rohamot (amíg rájuk nem szakadt a gazdasági válság), de a második világháborút követő republikánus elnökök, Eisenhower és Nixon már nem érvényesítették a nemzeti ellenállás politikáját. Előbbi csak névleg volt republikánus, utóbbi, amikor rájött, hogy akaratnélküli báb lett és ellenállást kísérelt meg, eltávolították. Erre az időre már a Republican Party is az ún. *Eastern Establishment* irányítása alá került, és azóta gyakorlatilag lényegtelen, hogy melyik párt győz a választáson.

Külpolitikai magántársulatok

Az amerikai liberális baloldal nem véletlenül jutott ebbe a rendkívüli világrendező szerepbe. Ismét vissza kell mennünk 1919-re, a nemzetközi baloldal mámoros győzelmi napjaira, az új világrend hajnalára, amikor a Népszövetség mellett a vezető országokban külpolitikai társulatokat alapítottak a világpolitikai vezetés összehangolása érdekében. Így alakult meg Angliában a *Royal Institute of International Affairs* és Amerika részére a *Council on Foreign Relations*. Utóbbi, talán szimbolikusan, Párizsban alakult meg 1919. május 19-én, a baloldali győzelem tartósítására, a világ legerősebb bankházainak a támogatásával.

Azóta az amerikai *Council* (C.F.R.) állam lett az állam felett! Teljesen mindegy, melyik párt győz, az államapparátus legfőbb helyeire CFR-emberek kerülnek. Eisenhower is, Nixon is CFR-tag volt, ez a szervezet emelte be őket az elnöki székbe, ennek a szervezetnek az embereit emelik magas pozíciókba az elnökök. Nixon több mint 110 tagot helyezett fontos pozíciókba, köztük mindazokat, akik őt letaszították a trónról. Az elnököt még választják, de az irányt bel- és külpolitikában egyaránt az *Eastern Establishment* adja. A CFR nem titkos társaság, hanem csupán a külpolitika nem alkotmányos, de valóságos irányítója azáltal, hogy gyakorlatilag a külpolitika vonalán csak CFR-tag érvényesül. Ez sem nem titok, sem nem leleplezése valamiféle összeesküvésnek, erről könyvek jelennek meg, újságok cikkeznek.

Ronald Reagan nem szerepel a CFR nyilvános listáján. Nem vallja, sohasem vallotta a liberális baloldal elveit, politikai pályafutása alatt támadta a détant-politikát, ami alapja a mai amerikai-szovjet világegyensúlynak. Ellenezte a SALT-egyezményt, ami az amerikai fegyverkezési szintet visszatartja, hogy ne haladjon meg a szovjet fegyverkezés szintjét. Ronald Reagan egész pályafutása más irányt mutat, mint az amerikai front-áttörés óta nyilvánvaló, 69 éve gyakorolt liberális-baloldali irány. Ronald Reagan az Egyesült Államok népének reménysége azon az alapon, amilyenek őt nyilatkozatai és viselkedése alapján megismerte, és nem azon az alapon, amelyen az amerikai külpolitika halad, közel hetven éve, ha az első világháborút követő 12 évet kivonjuk belőle. Az amerikai közvélemény sohasem adta szavazatát arra a politikára, amit a demokrata párt folytatott az elnöki hatalom birtokában, hanem csak arra, amit ígért. Amerika népe most határozottan elfordult a demokrata párttól és jelöltjétől, és bizalmát Ronald Reaganbe és a köztársasági pártba helyezte.

Most az a kérdés: beválnak-e a választópolgárok reményei, vagyis megváltozik-e az amerikai bel és külpolitika, vagy – mint ahogy Eisenhower és Nixon esetében történt – ismét becsapták-e az amerikai népet, a választókat, hamis ígéretekkkel, üres jel-szavakkal, bábfigura elnökkel?

Európa pórázon

Amerika, mint tudjuk, mérhetetlen lehetőségek és gazdasági előnyök birtokába jutott a XX. század két világháborúja folyamán. Amerika vezetői nagyon jól tudták 1945-ben, hogy kivívott helyzeti előnyük nem lesz hosszú életű. Európának – ha nem is bővelkedik többé a gyarmatok kincse-

ivel – olyan civilizációs erőtartalmak vannak, amikkel jó szervezés esetén az öreg földrész ismét vezető hatalomná emelkedik. A feladat Amerika részére: ezt megakadályozni, vagy legalább a lehető legtovább késleltetni. Ezt a célt szolgálta Európa kettévágása a Hamburg és Trieszt között húzott aránylag egyenes vonallal. A Szovjetunió ennek a célnak a szerencsés hasznélvezője, mert – mint háborús szövetséges, és mint olyan hatalom amely földrajzilag jelen van – fegyveres őrzője lett ennek a szokatlan és rendkívüli állapotnak.

Amíg teljes Közép-Európát a Szovjetunió katonailag megszállta, és a sokat hangoztatott internacionalizmus helyett börtönországokat és foglár-kormányokat szervezett, Nyugat-Európa részére is készült egy halálós terv, a hírhedt *Morgenthau-terv*. Roosevelt elnök háborús főkincstárnoka, egy ismert New York-i bankár, **Henry Morgenthau** – aki mint a feltétel nélküli megadás híve, részese volt a háború utáni meghosszabbításának – a háború utáni Nyugat-Németország állandó megszállását és mindenféle ipartól való eltiltását javasolta. Végül is a tervet módosították Németország feletti gazdasági és politikai ellenőrzésre, ami a multinacional korporációkon és a szociáldemokrata kormányzaton keresztül ma is nagyrészt fennáll. Németország egyesítésének a kérdését például szóba sem lehet hozni.

Európának ez a természetellenes állapotú időszaka – ami immár 35 éve fennáll – annak köszönheti (vagy átkozhatja) létét, hogy Amerikában azóta is következetes az a külpolitikai vonalvezetés, ami 1933 óta támogatja a Szovjetuniót Európa ellen. Ezt a politikai vonalvezetést az amerikai nagytőke a *Democratic Party* hivatalos politikájává tette, és ezen keresztül vált a liberális-baloldal, az ún. *Eastern Establishment* az Egyesült Államok uralkodó elitjévé. Ez a vonal következetes maradt külpolitikájához a hidegháború és a vietnami háború idején is. Amerika közvéleményében és politikai köreiben erős ellenzék jelentkezett az *Eastern Establishment* szovjetbarát politikájával szemben. Ez az ellenzék elsősorban Közép-Európa átengedését kifogásolta, és annak felszabadítását követelte a kormányzattól rövid távon, és a kommunizmus elleni harcot hosszú távon.

G. O. P. Establishment

Ismert körülmény, hogy az Egyesült Államokban a politikát nagyrésztben az üzletemberek végzik. Arra is utaltunk már, hogy a liberális baloldal a keleti rész üzletembereinek a pártja, akik az ún. *Eastern Establishment* képezik. A *GOP Establishment* nem más, mint ugyanannak a liberális baloldalnak a republikánus pártba betelepített részlege, amelyik irányítója és kisajátítója lett a demokrata pártnak. Másszóval a Wall Street-i bankároknak (Rockefeller-féle Chase Manhattan Bank, Export-Import Bank, Kuhn, Loeb and Co., Brown Bros, Goldman, Harriman, Lechman Bros, stb.) a republikánus párt irányítására beépített részlege. Ez a csoport a Kissinger által elindított détant feltétlen híve, és a fegyverkezési egyensúly (Amerika fegyverkezésének visszatartása a Szovjetunió fegyverkezésének fejlődése érdekében) az ún. SALT szerződés előmozdítója. Finanszírozói számtalan egyetemnek, tudományos intézetnek, kiadóvállalatnak, újságnak, amelyek a marxizmust, a szocializmust és a kommu-

nizmust népszerűsítik. A GOP. (Grand Old Party, a republikánus párt megjelölése) Establishment vezető személyiségei a *Newsweek* felsorolásában: **Alexander Haig, Donald T. Regan** (nem tévesztendő össze Ronald Reagan-nel), **Bill Brock, Anne Armstrong** és gazdasági szakemberük, **Alan Greenspan**.

Old Right

„*Gyökereiben inkább a Main Street-ből, mint a Wall Street-ből táplálkozik*” – ahogy az említett folyóirat jellemzi, ami annyit jelent, hogy nem az utóbbi, hanem főleg az elsőnek említett utca bankházainak a szolgálatában és támogatásában állnak. Ez a csoport politikájában konzervatívabb és a régi amerikai tradíciók iránt türelmesebb. Belpolitikai, országos gazdasági kérdések inkább érdeklik, mint a külpolitikaiak. A kereskedelem szabadságáért, a kevesebb kormány-beavatkozásért szállnak síkra. Vezető személyiségei: **William F. Buckley** és **Barry Goldwater**. Gazdasági és pénzügyi szakembereik **Milton Friedman, Walter Annenberg** és **W. Clement Stone**.

New Right

Valójában nem követnek új irányzatot, hanem egyre határozottabban ellenzik az Establishment szélsőbaloldali és szovjetbarát politikáját, és követelik a család és vallás értékeinek visszaállítását. Azt a szellemiséget képviselik, amilyenek az amerikai nép hazafias-vallásos tömegei hiszik még ma is a köztársasági pártot. Széles tömegek reménykednek most Reagannel kapcsolatban a hazafias-vallásos irányzat érvényesülésében. Pedig befolyásuk a kormányzat és az elnök politikájára nagyon kevés. Határozottan kiállnak a szovjet katonai felerősítése ellen. Reagan elnök választási propaganda útjai alkalmával ennek a csoportnak a kívánságait és programját hangoztatta, tudva azt, hogy azokat vallja az amerikai nép többsége. Sajnos nincs rá mód, hogy Reagan beválthassa ígéreteit. Vezető személyiségei: **Terry Dolan, George F. Gilder, Howard Phillips, Richard Viguerie, Paul Weyrich** és **Jack Kemp**.

Religious Right

Az előbbi csoporthoz hasonlóan a valódi konzervatívok csoportja, de erősen vallásos alapon, és inkább belpolitikai kérdésekkel törődik. A keresztényi erkölcs, a család tisztasága alapján harcol az iskolai imádkozást eltöltő rendelet ellen, az iskolák faji keveredését biztosító buszoztatás ellen, a szabad magzatelhajtás ellen, a televíziós szekszualitást és bűnözést glorifikáló műsorok ellen, stb. Ennek az erősödő fiatal csoportnak ismeretlen nevű vezetői vannak: **Jerry Falwell, Edward McAteer, James Robinson, Phyllis Schaffly**. Ennek és az előbbi csoportnak nem ad publicitást a nagy média, emiatt számos antikommunista és vallásos irányzatú helyi lapot és országos folyóiratot tartanak fenn nagy küzdelmek árán.

Neoconservatives

Bizonyos szempontból vallásos irányzatnak tekinthető csoport ez is, bár nem erkölcsi elveikért szállnak síkra, hanem Izrael részére nyújtandó maximális segítségért, és további szovjet terjeszkedés ellen. Több ízben sikerült, különösen **Henry Jackson** szenátor küzdelmeinek eredményeképpen, a Szovjetunióval kötendő gazdasági szerződést olyan feltételekhez kötni, hogy Moszkva enyhítse a kivándorlási

tilalmat Izraelbe, disszidenseket kien-gedjen, stb. Vezető személyiségei: **Daniel Moynihan, Henry Jackson szenátorok, Walt Rostow, Norman Podhoretz, Midge Decter, Richard Perle, David Stockman**. A *Wall Street Journal* és általában a nagy média teljes támogatását élvezi.

Összegezve ezek volnának a Republican Party főbb elemei, amint láttuk, túlságosan széles színvonalát képeznek ahhoz, hogy ennek a pártnak az elnökválasztás során aratott győzelméből tiszta következtetést vonhassunk le. Mégis, ha számításba vesszük, hogy az ismeretlen Reagan választotta az amerikai nép rendkívüli nagy többséggel, akkor nyilvánvaló a politika szálait szövögető körök részére az is, hogy a választók a liberális baloldali politikája ellen szavaztak. Tudni kell azt is, hogy az Egyesült Államok mindkét házában a képviselők inkább követik saját elképzelésük, vagy lelkiismeretük szavát, mint a pártvezetőség hivatalos álláspontját. Ami itt Ausztráliában elképzelhetetlen lenne. Amerikában mindkét párt baloldali részlege, vagy konzervatív csoportjai együtt szavaznak. A ház elé kerülő dolgokban az dönt, hogy az adott kérdésben hogy oszlik meg a vélemény, és nem az, hogy éppen egyik vagy másik párt van jelen nagyobb számmal.

Mint említettük, politikai döntésekben a parlament két házában korlátozott szerepe van, és főleg csak az irányelvek megállapításában, míg az elnöknek és a kormányzati szerveknek igen tág lehetőségei vannak, még a meghatározott kereteken belül is, saját elhatározásuk szerint átültetni a parlament döntéseit a gyakorlatba. Amennyire érdekes volt betekinteni a republikánus párt összetételébe (vagy inkább széttagoltságába) annyira, vagy még inkább érdekes lesz áttekinteni a következőkben az ún. Executive részleg munkáját.

A külpolitika műhelye

Amerika népe a múlt év végén lefolytatott elnökválasztás során azért szavazott a köztársasági párt elnökjelöltjére, mert megelégedte a liberális baloldali külpolitikát, és egészséges irányú változást kívánt. A választó figyelme ezúttal a külpolitika felé fordult, mert ezen a téren találkozott érthetetlen jelenségekkel: miért kell a kommunizmussal szemben meghatározni, miért kell a bolsevizmussal szemben úgy „védekezni”, hogy gazdaságilag támogatták, miért kell az amerikai fegyverkezést és önvédelmet visszafejleszteni, és ugyanakkor támogatni a szovjet hadiipart, miért kell a szabad és demokratikus nemzeti Kína kormányával szakítani és ugyanakkor a kommunista Kínával baráti kapcsolatba lépni, miért kell eltérni a szovjet fegyveres beavatkozást védtelen országokkal szemben, egyáltalán miért nem folytat az Egyesült Államok kormányja olyan külpolitikát, ami végső fokon gyengíti és megbuktatja a népellenes kommunista diktatúrákat?

Amerika népe most megtette a kötelességét, olyan kormányra adta le szavazatát, amelytől ezeknek a jelenségeknek az ellenkezőjét várja. Most pedig mi tesszük fel a kérdést: várhatja-e Amerika népe a republikánus Ronald Reagan elnöktől és az ő nevében kormányzó adminisztrációtól azt, hogy az Egyesült Államok külpolitikájában alapvető változás áll be?

Válaszunk a körülmények ismeretében nem lehet biztató, mert ha az új

elnök múltjának és kijelentéseinek ígérete szükséges változás irányába mutat is, környezetének, az általa kiválasztott kormányzó adminisztrációnak összetétele teljesen kiábrándít minden reményből.

Korábban említettük az amerikai politika hivatalos kormányzó szerveit, és azt is, hogy a külpolitikát teljes egészében a *Council on Foreign Relations* (a továbbiakban CFR) irányítja. Említettük azt is, hogy az amerikai politikai életben az érvényesülés útja a CFR-on vezet keresztül. Azonosítottuk a CFR-t azzal a külpolitikával, ami mellett a kommunizmus helyi oroszországi kellemetlenségéből világveszedelemmé nőtt. Megalakulásától, 1919-től fogva, a CFR-tagok növekvő számmal vesznek részt az adminisztrációban, és ma már minden valamirevaló pozícióban csak CFR emberek ülnek. Soha még elnököt annyi CFR ember nem vett körül, mint Ronald Reagan.

A CFR, mint afféle félhivatalos külpolitikai tanácsadó szerv, közel kétezer taggal, azáltal jelent veszedelmet Amerika és a világ számára, hogy teljesen irányítása alá vette a State Department-et, vagyis az USA külügyminisztériumát, ahol már altiszti pozícióban sincs olyan, aki nem az ő nemzetközi elveiket vallja: „... *our national purpose should be to abolish our nationality*” (idézet Kingman Brewster cikkéből, amely a CFR hivatalos folyóiratának a Foreign Affairs-nek az 50 éves jubileumi számában jelent meg.) A nemzetköziség elve mellett megjelenik a „szocializmus” is, mint út és cél. Egy **Walter Trohan** nevű újságíró írja a *Chicago Tribune* 1969. okt. 15-i számában: „*A konzervatív érzelműekben lehetne annyi realizmus, hogy felismerjék miszerint ez az ország mind közelebb halad a szocializmus felé, és a központi (federális) kormányzás felé, legyenek bár republikánusok vagy demokraták a hatalomban.*”

Most hasonló a helyzet: a konzervatívok ismét győztek az elnökválasztás során, de ismét veszíthetnek a kormányzás gyakorlatával. És Ronald Reagan-nek van egy előnye Nixonnal szemben, ő már azt is tudja, hogy a nem egészen engedelmesködő elnököt ki is lehet üldözni a székéből. És ha más nem emlékeztetné őt erre, elég talán Alexander Haig jelenléte abban a pozícióban, amiben Henry Kissinger volt Nixon mellett. És a Watergate hajsza csak Nixon ellen ment, és Kissinger maradt a helyén, és még ma is jelentős szerepe van, mint „konzervatív” republikánus politikusként. (Zárójelben egy Karl Marx idézet: „*Szivárogjatok be mindkét, vagy minden politikai szervezetbe, ezáltal leszereltek minden ellenállást és megfékezitek a népet.*”) A demokratikus elvek csak addig hasznosak, amíg egy-egy uralkodó önkényuralma ellen működnek. Amikor a demokrata kerül a hatalomba, ő lesz az aki önkényuralmat épít. És nem csoda, ha a világhatalmas állam csúcsáról a világhatalom csúcsára vágnak. Végülis, minden csak szervezés kérdése, csúcsokat kell létesíteni, központi kormányzatú államokat, ahol a szolidaritás nem a nemzet iránt, hanem a szisztéma iránt kötelező. Ilyen szisztéma a szocialista államok sora. És a CFR: szisztéma-építő társulat.

(Magyar Élet, 1981. február 26.)

Rövidített változat. A teljes írás olvasható az *Ilyen a világ! I.* kötetben, letölthető: www.magyarélet.net

A csőpolitika csődje

1982

Nincs hét, hogy ne írának a lapok a szibériai gázvezeték körüli vitáról, melynek során a gázvezeték körülményei eltörpülnek a vita nyomán előálló európai-amerikai szakadás kérdése mellett.

A szóbanforgó gázvezeték Szibériából szállítaná a földgázt nyugat-európai országok részére 1984-től. A közel 6000 km-es csővezeték minden eddigi közös kelet-nyugati vállalkozást felülmúl, 15 000 millió dolláros befektetést igényel, és több állam műszaki felkészültségével építhető csak fel a kijelölt időre.

A nyugat-európai államok akkor fogadták el a szovjet ajánlatot, amikor állandósultak a problémák a közelkeleti olajválság miatt. A 70-es évek elejétől Európa ipara (melynek fellendülését az olcsó közelkeleti energia tette lehetővé) növekvő olajárakkal küzdött.

Európa nem tudott saját tartalékokhoz nyúlni kellő mértékben. Az energia, többszörösére emelkedett árakkal, a termelésnek súlyos tétele lett. A gazdasági fellendülés visszahanyatlott. Nem csoda, ha ilyen körülmények között a nyugat-európai országok elfogadták a szovjet ajánlatot: segítséget nyújtanak a gázvezeték felépítésében, ami 1984-re energiát hoz számukra.

Amikor a múlt évben a lengyelországi válság közel hozta a szovjet fegyveres lerohanás veszélyét, és kimutatható volt, hogy a lengyelországi rezsim statáriuma mögött a Szovjetunió áll, az amerikai kormány erőteljes tiltakozását fejezte ki, és kilitásba helyezett bizonyos szankciókat. Egyike ezeknek az volt, hogy a nyugati államok megvonják műszaki hozzájárulásukat az épülőfélben lévő csővezeték építésétől. Reagan elnök fenyegetését a NATO-szövetségek nevében is tette. Követelte a nyugat-európai országoktól, hogy ne szállítsanak technológiát a szovjetnek a gázvezetékhez.

A nyugat-európai partnerek viszont szerződést kötöttek a szovjettel, és nem voltak hajlandók belátni, miért kellene nekik áldozatot hozni a lengyel ügy érdekében, és miért áldozták fel azt, ami nekik is érdekük. Felhozták, ha Reagan bosszantani akarja az oroszokat, ne szállítson nekik búzát (a Carter által leállított szállításokat ugyanis Reagan nagyon hamar visszaállította, noha a Szovjetunió nem hagyta abba Afganisztán elleni invázióját), de ne követelje tőlük, hogy az orosz rendeléseket megszegjék.

A lengyel ügyet az Egyesült Államok kormánya valóban beszorította egy szűk csőbe, és nem saját maga hoz érte áldozatot, hanem másoktól követeli azt. A cső ellen neki van kifogása, és hogy mit akar elérni a lengyel ügyben, azt sohasem körvonalazta. A lengyel nép a Szovjetunió rabja, szabadságától teljesen megfosztva, terroristák kormányzata alatt nyög. Reagan csak azt kifogásolja, hogy a látszat-törvényesség helyébe katonai diktatúrát vezettek be orosz-bolsevista segítséggel. Ha helyreáll a rend, helyreáll Reagan lelki nyugalma is.

Addig helyes a megállapítás, hogy a bajok hátterében a Szovjetunió áll. De attól, aki a szabadság bajnokának hirdeti magát, kevésnek bizonyul az átmeneti gabonazárlat Afganisztánért,

Ilyen a világ! (25)

Kedves Olvasóim!

Visszafofgatva a történet filmkockáit, megdöbbenünk, hogy 8 évvel a Szovjetunió szétválása előtt a két egyenlő erejű világhatalom szimbiózis uralmának elfogadását kínálták a politikai tervezők, mintegy Atlasz két erős karja fogja tartani a világot.

Ha akkor ránéztünk a térképre, ahol látható a két hatalom fegyveres bázisainak elrendezése,

látható volt egymás területeinek szabályos bekerítettsége. Ennek logikája, ha valamelyik dominiumban veszélybe kerül a világhatalom, a másik fél feladata lesz a bűnös fél megleckéztetése. Ezért kellett végigjátszani a hidegháborús kissingeri melodramát évtizedeken át, hogy a kétpólusú világtrend elfogadható legyen a Föld népei számára.

Csapó Endre

Atombombás békeharc 1982

vagy a csővezeték körüli kellemetlenkedés Lengyelországgal. Mindkettő annyit segít a két országon, mint vízbefűlő a szalmaszál. A szovjet nem riad vissza tőlük, azt tesz amit akar, sőt biztosítékot jelent részére, hogy ez az egész.

A cső-ügy nem világlejtelenség. De ami felrémlik mögötte, az már sokkal komolyabb. Nyugat-Európa többnyire szocialista, szociáldemokrata kormányai ma már nem úgy tekintik a NATO szervezetet, mint ami szükséges a közös védelemre a szovjet veszéllyel szemben. A détente, sőt szovjetbarátság gyakorlása mellett szóba sem jön a szovjet veszély. Az üzlet révén a gazdasági élet ezer meg ezer szálát kötik vele, és jó ha néhány cikk erejéig szóba jön, anélkül, hogy lelkiismeretük megrezzenne, hogy a közös cső-vezetéken félmillió deportált rabszolga dolgozik. A sok gazdasági szál az idők folyamán egy szétbogozhatatlan szuperkontinentális kereseti egységé formálódik, amiben az ember értéke is, a kormányzat stílusa is, meg az erkölcsi szint is a szovjet színvonalra fog alásüllyedni. Mint ahogy ez lett a sorsa a Szovjetunió érdekkörébe utalt fél-Európának is. De az is az igazsághoz tartozik, hogy ez a hatalmas terjedelmű kényszer-munkatábor, amelynek Szovjet Szocialista Köztársaságok Uniója a neve, sokáig élvezte az amerikai kapitalizmus támogatását is.

Amerika, úgy tűnik ismét jelen megnyilatkozásaiból, hogy tudatára ébred a veszélynek. De cselekedetei nincsenek arányban a feltételezett veszélytudattal. Mert ha csak az minden, amit a világ legnagyobb hatalma megtehet, hogy több-kevesebb időre késlelteti egy csővezeték elkészültét, akkor nincs többé földi hatalom, akkor nincs többé földi hatalom, amely belátható időn belül megállíthatná az orosz gőzhengert. A bolsevisták külön megköszönhetik most Nyugat-Európának, hogy szolidárisak voltak a csővezetékhez fűződő megállapodásokhoz (de mit is tehetett volna például Nyugat-Németország, azután hogy folyósította kölcsönként a Szovjetunióknak a költségek egyharmadát, 5000 millió dollárt), és megköszönhetik az Egyesült Államok külügyi hivatalának, hogy a cső-embargóval kapcsolatos teljesíthetetlen kívánságokkl széthúzták és talán végzetes bomlást idézett elő az Északatlanti Szövetségben, olyan időkben, amikor a Szovjetunió gazdasági élete komoly válságban van.

A Reagan-kormányzat szovjetellenessége a szavak területéről még nem ment át a tettek területére. A détente politikáról letérve, ahogy Amerikában mondják, a *rhetorical confrontation* politikáját folytatja. *Nisi Verba* – mondaná Zrínyi Miklós –, csak szavak.

(Magyar Élet 1982. október 7.)

Ha még akad olyan jámbor polgára Nyugatnak, vagy a Szabad Világnak nevezett féltekén, aki úgy gondolja, hogy Kelet népei kommunisták, Nyugat népei antikommunisták, annak megfoghatjuk a kabátgombját, hogy: nem ilyen egyszerű a világ, mert ha lehetne rendezni szabad választásokat világszerte vörös-fehér alapon, bizony nagyon könnyen kiderülne, hogy ma már Nyugaton több a kommunista mint Keleten, és főleg, Keleten ma már több az antikommunista, mint Nyugaton.

Ennek az ellentmondásnak tűnő igazságnak alapja a kommunizmus természetében rejlik: mást tesz, mint amit ígér. Ahol még nincs kommunizmus, a felgyülemlett bajok áldozatainak megváltást ígér, de ahol egyszer hatalomra jut, megteremti az oppor-tunisták (elvtelen megalkuvók) diktatúráját, bebörtönözve, felakasztva nemcsak az ún. reakciókat, de az idealista kommunistákat is, akiket elszédített a maszlag, akik a hirdett békét békességgel, a munkáshatalmat szociálisnak, a szocializmust emberségesnek hiszik a fordulat után is.

A BÉKEHARC (megérdemi, hogy nagy betűvel írjuk, mint ahogy odaát írják áhitattal), ez a szónak is, fogalomnak is öszvér-állat, a második világháború óta dúl Keleten-Nyugaton egyaránt a bolsevista célok szolgálatában. Ha a bolsevisták nyíltan megmondanák, hogy világhatalomra törnek a nemzetek, a vallások, az országok elpusztítása árán, és a gyökereitől, támaszaitól elszakított egyént megfosztják vagyonától, egyéni törekvéseitől, családi örömeitől, szabadságától és még egészséges gondolkodásától is, hogy emberi méltóságából kivetkőztetve vak eszközzé, igavonó rabszolgává züllesztik, akkor az emberiségnek ezeket a szörnyeiket lakat alá tették volna, mindenütt, ahol felbukkannak.

Mire a világ eljutott arra az állapotra, (most ne feszegessük, miképpen), hogy egyik fele elpusztítással fenyegeti a másikat, a béke óhajítása nemcsak természetes tömegérzés, de hasznosítható támadási felület is az emberi társadalmak ellenségeinek kezében.

Az adott helyzet ma, 1982-ben az, hogy keleten ott áll a Szovjetunió az ún. szocialista táborban, amelynek fegyveres ereje állítólag meghaladja a Nyugat fegyveres erejét, ezen belül nukleáris (atom és hidrogénbombs) felkészültsége elegendő a nyugati világ nagyvárosainak elpusztításához. Erre a fegyveres erőre természetesen azért van szüksége, hogy megvédje azokat a területeket, amelyeken már sikerült létrehozni a szocializmus vívmányait. Ezzel szemben Nyu-

gaton ott áll az Észak-Amerikai Egyesült Államok az ún. szabadvilági táborban, amelynek fegyveres ereje állítólag megközelíti a Kelet fegyveres erejét, ezen belül nukleáris felkészültsége meghaladja a Szovjetunióét. A nagyméretű fegyveres erőre azért van szüksége, hogy megvédje azokat a területeket, amelyek még nem jutottak szovjet iga alá.

Ez az állapot két táborra osztotta a világot. Harminchétt évvel ezelőtt a két vezető nagyhatalom hadseregei szövetségként találkoztak a háborúdúlta Európa közepén. Akkor még Amerika (USA) gazdasági és katonai ereje messze felülmúlta a Szovjetunió gazdasági és katonai erejét. Azóta – furcsa ellentmondásként – a világ tökéletlenebb gazdasági rendszerével megistencsapózott Szovjetunió úgy megerősödött katonai felkészültségben, hogy az Egyesült Államok és vele együtt az egész Nyugat igyekszik vele megegyezésre jutni, hogy a két félvilági partner fegyverkezési szintjét egyenlő fokon tartsák.

Véges kispolgári agyunknak az is sok volt, hogy Amerika nagy felszabadítási buzgalma Európa felező vonalán megállt, hogy Koreában csak a déli feléig ért el, és hogy Vietnámban az ellenség győzelmében találta meg végcélját, de hogy saját, állítólagos önvédelmének szolgálatát abban jelöli meg, hogy szíveskedjék a kedves ellenség éppen úgy felfegyverkezni, mint én (és ha nehézségei vannak, csak szóljon, lassítunk és ha kell, segítünk is) –, ennek megértése erőltetve sem sikerül részünkre.

Harminchétt év után ez már állapot, aminek mi, magyarok, szenvedő alanyai vagyunk. Ez a fegyveregyensúly-állapot részünkre nemcsak a szovjet megszállás garantált meghosszabbítását jelenti, de a vasfüggöny mögötti belső erők változást kikényszerítő szerepéhez fűződő reményeink kilátástalanságát is. Mert nemcsak hogy felszabadításról, de már világnézeti szembenállásról sincs szó.

Ez a fegyveregyensúly-állapot – bármennyire is alkalmas az Európa feletti ellenőrzés állandósítására – nem valószínű, hogy a politikai tervek végcélja. Az egyensúly, ha tényleg fennáll, aránylag kis többletsúly serpenyőbe dobásával bármelyik oldal javára felborítható. Kérdés, melyik oldal esélyesebb a helyzet kihasználására? Ismerve a nyugati oldal fejlődési fölényét, az esélyességet mindenki erre az oldalra tenné. De mi van akkor, ha Nyugat önmegtartóztató magatartása (ami lehetővé tette az egyensúlyt) túlműködik, és átengedi a túlsúlyba jutást Keletnek? Lehetetlen? Évszázadunkban már sok ilyen lehetetlen megvalósult. Nézzük csak a jeleket.

Itt van mindjárt a nukleáris plakát-háború. Néhány éve a Nyugat nagy-

városainak megszokott jelenetei közé tartoznak az anti-nukleáris felvonulások, amelyek követelik nemcsak a félelmetes fegyvereknek, de az atomenergia felhasználásának sőt kísérleteinek is megszüntetését. Újra és újra megismételt, százezres tömegek utcára terelésével végrehajtott hangulatkeltéssel propagálják a közvéleménybe egyrészt az atomhalál szörnyű vízióját, másrészt egyetlen megoldásként azt a követelést, hogy le kell állítani a pusztító fegyverek gyártását.

Európa nagyvárosai, London, Párizs, Brüsszel, Róma, Berlin, valóságban az atombombától való rettevésben élnek, de hasonló tüntetések világszerte égetik a lelkeket a rettevés egyetlen okaként megjelölt, amerikai atomkísérletek veszélyeit. Bármennyire is érthető Nyugat-Európa népeinek pacifizmusa (megadásra hajlamos békevágya) zavarólag hat, hogy ezeknek a nyugati felvonulásoknak közös jellemzője: hogy csak a nyugati atombombától féltik az emberiség jövőjét. Alapjában véve elég logikus: ha Nyugat elássa nukleáris fegyvereit, a Szovjetunió nem kényszerül a saját nukleáris bombáit alkalmazni, így elkerülheti az emberiség az atomhalált. Hogy mi az, amit eképpen nem fogunk elkerülni, arról nem beszélnek.

Kilóg a lóláb – mondaná a gondolkodó polgár –, ezeket a felvonulásokat Moszvból szervezik. Ez is logikusnak hangzik, de aki tudja, hogy egy helyi kis demonstrációnak is mennyi költségre és publicitásra van szüksége, az hamar kiszámítaná, hogy milliókra rúgna szinte gombnyomásra megrendezni százával és egyszerre a nyugati világ nagyvárosaiban a száz- ezres tömegeket megmozgató felvonulásokat, és fizetni a hozzá való média-támogatást. Ennyi pénz a muzsikokból Moszkva nem tud kiperéslni.

Ahhoz pedig kimondottan égi hatalomra volna szüksége Moszkvának, hogy megszervezze világszerte a keresztény egyházak békemozgalmait. Sydneyben ez év április 4-én (6, minő véletlen!) vasárnapi ájtatosság és ima támogatásával rendezte nagy összejövetelét *Christians for Nuclear Disarmament* cím alatt, és tartott *Ecumenical Peace Service*-t a St. Paul Cathedralban az egyházi békemozgalom.

De nemcsak protestáns, hanem katolikus vonalon is folyik a nép felvilágosítása, hogy melyik fajta atomfegyvert kell pokolra vetni: a *Catholic Commission for Justice and Peace* háromnapos előadást tartott az ausztráliai US légbázisok kérdéséről, a *Béke Mozgalom* szerepéről és a nukleáris fegyverek használatának korlátozásáról. Arról nem volt szó, hogy a Szovjetunióra ki fog hatást gyakorolni. Valószínűleg megnyugodhatunk az amerikai mikrofonos derwis *Billy Graham* nyilatkozatában, aki ugyancsak békeügyben járt a közelmúltban a vasfüggöny mögött: „Nagy benyomást tettek rám ezekben az országokban a különböző keresztény közösségek, amelyek kifejezték a békéért való aggodásukat”. Hogy milyen békéről volt ott szó, azt a szíveslátásból következtethetjük.

Az atomháború már folyik, egyelőre bomba nélkül. Elég, ha szétsugárzik a halálfélelem és a csüggedés melankóliája.

(Magyar Élet, 1982. november 4.)

★

Csapó Endre '80-as években megjelent írásai olvashatók: magyarelet.net

Választások Amerikában 1982

Az amerikai politika alapja mindig is gazdasági jellegű volt. Jó, ha ráfigyelünk: Amerikában (ami alatt e cikkben az Egyesült Államokat értjük), sohasem volt a politikai pártoknak olyan széles sávja, mint Európa országaiban. A politika két párt vágányain halad, ha változást akar, átszáll a másikra. Európában a politika az egyik polgárt valóban jobbra, a másikat valóban balra kényszeríti.

Amerikában nincs ilyen jobb és bal. Úgy is tesz magukat odaát, mintha fogalmuk sem volna arról a veszélyről, amit a marxista baloldal jelent Európa nemzetei számára. Mi európaiak látjuk, vagy szeretnénk úgy látni, mintha a *Köztársasági Párt* valamiféle jobboldal lenne, a marxistákat következetesen támogató, tehát nyilvánvalóan baloldali *Demokrata Párttal* szemben. Az ilyen sablonosság sok bajnak és sok csalódásnak is forrása. A magyar emigráció körében szinte dogma lett a Republikánus Pártot jobboldalnak tekinteni.

A képviselőház egészét és a szenátus egyharmadát választja Amerika népe a két évenként megismétlődő választásokon. Ez folyt le most, Reagan elnökségének félidejében. Az amerikai politikai működésben ezek a féldős választások nem olyan jelentőségek, mint azok, amelyek egybeesnek az elnök közvetett szavazás útján történő megválasztásával, de kihatással vannak az elnök és környezete lehetőségeire: megerősíthetik, vagy gyengíthetik a két év során gyakorolt irányzatot.

Két évvel ezelőtt, amikor a Demokraták 33 székét veszítettek a Kongresszusban, és Reagan elnök első győzelmet aratott, megjelent a színen egy fiatal és erőteljes politikai csoport, amelyet politikai körökben ultra-konzervatív, vagy éppen ultrajobboldali csoportnak neveznek. Ez az irányzat nem kis aggodalmat és riadalmat keltett liberális baloldali körökben.

Már-már egy újabb McCarthyizmustól tartottak. (McCarthy U. S. szenátor az 50-es években sikeresen felfedte a Külügyi Hivatal titkos szovjetbarát ügynökeit.) Pedig alapjában véve ez az irányzat nem is áll elő túlzó követelésekkel. Legalábbis nem a mi véleményünk szerint.

Reagan elnök abban összegezte államfői becsvágát, hogy: „Amerikának vissza kell szereznie régi nagyságát és tekintélyét!” Tett is arra célzást nem egyszer, mit ért ezen a kijelentésen. Az amerikai liberális kormányzatok és a nagyvállalatok politikája és tevékenysége vezetett a mai állapothoz, hogy a Szovjetunióval, mint egyenlő féllel kell számolni.

Amikor Reagan elnök hivatalba lépett, így határoztuk meg, mit olvassunk ki az elnök ígéreteiből: „Összegezve Reagan ígéreteit, amit szóval kifejezett vagy cselekedeteivel mutat fel, azt kellene mondanunk, hogy végre előtünk áll a változások embere. Mert változás nélkül a világ sorsa, Európa sorsa és legfőképpen Magyarország sorsa reménytelen. Mi magyarok könnyen meghatározzuk, mi az, aminek változni kell, hogy sorunk jobbra forduljon. Magyarországnak meg kell szabadulnia a szovjet igtól és a szláv kurzus folytatásától. Azt is érezzük, hogy mindez lehetetlen addig, amíg Amerikában a szovjetbarát liberál-demokrata irányzat fennáll. Most, hogy ellenzéki irányza-

Ilyen a világ! (26)

Kedves Olvasóim!

A sorozatnak ebben a kétoldalas részében és még jó néhány következőben a '80-as évek első felében járunk, amikor egyre több olyan esemény történik, amelyekből következtettünk valamilyen politikai kifejtés közeli megvalósulására. Wilson elnöktől kezdve számos US elnök nyilatkozott eljövendő világhállamról.

A nyugati (amerikai) diplomácia négy évtizedet pazarolt el a szovjet birodalom

alkalmassá tételére egy megdönthetetlen világhatalom építéséhez. Reagan nyolc éves elnöksége idején a nyugati államok készen álltak a terv részére. Ígéretes volt a szovjet hatalom alkalmassá tétele a nemzetközi tárgyalások és szerződések által egyrészt, a szovjet rendszeren belül egyre eredményesebb liberalizáció által másrészt. A nyolc év grandiózus fejleményeit figyelemmel kísértük a Magyar Életben.

Csapó Endre

tú elnöke van az Egyesült Államoknak, hosszú idő után először jogos feltenni a kérdést: Mit szándékozik és mit tud valóra váltani Reagan elnök az ígéreteiből?”

Ma, két év után és a november 3-án megtartott választások eredménye után a két évvel ezelőtt feltett kérdésre az a válasz, hogy nem számíthatunk Reagan elnökkel kapcsolatban olyan változásra, ami Magyarország jelenlegi helyzetén segítene.

Ezek a „köztes” választások nem vonzanak elég érdeklődést. Amerikában nem kötelező a választás, így a 169 millió szavazattal joggal bíró polgár közül csak 66 millió döntött a 435 képviselő, 33 szenátor és 36 kerületi vezető (State Governor) személyében. A másik érdekes megfigyelés az, hogy az elnökválasztások félidejében megtartott választásokon szinte szabályszerűen elveszít a kormányzó párt 20-30 székét. Jelölje annak, hogy rendszerint az elnök többet ígér, mint amit tesz.

A választások eredménye: a képviselőházban a demokraták 269 székével szemben a köztársaságiak csak 166-ot kaptak. (A köztársaságiak vesztesége 26 szék.) A Szenátusban is veszítettek a köztársaságiak egy helyet, de itt náluk van a többség: 54:46 arányban. A demokraták ezenkívül 7 új State Governort nyertek.

A választási hadjárat során külpolitikai kérdések szóba sem jöttek. Fő kérdései gazdaságiak voltak: munkanélküliség, infláció, nyugdíjak, szociális segélyek dolgai. Sok szó esett természetesen arról a bizonyos *Reagan-omic*-ről: Reagan gazdasági politikájáról, ami adócsökkentéssel buzdítaná a termelést, a szociális kiadásokon takarékoskodna, de növelné a hadikiadásokat. Ez utóbbi azt fejezi ki, hogy Amerika nem maradhat le hadikészültségével a Szovjetuniótól. Ennyi maradt a nagy reményekből két év után, de ma ez is még csak ígérlet.

(*Magyar Élet*, 1982. november 18.)

A détant partner halála 1982

November 10-én **Leonyid Brezsnyev**, a Szovjetunió első embere, hivatalnok-diktátora, (egyéb címei nekünk lényegtelenek) meghalt. Halálának okát nem közölték, (nekünk ez is lényegtelen), a szovjet polgár akkor hal meg, amikor akar(ják). Utoljára november 7-én látták nyilvánosan valami fogadáson, itt harciasan megfenyegetett valami meg nem nevezett „agresszort” a Szovjetunió első támadásával. Rá három napra kilépett a történelemből. Ágyban, párnák közt (ez is).

Mr. Anthony, Acting Prime Minister így nyilatkozott a bolsevista főnök

haláláról: „Az ausztrál kormány őszintén reméli, hogy Moszkva új vezetői őszintén követik a népek javára a békének azt az útját, amit az elhunyt elnök oly gyakran országa politikájaként emlegetett. Ha az megvalósul, óriási mértékben lesz hasznára az emberiségnek.”

Köszönjük Mr. Anthony-nak, hogy nem Ausztrália népe nevében mondta ezt. Kicsit rosszul éreznék magunkat. Bár bizonyára nem úgy értelmezi a béke szót, mint Brezsnyev, nekünk az is sok, ha a békét egy napon emlegetik a Szovjetunióval.

Utóda **Jurij Andropov** lesz, feltehetően a szokásos átmeneti triumvirátus után. Andropov a KGB elnöke, a politbüro tagja. Ötvenhat őszén szovjet nagykövet Budapesten. Nagymértékben felelős azért, hogy Budapesten a szovjet haderő oly eszevesztett vérengzést rendezett. Míg Nagy Imrének összevissza hazudozott az orosz csapatok kivonulásáról, Kádár Jánossal a Szovjet Házban kidolgozták a Magyarország függetlenségét kimondó kormány háttámadásának és a szabadságharc felgöngyölítésének tervét. November 3-án bankettre hívta Maléter Pált, a magyar kormány hadügyminiszterét, „további megbeszélések” ürügyén. Ebéd közben Ivan Serov akkori KGB elnök fegyveres csoportjával berontott és letartóztatta Malétert és delegációja tagjait. Andropov irányította Nagy Imre elfogatását és deportálását is, és Kádár uralmának megszilárdítását.

Ilyenkor, változás idején, felvetődik a kérdés: jobb lesz-e, avagy rosszabb? A válasz is kérdés: mitől lenne jobb? **George Orwell** híres *Nineteen Eighty Four* című könyvében így válaszol a mi kérdésünkre: „Az uralkodó csoport mindaddig uralkodó réteg marad, amíg utódait maga köréből jelölheti. A Pártnak nem az a gondja, hogy új vért hozzon a szervezetbe, hanem az, hogy állan-dóítsa önmagát. Nem fontos, hogy ki gyakorolja a hatalmat, lényeg az, hogy a hierarchikus felépítmény minden körülmények között megmaradjon.”

Nem Brezsnyev személye az érdekes, hanem az, ami 18 év alatt végbe ment a Szovjetunió és a nyugati világ viszonyában. Annyit emlegette a békét, hogy Mr. Anthony-nak is a béke jutott eszébe vele kapcsolatban.

Brezsnyevnek könnyebb dolga volt, mint elődeinek. 1945-ben, amikor a világ közvéleménye rádöbrent arra, hogy az amerikai háborús támogatás a Szovjetuniót fél Európa birtokába helyezte, a nagypolitika tervezői úgy bújták ki a felszabadítás kötelezettségétől, hogy szócsatával (hidegháború) és céltalan dzsungel-háborúkkal ámitották el a világot mindaddig,

amíg a titkolt, majd nem is nagyon titkolt szállításokkal katonai nagyhatalommá segítették a Szovjetuniót. Itt vette át Brezsnyev a joviális békeszerpet.

Brezsnyev hálás détant-partner. Nem veri az asztalt a lábáról lekapott cipővel, ordítva, hogy: „Eltemetünk benneteket” – mint elődje, Hruscsov, hanem szépen felmondja a leckét minden lehető alkalommal, tízszer is, százszor is, lényegében ugyanazt:

„A Szovjetunió bizalommal folytatja a békepolitikát. Tevélegesen és állhatatosan hangsúlyozzuk, hogy a szocializmus és a kapitalizmus közötti versengésnek nem a harctereken, nem a fegyverek zajában kell eldőlnie, hanem a békés munka terén. Ennek a politikának rendületlen folytatásával gyakorlati kifejezést adunk az Októberi Forradalom egyik legfőbb jelmondatának, és teljesítjük Lenin legfontosabb parancsát: Békét a népeknek!” (Az Októberi Forradalom 60. évfordulóján mondott beszédéből.)

★

Mindegy, hogy melyik párt elnökjelöltje kerül a Fehér Házba.

De mit ér az egyén szólásszabadsága, amikor a média árvíz-szerűen önti a détantnak, a koegzisztenciának, az atomháborúnak a propagandaszólamait. Néha megjelenik egy könyv, mint **Robert Morris: No Wonder We Are Losing** című könyve, de ki hallgat rá amikor így ír: „...szinte hihetetlen, hogy a kommunista imperializmussal szemben, ezzel a kérelhetetlen előretöréssel szemben a mi reakciónk az volt, hogy külügyi politikánk erősítette a világkommunizmust közgazdasági, mezőgazdasági és ipari téren és mindig ott, ahol még gyenge alapokon állt. És mi ezt tesszük akkor is, amikor Brezsnyev ismételteti – éppúgy, mint Hitler a *Mein Kampf*-ban lefektette elveit –, hogy a détant, jelenlegi helyzetében a világforradalmat szolgálja, és inkább növeli, mint csökkenti a kelet-nyugati szembenállást.”

Nixon elnök, antikommunista programját rég elfeledve helyezi el aláírását Moszkvában 1972. május 29-én egy okmányra, melynek címe: *Az Amerikai Egyesült Államok és a Szovjetunió kapcsolatainak alapelvei.*

A béke, a világ biztonsága és a nemzetközi együttműködés szövegeinek hangoztatásával írta alá Nixon elnök és Brezsnyev főtítkárs az alapelveket közös érdekű gazdasági, tudományos és kulturális megértés és üzletszerű együttműködés alapjainak lefektetésére. Az együttműködés eredményesítésére további megállapodásokat fognak kötni, köztük hosszútávú szerződéseket. Törekvéseik állandó jellegének biztosítására elhatározták,

hogy minden érdemleges szakkörben közös bizottságokat és egyéb közös testületeket létesítsenek.

A moszkvai megállapodás írásba foglalt alapelveinek lényegét adtuk az előző bekezdésben. Két egyszerű ember írta alá ezt a megállapodást, Brezsnyev és Nixon, akiknek csak a pártszisztéma adott történelmi szerepet. Azután orosz módra csók jobbról, csók balról a fényképezés előtt, és a világ mindkét fele nyög majd a következmények súlya alatt.

Szeretnénk külön is felhívni a figyelmet az 1972-es moszkvai megállapodásra, mert ez legalább olyan horderejű, mint Amerika hadbalépése volt a második világháború során a Szovjetunió mellett. Jelentőségét növeli, hogy lezár egy 26 éves időszakot (1946-72), melynek folyamán Európa leigázott népei a kétségek és remények bizonytalan állapotában éltek. Ez a szerződés eloszlatta a kétségeket és a reményeket. Kétségtelenné vált a végzetes sors: az Egyesült Államok és a nyugati technológiával felerősített Szovjetunió tartós szövetségre lépett a „világbéke” kiépítésére. Azután, hogy megismertük a felszabadulást, el tudjuk képzelni a világékét is.

Az 1972-es nixon-i kezdetet sűrűn követték az újabb megállapodások. Brezsnyev következő látogatója Ford elnök volt Vlagyivosztokban, 1974. november 24-én, amikor megerősítették a moszkvai megállapodást, és annak hatályát meghosszabbították 1985. december 31-ig. Az új megállapodás kimondja az egyenlőséget a két fél közt, ami a katonai erőviszonyokban is ki kell hogy fejeződjék. Megállapodtak a közös érdekű kooperáció további kiépítésében, az eredmények szilárd alapokra helyezésében, a kapcsolatok háborítatlan kimélyítésében, úgy hogy visszafordíthatatlanná váljon, elhatározották, hogy a vitára okot adó szempontokat eltávolítják, folytatják a fegyverkezési korlátozások tárgyalásait, a kereskedelmi, gazdasági, tudományos és technikai összeköttetést hosszú távú megállapodásokkal fokozzák.

A rákövetkező évben nemzetközi szerződéssel véglegesítették az orosz foglalatokat, Közép-Európa országai lényegében és gyakorlatilag a Szovjetunió tagállamává váltak. Ez volt az 1975. augusztus 1-jén befejezett Helsinki Konferenciának a lényege, amit háromévenként megismétlődő konferenciákkal (Belgrád, Madrid) erősítettek meg.

A folyamat lassú, de úgy halad, mint a gőzhenger. A közvélemény hangulatát még mindig számításba kell venni, időnként taktikailag megtagadják (de csak szavakkal és ígéretekkel) a polgári szabadságot eláruló kitarulkozást a szovjet felé:

Részlet **Jimmy Carter** elnökjelölt kortesbeszédéből, 1976. május 24. (US. News és World Report):

„Mindaddig, valahányszor alkudozásba bocsátkoztunk a Szovjetunióval, mindig csak a második helyen végeztünk. Mi oly nagyon igyekeztünk a megegyezés jelét felmutatni, hogy mindig engedtünk. Ez történt a Helsinki Konferencián, a Vlagyivosztoki Konferencián, az atomfegyver korlátozási tárgyalásokon, a bűzszállítások alkalmával 1972-ben, és még az űrhajózás terén is a múlt évben. Én (ha megválasztanak) sokkal keményebben alkudozom lennők. Biztosítanám, hogy valahányszor a Szovjetunió valamilyen előnyt kap,

reszünkre is jusson ugyanakkora előny. És én nem hagyom cserben természetes szövetségeseinket és barátainkat, mint ahogy az a jelen években történt.”

A folyamat Carter elnöksége idején is változatlan volt. Carter is összecsofolózott Brezsnyevvel Bécsben 1979. június 15-én, miután kijelentette, azért írta alá a Salt II. egyezményt, mert Brezsnyev megfenyegette, hogy felborítja a detánot.

A hatalmi egyensúlyhoz a Szovjetunióknak még szüksége volt Afganisztánra is. Karácsony szent estéjén, 1980-ban rohanták le az országot. Nagy volt a felháborodás a szovjet agresszió miatt, szigorú jegyzékekben nem volt hiány. Megvetjük az agresszort, de természetesen nem tehetünk semmit, nem idézhetünk elő atomháborút, ami az emberiség pusztulásához vezetne. Annyi baj legyen, még egy ország elveszett. Először Nyugat-Európa szocialista kormányai felejtették el Afganisztánt, ma már az amerikai gabonaszállítványok is újra mennek a Szovjetunióba, azzal az ígérettel, hogy semmilyen körülmények közt sem állítják le azokat. (Kiszemelhetik a következő országot.)

Mindez Brezsnyev nevéhez fűződik, akivel lehetett tárgyalni, aki a világ béke egyik oszlopa volt 18 éven keresztül. Elmondják, hogy nagy ember volt, és eltemetik nagy pompával. Utódja kijelenti, hogy folytatja a nagy békeművet és újságjaink megnyugtatónak minket, nyugati polgárokat, hogy nem leszünk kiirtva atomháború által. Annyi változik csak, hogy más aláírás lesz a következő szovjet-amerikai megállapodásokon, és az amerikai elnökök más orcát csókolnak jobbról-balról.

(Magyar Élet, 1982. november 25.)

Új vörös cár 1982

A vörös hazugságvilág valóságai ma már szinte mindenki előtt nyilvánvalóak. A valósághoz tartozik az is, hogy ma már olyan mértékben berendezkedett a hazugság-világ, hogy nem is érdekli, mit hisz el a világ abból, amit a propagandája hangoztat. A földi jólét ígéretei csak addig kellettek, amíg a tátottszájú emberek bekapták a horgot. A berendezkedett diktatúra a terrort uralmi eszközei közé építi a propaganda mellé, hogy „egy ámtás – egy ütle” ütemrendszerében az alattvaló ne is képzeljen más életet normálisnak. Oroszország a kancsuka évszázados intézményében fejlődött ki a szolgaság halállehetű területévé. Ennek a szolgaságnak a kommunizmussal való összepárosodása ellet a bolsevizmust.

A szolgaság világának a jellemzője az a társadalmi piramis-rendszer, amelynek csúcán ott trónol a vezető kaszt, mérhetetlen fényűző körülmények között, míg a széles alsó tömeg a szegénységnek, kilátástalanságnak irányított, tespedt életét éli. A köztes réteg, az udvari lakájok, elvtelen alkalmazkodók beamter-osztálya vigyáz fegyvereivel és hivatalaival az alsó rétegre, amelynek egyetlen létjogosultsága az engedelmessé szolgálhat a szisztéma fenntartására.

Oroszföldön ez a háromrétegű piramis-rendszer évszázados kialakultságában az élet egyetlen természetesnek elképzelt rendje, úgyannyira, hogy az orosz egyén, bármelyik rétegből való is, nem érti, miért zúgódnak az orosz szisztémába nyomorított közép-európai népek. A második

világháború legjobb háborús riportja, **Gábor Áron: Túl a Sztalin-vonalon** című könyve, bemutatta az orosz társadalmat a frontvonal mögé került nyomorult falvak és luxus-oázisok feltárással.

A bolsevizmus a gazdagok pártja lett, és az évszázados orosz szolgaság tartósító rendszere.

Ez a rendszer békét akar, hogy kiterjeszthesse a szolgavilág határait. Mindenki tudja kívül is, belül is, hogy ahova bevonulnak a bolsevisták hadseregei, ott megszűnik a szabadság, és felépül a párt és a lakájok rétege, és életbe lép az általános kontroll. És mégis, ez a rendszer barátokat tud szerezni a világnak abban a felében, amelynek az elpusztítását nyíltan hangoztatják a bolsevisták.

Brezsnyev nyugati barátai nagyon figyelmesek voltak, meglátszik ez ajándékaikon. Az orosz embernek büvös vonalma van az iparcikkek iránt. Amikor betekintettek Európába, fakés paraszti mivoltukat kimondhatatlanul szégyellték. Ez nyilatkozott meg abban is, amikor a davajkatonák telerakták két karjukat rablott karórákkal. Brezsnyev, rangjának megfelelően személyautók bolondja volt, természetesen a szupergazdagok részére épített limuzinok érdekelték elsősorban. A Mercedes-Benz 450 SL gépkocsiját Willy Brandttól kapta, amikor az Nyugat-Németország kancellárja volt. A nagy fekete Cadillac nem kisebb ellenségtől jött, mint az (antibolsevista) Nixon elnöktől. A francia kormánytól egy Matra Rancho terepjárót kapott csak, de hogy a két Rolls-Royce limuzint kitől kapta, azt nem közölte az AAP-AP-hírügynökség. Jöhetett a Rockefeller-háztól vagy akár a Buckingham Palace-ból is.

No de mi ez a csekélyesség fél Európa és Afganisztán után?

★

Tekintsünk el attól, hogy az úgynevezett Nyugaton kapitalizmus van, az úgynevezett Keleten pedig kommunizmus. A kétféleségnek e két szóval történő jelölése valójában mellébeszélés. Úgy tünteti fel, mintha két egymással szembenálló politikai rendszerről lenne szó. Ha valóságos ellentét lenne, az életnek minden útke-resztesződésénél összeütköznenek. De a próbatétel idején, az elmúlt világháború során, és azóta is minden gazdasági krízis alkalmával nem az ellentétes világnézet elemei léptek működésbe, hanem a közös érdek együttműködő ereje. A sok mellébeszélést időnként felváltja és megkérdőjelezi egy-egy őszinte megnyilatkozás.

Ilyen megnyilatkozás heteit éljük most is. A nyugati, ún. kapitalista világ megvallotta a keleti, ún. kommunista világnak a halott pártvezér és államfő iránt kifejezett tiszteletét, és az új vörös cár iránt érdeklődő várakozását.

A mód, ahogy és amilyen simán Brezsnyev helyére tette valamilyen nem látható autoritás az orosz Gesta-po-főnököt, **Yury Vladimirovich Andropovot**, minden kormányzati elitnek sóvárgott célja lehetne: diktatúra, amely újjászüli önmagát. Vagy, mint a görög drámák *Deus ex machina*-ja, a gépezetből alászálló természetfeletti erő (Isten) elrendezi az utódlás problémáját. Hogy a monarchiában a királyok elsőszülött fia, úgy a bolsevizmusban a legkiválóbb briganti követi a vörös cárt a trónon. Úgy, hogy még csak a neve sem

bukkant fel egy másik aspiránsnak.

Az ausztrál szenátusban – ahol államfőnek kijáró formalitásokkal emlékeztek meg Brezsnyev haláláról – egyetlen szenátor, az Australian Democrats vezetője, **Donald Chipp** nyilvánította furcsának Brezsnyevre alkalmazni ezt a szokást, „*olyan emberre, aki annyi sok szenvedést és halált okozott embertársainak.*”

A jelenség, hogy az ausztrál szenátusban csak egyetlen ember illette Brezsnyevet egészséges emberi mértékkel, komoly aggodást kelthet bennünk: az a folyamat, amely a népelelyomó diktatúra iránti veszélytűdatot bénítja, már nagyon mélyre hatolt. Sztalin, Hruscsov, Brezsnyev személyeiben is lemérhető a fokozatos hangulatváltozás. Andropovval talán bezárul a kör, a 40-es évek Uncle Joe-jából napjaink Uncle Yuri-ja lesz, mármint nyugati politikuskollégái részére.

Andropov 15 éven át volt a KGB főnöke (ami ma már, ex-terrorista államfők korában nem előéleti folt), 1956-ban a magyar szabadságharcosok tömeggyilkosa (ami Nürnberg óta nem tartozik a bűncselekmények közé), közben, mint a Központi Bizottság titkára az 1962-67-es években az európai megszállt övezetben felelős volt a kormányzatok iránti hűségért. Ez a gyarmati kormányzói tisztség gyakori kapcsolatot jelentett a csatlóskormányokkal. Kádár részére valószínűleg megnyugtató Andropov trónralépése, mert Kádár az ő kreatúrája.

A személyi változás aligha hoz jelentős változást a csatlós országok életében. Először is azért nem, mert a szovjet hatalmi rendszer katonairendőri-hivatalnoki apparátus, amely végzi a napi dolgát az előre irányított tervek szerint, másodsorban, mert a szovjet gazdasági bajok ugyanazok ebben a hónapban, mint az elmúlt hónapban voltak, és az agyaglábú gölem nem fog balettet lejteni márhólnapra. Külföldi hírmagyarazók találgatják, hogy megengedi-e Andropov a magyar típusú új mechanizmust más kelet-európai országokban is – esetleg Oroszországban is? De ugyanúgy a magyarok is tartanak attól, hogy elveszítik a hosszú gyeplőt. Véleményünk szerint a csatlós országok közötti eltéréseket Moszkva igyekezik fog kiküszöbölni, és ez független a személyi változástól. Ez a központi kormányzás természeti törvénye. Ha egyik országban lényegesen jobb a helyzet, mint a másikban (pl. Magyarország és Románia), akkor az egyöntetűség törvénye azt kívánja, hogy az egyiket visszatartsák, míg a másik felfejlődik. Különösen most, amikor a gazdasági fejlődésnek annyi akadály van.

Arra a kérdésre, hogy a gazdasági problémákat Andropov hogyan fogja megoldani, nyugodtan válaszolhatjuk: sehogy – mert nem is az ő dolga. De mint fő ávos, amire befolyása lesz, abban valószínűleg a KGB módszerek fognak érvényesülni.

(Magyar Élet, 1982. december 2.)

Reagan hanyatlása

1983

Szabad lesz talán megkockáztatni egy mondat: minden politikus annyit veszít a súlyából, amennyit a sajtónak kedve támad elvenni tőle. Hetek óta naponta olvasunk hosszabb-rövidebb cikket arról, hogy Reagan elnök népszerűsége lehanyaglóban van, külpolitikája eredménytelen, gazdasági

politikája összeomlott.

Ami a népszerűséget illeti, az kizárólag a sajtón és egyéb médiumon múlik, hiszen az elnökről minden ismeret ezeken az eszközökön keresztül jut az emberek tudatába. De ezen felül ellenőrizhetetlen is a népszerűség elbírálása, hiszen a közvéleménykutató intézetek felmérései is befolyásolhatók a kérdések megfogalmazásával, és a kérdések témakörének elődolgazásával. No de ne legyünk előre kételkedők, lássuk, miről is van szó.

A Reagan-kormányzat hivatali idejének a felénél tart. Bizonyára emlékezünk rá, hogy két évvel ezelőtt a közhangulat többségi akarrattal az ún. konzervatív pártpolitikát óhajtotta érvényre juttatni. Minden jel arra utalt, hogy az előálló kormányzat összetételében is, és meghirdetett ígéreteiben is kielégíti a szavazók akaratát, ami röviden szólva az volt, hogy az Egyesült Államok szerezze vissza régi tekintélyét, külpolitikájában szerezze vissza szövetségesei bizalmát, és mutasson végre határozottságot a Szovjettel szemben.

Most azt olvassuk, hogy a Gallup Intézet közvéleménykutató felmérése szerint egyetlen háború utáni elnök sem vesztett annyi bizalmat hivatali első két esztendőjében, mint Ronald Reagan. Mármint a megkérdézettek bizalmát. Ugyanakkor – a Gallup szerint – a Köztársasági Párt iránt is megrendült a bizalom. Mint minden alkalommal, amikor az uralkodó párt kormányzata nem teljesíti a közakarat kívánásait. Ilyenkor az inga viszalendül a másik párthoz (harmadik lehetőség nincs). A média már föltálla a következő elnökválasztáshoz a Demokrata Párt két elnökjelöltjét is: Walter Mondale korábbi alelnök és John Glenn úrhajózó. Filmszínész után jöhet az űrrepülő is.

Reagan elnöktől azt várták, hogy rendbehozza az ország gazdasági helyzetét. A jelenlegi ún. gazdasági válságban infláció és munkanélküliség – furcsa módon – együtt növekszik, a fogyasztás visszaesett, az árubőség miatt a termelés csökkent, az olcsó külföldi áru elárasztja az országot, és csak tetézi a hazai termelés problémáit. A helyzet Reagan elnöksége alatt nem javult, hanem tovább romlott. És miután a külpolitikai tekintély megszilárdulásának (a Szovjetunióval szembeni fegyverkezési fölénység) is a gazdasági helyzet ad alapot, az Egyesült Államok állítólagos lemaradása a Szovjetunió mögött, továbbra is indoklásul szolgál, hogy „*kénytelenek vagyunk engedelményeket nyújtani a Szovjetunió-nak!*”

Mi ebből a végső következtetés? A Szovjetunió az elfelezett világ társhatalma, az elfelezett Európa keleti felének korlátlan ura marad továbbra is. Tudja meg Amerika népe, hogy ez ellen az antikommunista Reagan sem tehetett semmit.

Weinberger hadügyminiszter máris bejelentette, hogy a 250 billió fegyverkezési költségvetést 8 billió dollárral csökkenteni fogják. Ugyan-csak a *Wall Street Journal* közli a gazdasági tanácsadók testületének egy korábbi (Kennedy és Johnson elnökök idejében működő) elnöke, **Walter Heller** véleményét a nagyarányú felfegyverkezésként egyidőben a nagyméretű adócsökkentéssel: „*A gazdasági történések aligha találnak a háború utáni időszakban nagyobb*

politikai rendetlenséget és gazdasági zűrzavart, mint amiben Washington vergődik napjainkban!” Tegyük hozzá, a számítógépek korszakában a zűrzavar programozása nem okozhat problémát, különösen, ha az valami politikai szándékot szolgál. És itt ismét a Szovjetunió érdekében kifejtett amerikai gazdasági tevékenységre gondolunk. Mert, ha Amerika bajban is van, kibírja, van bőven tartaléka. De ha a Szovjetunió szekere elakad a kátyúban, oda a bolsevizmus és kezdetjük elől Wilson elnökkel.

Ezért hát: „*US-Soviet trade now almost back to normal*” – jelenti a *Sydney Morning Herald* Washingtonból. Hogy is volt csak? 1979 decemberében a Szovjetunió hadserege behatolt Afganisztánba. Miután a szabad világ vezető hatalma az Egyesült Államok, jó híre szerint a kis népek védelmezője is, mindenki Washington felé irányította érdeklődő tekintetét, bár az aggódók nagy hányada: jaj, csak ebből atomháború ne legyen! – így kiáltott fel. Akkor ezt írtuk a Magyar Életben: „*Ma ismét háborús a hangulat. Carter elnök szinte megváltozott, épp olyan határozottan és imponálóan érzékelteti, hogy most az egyszer a nagy világhatalom erejének biztonságával figyelmezteti a türelmi szálakat ülfeszítő Szovjetuniót, mint annak idején President Kennedy. Ma Afganisztán ügye úgy tűnik, mint ama pohár, amely betelt a végső türelemmel. De hányszor telt be már ez a pohár, és hányszor párolgott el belőle, szinte észrevétlenül, a nyugati helytállás.*”

Rá egy évre, Reagan beiktatásakor ezt írtuk: „*Az elkövetkezendő négy évben fogja megtudni a választópolgár, hogy az elmúlt negyedszázad csalódásainak szinte szabályszerű folyamata megszakad-e végre, vagy valóban semmit sem számít már, ki lesz az elnök? ... Összegezve Reagan ígéreteit, mindazt, amit szóval kifejezett, vagy cselekedeteivel mutat fel, azt kellene mondanunk, hogy végre előttünk áll a változások embere. Mert változás nélkül a világ sorsa, Európa sorsa és legfőképpen Magyarország sorsa reménytelen. Mi magyarok könnyen meghatározzuk, mi az, aminek változnia kell, hogy sorsunk jobbra forduljon. Magyarországnak meg kell szabadulni a szovjet igától és a szláv kurzus fojtogatásától. Azt is érezzük, hogy mindez lehetetlen addig, amíg Amerikában a szovjetbarát liberál-demokrata irányzat fennáll. Most, hogy ellenzéki irányzatú elnöke van az Egyesült Államoknak, hosszú idő után először jogos feltenni a kérdést: mit szándékozik, és mit tud valóra váltani Reagan elnök ígéreteiből?*”

Nem kellett négy évet várnunk, ket-tő is elég volt ahhoz, hogy megtudjuk: Reagan elnök ígéretei szertefoszlottak. Viszi őt is az Establishment társzekere a szomorú jövőbe. Ő ül a bakon, de az irány a szovjet-barát liberál-demokratáké. Nixonból háromszor csináltak pojátát, kár lenne szívóskodni az ígéretekkel. A gazdasági bajok is valóságosak. A NATO-partnereket is inkább az üzlet érdekli Moszkvával. John Hinckley golyója két év után célba talált.

(Magyar Élet, 1983. január 27.)

Rövidített változat. A teljes írás olvasható az **Ilyen a világ! I.** kötetben, letölthető: www.magyairelet.net — továbbá az **Ilyen a világ! II.** kötetben, kapható Püskínél Budapesten.

A német választások 1983

1982 év október 11-én, a nyugat-német parlamentben, egy bizalmatlansági indítvány során **Helmut Schmidt** német kancellárt (német kormányfőt) leszavazták, és miután **Hans Dietrich Genscher** (aki, mint a Független Demokrata Párt vezetője a nyugat-német belpolitikai egyensúlyt kezében tartotta) kilépett a kormánykoalícióból, Schmidt helyébe a konzervatív ellenzéki koalíció vezetőjét, **Helmut Kohlt** iktatták be. Ezzel megdőlt a szociáldemokraták 13 éves uralma, akik népszerűségüknek sokat ártott a kormány Szovjetunió iránti engedékeny politikája.

Sok függött ettől a választástól. A világpolitika legtöbbet emlegetett, és a két világrendező hatalom nyilvánosság előtti párbeszédének tárgya az a bizonyos „nukleáris egyensúly” Európa fölött. Ebben a mondatban a hangsúly nem annyira az atomháború borzalmaiban, mint inkább a két utolsó szón van: Európa fölött. Álljunk csak meg itt egy pillanatra. Világunk békét akaró reményeit atomfegyveres elpusztításunkkal fenyegetik. Azt mondják, közel 40 éve béke van, és ezt a békét fenyegeti a két világhatalomnak nevezett állam, Az Egyesült Államok és a Szovjetunió közötti fegyverkezési verseny. Egy idő óta azt kell elhinnünk, hogy a megoldás a két tábor fegyverzeti egyensúlyában van, mert egymás elpusztításának lehetősége mindkettőt elrettenti a háború megindításának felelősségétől.

Mit jelent ez a gyakorlatban? Azt, hogy el kell fogadni a világ jelenlegi állapotát, azt, hogy a világ hatalmi szerkezete két fegyveres nagyhatalom, az USA és az USSR köré kénytelen csoportosulni. A hangsúly a „kénytelen” szón van. Ez a két fegyveres nagyhatalom, ha a világ összlakosságát tekintjük, a 4740 millióból 222+265 millió, alig több 10 százaléknál, Európa lakosságának is csak kétharmada. Ennek a 10 százaléknak a részesedése földünk földrajzi és gazdasági jövevényeinek aránytalanul nagy, különösen, ha hozzászámoljuk a közvetett módon gyakorolt gazdasági befolyást. Vegyük ehhez a fegyverkezési részesedést: különösebb utánajárás nélkül is 80 és 90 százalék között kell keresni azt az arányszámot, amely az USA és USSR közvetlen parancsnoksága alatt álló részét jelöli a világ katonai erejének. Még ha a véletlen hozta volna is létre ezt a történelmi előkép nélküli hatalmas arányt, akkor is kézenfekvő érdek akár az egyik, (USA), akár a másik (USSR) részéről minden áldozat árán is fenntartani a világnak ezt az állapotát, ameddig csak lehet.

Ennek az állapotnak a fenntartásához a politikai ésszerűség azt kívánja, hogy ne jöhessen létre egy harmadik hatalom, amely zavarná ennek a (mindegy, hogy hogyan) létrejött egyensúlyi helyzetnek a kizárólagosságát. A politikai szótarban *polarizáció* a neve annak a törekvésnek, amely a nagyhatalmak mágneses terébe igyekezik

Ilyen a világ! (27)

Kedves Olvasóim!

A liberalizmus a megújítottság (mone-táris neoliberalista) szakaszában megtagadta a saját progresszivitás elvét, nyugati nagyhatalmi politikai gyakorlatában történelmileg túlhaladott irányzatok támogatásával igyekszik továbblépni hatalma kiterjesztése érdekében.

A képólusú világuralom US-USSR katonai megszállás-alapú európai uralmát ideológiai alapú (így elfogadhatóbb) politikai szisztémára váltva tartósítaná.

Ennek gyakorlati megvalósításaként a kontinens nyugati felén a szociáldemok-

rata elvekre alapozott, keleti felén a liberalizált szocializmus elveire alapozott párturalmat igyekezett intézményesíteni.

Ilyen retrográd irányzatot a nyugati európai polgári jólétben még elfogadnak – bár az említett német választáson megbicsaklott az elgondolás –, de a vasfüggönytől keletre a szocializmus a tömegek lelkében megbukott, bármilyen hígítás veszélyes folyamatot indít el; a szovjetfogta ember nem ideológiát akar építeni. Ötvenhatban pontosan ez történt.

Csapó Endre

bevonni a semleges részeket. A fizika törvényei a politika terén is érvényesek: az ellentétpárok egyensúlyában nem a mennyiségi, hanem a helyzeti fölénynek van döntő szerepe, és ezért lehetséges, hogy a két pólus közötti tengelyhez tehetetlenül kötődik a 90 százalék, vagy – visszatérve közelebbi tárgyunkhoz – vergődik Európa, népességi, művelődési, fejlettségi túlsúlyával, két barbár pólus nukleáris terrorral mérgezett erőterében. Ezt szolgálja a fegyverkezési egyensúly.

A nukleáris fegyverek csörgetése és ökölrázása Európa fölött nem egymásnak szól, hanem Európának. Mert ha Washingtonnak és Moszkvának elszámolni valója van egymással, ha közöttük fegyveres leszámolásra sor kerülhetne, azt ne a leghosszabb földrajzi úton igyekezzenek elérni. A Bering-szorosnál 100 kilométer a távolság közöttük, és a két főváros Moszkva és Washington közötti rakétapálya egyenes vonala is az Északi Jeges tengeren vezet át. A Moszkva és Washington közötti fegyveres leszámolás eshetősége a huszadik század legnagyobb hazugsága. A felhalmozott atomfegyverek szerepe nem kioldásuk feltételezett esetében van, hanem abban a fenyegetettségi légkörben, aminek célpontja: Európa. Így a cél maga a veszélytudat, ami két megoldást kínál Európa részére: 1. Amerika nukleáris ernyője alatt bízni abban, hogy a fegyveres összecsapás eshetősége csökken, vagy ha megtörténik is, az alatt védelmet talál, és 2. elkerülni a pusztulást minden áron, inkább vállalni a szovjet igát, mint radioaktív felhők végzetes látványát.

A két lehetőség tükröződik a németországi választásokban is. A sokat emlegetett német *Ostpolitik* (keleti politika) akkor keletkezett, amikor a láncreakció 12 éves kéréssel ('56 után '68-ban) Prágából fenyegette széteséssel a szovjet blokkot. A veszélyes felhőket a Szovjetunió egéről két személyiség nevével fémjelzett irányváltozás oszlatta el Nyugatról: ekkor nevezte ki **Nelson Rockefeller** javaslatára **Nixon** elnök **Henry Kissinger** a Fehér Ház külügyi tanácsosává, aki folyamatba tette a *détant-politikát* (aminek lényege a hidegháború megszüntetése és együtt-

működés a Szovjetunióval), és ekkor indult meg amerikai jóváhagyással **Willy Brandt** nyugat-német szociáldemokrata külügyminiszter *Ostpolitik*-ja. Ennek nyomán végleg meggyőződhetett a világ arról, hogy Amerika a szovjet agresszióval szemben nem fog fegyveresen fellépni. Annak okát, hogy ma – 15 év után – (és a szovjet hódítás helsinki szentesítése után) a német választások fő témáját a szovjet kilövő állomásokkal szemben felállítandó nukleáris rakéta kilövő állomások létesítése képezi – másutt kell keresni.

Ahogy a *détant*-politika egy összeurópai alapszerződésben szilárdult (Helsinki, 1975-ben) Európa kettéosztásának véglegesítőjévé, úgy várhatjuk a maradék-kontinens nuclear-free zónává nyilvánítását, másszóval Nyugat-Európa fegyverviselési jogának végleges eltörlését.

Ezt a választást hosszú éveken keresztül megelőzte egy világméretű agyimosás az egész, úgynevezett Nyugaton, de súllyal Nyugat-Németországban. Ennek az agyimosásnak két valóságalapja van: 1. a szovjet veszélyeztetettség (amit időnként egy-egy újabb ország elnyelésével igazol a nyilvánosság részére), 2. az amerikai gazdasági és politikai gyámkodása. Minthogy az elsőnek Nyugat-Európában ma is égető emléke van, a különböző baloldali szervek – a sajtó és hangmédia, de még a szépirodalom is – propagandáját a második veszély tudatosítására összpontosítja. Így áll elő a feleide, feleoda vélemény, és természetesen a politikai pártok baloldali-jobboldali egyensúlya. Másszóval: Nyugat-Németország belpolitikájának preparálása két olyan szembenálló irányzat harcában való foglalkoztatására és lekötésére, amelyek mindegyike a szövetségesek (USA-USSR) céljait szolgálja.

A természetes és egészséges német önérdék megkívánná, hogy a keleti országrész felszabadulna a bolsevista megszállás alól, egye-sülne a nyugati résszel, és élhetné a német nép egy országban belül független állami életét. A mai világpolitikai helyzetben mindez reménytelenül távol van, és a maradék német államban is korlátozott térségben folyhat az engedé-

lyezett politika: gyakorlatilag baloldali és jobboldali mederben, másszóval marxista és nem-marxista mezőnyben. A mezőny marxista része a Szovjetunióval igyekszik jó viszonyt fenntartani, aminek során időnként „kellemetlenségei” támadnak Amerikával, míg a nem-marxista rész csak Amerikához fordulhat, aminek során gyakran meglepődik, hogy példaképének szovjetellenessége milyen következtetlenség és sokszor képtelen.

Nem szeretnénk a német politikai képletet olyan szimpla kétpólusú, vagy ez vagy az módon bemutatni, mint ahogy azt általában a világsajtó teszi. A szovjetellenesség nem mindenkit tesz önműködően Amerika-baráttá. A választásokon leadott szavazatarány nem hű tükrö a politikai nézetek arányának. A politikai elgondolások palettáján több szín van, mint a választási listán. Például: sokan szavaznak marxista jelöltre csak azért, mert Kelet és Nyugat-Németország egyesítését remélik tőle. Nem a beugratókra utalunk, akik minden alap nélkül hirdetik, vagy inkább sajkózzák a szovjet propagandáját, hogy a két Németországot egyesíteni kell, (természetesen a nyugati keletihez csatolva), de ebben a történelmi sakk-matt helyzetben, amiben a nyugat-németek sem fejthetnek ki irredenta tevékenységet, nagyon sokan abban látják az egyesítés járható útját, ha a keleti megszállóval jó viszonyt teremtenek a vasfüggöny fokozatos lebontása és a szorosabb kapcsolatokból várható enyhülés érdekében. Német alaposággal latolgatják annak lehetőségét, hogy egy megszállóval könnyebb dolga lenne az egész Európának ellenállnia, mint két olyan megszálló alatt európai célokért dolgozni, akik előbb jutnak megegyezésre Európa ellen, mintsem hogy lehetne őket egymás ellen kijátszani. Amerika gazdasági hatalma és befolyása, és a Szovjetunió katonai és gazdasági elnyomása túl nagy ahhoz, hogy a kettő között öncélú európai politikát lehetne folytatni.

Vannak, akik még tovább mennek, a jelenlegi helyzetből kimozdulást remélnék egy olyan politikától, amelynek következtében döntő módon megnövekszik az orosz befolyás Európában és csökken az amerikai. Ennek előnyét hosszú

távon látják: európaizálni remélik Oroszországot. Jól átgondolva nem Szovjetuniót említenek. A Szovjetunió tartalom nélküli földrajzi meghatározás, amelynek nyugati, Európához tartozó része a gyarmatosító Oroszország. Ha ez az Oroszország valamilyen módon kötelekbe jut Európával, óhatatlanul annak kisebb jelentőségű részévé válik. Nem várhatják Moszkvában, hogy a farka csóválja a kutyát. A növekvő kereskedelmi kapcsolat Európa nyugati és keleti része között ezt a folyamatot látszik követni. Az Európa keleti felében visszafafojtott áruéhséget Nyugat-Európa könnyebben ki tudja használni elhelyező piacként, mint Amerika. ...

Rátérve ezek után a történetekre, feltűnő volt, inkább mint bármikor előtte, hogy ez a választás az Egyesült Államok és a Szovjetunió erőpróbája is volt. Az eredmény lényeges eleme a genfi fegyverkorlátozási tárgyalásoknak. Azzá tette **Reagan** fenyegetése, hogy 200 kö-zéptávú *Pershing II.* és *Cruise Missile* kilövőállomást létesít Németországban, ha az oroszok továbbra is késleltetik a határozathozatalt a genfi fegyverzetellenőrzési tárgyalásokon. Az oroszok helyzetét módfelett megerősítette volna, ha Németországban a Szociáldemokrata Párt győz. Ezért a választási küzdelmek idején Kohl-ellenes hadjáratba keveredtek újságjaikon és folyóirataikon keresztül. A kereszténydemokratákat vádolták, hogy „a hidegháborút támogatják, a fegyverkezési verseny hívei és patológikus (nem épeszű) antikommunisták”. Ezek a Moszkvában jól hangzó szövegek nagyon lötyögősen bizonyultak a német választópolgárok fülében, és emelte bizalmukat a szóbanforgó párt iránt. Ráadásul **Kohl** kancellár kormányzaton tiltakozott a „Szovjetunió masszív és precedens nélküli beavatkozása” ellen.

Sokkal aggasztóbb volt a környezetvédelem ürügyén szervezkedő hosszuhajú, hadonászó anarchisták, az ún. zöldek pártja növekvő népszerűsége. A választáskor azonban kiderült, hogy népszerűségük inkább csak a hírközlő média fantáziájában volt olyan nagy.

A március 6-án megtartott választások eredményeképpen **Helmut Kohl** kancellár helyzete lényegesen megerősödött, a *Keresztény-demokrata Unió* kormányzó párt lesz az elkövetkezendő négy évben, a szavazatok 49 százalékával. Az ellenzék, a *Szociáldemokrata Párt* 38 százalékot kapott, és a *Független Demokrata Párt* is könnyedén túlhaladta a parlamentbe jutáshoz szükséges 5 százalékot.

A rendkívül nagy izgalmakat keltő választás nem hozta meg a baloldali számára a remélt áttörést, de kérdés, a bizonytalan hangulatú, Reagan ígéreteit nem tükröző, amerikai adminisztráció miként fog gazdálkodni ezzel a reménykeltő konzervatív világszemléletű választási győzelemmel.

(*Magyar Élet*, 1983. március 31.)

Lefegyverkezés 1983

A lefegyverkezés, mint politikai törekvés, nem újkeletű dolog. A fegyverkezés nemzetközi szerződéssel biztosított korlátozására összehívott hági konferencia 1899-ben és 1907-ben eredménytelenül végződött, de lényeges megjegyezni, hogy már akkor foglalkoztak a kérdéssel nemzetközi fórumon. Érdemes itt ráfigyelni, hogy az országok fölötti ellenőrzésnek, a világméretű közigazgatásnak a programját előkészítő ún. nemzetközi baloldal milyen következetesen és szívósan készíti elő a világ közvéleményét a gyakorlati nemzetköziség elfogadására. A végső szándékaiban teljes fiaszkóval végződött francia forradalom „eszméinek” és „vívmányainak” a népszerűsítésével és forradalmak által történő kísérleteivel eltelt az egész XIX. század, és ma, a XX. század vége felé, két véres világháború után, és a második gazdasági válság közepette, az atomháborús világpusztulás rémének hisztériás hangulatában két állig lefegyverzett katonai nagyhatalom nemzetközi szerződések és intézmények béklyóit kényszerítik a világra, hogy privilegizált helyzetüket tartóssítsák.

Többször rámutattunk ennek a lapnak a hasábjain arra, hogy a nemzetközi politika az ellentétes előjelű és hatású fizikai erők működési törvényeit utánozza. Két ellentétes erő, másszóval ellentétpár egymást lekötő energiája egyensúlyi helyzetet teremt, amíg a harmadik erő nem lép közbe. Vagy még találébb a hasonlat, a metafizikai törvény: jó és rossz harcából kapjuk a fejlődést. A marxista (pszeudo) filozófia átvette ezt a tételt is, azt tanítja, hogy: „a fejlődés folyamata külső, viszonylag önálló ellentétek összeütközése útján megy végbe.” Majd (és ez teszi hamis filozófiává) azt állítja, hogy: „a szocializmus a kapitalizmusban meglévő ellentmondások kibontakozásának és társadalmi forradalom útján való megoldásának törvényszerű eredménye.” Ez az otthoni filozófiai lexikonból kimásolt silány maszlag máris elbuktatja magát az elméletet, mert az ellentétpárt nem a kapitalizmus-szocializmusban keresi, hanem elmarasztalja a kapitalizmust azzal, hogy „annak belső hibái – ellentmondásai – a hiba nélküli szocializmusba vezetnek.” Majd jön a következő bukfenec, mert a szocializmus is átmenet, az utolsó küszöb: „A szocializmus is ellentmondások útján fejlődik” és végül az „Ellentétek egységének és harcának törvényét” végleg megtagadó következtetésként: „A marxizmus-leninizmus bebizonyította, hogy a kommunizmus az ellentmondás kategóriáját a világ teljes birtokbavételéből fakadó gondolkodásmód sajátjává teszi, mert a világot teljesen birtokába vevő embernek nem lesz többé oka félni az ellentmondástól vagy akadályozni megoldását!”

Hogy a fenti közlésből mit jelent az a kifejezés: „...a világot teljesen birtokába vevő ember” – lévén, hogy eddig is emberek lakták földi világunkat – nem tudjuk Lenin vagy Lukács további tanulmányozása nélkül megválaszolni, de ha azt jelentené, hogy az ember letaszítja Istent

a trónusáról, vagy ha úgy tetszik a materialista filozófia a metafizikai filozófiát (úgy is, mint ellentét-partnert), akkor azt is megállapíthatjuk, hogy a kapitalizmus és a szocializmus nem lehet az a bizonyos fejlődést biztosító ellentétpár, melynek harca az a végnélküli folyamat, amit először Hérakleitosz (Kr. e. 500 körül) fogalmazott meg, mint szüntelen változás és ciklikus megújulás, mert az ellentétpárból (idealizmus-materializmus) csak az egyiket szerepeltetik: a materializmust! – annak kapitalista és szocialista néven ismert elemeinek ellentétpárkénti kápráztatásával. Ebből következik, hogy az az ellentét, aminek mai világunkban olyan nagy sajtója van, hamis: a kapitalizmus-szocializmus ellentét hirdetése csak taktikai félrevezetés a materializmus győzelme érdekében.

Igy lett a politikai-termék szocializmus ellentétpárkénti szerepeltetése világméretű politikai alkalmazásban emberek, társadalmi osztályok, nemzetek, országok, egymás ellen uszításának „ideológiai” igazolása, mint a jó és a rossz nemes küzdelme.

A jó és rossz ellentétpár-elmélet ilyen alkalmazásával létrehozott háborúk hozták létre a világ fölötti egységes hatalom kiépítésének esélyeit, a „világbéke” megvalósításához. Ez az ígélet, addig is szembenálló felek egyetértéssel, művi beavatkozással kényszerítik, egymással szédítik a felületesen gondolkodó tömegeket egyik avagy a másik oldalra, úgy hogy a saját oldal mindig a jó oldal és a másik a rossz oldal – és ez mindaddig sikeres lesz, amíg a becsapott emberiség rá nem jön a csalásra.

A jó és a rossz oldal bemutatására két idézet:

1. „Az Egyesült Államok fokozza katonai jelenlétét a világ különböző tájain. Egész régiókat ezer és ezer kilométerre az Egyesült Államok partjaitól, fontos amerikai érdekszféraként vettek birtokba. Rapid Deployment Force néven gyorsan bevethető hadseregeteket létesítettek, meglévő katonai bázisokat megnagyobbítottak, modernizáltak, újakat építettek. A lefegyverzési tárgyalásokat megrekesztik, és az e téren már létrejött megállapodásokat aláaknázzák. Az ún. korlátozott nukleáris háború elmélete végtelenül veszélyes a világ békéjére.” (Mladenov bolgár külügyminiszter az ENSZ közgyűlésen, 1981. október – egy kapásból kiragadott idézet a sok közül.)

2. És most – nem is annyira fülbántó, mint elgondolkoztató – majdnem ugyanezt hallani az ellenoldaltól:

„Reagan elnök politikai rátermettségét jórészt igazolja az a készség, amivel egy kínáló elgondolást megragad, és azt az amerikai nyilvános megfontolás középpontjába helyezi. Ezúttal ismét felmutatta jó szándékát és képzelő erejét.”

(Ilyen bevezetés a nyugati sajtóban felkelti érdeklődésünket, hiszen néhány héttel ezelőtt az amerikai sajtó csúfot űzött az elnöknek abból a beszédéből, amelyben az amerikai-szovjet vitát a „jó és a rossz erők közötti harc”-nak nevezte. A fent említett idézet – *Australian*, 1983. IV. 2-3., *Reagan looks at the nuclear shield as an option to the nuclear sword, from Peter Samuel in Washington* – alábbi folytatása megadja a

választ arra a kérdésre, hogy miért dicséri most a sajtó a néhány hete kigúnyolt Reagant.)

„Amerika 30 éven keresztül elkötelezettje volt a mutual assured destruction (kölcsonös, biztos elpusztítás) hadászati elméletnek, egész katonai berendezkedése az atomháborús megtorlás fenyegetése által elért elrettentésre volt alapozva. Ez a kardoknak, nem a pajzsoknak a politikája volt. Ez a kölcsonös, biztos kiirtás valójában rendkívül baljós látú hadászati elmélet – ezt most Reagan elnök elismerte múlt heti beszédében. Nagyon magas erkölcsi szintre emelkedett, amikor megvallotta a pajzsot a kard helyébe. Nem üdvösebb-e életeket megmenteni, mint megbosszulni azokat?”

A cikkíró ezután kifejti, hogy a támadó hadviselésre beállított amerikai fegyverkezés, mint megoldás csődbe jutott, és időközben a szovjet stratégia védekezésre beállított fegyverzetével fölénybe került olyannyira, hogy az oroszok egyetlen és első ütésre el tudják pusztítani az amerikaiak szárazföldi kilövő állomásait. (Ez úgy látszik nem tartozik a támadás és elrettentés fogalomkörébe.) Ezután a cikkíró szószerint a következőket mondja:

„A szovjet sohasem tette magáévá a kölcsonös és biztos elpusztítás elméletét. A Kremlin vezetősége sohasem tagadta meg magától és népétől a védekezést a nukleáris támadással szemben. Az amerikaiakkal ellentétben az oroszok jelentős méretű védekezőhálózatot építettek ki, a Galosh antiballisztikus lövedék hálózatot Moszkva körül, SA 5 és SA 10 rakétákat és hatáson polgári védelmet életek megmentésére amerikai nukleáris támadás esetén.”

Vajon mit érez az amerikai olvasó, amikor ezt olvassa? Ha azt érzi, hogy az eddigi amerikai kormányok háborús terveik során nem törődtek azzal, hogy Amerika városai elpusztulnak, és nem azt érzi, hogy most Amerika fegyveres készségét csökkentik, akkor a cikk elérte célját: az amerikai polgár kész elfogadni a következő lépést, a fegyverkorlátozást egyenlő szintre.

A hivatalos amerikai stratégia eddig az volt, hogy: a béke biztosító a Szovjetunióval szemben a fegyveres fölény, az a képesség, hogy meglepetésszerű szovjet támadás esetén azonnal visszaütnek olyan erővel, ami eldönti az ilyen esetleges nagyhatalmi párbajt. Az elmélet helyességének indoklása: ha a Szovjetunió tudatában van a következményeknek, tartózkodik a támadástól. Ezt az elméletet 30 éven át helyesnek tartották, bár mindig voltak marxista csoportok Amerikában, amelyek erős propagandát fejtettek ki a nukleáris fegyverek ellen. Egy idő óta az amerikai zsurnalisztikában ez a fegyverfölénnyel biztosított békestratégia új nevet kapott: *mutual assured destruction*: Hír szárnyára került, hogy a két nagyhatalom nukleáris fegyverkezési szintje fej-fej mellett halad. Ez így tovább nem mehet, mert a fegyverkezés terén olyan fokot értek el, hogy egy esetleges háborúban kipuhtul az emberi élet a földről. Bölcs versike született: „Better to be red than dead.” (Jobb vörössé, mint halottá válni.) Az is szóba került, hogy elég ahhoz

egy hibás elektronikus információ, vagy egy örült a számtalan kapcsolótáblák egyikén, hogy egyetlen rakéta kilövése esetén az automatikus vizszozásra beállított elhárítások révén szándék nélkül is végbemenjen a világpusztító rakétaháború. Valóban borzalmas kép.

E fentebb idézett amerikai tudósítás állítása szerint az amerikai és a szovjet fegyveres felkészültség közötti különbség: az amerikaiak nukleáris fegyverzete csak támadó, a szovjet-oroszké csak védekező. A kettősség tükrözi nemde, az egyiknek a gonosz, a másiknak a nemes szándékát. Vagyis a szovjet esetében indokolt a fegyverkezés, hiszen várható támadásnak van kitéve. Következésképpen, ha Amerika ki akarja nyilvánítani békés szándékát, tengerbe vetheti teljes fegyverzetét, hiszen támadás nem érheti, mert a Szovjetunió – ó, minő humánus – csak polgárai védelméről gondoskodik.

Mint tudjuk, Ronald Reagan ún. konzervatív politikus, akit Amerika konzervatív gondolkodású többsége azzal a kifejezett céllal választott elnöké, hogy a szovjet veszélyeztettséggel szemben impotens liberális (szélsőbaloldali) elnökök és kormányzatok után gondoskodjon Amerika védelméről, állítsa meg a bolsevizmus terjedését, és – legalábbis a kelet-európai választók részéről – azzal az óhajjal, hogy tegyen meg minden lehetőt a szovjet által elfoglalt országok felszabadulása elősegítésére.

Talán sohasem tudjuk meg, hogy mi játszódik le a Fehér Ház falai között, és milyen erők működnek közre ahhoz, hogy az állítólag rendkívül sok hatalommal felszerelt amerikai elnök meghirdetett és követett külpolitikai irányából félidőben 180 fokot eltér (és ez következetesen csak a republikánus elnökökkel történik meg). Peter Samuel Washingtonból küldött tudósítása szerint az történt, hogy egy *High Frontier* nevű lobby két éve dolgozott azon, hogy az amerikai nukleáris támadásokra alkalmas fegyverek fölényét biztosító politikát a kormányzat föladjja, ezt az elnök saját maga javasolja. A lobby részére ez nagy győzelem lehetett, mert a tudósító így számolt be róla: „After the Reagan speech last week, there was great celebration at the Washington office of High Frontier, the lobby group for strategic defence. It has been pressing for two years for precisely the abandonment of mutual assured destruction that Mr. Reagan now proposes.” („Reagan beszédét nagy ünneplés követte a *High Frontier* nevű stratégiai védelmi lobby washingtoni irodájában. Két éven át szorgalmazták kifejezetten a kölcsonös és biztos elpusztítás politikájának feladását – ezt most Mr. Reagan javasolja.”)

★★★

Amit most Reagan elnök javasolt: részleges, egyoldalú leszerelés. Valószínűleg Moszkvában is kinyitottak néhány tucat pezsgősüveget, és Reagan hátraarca után kimozdulhat egyhelyéből a 16 hónapja elakadt megbeszélés az európai rakéták ügyében. A világ eléggé fáradt a fegyverkorlátozási megbeszélések részleteinek követésében. Az egész

kérdés utópisztikusnak hangzik és unalomig ismétlődik. A szólam, hogy el kell tiltani a világ minden országában a fegyverkezést, olyan régi, mint az orosz-bolsevista állam. A leszerelés kérdését Lenin emelte a külpolitikai feladatok sorába a békepropagandával együtt, amely „ügyünket mérhetetlenül tovább viszi, mint a háború”. Csicserin külügyi népbiztos az 1922-es genovai konferencián Lenin utasítására javasolta a szovjet állam nevében „az általános fegyverkorlátozást”. Még abban az évben megtartották Moszkvában a nemzetközi leszerelési konferenciát, amin ugyan csak hat állam vett részt, de 1932-ben már mint állandó leszerelési konferencia működött a Népszövetség égisze alatt Európában, 59 állam részvételével. A leszerelés általános hangulata, a gazdasági válság pénztelensége, a pacifista mozgalmak demagógiája járultak hozzá közvetve a második világháború kitöréséhez, megnyitva a lehetőséget Németország gyors felfegyverkezésére és komoly ellenállás nélküli invázióira. Végül is a rendkívüli áldozattal járó játék természetbe gyűjtői a Szovjetunió és az Egyesült Államok voltak, vesztese egész Európa.

A második világháború óta eltelt közel négy évtized alatt fegyverkezési szinten semmi sem változott: Európa felező vonalában a megszállási demarkációs vonal állandósult az európai zsákmány-határon találkozó szövetségesek fegyverviselési monopóliumában.

Csicserin utódja, Gromiko külügyi népbiztos „1964-ben, amikor a béke erők már jelentős szerepet vittek a világpolitikában, memorandumot nyújtott be az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűléséhez a nemzetközi feszültség további csökkentése és a fegyverkezés korlátozása tárgyában. Javasolta, hogy meg nem támadási szerződés jöjjön létre a NATO és a Varsói Szerződés tagállamai között... Később, ugyancsak szovjet kezdeményezésre a 32. gyűlés 1977. decemberében elfogadott egy különlegesen fontos dokumentumot a nemzetközi detant megszüntetéséről és elmélyítésének nyilatkozatát. Ez a nyilatkozat hangsúlyozza a detant és a lefegyverkezés közvetlen kapcsolatát ... amelyek végső célja a teljes lefegyverkezés, szigorú és hatáson nemzetközi kontroll alatt”. (Disarmament: Soviet Initiatives, Novosty Press Agency, Moscow 1979.)

Ha megismétlődik a történelem, (ahogy fentebb a második világháborút megelőző éveket jellemeztük) a leszerelés általános hangulata, a gazdasági válság pénztelensége, a pacifista mozgalmak demagógiája: hozzájárulhatnak a harmadik világháború kitöréséhez. Ebben a kártyajátékban Európának nem osztanak lapot, így annak ismét csak kárvallottja lehet. A döntés célja az lesz: hol legyen a világdiktatúra székhelye. Ha pedig háború nélkül megegyeznek ezen, akkor Európa megosztottsága és vazallus állapota hosszú időre állandósul.

(Magyar Élet, 1983. április 14.)

Rövidített változat. A teljes írás olvasható az *Ilyen a világ! I.* kötetben, letölthető: www.magyalet.net – továbbá az *Ilyen a világ! II.* kötetben, kapható Püskínél Budapesten.

Bush alelnök bécsi beszéde 1983

Közel egy hónappal ezelőtt rövid hír jelent meg az ausztrál sajtóban Bush alelnök vasfüggöny mögötti látogatásáról. A ránk vonatkozó hír csupán csak annyi volt, hogy „Magyarországra is ellátogat”. Hiába kerestük a következő napok újságjában az alelnök útjának híreit, vagy akár azóta is valamiféle beszámolót, semmi nem jelent meg a sajtóban, a hangmédia is mellőzte. Közép-Európa ismét fehér folt lett a térképen?

Végül sikerült megszerezni Bush alelnök bécsi beszédének szövegét az Egyesült Államok itteni főkonzulátusától. A beszédet továbbító hírszolgálat a bécsi beszédet, mint Amerika közép- és kelet-európai politikáját említette. Ez nyilván nagyon érdekel bennünket, annál is inkább, mert 1956 óta az Egyesült Államok kormányainak aligha volt „közép-európai politikája”.

Érdeklődésünket már az első bekezdés felkelti: „...az Egyesült Államok nem fogja kapcsolatait megerősíteni olyan kelet- és közép-európai országokkal, amelyek nem szorgalmazzák a belső liberalizálódást, vagy nem töreksenek Moszkvától független külpolitikát folytatni.” (Zárójelben: amikor 1956 októberében először, és talán egyetlen esetként, lépett egy vasfüggöny mögötti ország a „Moszkvától független külpolitika” útjára, az Egyesült Államok akkori kormánya nem erősítette vele a kapcsolatot, ellenkezőleg, tétlenségével cserbenhagyta. Véleményünk szerint az önálló külpolitika előfeltétele és első lépése: kilépni a Varsói Paktumból. Ez ma (még) elképzelhetetlen, és az is, hogy egy ilyen lépést Washington támogatna. Ami a liberalizálódást illeti, annak első lépését az egypártdiktatúra megszűntetésében látjuk. Azon innen minden csak katonai rafinéria kérdése.)

Amikor Mr. Bush a vasfüggöny mödelreuthi szakaszát megismerelte, keletre tekintve az volt az érzése, hogy a nyugati civilizáció külső szélén áll. Pedig – saját szavaival – „...ez a fal, mely ilyen vagy más formában átíveli a kontinentet, nem is a szélén, ha-nem a kellős közepén, a szívében hasítja ketté Európát.”

Mit lehessen erre mondani? 1983-ban megjelenik egy elegáns amerikai úr Európa közepén, összecsapja két kezét: nicsak ni, milyen furcsa határzár, kettévágja Európát, és most itt a vége a nyugati civilizációnak. Hát nem különös? És hogy az osztrákok ezt még Közép-Európának nevezik! – És nem akadt ott valaki, esetleg egy idegenvezető, aki elmondta volna az előkelő vendégnek, hogy ez a szögesdrótos betonfal jelzi még ma is azt a katonai demarkációs vonalat, ahol az amerikai csapatok találkoztak a bolsevizmus vörös hadseregével, és hogy Közép-Európát, ezt a „...sokszínűségében is egységes tájat, melynek oly gazdag történelme és kultúrája az európaiság főfolyamát képezte”, ennek a katonai találkozásnak az állandósítását szolgáló amerikai-orosz politika tette tönkre. Ha a nagyhatalmi militarizmusnak növekvő bizonytalanságú légkörében jó jelnek kell tekintenünk azt, hogy negyven év óta elsősorban hangzik el amerikai szájából a Közép-Európa

Ilyen a világ! (28)

Kedves Olvasóim!

Lehet hogy vontatott és nehezen követhető a fejlemények ilyen részletes visszaidézése, de a részletek ismeretében lehet igazán átfogóan érzékelni a kétpólusú világhatalom véglegesítését célzó terv (nem túlzás) monumentalitását. A tervhez a nyugati világ politikai berendezkedése 1983-ban elfogadásra kész olyan preparált állapotban volt,

hogy a lassan adagolt változtatásokat ott az élet természetes rendjén-velőnek érezték.

Az ijesztő kimenetelért aggódók figyelmeztetését a média világhálózat összeesküvéselemétként bélyegezve sikeresen elszigetelte.

A világhatalom keleti fele lehetett az elképzelés számára a szilárd talaj – a szocialista állam bentről megdönthetetlen. Csapó Endre

szó, akkor arra is kíváncsiak vagyunk, hogy mit ért e szón, és van-e az újra felfedezett Közép-Európa fogalomhoz új politikai terv, ami a negyven éve fennálló Nyugat-Európa (versus) Kelet-Európa politikát, vagy másszóval Európát kettéosztó politikát felváltja?

Bizony, Oroszország nem vett részt az európai történelem nagy eseményeiben és szellemi áramlataiban. Ott a cári önkény és a pravoszláv fanatizmus évszázados mozdulatlan-sága készítette elő a pártfanatizmus jelenlegi áporodott levegőjét, mely amerikai fegyverekkel és technológiával szolgásra vetette azt a Közép-Európát, melynek történetéből csak a cseh Husz János neve jutott eszébe a nagyhivatalú amerikai úrnak. Bukarestben pedig úgy elbájolódtott a latinromantikájú balkáni idiómától (talán ő is táncolta a horát Ceausescuval, mint Nixon elnök, amikor Bukarestben járt a „külön utat” járó despotánál), hogy még Romániát is közép-európai országnak nézte. Erdélyben nyilván nem járt, Budapesttel kapcsolatban semmi sem jutott az eszébe, ami vonatkozásba hozható az első mondatában említett, Moszkvától független külpolitikával.

Kötvé hisszük, hogy a lengyeleket kielégíti a vállvergetés, hogy országuk német-orosz elfelezése után oly nagy számban haltak meg, harcolva a németek ellen a szövetségesek oldalán. Ki tudja, a politikai boszorkánykonyhában mikor határozták el az Európa-felezést. A vasfüggöny mögé került államok egyike a németet tartotta nagyobb ellenségnek az orosznál, másika az orosz a németnél, harmadika csak a németet, negyedik csak az oroszot tartotta ellenségnek, de (megtartva a sorrendet) a lengyel, a cseh, a magyar, a román népeknek egy sors jutott (azon belül a magyarnak újra csonkítás).

Hogy Masaryk Csehszlovákiája megalapításában mi volt a „történelmi és természetes jog”, és hogy „az amerikai és cseh nemzetnek hogyan volt a modern demokrácia évszázadokon keresztül ideálja”, nem tudhatjuk. Masaryk házassága ezeknél erősebb rokoni szál volt. Az amerikai alelnök emlékezett rá, hogy mit mondott a nagy Masaryk, de hogy a szép szavakból milyen nacionalista, kisebbségelnemő műállam keletkezett 6 millió cseh uralmával 8 millió egyéb nemzetiségű felett, és hogy Masaryk Csehszlovákiája valójában Benes pánszláv országa lett, és mint ilyen: szovjet hídfőállás – erre már nem emlékezett. Comenius Ámos János, neves csehmorva író és pedagógus, sárospataki tanárkodása

éveire emlékezve, bizonyára tiltakozott volna, hogy becsületes nevét 300 év múlva egy hazugságállam cégévé teszi egy pánszláv prókátor.

A nagy szavak még ezután következtek Bush alelnök beszédében – olyant ők nem ismernek el, hogy Európa jogszerű felosztása. Következő mondatával közelebb ment a témához, mondván, hogy Jaltában nem osztották el Európát „érdekszférákra”. Talán azért csodálkozott el a vasfüggöny betonfalánál, a kettéválasztott Európa stílusos határkövé-nél? Hitler sok bajt okozott 12 év alatt, de ezt a negyvenéves gyalázatot mégsem lehet az ő számlájára írni. A szövetségesek feltétel nélküli győzelme csak olyan elrendezést eredményezhetett, amiben meg egyeztek, és ha a bolsevisták más-képpen cselekedtek volna azokban az években, mint ahogy washingtoni szövetségesei jónak látták, akkor tettek is volna róla, mert megvolt rá az erejük: a Szovjetunió katonailag és gazdaságilag kimerült állapotban volt. Gyors talpraállását Amerika mérhetetlen segítségének, és Közép-Európa (a szövetségesek által elnézett) kifosztásának köszönhetette.

Ami az európai felezés helsinki szentesítését, illetve annak tagadását illeti – úgy bizony, ez is csak játék a szavakkal. Helsinkiben kimondták a jelenlegi európai határok véglegesítését, márpedig a vasfüggöny is határ, és a véglegesítés külön hangsúly-lal a Németországot kettéfelező határra vonatkozik. Ennek a szentesített állapotnak nem a helsinki papír, hanem a vörös hadsereg a garantora. A csúnya határról beszélt ugyan Mr. Bush, de a közel negyven év előtti megszálló (pardon: felszabadító) csapatokról, és a Németországgal kötendő békeszerződésről nem szólt.

Az egypártrendszer a vörös hadsereg jelenléte biztosítja. Az egypártrendszer párturalmáról megemlékezett az amerikai alelnök – közvetve legalábbis: „Hadd hangsúlyozzam itt ki, hogy az Egyesült Államok nem törekszik meggyengíteni, vagy alá-ásni bármely kormányt...” A bármely kormány itt bármely kommunista kormányt jelent, illetve csakis a kommunista kormányokat jelentheti, hiszen a vasfüggöny mögötti kormányokról van szó. A kormányok, melyeket meglátogatott – melyeknek sok milliárdos hiteletet folyósítottak nyugati pénzüzetek, főleg amerikai kormánygaranciával –, pártidiktatúrák Moszkva irányítása alatt.

A liberalizálódás tehát nem a pártidiktatúra jogtalan és törvénytelen (és európai tradíciókkal ellentétes) kormánykodásának megszűnését célozza, hanem csakis ezektől a kormányoktól várják, hogy jobb, praktiku-

sabb gazdálkodást vezessenek be, illetve végezzenek. Így, ha a pártidiktatúra engedékenyebb lesz az üzletelés terén, és úgy dolgoztat, hogy abból haszon is származzék (fizessék a kölcsönök kamatját), akkor Uncle Sam szeretni fogja őket, bekapcsolódhatnak a világgazdaságba pozitív módon, mint üzlettársak, nemcsak mint adósok.

Mr. Bush optimista. Nem is lehet más, hiszen az Egyesült Államok gazdasági ereje domináns helyzetbe került immár a vasfüggöny mögött is. Nagyon valószínű, hogy a világgazdaságban működő erők a csatlós államokba irányult penetráció révén több kontrollra tesznek szert a korábban (66 év óta) a Szovjetunióba pumpált hitelösszegek fölött, és remélhetőleg ennek során Közép-Európa (és vele hazánk is) mindjobban kioldódik a gazdasági elszigeteltségből és kényszerű keleti kötöttségekből, de hogy ez máris tavaszát jelenti Közép-Európa fényes jövőjének és a béke, fellendülés és szabadság korszakának, arra még korai volna pezs-gőket lehteni.

Európa egységét pedig oroszok és amerikaiak nélkül szeretnénk látni.

(Magyar Élet, 1983. október 20.)

Nukleáris realitások 1983

November végén világgá röppent a hír, hogy a Szovjetunió képviselője kivonult a genfi lefegyverzési tárgyalásról azután, hogy megérkeztek Angliába a legújabb, nagyhatósugarú távirányítású, atomtöltetű rakéták.

A felfokozott politikai tevékenység arra utal, hogy változás készül a világhálójában. ...

Katonailag teljes a mozdulatlanság, politikailag Európa mindkét preparált oldalával elfogadtatták a felezést véglegesnek. Európai érdekű változás csak ennek a felezésnek a megszüntetése, vagy ellene való lázadás lenne, de erre a pártszisztéma berendezkedett állapotában nincs remény. Európa nyugati fele tudomásul vette a ráerősített tényeket: nyugodt vegetálásának ára a lemondás a keleti részről.

... A megosztott Európa felett könnyebb az ellenőrzés. Ezt célozza az időnként, kb. tíz évenként felkeltett háborús hisztéria. Ez a jelenlegi mindennapi a legnagyobb. A nagyobb hatás kedvéért a szóbanforgó irányítható lövedékek nagy sietve meg is érkeztek Angliába, és Nyugat-Németországba is rövidesen megérkeznek. A szovjet kiküldött erre összehozott és otthagyták a genfi fegyverkorlátozási tárgyalásokat. Mi kell még a háborús hangulatkeltéshez?

Willy Brandt, a hírhedt Ostpolitik atyja, kijelentette, hogy: „Németor-

szág gazdasági jóléte a szovjet blokkal folytatott kereskedelem-től függ.” Ez jól hangzik a moszkvaiak fülének. Majd így folytatta: „Mindaddig, amíg az oroszoknak rakétáik vannak Kelet-Európában, az amerikaiaknak a nyugat-európai arcvonalon kell maradniuk.” Ezt pedig Washingtonban hallgatták szívesen. Azután – hogy senki ki ne maradjon – olyant is mondott, ami azoknak tetszik, akik még tudnak Európa érdekei szerint gondolkodni: „A két szuperhatalom erősebb, mint ami a világ többi része számára egészséges lenne. Ebben a helyzetben Európa számára ajánlatos volna, ha növelné saját politikai és védekezési súlyát.”

Az európai népek aggodása teljesen indokolt: nem kívánnak a két fél esetleges fegyveres vitájának hadműveleti területévé, áldozatává válni. Maga az a tudat is aggodalomra ad okot, hogy a két Európán kívüli hatalom Európa területét rakta meg pusztító fegyverekkel. Egyszer már teleszörták Európát bombákkal pompás egyetértésben, ne ismételjék ezt meg újabb háború ürügyén.

Reagan elnök vitette át az új rakétákat Európába. De ugyancsak ő jelentette ki, hogy: „Nukleáris háborút nem lehet megnyerni, ilyen háborút nem szabad megvívni.” Helyes – de ha ilyen háború nem lesz, az Európában egymással szemben felsorakoztatott rakéta kilövő állomások milyen célt szolgálnak a „honvédelem és a külpolitika között elmosódott határok” idején?

Az oroszok a világhatalmi mániával terhelten jönnek már a napvilágra is, de azért félelmetes medve szerepükben nemcsak morogni tudnak, de a markukat is tudják tartani. És kapnak is, hogy megtarthassák medve mivoltukat. Világhatalmi mániájuknak áldozatai is, mert készségesen elhiszik a lenini mondást, mely szerint a kapitalisták azt a kötelet is leszállítják nekik hitelre, amivel a bolsevisták felakasztják őket. Hát azért ennyire nem szabadna ostobának tartani azokat, akik egy ellenállhatatlan sikerű, minden kaput megnyitó, pénzügyi világhálózatot tudtak kiépíteni. A lenini bölcsködésnek másutt vannak a hasznos idiotái. A hitelező abszolút ura az adósok gazdasági ügyeinek, minél rosszabb módszerrel dolgoznak a kamatfizetők, annál nagyobb mértékű a kiszolgáltatottságuk.

Az esetek sokasága szabályszerűsége utal: a vasfüggöny mögött nem gazdasági konkurrencia, hanem alvállalat működik. Így nem látunk gazdasági okot arra, hogy az USA és az USSR között fegyveres összetűzésre egyhamar sor kerüljön.

Ami a politikai okot illeti, még könnyebb a válasz. Ha a kommunizmus valóban a kapitalizmusnak halálos ellensége volna, akkor a kapitalizmusban nem az antikommunista kiadványok lennének a mellőzöttek és kirekesztettek, és nem a kommunista kiadványok lennének el minden könyvespolc háromnegyed részét.

A Szovjetunió szándékaival a magyar törekvések ellentétben állnak mindaddig, amíg ott a nagyorosz elvek uralkodnak. Minden nemzeti törekvésünk szembetalálkozik általánosságban a nagyszláv orosz-bolsevista fasizmussal, és napi üldözöttségben a kisantant-fasizmusokkal.

Európában még nem hajnalodik. (Magyar Élet, 1983. december 8.)

Peace at Gunpoint 1984

Ha jellemezni akarjuk a huszadik század történelmét, áttekintve a föld öt kontinensén, azt látjuk, hogy a háború, mint valami erdőtüz, hol itt, hol ott lobbant fel, két esetben füstjével belepve az egész világot, majd kisebb fellángolásokkal felperzselve a korábban esetleg véletlenül kihagyott részeket, hogy nyomában új zászlókkal új zászlók lengjenek.

A futótűzről azt állítják, hogy tisztító láng, ami elégetni van hivatva korhadó ócskaságokat, a velejáró szélviharról, hogy új időknél új dalait hozza. Nekünk, magyaroknak országunk, népi állagunk ötfelé tépését, lelkünk meghasonlását, környezetünknek a gyűlölet kisantant-gyűrűbe fogását, a háborúba kényszerítést, újabb országcsontkítást, szibériai katorgát, szadisták rémuralmát, felkelésbe hecceléssel előcsalt hazafiak legyilkolását, a szolgaság nemzetközi konszolidálását hozta. De ezt hozta több-kevesebb hasonlósággal más népek részére is, Európában minden vitán felül, de még a gyarmatvilági új kirakati államok népeiről sem lehet azt állítani, hogy a függetlenség rájuk aggatott kellékei mögött nagyobb léptekkel haladnának egyéni szabadságuk és kollektív nagykorúságuk irányába azóta, hogy „felszabadultak”.

A háború nem tisztító tűz, mert erőszak nem hozhat igazi békét és igazságos rendet. A huszadik század háborúinak közös jellemzője, hogy mindenütt kieroszakolja a párturalmak uniformizált állami közigazgatását, melyeknek minden funkciósinórját valamelyik világhatalom vagy annak nevében működő politikai vagy gazdasági agentúra húzhatja. **Madách Imre** az emberi élet céljának dilemmájára kimondta a mindeddig legklasszikusabb meghatározást: „az élet célja a küzdés maga!” De ő ezen nem azt értette, hogy az emberiség a hadiipari fejlődés ütemében ölje egymást. Századunk permanens háborújának más céljai vannak.

Ebben a permanens háborúban nagy szerepe van a jelszavaknak. A **demokrácia** egyik oldalon, a **szabadság** a másik oldalon, és legnagyobb hazugságként a **béke** mindkét oldalon. Jelszavakkal és pártprogramokkal sikeresen manipulálják minden nemzet minden nemzedékét. Úgy zuhog a történelem árja a permanens háború medrében, hogy az embereknek nincs idejük felmérni, átlátni az események miértjét, és azoknak a keveseknek a figyelmeztető hangja, akik belelátanak az események műhelyébe, sohasem hallatszik olyan messzire, mint a „békeha-sonák” hamis hangja, mert belefut a hivatalos kakofóniába.

A háborúk magvát a nemzetállam koncepció ültette el. Mindaddig csak királyi birtokrészek elhódítása vagy visszahódítása volt a háborús ok, és csak addig folyt a küzdelem, míg a gyengébb kincstár bírta anyagiakkal. A nemzetállamok létesítésével és a modern kapitalizmus létrejöttével új helyzet állt elő. Szinte bárhol is menjen az államhatár, élő nemzettestek eleven húsába vág: a háborús ok ezáltal mindenütt és minden időben fennáll.

Ilyen a világ! (29)

Kedves Olvasóim!

Orwelli év: 1984. A 35 évvel korábban megjelent utópisztikus regény olyan világot ír le, ahol mindenki nyomorban él, egy vezető elit minden tettüket irányítja. Három részből áll a világ: Eurázsia, Keletázsia és Oceánia. Utóbbi a regény eseményeinek színtere. Közöttük permanens háború folyik, amiben soha nincs győztes, folyamatos a rettegés, a szenvedés a nép számára. A hierarchikus rendszer korlátjai nem léphetők át. A Nagy Testvér az uralkodó Párt képe, őt mindenki imeri, de senki sem látta, csak sugárzott műsorokban látható. Ő mindenkit lát, jelen van mindenki élete minden pillanatában. Ő a hatalom, ami soha nem rendül meg.

1984-ben – a regény irrealitását szinte kö-

vetve – igyekezett a két fegyveres nagyhatalom a létrejött kétpólusú világhatalmával előkészíteni a célként sokszor emlegetett Világállamot. Ennek kellett volna minden áron bekövetkeznie a század végére az évszázados háborús átalakítások eredményeként. Idézett írásom idején a hatalmi válságban meggyengült szovjet államot átsegítették a nyugati hatalmak a válságon, a cél érdekében. Mostanában gyakori a hivatkozás három személyre, akik „megdöntötték a Szovjetuniót”: Reagan, Thatcher és János Pál pápa. A két politikus esetében ennek ellenkezője történt, a Vatikán keleti politikája is pontosan beleillett a nagyhatalmi politika vonalába.

1984 után már csak 6 évet élt a szovjet állam, és vele a világhatalom álma is. Csapó Endre

De meg is nagyobbodott, kiszélesedett, tömegbázist kapott maga a háború. Népek viczorognak kollektív gyűlölettel egymásra, a mindenható állam bevezeti az általános hadkötelezettséget, belevonva mindenkit a kötelező öldöklésbe és a profitéhes kapitalizmus bőven nyújtja a fegyverkezési kölcsönt egyik, vagy akár mindkét fél elvéréseig. Tudomány és technológia a permanens háború szolgálatában áll, és a gazdasági élet alapjává állandósul a háború, a „war economy”, aminek legnagyobb vívmánya a deficit-gazdálkodás. Vagyis, az állam nem megy tönkre, csak eladósodik.

A **politika** a hadiipar prostituáltja. Amikor a politikusok a Versailles-környéki békediktátumokat létrehozták, tudva és szándékkal olyan átrendezést létesítettek, amiben egy negyedszázadon belül egy másik általános háborút okoztak Európában, ami ezúttal ismét világháborúvá szélesedett, hosszú időre új piacokat adva a hadiiparnak. A politika arról is gondoskodik, hogy a háború ne csak az államok közt folyjon, hanem az állami társadalmakon, nemzeteken belül is. Erre valók a politikai pártok, a „világnézeti” eszmék és elméletek, mert a belpolitika sem lehet békés munkaműhely. A fegyvereknek ott is növekvő szerepük van. Egyre több a terrorista gang és egyre nagyobb rendőrségre van szükség. Ismét a fegyveripar virágzik.

A „felszabadult” társadalmakra, „népuralmokra”, pártállamokra fegyveres karhatalom vigyáz. Az állam itt már fegyvermonopolisták kényuralma, az államok a nagy fegyverrendelők, felszerelésüket időnként modernizálás céljából felújítják. Közép-Európa a Szovjetunió ellenőrzése alatt már ebbe az állapotba jutott. Úgy mondják, béke van Európában, pedig csak háborús másállapot van. Erre a különös békére vigyáz az Európa-felező két nagyhatalom támaszpontokkal, földi légi erőkkel, tankhadosztályokkal, rakétiakilövő-állomásokkal, atomerővel, kémhálózattal, híradás-technikai felszerelésekkel, és legújabbban atomtöltetű irányítható rakétákkal. Micsoda pazar üzlet a hadiiparnak.

Miközben a szerencsétlen fegyvertelen polgár kótyagosra félemlítve céltalannak látja életét, és izgalommal lesi a nagy színjáték jeleneteiben televíziója képernyőjén sürgölődő, vigyorgó kedvenc politikussait, akik

éppen az ő számára mentik meg ezt az idegesítő békeállapotot, miután azt már lenyelte és vérebe szívta, hogy ennek az egymásra irányított mérhetetlen fegyverzetnek a két „szembenálló” nagyhatalom között elosztott egyensúly a biztosítéka annak, hogy ő naponta megéri a napot, és már csak a politikusok további bölcsességéért kell imádkoznia, ha csak valaki „véletlenül” meg nem nyomja a gombot.

A nagyhatalmak vezető politikussai ugyanennek a fontos, világtörténelmi szerepnek a kebel kéjével billegnek a TV-közönség előtt, akinek ez évente ötszáz billió dollárjába kerül, illetve plusz 20 százalékos kamattal, mert a fegyverkezésre már egyik nyugati állam sincs fedezete az államkasszában. Még szerencse, hogy nincs háború, és ez csak a felújítási, modernizálási és egyensúlybáhozási költség. „Tudományos” kifejezéssel: a kibékíthetetlennek álcázott katonai tömbök retorikus dualitásának mitológiája. Ezt bizonyára mindenki érti, mert ez az alapja a kapitalista-kommunista détant megdönthetetlen teóriájának. (Azért megdönthetetlen, mert náluk van minden fegyver.)

Azok részére, akik borzongást kaptak ettől az előbbi bekezdésben olvasott szótörlesztől, gyakorlati példával szolgálunk: történik, hogy a Szovjetunió teljhatalmú diktátora vagy hat hónapja sehol sincs, viszont közeledik az angol-orosz-bolsevik kapcsolatok felvételének 60. évfordulója és **Mrs. Margaret Thatcher** repeső szívvel repülne Moszkvába ennek megünneplésére, de nem hozhatja zavarba őket, mert ki tudja, mi lehet szegény **Andropov**val. Így hát az évfordulóra átrepült Budapestre, ami nagy megtiszteltetés a magyarországi kommunistáknak, mert a bájos kapitalista hölgy (aki vasból vagy, mint valamikor a jogászok) nem a többi lerakatba, hanem direktre őhozzájuk jött el. Ez igen nagy megtiszteltetés, mert **Kádár János**nak mondta el a napnyugati hölgy azt, amit **Jurij Andropov** főelvtársnak szánt volna elmondani.

Bizonyára Nyugaton is számontartják a két államférfiú 56-os betyárkodását. Az is nagy dolog, hogy akkor csak Budapest békéjéről volt szó, ma meg már a világbékéről. (Az idézőjeleket már ki sem tesszük.) A látogatásról így írt a Magyar Nemzet (1984. február 5.):

„Margaret Thatcher elmondta, hogy nyílt és konstruktív megbeszéléseket folytatott Kádár Jánossal, Losonczy Pállal és Lázár Györggyel. Meggyőződése – szögezte le az angol miniszterelnök –, hogy a megfelelő időpontban látogatott Magyarországra, akkor, amikor Keleten és Nyugaton egyaránt aggnak az európai feszültség növekedése miatt. Éppen ezért nagyra értékeli budapesti tanácskozásait, amelyen kifejeződött az a közös óhaj is, hogy föl kell újítani a fegyverkorlátozási megbeszéléseket. Margaret Thatcher kijelentette, hogy országa érdekelt az európai biztonság erősítésében, a katonai szembenállás csökkentésében, a »kevesebb fegyver és nagyobb jólét« reményében. Leszögezte azt is nyilatkozatában, hogy véleménye szerint az Egyesült Államok senkit sem fenyeget.”

Persze mindezt elmondhatta volna Moszkva számára otthon, Londonban is, de hát az utazás nagyobb nyilvánosságot kelt és főleg emeli a meglátogatott tekintélyét. Ez lehetett a lényeg, mert alapjában véve nem mondott semmi újat. Csupán az volt a különös, hogy megnyugtatta a kommunista diktátorokat az Egyesült Államok további békés szándékáról. De ezt **Reagan** is meg tudja nekik üzeni – miként látni fogjuk.

Egy régi közmondás szerint hosszú kanala legyen annak, aki az ördöggel egy tálból lakomázik. A konzervatív Mrs. Thatcher hosszú kanala az az öt év, amit hivatalában már eltöltött. Választási programbeszédeinek anti-bolsevista retorikája, mint a kanál nyele, megnyúlt és elvékonyodott. Pedig az ő kétszeri land-slide győzelmé a Labor Party bolsevista-barátságának volt köszönhető. No de nem újdonság politikuskéknál, hogy itt ezt mondunk, ott meg azt. Budapesten nem említette a „szovjet tirranizmust”. Csak annyit mondott, hogy: „today we stand on different sides of a political divide, but the search for stability, security and peace embraces us both.”

★

Lám, érdekes dolog a politika, létrehozta azt a bizonyos „politikai vízvázalasztót” – nem az angol és a magyar nép között, hanem az angliai és a magyarországi politikai ideológia között (a nép csak katona lesz és meghal), s ez a vízvázalasztó akkor is fönnállt, amikor a mi hivatalos poli-

tikai bölcsességünk a mainak éppen-séggel az ellenkezője volt. Nekünk 1945 is vízvázalasztó volt (vagy inkább vér-vázalasztó) de az más irányú. Most valami megváltozott a vízvázalasztó valamelyik oldalán, hogy a *communist menace* budapesti képviselőivel az angol vasgyúró lady stabilitást, biztonságot és békét óhajt.

A karácsonyi időszakban valamelyik sydneyi rádióállomáson interjúk közvetítettek Teller Edével az Európában elhelyezett atomkilövő rakéta-állomások és a két nagyhatalom közötti atom-egyezmény tárgyalásainak kérdéseiről. Ennek során a magyar származású tudós volt egy bölcs, éleslátó megjegyzése, amikor az amerikai nép és az orosz nép közös érdekéről volt szó. Úgy nyilatkozott, hogy amíg az amerikai népnél van köze a kormányzathoz, melynek kiküldöttei Genfben tanácskoznak, az amerikai kormány elköveti azt a hibát és becstelenséget, hogy olyan kormány kiküldötteivel tárgyal e két népet illető dologról, mely kormányának semmi köze ahhoz a néphez, amelynek nevében tárgyal, mert az orosz nép azt a kormányzatot meg nem választotta. – Kár, hogy nem dr. Teller csinálja a politikát, és Mrs. Thatcher az atombombát. Szébb lenne a világ.

Nehogy arra gondoljunk, hogy Mrs. Thatchernek eszébe sem jutott a magyar nép. Talán éppen az volt az ő budapesti útjának a szerepe, hogy a Kreml bitorlójának válságos heteiben tudatába vesse a rebellis pestieknek, hogy bármi fölfordulás esetében Moszkvában, az antikommunista brit államhölgy Kádár Jánossal és társaival barátkozik, és eszébe ne jusson senkinek kihasználni a moszkvai zűrzavart.

Tíz napra rá a Gunmetal Lady Moszkvában volt megsiratni a mi akasztófás, kínzókamrás, pápamerénylő ellenségünket, akinek a hadserege rettegésben tart minket, — **Mr. Bush** amerikai alelnök, **Mr. Maurey** francia elnök, **Mr. Keating** ausztrál kincstárnok, **Mr. Trudeau** kanadai miniszterelnök, **Mr. Kohl** nyugatnémet kancellár stb. stb. társaságában.

„Ezalatt az egyetlen tettekre szent államférfiú, aki még cselekedni tud és akar a veszélybe jutott emberi szabadságért, a szabad világ eszményeiért, aki még felelősséget érez az emberiség jövőjéért – adja hírül a Meteor híroroda –, **Reagan elnök**, kihasználva a Szovjetunió bénult pillanatát, a moszkvai ex-lex állapotot, parancsot adott a közel-keleti különleges feladatokra tartogatott légi harccsoportnak az Operation Lubak végrehajtására. (Lubak, visszafelé olvasva: Kabul.) A harccsoport február 13-án, hajnalban rajtaütésszerűen elfoglalta Kabul repülőtérét, mialatt ejtőernyős csapatok megszállták a város külvárosait, felszólították a szovjet megszálló erőket a megadásra, és ...” — kár folytatni, ugyan ki hiszi ezt el?

A Newsweek február 20-i számában olvassuk, hogy „At this time of transition in the Soviet Union – Reagan said in his weekly radio address — our two nations should find ways to work together to meet the challenge of preserving peace.”

Béke, a fegyverek egyensúlyából!
(Magyar Élet, 1984. március 1.)

Reagan bevonulása a vörös futószőnyegen 1984

Huszoney tisztelegő agyülvés üdvözölte Pekingben, Kommunista Kína fővárosában az Egyesült Államok elnökét, Ronald Reagant és feleségét. A kínai látogatásra érkezett elnök személyével kapcsolatban megjegyzték egyik napilapunk, hogy: „Annak idején, amikor a Carter-kormányzat helyreállította Kínával a teljes diplomáciai kapcsolatot, Mr. Ronald Reagan táviratot küldött Taiwanba, amelyben mély részvételt fejezte ki”. (Taiwan a Formosa-szigetre szorult Kínai Köztársaság, a kommunista-ellenes Nemzeti Kína.) Az idézett megjegyzés arra utal, hogy Mr. Reagan, aki még néhány évvel ezelőtt kommunista-ellenes volt, ma Vörös Kína szívesen látott vendége. Más szóval Mr. Reagan megváltoztatta politikai világnézetét.

Ilyenféle rövid jellemzés lehet frappáns, de nem szabatos. Mert a látogató nem Ronald Reagan, az ellenzéki politikus, hanem Ronald Reagan, az elnök. Az ellenzéki politikus és az elnök más és más szerepkönyvből nyilatkozik. Hogy Ronald Reagan az ember, mit gondol, azt nem tudjuk, de ugyan kit érdekel. Az, hogy a látogató személy szerint kicsoda, ez esetben nem érdekes. Ami érdekes, az hogy Kína szimbolikusan ezzel a látogatással nyitotta ki kapuit az Egyesült Államok előtt. Szimbolikusan, mert nem 1984. április 26-án nyitak meg a képletes kapuk, de minden gyakorlati szempontból alkalmas ez a látogatás dátumot adni a történelmi fordultnak.

Történelmi fordulatot említve, ezt az eseményt beállítjuk a kínai történelmi háttérbe, mely nélkül jelentősége nem domborodik ki. Egy közel kilencven éves folyamat záródott le az amerikai-kínai viszonyban. Amikor 1898-ban az amerikaiak felszabadították a Fülöp-szigeteket a spanyol uralom alól (és jó szokás szerint ott maradtak), Liang Csi-csao mandarin, a kínai ügyek vezetője az eseményről szóló emlékiratában a történeteket így jellemezte: „A Fülöp-szigeteken végrehajtott amerikai vállalkozás valójában az amerikai ázsiai hódításának kezdete. Ágyunk lábánál még egy tigris leselkedik.”

Abban az időben valóban több ragadozó vágkált Kína eleven testében, mert e nagy és népes birodalom nem volt elég egységes a védekezésre. A mai Kína egységes, legalább is közgazdaságilag és gazdaságilag, és határait bizonyára eredményesen meg is tudná védeni. Határain belül nincsenek idegenek – és mégis most kinyitak a kapuk a legerősebb tigrisnek, mosolyogva, hajlongva, 21 díszlövessel. Így hát a változást nemcsak az amerikai látogatóknál kell kivallatni, hanem sokkal inkább a kínaiaknál.

De lássuk előbb a többi tigrist, kik voltak, hová lettek? Míg Európa, nyugtalan lázban, az alkalmazott tudományok segítségével diadalmas civilizációt alkotott az utóbbi öt évszázadban, Kína külön világgént bámulta háromezer éves kultúrájának fonnyadó virágait, önmagát tekintve a világ központjának (Csungkuo), melyet mint (Középső Királyságot) vazallus államok vesznek körül, és aki belép e szent helyre, háromszor letérdel, háromszor arca borul. ...

[Most nem követjük Kína történetét, célunk a jelenkeri változás követése.]

(Magyar Élet, 1984. május 10.)

Ilyen a világ! (30)

Kedves Olvasóim!

Az amerikai politika kettőssége a diplomáciatörténet rejtélye. A nyilvánosság számára felmutatott mellett olyan úton jár, amit a normális közvélemény nem is tud elhinni. Azon az úton, amit XIX. századi rögeszmés társadalom-reformerek megfogalmaztak, amit pénzhatalmi körök egyre sikerre segítenek, amihez ideológiaéhes tömegeket tudnak megnyerni, és mint marxista társadalomelméletet mai napig is tudományos szinten tudnak tartani.

A kommunizmus nevet kapta az ideológia, ami új rend ígéretével kollektív társadalom keretébe szervezi az egyént, központi hatalom alá kényszeríti az országokat.

Oroszországban 1917, a kollektív állam

megvalósítási éve. Két világháború kiiktatta Európát, mint akadályt, két nagyhatalom azonos törekvéssel szilárd alapja lehet a világgállamnak.

Az ún. harmadik világnak vezető kommunista nagyhatalma szerepét Kína kapta nagyszámú népessége alapján. Vörös Kína államot az Egyesült Államok politikája hozta létre 1947-ben, ami nagy politikai botrányt okozott Amerika akkor még tájékozott és érző népében. John F. Kennedy általános felháborodásnak adott hangot.

Kína 1980-ban a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap tagja lett. Kissinger (könyve szerint) több mint ötven alkalommal járt Kínában.

Csapó Endre

A két tigris esete 1984

A két tigris esetének elmondását múlt heti politikai beszámolómnak végén ígértük, hogy elérkezzünk Kína újabbkori történelmének előadásában addig a jelentős eseményig, amikor az amerikaiak félévszázados *Open Door* politikája eredményeként Reagan elnök bevonult az eléje gördített vörös szőnyegen Vörös Kínába.

A második világháború végén, mint említettük, két hatalom maradt a távolkeleti porondon, azután, hogy a japán háborús gépezet összeomlott: az Egyesült Államok és a Szovjetunió. Még ma is egyik legnagyobb rejtélye a második világháborúnak, közelebről az amerikai politikának, miként jutott a moszkvai bolsevizmus a háború végén a nyugati frontján is, a keleti frontján is minden épeszű háborús célt meghaladó méretű zsákmányhoz? Még csak azt sem lehet mondani, hogy háborús erőfeszítéseik hozták őket az elfoglalt területek birtokába, hiszen amikor Jaltában megállapították a szovjet katonai megszállás demarkációs vonalait mindkét fronton, akkor nyugaton még nem lehetett tudni, hogy hol lesz a közép-európai arcvonal a védelem összeomlásakor, Távol-Keleten pedig a Szovjetunió még csak nem is volt háborús viszonyban Japánnal. Hogy a fenti idézet szavaival éljünk, a háború sorsát eldöntő amerikai erő olyan helyzetet teremtett a moszkvai bolsevisták részére, amivel elkerülhették rendszerük megingását (azután, hogy Sztalin megmutatta katonáinak Európát), és iparfejlesztésük érdekében megkapták Közép-Európát és kifoszthatták Kína leggazdagabb tartományát, Mandzsúriát.

Ha a háború célja az volt, hogy ártalmatlanná tegye az Egyesült Államok a japán militarizmust, amely elfoglalta szövétségeinek gyarmatait, akkor az amerikaiak két dolgot feleslegesen cselekedtek. Az egyik a Japánra ledobott atombombák, a másik a szovjet-orosz hadüzenet. Ez utóbbiban a szövetségesek még Jaltában megegyeztek. Noha a távolkeleti szövetséges partner, a japán támadások áldozata, Kína volt, a kínai kormányfőt, Csang Kaj-seket meg sem hívták a jaltai konferenciára, és annak távolkeleti határozatait is titokban tartották, a kínai kormányt az őket érintő határozatokról nem tájékoztatták. Jaltában az amerikaiak szorgalmazták az oroszok Japán-ellenes hadüzenetét, amire Sztalin kijelentette, hogy az európai győ-

zelem után szó lehet róla, ha megkapják Mandzsúriát és Észak-Koreát, néhány japán szigetet, feltéve, ha az amerikaiak további 60 hadosztály részére hadianyagot szállítanak. Szinte megáll az ész, hogy a mesebeli három kívánságra és az ígéretre tizenegy perc elég volt a jaltai vodkagözös terefere: Mandzsúria és Észak-Korea, azután hogy a japán megszállók kitakarodnak, szovjet-orosz megszállás alá kerül. Sztalin bizonyára el is felejtette már, és csak a hirosimai atomrobbanás jutatta eszébe, mert rá két napra a Szovjetunió hadat üzent Japánnak.

A bolsevisták, annak ellenére, hogy már nem volt szükség rájuk, szívesen látott partnerek voltak a távolkeleti elég zavaros hadszíntéren. A zavaros helyzet nem a japánokra vonatkozik, hiszen amilyen gyorsan csak lehetett, letették a fegyvert és föltétel nélkül elfogadtak minden büntetést. A vörös hadsereg sietve bevonult Mandzsúriába, még egy kicsit odébb is. Ellenállásra nem találtak, de ők sem tudták ellentállni a csábításnak, hogy Kína e leggazdagabb tartományát csontig ki ne fosszák. Leszerelték minden gyárat, mindent vittek, ami mozdítható volt. Bevonultak Koreába is, ahol a Jaltában megállapodott helyen, a 38. szélességi vonalon találtak az amerikaiakkal. (Ez ma is országhatár, miként a Németországot kettészelő demarkációs vonal is az.) Ez az eset is azonosítja a bolsevistákat a mániákusan hódító cári udvarral: 1904-ben az orosz cár és a japán császár ezen a vonalon felezte el Koreát, a cári örökségből a vörösök nem mindent tagadtak meg.

Talán csak közbevetve jegyezzük meg, hogy az európai nagyhatalmak távolkeleti gyarmatainak a század eleje óta növekvő gyarmatellenes mozgalmak keletkeztek, ezeknek az Egyesült Államok politikáinak megnyilatkozásai, demokráciát hirdető elvei nagy erkölcsi biztatást adtak, és – különösen a 30-as évektől a Szovjetunióból támogatott – kommunista irányítású önállósítási mozgalmak nyugtalanították a gyarmati igazgatást. A gyarmatok népe részére a japán megszállás átmeneti időszaka az európai gyarmatosítók elűzésének pozitív eredményét hozta. A japán megszállók elleni fegyverforgás a szövetségesek oldalán nekik a jövő lehetőségeit nyitotta meg. A kommunisták mindenütt amerikai felszereléssel harcoltak, ami a szovjet-amerikai fegyverszövetség hangulatában természetes volt. A japán kurzus elmúltával az európai gyarmatosítók már nem csak vádló tekintetekkel, de

ésre töltött fegyverekkel is szembe kerültek, korszerűtlen követeléseik büntudatával terhelten is. Forrongó évek következtek ezekre az országokra, egyes helyeken a mai napig tartó tömeggyilkos háborúkkal. A kommunizmus, mint szellemi ópium, most már lelküket is lerombolja.

Visszatérve Kínára, mint láttuk, 1945 őszére a porondon már csak a három háborús szövetséges maradt: az Egyesült Államok, a Szovjetunió és Nemzeti Kína. A dolgok ilyen állása mellett a béke állapota kellett volna hogy beálljon, a szövetséges fegyveres erők, esetünkben az amerikaiak hazautazhatnak. Az amerikai kormány és hadvezetőségnek azonban nyilvánvalóan még további céljai is voltak Kína belső helyzetével kapcsolatban. Az elkövetkező években lefolyt eseményeket a történetírás polgárháború néven foglalja egybe, mely időszak végén, 1949-ben a kommunizmus győz és tartósan berendezkedik. A kor újságolvasója a zűrzavaros kínai helyzet napi híreiből valami olyasmit hámoz ki, hogy a célját elért háború után az a furcsa fegyverszövetség az amerikai demokrácia és a szovjet-bolsevista diktatúra között, amit csak a közös ellenség állított egymás mellé egy rövid történelmi kuriozitásra, véget ért, és az amerikai csapatok azért nem térhetnek meg haza, mert nem hagyhatják cserben háborús szövetségesüket, Kína *nemzeti kormányát*, melynek alakulatait a Szovjetunió által támogatott kínai kommunista gerilla alakulatok támadják.

A békeszerető és őszintén demokrata amerikai nép érzéseit nagy mértékben szem előtt tartó sajtó dicséretreméltó összehangoltsággal fedte el az akkori State Department kínai politikájának még ma is bizarrnak tűnő részleteit. Az egyik ilyen intézkedés volt a már említett mandzsúriai és észak-korai szovjet bevonulás, amire a japánok gyors elvonulása folytán már semmi szükség nem volt. A szövetségesek közti megállapodás szerint a szovjet csapatok csak 3 hónapig maradnak Mandzsúriában, míg a nemzeti kínai csapatok meg nem érkeznek. Utóbbiak szállításáról és felszereléséről az amerikaiak gondoskodnak. Óh, milyen irigylésreméltó ilyen jószágosan gondoskodó szövetségesekkel háborút nyerni! Még arról is olvashatott a korabeli amerikai polgár, hogy eme gondoskodás célja a Csang Kaj-sek kormány megvédése Mao Ce-tung kommunista gerilla csapatainak zavaró támadásaitól. Már csak azért is

szép ez a nagy gondoskodás, mert a kommunisták katonai ereje a negyedét sem teszi ki a nemzetiek erejének.

A nemzetiek bevonulását Mandzsúriába sok körülmény késleltette, így az orosz megszállók jóval több időt kaptak a mozgathatók elmozdítására, de arra is, hogy a kínai vörösöket felszereljék, népes körzetekben hatalomba helyezték. Így szereltek fel részére egy 230 000 fős hadsereget. Az erőviszonyokat ez akkor még nem zavarja túlságosan, de elég volt ahhoz, hogy az amerikaiak érvényesítsék egy régen dédelgetett elméletüket: a fel szabadult Kína „rendjének és egységének” megóvása érdekében a kommunistákat be kell fogadni a politikai arénába, a parlamentbe, és velük koalíciós kormányt kell létesíteni. Csang Kaj-seket mélyszélesen felháborította az amerikai Marshall tábornok határozott követelése, és igyekezett meggyőzni őt, hogy erre semmi szükség nincs, a kommunistákat le tudja győzni. El is indította győzelmes hadjáratát Mandzsúria teljes kézbevitelére, annak ellenére, hogy Marshall igyekezett az offenzívát leállítani. Természetesen a vörösök támadtak, ahol csak tudtak, de ahol nagyobb erővel álltak szemben, ott elfogadták az amerikaiak által javasolt fegyvernyugvási közvetítést.

Ilyen huza-vona késleltette a nemzetiek győzelmét, és adott időt a vörösöknek hadseregük fejlesztésére. General Marshall egy napon elvágta az amerikai segítséget véglegesen: „As Chief of Staff I armed 39 anti-communist divisions, now with a stroke of the pen I disarm them”. Amerika lefegyverezte a kommunisták ellenségét. Eközben ömlött a fegyver és minden segítség a Szovjetunióból a vörösök részére, akikről az volt a hivatalos vélemény, hogy agrarian-reformerek. A nemzetiek sikeres hadjárata elakadt, a széthúzott front sok erőt elköltött, a kivértett hátországnak nem volt ereje a három éve tartó polgárháborúban a nemzetiek hathatós támogatására. Végül az amerikai lapok jelentették, hogy Csang Kaj-sek „korrupt rendszere” összeomlott, maradék csapataival Tajvan szigetére húzódtott vissza.

A Kínai Népköztársaság 1949. október 1-jén jelentette be megalakulását, amit a Szovjetunió azonnal elismert és 30 évre szóló barátsági, szövetségi és kölcsönös segítségnyújtási szerződésre lépett vele. Anglia sietve követte az oroszokat az elismerésben. Az Egyesült Államok kormánya részéről az elismerés elmaradt. Ennek belpolitikai oka van: az amerikai közvélemény és a nemzeti érzésű politikusok egy része rádöbönt arra, hogy a meghirdetett háborús célok és a folyamatban lévő fejlemények között óriási különbség van. Egy idézet is elég ennek jellemzésére: a keleti frontról visszatért katona, a későbbi elnök, John F. Kennedy már az év elején (1949. január 30.) egy beszédében így szól: „The failure of those in authority to implement existing United States policy brought about the downfall of an ally and jeopardized the very security of our nation. We have seen the growth of a Communist enemy where we once had a staunch ally. We have watched Communist imperialism spread its influence throughout the world. We have seen thousands of our young men vainly sacrifice their lives in blind pursuit of sterile policies of appeasement based on ignorance of history and of this enemy.” ...

(Magyar Élet, 1984. május 17.)

Reagan elvetelt ígéretei 1984

Közel négy évvel ezelőtt, 1981. február 5-i számunkban Reagan ígéretei címmel fejtegettük az addigi amerikai politikai vonalvezetés megváltozásának esélyeit. A cikk nem bocsátkozott jóslatokba, legkevésbé igyekezett reményeket táplálni, inkább figyelmeztetően visszatékkint az amerikai külpolitika inkább többé, mint kevésbé szovjetbarát külpolitikájára vagy az őszinte szovjet-ellenesség hiányára, és úgy jelölte meg a változást, ami már na-gyon aktuális volna, hogy az az országon belüli nagy összeütközés árán jöhet csak létre. Az összeütközés nézetek egyikét a szovjet-barát liberális Establishment képviseli, a másikat az amerikai nép választóinak többsége. Ronald Reagan ennek a népakaratnak köszönhetette első megválasztását és volt annak elkötelezettje. Most, négy év után az amerikai választók ismét határozottan elutasították a demokraták jelöltjét, és ismét elkötelezték azt, akinek ígéreteiből a négy év alatt csak igen kevés valósult meg. Az amerikai elnök mai elkötelezettsége még határozottabb, mint a négy évvel ezelőtti, de az nem a beváltott ígérek nyugtázása, hanem a valóraváltás követelésének megismétlése.

Reagan elnök négy évvel ezelőtti első elnöki nyilatkozatában erőt ígért a nyugati világnak, ígéretet tett, hogy az Egyesült Államok erős lesz. Nem ígerte kifejezetten, hogy útját állja a szovjet terjeszkedésnek, még kevésbé azt, hogy azt visszagöngyölíti, de akkor a Nyugat megerősítésének hangoztatása egyet jelentett az állítólagos (a média által sokat hangoztatott) szovjet erőfölény legyőzésével, az ellenség erőfölényéből származó veszély elhárításával. Erről a négy évvel ezelőtti cikkünk így szólt:

„Ronald Reagan nem csak a választási kampány alatt hangoztatta, hogy Amerikának vissza kell szereznie régi nagyságát és tekintélyét, hanem szinte egész politikai múltja idején támadta a liberális baloldali politikáját, amit a kormányhatalom birtokában meg is valósítottak, hogy az Egyesült Államokat minden téren legyengítették, hogy a Szovjetunióval, mint egyetlen féllal hajtsák végre nemzetközi terveiket. Amit Ronald Reagan kifejezett, az egyúttal az ország többségének is a szándéka, és amit helytelenített, az a demokrata párti kormány, továbbá a politikai és gazdasági Establishmentnek a szándéka. Ez az Establishment erőlteti a koegzisztenciát, détantot, együttműködést a szovjet tömb kormányával, és velük abban is megegyezik, hogy politikájuk és a nép véleménye között épp olyan nagy a különbség, mint a vasfüggöny mögötti kormányok és népek között. Márpedig ha Reagannak valóban az a nézete-szándéka, amit kifejezett, akkor az amerikai belpolitikában nagyon mozgalmas idők jönnek, mert az Egyesült Államokban a hosszú liberális-demokrata kormányzat alatt a szovjetbarát baloldali irányzat minden politikai hadállást elfoglalt. Ennek az irányzatnak ellenpólusa a köztársasági, konzervatív jobboldal, mely most ezzel a választással nagy győzelmet ünnepel. Az összeütközés csak úgy kerülhető el, ha Reagan elnök megszegi ígéreteit, megtagadja múltját és cserben hagyja választóit.”

Négy év után szólhatunk arról, hogy mit váltott be ígéretéből, és abból,

Ilyen a világ! (31)

Kedves Olvasóim!

Mihail Gorbacsov 1983-ban lépett színre. Ómega így emlékezik: Andropov főtítkári egészségi állapota 1983 nyarától fordult rosszabbra. 1983 őszétől már Csernyenko vezette a Politbüro üléseit. Gorbacsov 1983 novemberében találkozott az akkor már haldokló főtítkárral, aki kinevezte őt a Titkárság tagjának. Gorbacsov szerint Andropov igazi intellektual volt, aki ellenszenvet érzett a „brezsnyevizmus”, a korrupció, a „pangás”, a bürokratizmus iránt. Mégsem vállalkozott volna érdemi reformokra. Ebben szerepet játszott személyes érintettsége is a múlt bűneiben, az 1956-os magyar

forradalom leverésében, a csehszlovákiai bevonulásban, az afganisztáni háborúban, és persze ő volt a KGB főnöke is, aki üldözte a „másként gondolkodókat”.

A két beteg öregember után, 1985-ben az 54 éves Mihail Gorbacsov lett a párt vezetője.

Brezsnyev halálától (1982) bő három éve volt Nyugatnak megdönteni a szovjet államot nem fegyveres beavatkozással. Ezzel szemben mindenben támogatták, hogy átvészelje a nehéz éveket. A kissingeri világállam-terv a két világhatalom együttes fegyveres és politikai azonosságát alapvető követelménnyé tette.

Csapó Endre

amit a választók elvártak tőle. Mert a kettő nem feltétlenül ugyanaz: a mai elnökök egyre kevesebbet ígérnek, nem úgy, mint annak idején az ugyancsak köztársaságparti Eisenhower, aki akkor még „Kelet-Európa felszabadítását” ígerte, keresztes-háborút hirdetett az istentelen bolsevizmus ellen. Sajnos ez csak választási kortesfogás volt, ő, aki sohasem volt szovjetellenes, de még csak republikánus sem, az őt elnökké propagáló médiával együtt lóvátette az amerikai népet. Utána következett a vietnami „antikommunista” háború, melyet úgy folytattak le, hogy annak kudarcából az legyen a világraszóló tanulság, hogy a kommunizmus fegyverrel legyőzhetetlen, a világ legnagyobb gazdasági és katonai hatalma csúfosan meghátrál egy gyarmati sorból éppen felszabadult, gazdaságilag elmaradott szegény kis ország ellenállásától, majd sietve elismeri legális kormányként az ellenség „győztes” katonai diktátorait, akiknek a hatalmát a hátrahagyott amerikai fegyverzet évtizedekre biztosítja.

Amerikának ez a „gyenge” korszaka hozta létre a mai „világhatalmi egyensúlyt”, a két szuperhatalom olyan mennyiségű fegyverkészletét, aminek egy töredéke is elegendő lenne a föld lakosságának kiirtására. De ez az egyensúly hozta meg a nyugati és keleti politika állítólagos patt helyzetét, amiben mindkettő csak a béke megőrzésére törekedhet. A béke szó ez esetben leszűkül a fennálló állapot tartósítására. Ebben az egyensúlyhelyzetben az a borzalmas, hogy ilyen csak szándékosan és az emberek millióinak akarata ellenére jöhet létre. Azért borzalmas ez az állapot, mert kényszerű partnerré teszi a nyugati (egyelőre még) demokratikusan választott kormányokat és a keleti diktatúrákat...

Vajon tudta-e Reagan elnök 1981. januárjában, hogy három év múlva Vörös Kína földjére lép, mint egy baráti nagyhatalom elnöke? A béke és a világ biztonsága nevében? De vajon nem vagyunk-e mi is hajlamosak bizonyos fokú türelemmel és megértéssel tekinteni a kínai kommunizmusra? A New Deal-hoz hasonlítva egy – ha nem is olyan mély – gazdasági válság „logikus” következményeként üdvözlö a sajtó az amerikai-kínai barátságot, és így is üdvözli (ahogy lenni kellene: a két nép közötti megegyezésnek), holott a kapitalista amerikai kormány egyezett ki a kommunista kínai kormánnyal. Amerikai részről a magas látogató az amerikai nép antikommunista rétegének antikommunista szölamokkal fellépő je-

lölte, Ronald Reagan elnök volt. ...

Ez volt Reagan elnök első négy éves időszakának legkiemelkedőbb eseménye. ...

Ronald Reagan első négy éves periódusában nem váltak be azok a remények, amelyek az oroszbolsevista terjeszkedés visszaszorításában látták a krízishelyzetből a kijutást. Csúpan gazdasági téren ért el eredményt az amerikai adminisztráció, ami ugyancsak nem lebecsülendő, főleg ha ez az eredmény az ellentétborral szemben főlényt hangsúlyoz.

Nehéz elkerülni a párhuzamba állítást. Ronald Reagan (ahogy részletesen megírtuk négy évvel ezelőtt) ugyancsak tevékeny részese volt a McCarthyizmus néven emlegetett tisztogatásnak. Ronald Reagan, mint a Screen Actors Guild elnöke helyeselte a film-ipar megtisztítását a kommunista befolyástól. Vajon elküldik-e őt is Moszkvába a legnagyobb színjáték rendezői?

Reagan elnök választási győzelme napján határozottan utalt arra, hogy második négyéves időszakának legfőbb feladatai között lesz a találkozás a szovjet vezetővel, Konstantin Csernyenkovval: „It is time for us to get together and talk about a great many things and clear the air so we can get down to the business of reducing nuclear arms.”

Szinte nem akarunk hinni a szemünknek. Ha a Szovjetunió veszélyes ellenfele Amerikának, akkor nem járkalunk tárgyalni vele. Jó, időnként taktikailag le kell ülni tárgyalni az ellenséggel, időt nyerni, megvárni a jobb helyzetet a leszámolásra. De az, hogy a Szovjetunió 67 éves fennállása során mindig csak taktikailag tárgyalunk, és mindig akkor amikor gyenge és bajban van, és ezeknek a kapcsolatoknak a szovjet felerősödése a következetes eredménye, azt eredményezi, hogy ennyi idő után elfárad, kihál a szovjetellenes hangulat. Sajnáljuk, de azt kell mondani, hogy ennek a folyamatnak, ennek a kétszínű játéknak jobban kezére játszik egy olyan elnök, akiről azt hiszi a választópolgár, hogy antikommunista, mint ha tenné azt Mr. Mondale, akit nem védene az a kifogás, hogy nem tehet mást.

Ronald Reagan nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, és nem is fogja beváltani, egyszerűen azért, mert Amerikában van ugyan kétféle közvélemény, kétféle politikai irányzat, de a politikai és főleg a külügyi apparátus csak egyféle, és ezen nem változtat egy személy, még az elnök sem.

(Magyar Élet, 1984. november 22.)

Genfi üzenete 1985

Ha jellemezni akarjuk az 1945 utáni világpolitikát, elegendő megállapítani, hogy az események tengelyében az amerikai-szovjet viszony áll. Mindent, ami kimozdult a helyéből azóta, és mindent, ami nem tud természetes állapotába visszabilenni, ez a viszony idézett elő, vagy akadályozott meg kimozdíthatatlan állandóságával. Az európai háború feltétel nélküli megadásig viselt összeomlásának demarkációs határai mozdulatlanágában éppúgy döntő tényező az amerikai-szovjet viszony, mint az egyebütt azóta vívott 120 háborúban. ...

Azt sem szabad elfelejteni, hogy az első genfi ölekezés óta pontosan 30 év telt el, azóta kihalt egy generáció a liberális sajtó agyimosásában. Ugyanaz a politikai törekvés ma már nem idéz elő általános felháborodást. Megtette a hatását természetesen az atomháborús megfélemlítés, amire mérhetetlen összegeket költöttek Nyugaton, nyugati pénzen.

Úgy is megfogalmazhatjuk, hogy az amerikai politika, szándékainak hirdetésében, őszintébb lett. A cél ezek után csak az lehet, hogy a két szisztéma közötti különbségeket lassan összemossák. Ennek egyik része a szocialista útra terelni Amerikát. A gyakorlati szocializmus nem ellentétes a kapitalizmussal, amint látjuk, a nagytőke szívesen üzletel a diktatórikus kormányzatokkal. A nyugati (Fabian) szocializmus nem forradalommal, hanem lassú változással szereli le az ellenállást.

Ha példát akarunk erre, nézzük az amerikai Socialist Party esetét. Parlamenti többségbe, vagy elnöki székbe jutniuk gyakorlatilag lehetetlen. Mégis vannak, dolgoznak és biztosak a győzelemben. Az immár néhai Norman Thomas hat ízben volt elnökjelölt Socialist Party listán. Ő mondta 1967-ben: „The American people will never knowingly adopt socialism, but under the name of liberalism they will adopt every fragment of the socialist program. One day America will be a socialist nation without knowing how it happened.” (Chicago Tribune).

Norman Thomas egy korábbi idézete is elgondolkodtató: „The United States is making greater strides toward socialism under Eisenhower than ever under F. D. Roosevelt, particularly in the field of Federal spending and welfare legislation.” (Congressional Record, 1958. 4.17.)

A két republikánus elnök (Eisenhower és Reagan) sok tekintetben párhuzamba hozható, nagyon valószínű,

hogy a nyolc év elteltével ezen a téren is megegyeznek. A lassú átalakulás hátránya, hogy nincs visszaút, mert míg a szocializmushoz vezető minden lépést egy-egy pillanatnyi (netán szándékosan előidézett) kényszerhelyzet vagy érdek tesz indokolttá, addig az így hozott intézkedések felszámolásához nem lehet egyszerre elég társadalmi erőt összehozni.

Reagan és Gorbacsov november 19-21-i találkozásjáról rövid közös nyilatkozatot adtak ki. Eszerint: „Elismerve a különbséget a két rendszer között a nemzetközi kérdések tekintetében, a két vezető jelentős egyetértésre jutott egymás szempontjai megértésében. Megegyeztek abban, hogy szükség van a US-szovjet viszony és általában a nemzetközi helyzet javítására... elismerik az USSR és az US különleges felelősségét a béke fenntartására...” „...felmérték az US és az USSR közötti esetleges összeütközés szörnyű következményeit, hangsúlyozták a közöttük előfordulható bármilyen háború megelőzésének fontosságát, legyen az nukleáris vagy konvencionális, és nem törekzenek katonai felsőbbrendűségekre. ...”

Úgy látszik, ha valaki az Egyesült Államok elnöke lesz, elveti vagy levetkőzi az etikai elveket. Nincs egy éve, hogy a moszkvai diktatúrát Evil Force kifejezéssel illette. Ha a szovjet bolsevizmus a „Gonoszság Hatalma”, akkor azzal nem kiegyezni kell, hanem harcolni ellene. Ha Ronald Reagan valóban úgy érezte, hogy a moszkvaik a szabad világ ellenségei, és hogy a politikai gépezet őt elveivel ellenkező cselekedetbe viszi, miért nem modott le? Ha valaki, ő nagyon is tisztában van azzal, hogy mit várt tőle az amerikai nép többsége, de azzal is, hogy mit várt tőle a világnak az a része, amely a Gonosz Hatalma alatt sínylődik. Reagan elnök ezzel a szereplésével kiszolgáltatta Amerikát egy olyan világhatalmi tervnek, amely a két nagyhatalom erejével fogja diktatórikus uralmát gyakorolni az egész világ fölött. Egy ország politikai és morális lezüllesztésének jele, ha annak vezetője az ország ereje teljében a gyengébb ellenféllel olyan megállapodást köt, amely a jövőre vonatkozóan katonai védelmi erejét korlátozza, és ha már a hátszínre, a társadalom nem tud ellenállni az ilyen intézkedésnek.

A Gonosz Hatalmával fele-fele alapon egyezkedni azt jelenti, hogy a bolsevizmus normái befogadott elemeivé válnak a jövő világrendezésének. Ezzel együttjár a Vörös Hadsereg által eddig már megszállt országok bekebelezésének nemzetközi elismerése, hiszen a nemzetközi törvényt ezentúl a szovjet-kapitalista szövetség határozza meg. Természetesen ezzel sem mondunk újat, ez már a gyakorlat 1945 óta mind inkább kiterjedő hatállyal, de a genfi összeborulás az első aktusa annak a közeljövőben lejátszandó folyamatnak, ami oda vezet, amit a történetírás majd szovjet-amerikai kondominiumnak fog nevezni.

A nagyhatalmi önkény erősödik az US-USSR szövetség nyíltzsinii fellépésével. Amíg csak „ellenségként” működtek együtt, még volt valami szabad mozgása a nemzeti érdekeknek, vetélkedésük árnyékában meghúzódhatott a nemzeti szabadság és függetlenség gondolata, de ezután ők fogják meghatározni minden népnek, mit szabad tenniük.

(Magyar Élet, 1985. december 5.)

A vörös cár hófehérre meszeltetése 1987

Idősebb Olvasóink bizonyára emlékeznek még azokra az időkre, amikor az emberiség tudatában a béke apostola a római pápa, a béke napja a karácsony, a béke szimbóluma a kis Jézus volt. A „vallási béklyók”-ból a híripar jóvoltából egyre inkább „felvilágosodó” emberiség alámosott agyában a béke szó hallatán nem a Vatikán, hanem a moszkvai Kreml jelenik meg. Mi magyarok evvel a képtelenséggel a háború utolsó éveiben ismerkedtünk meg, amikor a külváros falain megjelent a **BÉKE** szó, így egymagában, minden külön magyarázat nélkül. Mindenki tudta ekkor, hogy ennek a szónak a felmázsolói a nemzet élet-halál harcának belső ellenségei, a *komonisták* voltak (így használjuk a szót, így mondtuk, így írtuk még akkor), akik nem a békére vártak, hanem az alkalomra, amit az idegen megszállás fog nyújtani számukra. A békét úgy képelték, hogy a magyar katonáknak dobja el a fegyverét és adja meg magát az ellenségnek. De vajon mást jelent-e a szó ma a bolsevisták fogalmazásában?

Marx és Engels a kommunizmust propagáló felhívásukban a célt a békében és a prosperitásban jelölték meg. A Szovjetunió népszerűsítéséhez a *prosperitás* fogalma nem vethető be, hiszen elkendőzhetetlen a kommunista-szocialista gazdálkodás teljes csődje. A **béke** sokkal nehezebben meghatározható fogalom, ennél fogva a népszerűsítési kampányhoz ezt használják fel.

Síkos fogalom a béke, főleg azért, mert alkalmazható a nem-háborús állapotra, a második világháborúra is, ami Közép-Európában valójában még nem ért véget. Ehhez a békéhez a Szovjetunió természetesen ragaszkodik, mert foglaltságainak megtartásához, gyarmati uralmának megszilárdításához háborúatlanságra van szüksége. Ezek nélkül a „világbéke” ügye talán már a mainál sokkal veszélyesebb fokon állna.

A **világbéke** szó is egyike az orwelli *Newspeak*-nyelv szavainak, mert nem a világ békéjét fejezi ki, hanem azt a jövőbeni állapotot, amikor a kommunizmus győzelme beteljesedik a világon mindenütt. Itt volt a tavalyi nagy **békeév** buktatója, amiként Budapesten 1944-ben mindenki óhajtott a békét, amit a falakra pingált négy betű kinek-kinek kifejezett, ugyanúgy szóltak a béke harsonái 1986-ban világszerte, mert a békeév az emberiség többségének a béke évét jelentette, nem pedig azt a sunyi értelmet, aminek a propagálását világszerte vezetileg belelopták az emberiség tudatába. Részükre a békeév célja annak a fogalomnak a tudatba égetése, hogy a világ békéjét intézményesen kell biztosítani, mégpedig a két szuperhatalom megegyezése által, mert amíg ez létre nem jön, a Föld népeit a szörnyű pusztulás veszélyezteti.

Ilyen a világ! (32)

Kedves Olvasóim!

Hosszú évtizedeken át fáradozott az amerikai diplomácia a kommunizmus ellenőrzésében, de valójában a szovjet állam fennmaradását segítette. **US politikai célok:** 1.) Európa közös megszállása. 2.) A SzU. gazdasági felerősödése fél Európa birtoklásával. 3.) A szovjet állam alkalmassá tétele közös fegyveres világhatalom kiépítésére. 4.) A szovjet állam alkalmassá tétele egységes politikai világhatalom létrejöttéhez.

Az 1945-ben elindult program, aminek célja a szovjet állam liberalizálása volt, vérszen megbicsaklott 1956-ban, és csak 1985-ben jutott közel a megvalósításhoz. A következő minta ami felé a Szovjetuniónak közelednie kellett, a Nyugat-Európában, főleg a németeknél kiérlelt szociáldemokrácia volt.

Gorbacsov a KB 1987 januári ülésén vetette fel többjelöltes választások ötletét. **Gazdasági reformokat hajtottak végre ebben az évben. Gazdasági társaságok függetlenségét hirdette meg. A mindaddig alkalmazott terv-**

utasításos rendszert idejétműltnek tartotta, de kezdetben a piacpártiakkal szemben felépett, mert látta, hogy a piac törvényei az államhatalom ellenében nyernek teret.

Nyugaton ünnepelet ember volt Gorbacsov, akinek a hatalomban elfoglalt pozícióit garanciának tekintették. Valóban csak a Szovjetunió vonalbaállítás hiányzott a nagy tervhez, aminek impresszív földrajzi képe a teljes Európa és Ázsia északi fele.

Európa vasfüggönytől nyugatra lévő fele teljesen megfelelt az amerikai terveknek. Talán csak a franciák mutattak fel önálló véleményt, de, ami a legfontosabb, a németek, magukat teljesen kiszolgáltatva éltek kétállami életüket, ami ellen politikusai szót sem szóltak, épp úgy elfogadták, mint „náci” múltjukért az állandó megaláztatást minden vonalon. Ilyen tulajdonságai épp napjainkban mutatkoznak meg a rájuk mért menekült-invázióval kapcsolatban. Az idézett írásomban tett jellemzésük most is beigazolódik.

Csapó Endre

A tömeg részére egyszerű képletekben kell fogalmazni. Egy ideig az sem volt egészen haszon nélküli, hogy tudta az emberiség, milyen kegyetlen zsarnokság folyik a Szovjetunióban és az általa elfoglalt országokban, mert a tőle való félelem az amerikaiak védelmező karjaiba hajtotta a fél világ népeit. A világpropaganda következő feladata volt tudatosítani a „szocialista tábor” erejét. Évtizedeken keresztül folyt az ámitás, hogy a közvélemény fogadja el a „két egyenlő erejű ellentétes tábor” elméletet. Az erők illetően egyenlőségben a mai ember talán már nem is kételkedik, és a feltételezés, hogy mindez csak ámitás, túl bizarr ahhoz, hogy tudatossá váljék. Így lesz a hazugságból szilárd politikai talaj, amire a nemzetközi diktatúra felépíthető lesz.

Az egyenlőség-elmélethez már csak az atomhalál réme kellett, és annak közvéleménybe sulykolása, hogy a pusztulás elkerülhető a két tábor megegyezése által. Csodálatos módon egyik sem beszél arról, hogy elpusztítja a másikat, nem nevezik egymást halálos ellenségnek, hiszen ketten együtt lesznek a világbéke letéteményesei. Ismét egyszerű a kép: két ember megegyezésén múlik a világ sorsa: **Reagan és Gorbacsov.**

Előbbi makacs öregember, nehézkos, vaskalapos, tele problémákkal, két éve van még hátra magas hivatalában. A másik, fiatal, életerős, szellemes, nyugodt ember, aki még itt lesz a századforduló után is. Birodalmában nyugalom van, ellenőrzése alatti területeken sehol nincs háború, lázongás, nincs terrorizmus, még csak tüntető felvonulások sincsenek, róla nem készül karikatúra, sokat szerepel a tévén, képeken, következetesen kedvező beállításban. Neve összeforr a béke fogalmával: **Béke Gorbacsov, béke Gorbacsov stb.**

A propaganda legújabb húzása a „híres” Gorbacsov beszéd, amit a nyugati sajtó jelentősebbnek hir-

det, mint Hruscsov emlékezetes beszédét 1956. elején a 20. pártkongresszuson, amiben kiteregette Sztalin bűneit. Gorbacsov egycsapásra a demokrácia bajnoka lett. A nyugati sajtó, elsősorban az amerikai ún. liberális sajtó, valami sötét és titokzatos feladatot látszik teljesíteni Gorbacsov fehérre meszelésével, egyidejűleg Reagan pozíciójának aláásásával, a Szovjetunió társadalmi és gazdasági problémáinak agyonhallgatásával. Igaz ugyan, hogy megírják az újságok a bajokat, de csak röviden és jól eldugva, míg a szembetűnő nagy cikkek, és azok nagybetűs címei szovjet erőről, néha túlerőről adnak torz képet, és legfőképpen Gorbacsov személyét népszerűsítik. Nagyobb baj, hogy az amerikai politikai kormányzat, vele együtt az elnök is, úgy kezeli a Szovjetuniót, mint amivel nagyon óvatosan kell bánni, nem kihívni a haragját, örülni, hogy leül tárgyalni, és meg kell adni neki minden engedelményt, hogy biztonsága beteges félelmét ne növeljük, hogy békés megegyezésre való hajlandóságát el ne veszítse, mert akkor végünk van.

Kiváló közírónk, **B. A. Santamaria** a *The Australian* 1986. október 14-i számában megjelent cikkében kifejtette, miként menti meg az Egyesült Államok újra és újra a Szovjetuniót gazdasági összeomlástól is, meg a szisztéma megreformálásának kényszerétől is: „Csak a nemzetközi hitelintézetek tudnák megmondani a nyugati kölcsönök végösszegét, amit nyújtottak a szovjet és csatlósai kormányainak. Fontos is, hogy ezt titokban tartsák a nyugati választók előtt, hiszen a veszteséget ők fogják megfizetni. Okkal következtethetjük, hogy az összeg 80-100 ezer millió amerikai dollárra rúg. Ezért, noha bizonytalan befektetés, 8 százalékos alatti kamatot fizet, nem mint az ausztrálok 20-25 százalékot. Ezekkel az összegekkel tudta csak folytatni a Szovjetunió fegyverkezési programját anélkül,

hogy a polgári élet szintjét terhelné vele. ... A Szovjetunió most további hiteleket akar felvenni, ami 10-30 ezer millió USA-dollár. ... 1980 elején Jimmy Carter gabonaexport tilalmat rendelt el a Szovjetunió ellen, válaszul Afganisztán megtámadásáért. Moszkvában meg voltak győződve arról, hogy az erősen antikommunista Ronald Reagan folytatja Carter tilalmát. Ezért 1981 januárjában a Szovjet Kommunista Párt Központi Bizottsága messzemenő mezőgazdasági reformot dolgozott ki a rendkívüli veszélyes helyzetben, ami a szovjet államgazdálkodás szisztémáját alapjaiban változtatta volna meg.

A gabonaexport tilalom fenntartása sokkal eredményesebb harci eszköz lett volna a szovjet társadalom totalitáriánus felépítése ellen, mint az összes MX rakéták és SDI szisztémák. Ez időben a szovjet mezőgazdaság élén Gorbacsov állt, és a tervezet olyan messzemenően forradalmi volt, mint amit Kubában tapasztaltunk. Alkalmazására azonban soha nem került sor. 1981. április 1-jén Ronald Reagan visszavonta a gabonatilalmat, hogy kielégítse az amerikai búzatermelőket...”

A *Sydney Morning Herald* 1986. július 23-i száma egész oldalas tablóban közli egy oroszországi szamizdat-kiadvány felhívását a Szovjetunió polgáraihoz:

„Egy csoport szovjet polgár, olyanok, akik hozzájutnak tárgyilagos információkhoz, átfogó analízist készítettek a mai szovjet gazdasági életéről és a fejlődés kilátásairól...” - vezeti be mondanivalóját a felhívás, amiből itt néhány kisebb részt idézünk: „Átlátva azt, hogy országunk rendkívül súlyos helyzet elé tekint, ez a csoport elhatározta, hogy megalapítja a Szocialista Megújulás Mozgalmát, és első ténykedésként a szovjet nép tudomására hozza az analízis eredményeit. ... A Nagy Októberi Szocialista Forradalom után azt írta Lenin, hogy Oroszországnak két lehetősége van: »Vagy felbomlik,

vagy felzárkózik a fejlett orszákokhoz és azokat gazdaságilag túlszárnyalja». Nos 70 év után az összes lényeges elemeket egybevetve azt látjuk, hogy még nem zárkózott fel a fejlett országok sorába, nem is beszélve a túlszárnyalásról. A Szovjetunió össz-nemzeti termelése (GNP) csak 50 százaléka az Egyesült Államokénak. Ipari termelésünk a 70-es évektől éles zuhanást mutat, míg ugyanezekben az években az évi átlagnövekedés mutatója a kapitalista országokban »robbanásszerű« ipari fejlődést bizonyít: az USA-ban (2-7-szeres), Nyugat-Európában (3-9-szeres), Japánban (23-szoros). A Szovjetunió gazdasági fejlődésben 10-15 évvel maradt el a kapitalista országok mögött, és ez a lemaradás még csak növekszik. A Szovjetunió rálepett arra az útra, hogy besorakozik a fejletlen országok közé.”

Sok érdekes részletet lehetne még közölni a - minden bizonynyal építő szándékkal és a Szovjetunió jövője iránti aggodalommal, valószínűleg hozzáértők által összeállított - figyelmeztető felhívásból, de ez is elég meggyőző és áttekinthető. Hasonlóan épületes Gorbacsov fent említett és nagy jelentőségűnek hirdetett beszéde is. Érdemes külön elgondolkozni azon, hogy az Egyesült Államok kormánya és a nyugati híripar miért tesz olyan óriási erőfeszítést ennek az életképtelen államtákolmánynak világhatalmi partnerré tételére?

Visszatérve a Gorbacsov-beszédre, ami január 28-án hangzott el Moszkvában a Központi Bizottság ülésén, a több mint 6 órás beszéd részleteiből megállapítható, hogy a Szovjetunióban valóban súlyos bajok vannak. A Központi Bizottság 307 tagja előtt felolvasott beszédet a szokástól eltérően a szovjet *TASZSZ* Iroda azonnal közzétette, mégpedig 130 oldalon. Napilapjaink ebből természetesen csak foslányokat idéznek, de feltételezhetjük, hogy a lényegesebb részeket emelik ki: „Egyes elvtársak, úgy tűnik, nehezen értik meg, hogy a demokratizálás nem csak szólam, hanem lényege az újjászervezésnek. ... A szocializmus elméleti megfogalmazása megrekedt az 1930-as, 1940-es állapotokon, amikor a társadalom még egészen más feladatokkal küszködött. ... A Politbüro véleménye szerint tovább demokratizálódásra van szükség a párt központi vezető testületének kialakításában is. ... Itt az ideje megkezdeni a bírósági eljárások nyitottságának biztosítását. ... A legnagyobb nyilvánosságot kell biztosítani az állami és közületi ügyek részére, és megadni a dolgozó népnek a valóságos lehetőséget véleménye szabad nyilvánítására bármely közügyben...”

Gorbacsov külön kitért a Brezsnyev-idők korrupciójára, amikortól elterjedt az „alkoholizmus, kábítószerezés és bűnözés, a törvények be nem tartása, megvesztegetések, stréber talpnyalás, általános erkölcsi süllyedés. ... Még mindig nehézségeink vannak az élelmiszerellátás terén, az ipari

termékek elosztásában, a városi közlekedésben, a közszolgáltatásban, a közegészségügyi intézmények és a kulturális intézmények terén. ...” Leninre hivatkozott ő is (a régi szép terrorvilágra), mondván, hogy a nagy söprűzés, amire most vállalkozott, az 1917-es Bolsevik Forradalom hűségese származéka. Ugyanakkor kijelentette, hogy csak reformálni akar, nem pedig forradalmasítani, a „demokratikus centralizmus”, mint a szovjet szisztéma lényege, természetesen megmarad. De megmarad továbbra is a bolsevizmus legnagyobb jellemzője, a szláv faji egyeduralom a soknépességű Szovjetunióban. A kazah fővárosban, Alma-Atában nemrég lezajlott nemzeti felzúdulásra kijelentette, hogy „... ami most és több esetben mást is megtörtént, különállási, etnik elszigetelődési folyamatok, szemtelen etnik szellemiség és összeütközések történtek. ... Különös súlyt helyezünk arra, hogy a felnövő generáció mentes legyen a nacionalizmus demoralizáló hatásától. ... a fiatalokat különösen alávetjük az internacionalista nevelésnek. ...” Így állunk tehát ama híres lenini nemzetiségi elvekkel.

Fejtegetésünk céljához eleget idéztünk a híres nagy beszédből, aminek van egy lényege és lesz egy bizonyos hatása.

A lényege az, hogy a Szovjetunió nagy bajban van, és ezen csak a szokásos bolsevista intézkedések bevetésével akarnak segíteni. A hatása pedig, ami a nyugati hír-ipart illeti, az lesz, hogy függetlenül a részletektől, elénk vetítenek egy nyílteszű, modern gondolkodású, jószándékú, reformokra törekvő, becsületes ábrázatú államférfiút, akivel nemcsak hogy kell, de lehet is kiegyezni.

Gorbacsov pozíciójának illetően nemzetközi megerősítése szomorú kihatással lesz a közép-európai országokra, elsősorban Magyarországra, ahol, Gorbacsov szerint, máris veszélyesen meglazult az ideológiai fegyelem, azaz magyarán az elvtelen alázat.

(Magyar Élet, 1987. február 12.)

Nyugat-Németországban is győzött a szisztéma 1987

Mit ér, ha úgynevezett konzervatív pártok kormányoznak, ha a bolsevizmus térhódítása elé egy szalmaszál sem tesznek.

Azt hiszem, általánosan ismert és elismert véleményt ismétlünk, amikor megállapítjuk, hogy a német nép szorgalmas, tanulékony, civilizáció-teremtő, tudomány-fejlesztő, gyakorlati életre teremtett nép, de a politika terén végzetesen tehetségtelen. Önálló német politika nincs, soha nem is volt. Érdemes elgondolkozni, miért is nem német talajból indult ki (ha már Itália erre képtelen volt), az európai egység gondolata, egy afféle kontinentális internacionalizmus, a nagyobb egység, Európa érdekében?

Csak azon az alapon, hogy egységes német állam tulajdonképpen

sohasem volt a múlt század közepéig, olyan értelemben, ahogy volt végig a középkorban francia királysági, angol királysági, magyar királysági állam.

A Német Birodalom lett volna az a kezdeményezés a X. században, amely – ha nem hódító háborúval és német hatalmi céllal jön létre – alkalmas lehetett volna a kontinens egységét létrehozni, és bizonyára a keresztény egységet fenntartani.

A Német-Római Birodalom fikció volt, és az is maradt megszűnése (1806), és amikor ez a formális abroncs is széthullott, a németiség 34 szuverén államból, 4 szabad városból állt, és keresett a Német Szövetségben valamiféle egységes formát. Végül is az egységes német államot a XIX. századi iparosodás és közlekedés fejlődése, tehát gazdasági erők sürgették, nem kevésbé Anglia, Amerika, Franciaország – mint gazdasági államegység – példája.

Nagy kár, hogy a német egység nem valami kereskedelmi-gazdasági összeforrás eredménye volt, bár annak indult (Zollverein), hanem a porosz katonai géniusz hozta létre, ami által a militarista szellem alapmotívumává vált az állameszmének. Németország kardot kötött, és ha nem tetszett neki valami, kardot rántott. Elhanyagolta az érvényesülés más lehetőségeit. Minden háborús vereségből háborús győzelemmel akart kiszabadulni.

Politikai arcúlat sohasem volt, az ún. náciizmus a kétségbeesett, megalázott ember szellemi terméke volt maximális nemzeti erőkoncentrációra, ami csodálatos gazdasági és szervezési, majd katonai eredményeket ért el. De az önteltség úrrá lett rajta, és nacionalista szimplicizmusba szorult, mindenét „egy lóra tette”. Irritáló magatartásával módot adott ellenségeinek arra, hogy ismét kontinentális szövetségi gyűrűt szervezzenek ellene. Ebbe a vállalkozásba belebukott – de Európa is, a brit- és egyéb gyarmatbirodalmak is. A német hazárdjátékban a világ egyensúlyát veszítette.

Németország osztozott Európa sorsában: ketté szakítva, kettős megszállás alatt él.

Ma egyszerűen két Németország van: Német Szövetségi Köztársaság és Német Demokratikus Köztársaság.

Talán semmi sem jellemzi jobban a német precizitást és egyúttal politikai karakter hiányt, mint az a tény, hogy a legsikeresebb és legmíntaszerűbb kapitalizmust a németek hozták létre (Nyugat-Németországban), és a legsikeresebb és legmíntaszerűbb kommunista szocializmust ugyancsak a németek hozták létre (Kelet-Németországban).

Mindkét állam úgy tejel abrakoló gazdájának, mint ahogy egyetlen másik befogott állam sem, s ebbe úgy beleéli magát a két fél-Németország, mintha még távoli rokonok sem lennének.

Ezt csak olyan néppel lehet megtenni, amelyiknek nincs saját politikai eszmerendszere, nemzeti

egységre törekvése. Vagy ha van, hát miként van az, hogy nem nyilatkozik meg? Miként van, hogy nincs unió-párt, unió-mozgalom, legalább nyugaton ahol szólásszabadság van?

Nem valamiféle szélsőséges nacionalista törekvést hiányolunk, hisz eddig épp az volt a hiba, de mintha most átestek volna a ló másik oldalára, szinte szólni sem mernek, több mint negyven év után a 12 éves nemzetiszocialista rezsimeért még nem elégték meg a bűnhődést, ami már olyan generációkat sújt, a lakosság háromnegyedét, akik azóta születtek és nőttek fel.

Az országot kettészélő határt nem oroszok, hanem németek őrzik, és a határon átszökő németeket német határőrök lövik le, ma, amikor a magyarok autóbusz-turistákként lépnek le Bécsben. Hogy lehet ennyire elfogadni a megszálló ellenség által előírt regulát?

A háború után azt mondogattuk: addig lesz csak Európa kettészakítva, míg Németország egyesül. Vajon hol a magyarázat arra, hogy Adenauer óta nincs német politikus, aki a német egységet, mint a nép alapvető jogán követelhető törekvést szóvá tette volna. Még a szovjettel elvtársi viszonyban álló szociáldemokrata párt sem tudott, vagy nem is akart lépést tenni a nemzeti egység érdekében.

De még valami mást is bizonyít a vasfüggöny két oldalán tapasztalható két politikai viselkedés: emberi társadalmak, egynyelvű, egyéforrott történelmi nemzetek szétszakíthatók tartósan és manipulálhatók politikailag. Orwelli recept, félelmetes jövő. Az állandóságot pedig az biztosítja, hogy a két szembenálló szisztéma olyan párhuzamosan áll szemben (a hangsúly az áll igén van), hogy már egy szisztémának tekinthető.

Nyugat-Németország polgárai január 25-én a választóurnákhoz jártak, hogy eldöntsék, melyik párt (vagy pártcsoport) kormányozza az országot. A németországi politikai légkör csendesebb és nyugodtabb, mint a francia, vagy olasz pártpolitikai porond.

Az első 20 évben 1949-től '69-ig a pártskálán a középből, a következő 13 évben a középből, vagyis a szociáldemokraták uralkodtak 1969 és '82 között. Ebből az időből való az Ostpolitik, nyitás keletre, szót érteni a Szovjetunióval, kedvében járni Moszkvának.

A nyugatnémet baloldal Csehszlovákia szovjet-orosz megszállását követő hangulatban, mint praktikus behajlás, került kormányra, ugyanakkor Amerika népe megválasztotta Richard Nixont. A republikánus elnöktől sokat várt a világ, de Vietnamban döntés nem történt. Nixon 1972-ben Moszkvában és Kínában tett baráti látogatást, majd a Ford- és Carter-idők jöttek, ami alatt nyilvánvalóvá vált, hogy sem az elnök személye, sem a pártok „jobb” vagy „bal” jellege nem visz szerepet a világpolitika járásában. Amikor a kereszténydemokraták kerültek hatalomra Németországban, a

Moszkvával tartott kapcsolatoknak már tradíciói voltak.

Talán nem véletlen az sem, hogy a külügyminiszeri tárca 1974 óta Hans-Dietrich Genscher kezében van. Ő a mérleg nyelve, független demokrata pártjával ide vagy oda csatlakozva eldönti, melyik oldal kap többséget. 1982-ig a szociáldemokratákkal volt koalícióban, majd Helmut Kohl Kereszténydemokrata Unióját támogatva a konzervatívokkal lépett koalícióba, megtartva természetesen a külügyi tárcát.

Németország részére a külügyek vitele az alkalmazkodás kényszere miatt végtelenül fontos, de Genscherrel már valósággal személyhez kötött lett. Őbenne megvan az érzék arra, hogy nem zavarja meg a két ellenőrző nagy hatalom manőverezéseit, tudomásul veszi, hogy mindkettőhöz alkalmazkodni kell, és ezen a poszton pontosan azt nem teheti meg, amit a belpolitikában végez, hogy hol ide, hol oda vágódik.

Németországnak színtelen külpolitikára van csak lehetősége, ehhez színtelen külügyér kell. Amikor Schmidt kancellárt cserbenhagyva a szociáldemokraták bukását előidézte, valójában az Ostpolitikra gyakorolt fékező hatást. Az eset egybeesett Reagan elsőpró győzelmével, így az amerikai politikai légkör is szívesen látta őt, de jó személyi kapcsolatai Moszkvában biztosították a szovjet partnert arról, hogy a változás nem lesz mélyreható. Egyszóval vele érez a szisztémával, és így talán része is annak.

Nem csodálkozunk ennél fogva az alábbi, Svájc-ból származó tudósításon, amit a *The Australian* február 3-i számában közölt:

„Hans Dietrich Genscher, nyugatnémet külügyminiszer tegnap biztatta a nyugati szövetséges tábor, hogy fogadják bizalommal a szovjet vezető, Gorbacsov törekvését, és támogassák fegyverkorlátozási javaslatait. Mr. Genscher szerint a Mr. Gorbacsov által bejelentett hazai és külpolitikai változások egybeesnek a Nyugat érdekeivel, és a világ vezetőinek el kell fogadnia előítéletek nélkül. Legyen a mottó: »Vegyünk komolyan Gorbacsovot, fogjuk őt szaván«. Mr. Genscher mindezt a Világgazdasági Fórum évi közgyűlésén mondta, melyen a világ vezető üzletemberei jelentek meg. Ha a Szovjetunió – mondta beszéde során Mr. Genscher – lehetőséget kap gazdasági fejlődésre, az kedvező hatással lesz a Nyugatra is, munkaalkalmak és kereskedelem formájában. A Szovjetunió megvan a potenciálja, hogy a világgazdaság növekedésének mozdonya legyen. Szaharov kiengedése nemcsak a Nyugatnak szánt jeladás volt, de világos jeladás volt a szovjet nép részére is, hogy Gorbacsov emelni akarja a szovjet gazdálkodás szintjét, és modernizálni a társadalmat – mondta Mr. Genscher, majd kijelentette, hogy amit Gorbacsov most végrehajt, az fordulópont a Kelet-Nyugat viszonyában 40 éves szembenállás után, és nagy hiba

volna kicsúszni hagyni ezt a lehetőséget.”

Olvasóink bizonyára még emlékeznek múlt heti fejtegetésemre a nevezetes Gorbacsov-beszéddel kapcsolatban, arra hogy a Nyugat sajtója és politikusai a változás őszinteségére hivatkozva hitetik el a nagyközönséggel, hogy a szovjettel nem ellenségeskedni kell, hanem támogatni és üzletelni. A rabnépek sorsáról ismét egy szó sem esik. És hogy ne tévedjünk, ez a kijelentés nem szocialista kormány, hanem konzervatív kormány külügyminiszerétől jött.

Az is ám csak népmese, hogy a világ vezető üzletembereit a politikusok győzik meg arról, hogy üzleteljenek a Szovjetunióval. A beszéd persze elhangzott, a mi miniszterelnökünk is mondott már irányelveket tartalmazó beszédet vezető üzletemberek előtt, de alig tévedünk, ha azt állítjuk, hogy az ilyen beszédek nem az üzletemberek részére hangzanak el, hanem a nagyközönség részére, fenntartani azt az ámitást, hogy a politikát a politikusok végzik, és ők utasítják a vezető üzletembereket, hova fektessék be pénzüket. Jó magyar közmondással: — A pénz beszél, a kutya ugat.

Ha már a világ odajutott, hogy amikor a kommunizmust a világ 90 százaléka elutasítja, ugyanakkor a nyugati világ összes politikusa, szocialisták, liberálisok, kapitalisták, konzervatívok, kereszténydemokraták, egyaránt a vörös szekeret tolják előre, ott már nem összeesküvés van, ott már baj van.

A párteemberekben már nem a választók kívánsága testesül és lelkesül, hanem a párt-hálózati hittan egyfázisú dogmatikája, ami valami ismeretlen és megmagyarázhatatlan okból egyazon irányú cselekedetté fonódik össze világszerte.

Kirekesztve világszerte a többség akarata, ami egyébként is csak 3-4 évenként nyilatkozik meg a választásokon. A köztes idő a párteemberek rendelkezésére áll a világban egységesülő politikai irányzat érvényesítésére. A hatalom birtokában megfélemlenek a köz kívánalmairól, és annak ellenében cselekszenek. Cselekedeteiknek világszerte azonos iránya a döbbenet erejével hat azokra, akikben megvan az érzék a természetesnek és a mesterkéltnek a megkülönböztetésére, és a lényegesnek és veszélyes következményeknek a felismerésére.

Mert mit ér a gyakorlatban az a tény, hogy ma, 1987 februárjában Európa vasfüggönyön inneni országaiban, Görögországot és Spanyolországot kivéve, nincs marxista pártkormány, mit ér, ha úgynevezett konzervatív pártok kormányoznak, ha a bolsevizmus térhódítása elé egy szalmaszál sem tesznek. Mit ér a nyugatnémet polgár kinyilvánított országos választási akarata, ha eben gubát cserél? Akkor nem az ő akarata a szovjetpártoló szocializmust, hanem a szisztéma győzött, amely bármely párt győzelme esetében is a vörös malom alá hajta a vizet.

(Magyar Élet, 1987. február 19.)

A kipreparált President 1987

Amikor a Szovjetunió bajban van, akkor jön az amerikai baloldal segítsége.

Hat évvel ezelőtt, Reagan elnök be- választása után írtuk az alábbiakat egy hosszabb kiértékelés során:

„Amerika népe a múlt év végén le- folytatott elnökválasztás során azért szavazott a köztársasági párt elnök- jelöltjére, mert megelégedte a liberá- lis baloldali külpolitikát és egészséges irányú változtatást kívánt. A választó figyelme ezúttal a külpolitika felé fordult, mert ezen a téren találkozik érthetetlen jelenségekkel: miért kell a kommunizmussal szemben meghát- rálni, miért kell a bolsevizmussal szemben úgy „védekezni”, hogy gaz- daságilag támogatják, miért kell az amerikai fegyverkezést és önvédel- met visszafejleszteni, és ugyanakkor támogatni a szovjet hadiipart, miért kell a szabad és demokratikus nemze- ti Kína kormányával szakítani, és ugyanakkor kommunista Kínával ba- ráti kapcsolatba lépni, miért kell el- túrni a szovjet fegyveres beavatko- zást védtelen országokkal szemben, egyáltalán miért nem folytat az Egye- sült Államok kormánya olyan külpoli- tikát, ami végső fokon gyengíti és megbuktatja a népellenes kommu- nista diktatúrákat?”

Hat évi elnöki szerepviselet után, és amikor már csak alig két év van hátra Reagan elnöki megbízatásából, a tévedés veszélye nélkül meg lehet állapítani, mit kapott és mit nem ka- pott meg Amerika népe a hat évvel ezelőtti várakozásokból. Általában el- ismert eredménynek tekintik, hogy ma Amerika az erő helyzetéből tár- gyalhat a Szovjetunióval, hogy Ame- rika tekintélye emelkedett, hogy Rea- gan letörte az inflációt, rendbehozta a gazdasági helyzetet (már amennyire a kongresszus azt engedte), felépít- tette a lebontott, demoralizált és meg- béklyózott felderítő szolgálatot (CIA), a demoralizált amerikai hadsereget, elindított egy új technikai forradal- mat és visszaadta az amerikaiak nem- zeti horizontú önbizalmát.

Az elért eredmények értékét nagy mértékben emeli tudatunkban annak a liberális-baloldali ellenállásnak a mértéke, ami a Reagan-adminisztr- ációval szemben megnyilatkozott. De ugyanakkor fel kell tenni a kér- dést: milyen remények táplálhatók még abban a mindenk föltött legfőbb kérdésben, hogy „az Egyesült Álla- mok folytathat-e olyan külpolitikát, ami végső fokon gyengíti és meg- buktatja a népellenes kommunista diktatúrákat?”

Nos, a múlt év végéig még lehetett kellő optimizmussal latolgatni egy lassú folyamat esélyeit, ami a fenti reményeknek ad tápot, feltéve ha a következő elnök is folytatná az irány- zatot. De a reményeket derékba törte a múlt év novembere óta tomboló „botrány”.

Szinte már szabályszerű, hogy ami- kor a Szovjetunió bajban van, akkor jön az amerikai baloldal segítsége. A nyugati szovjetbarát híripar torzító ügyeskedései sem tudják leplezni a szovjet belső bajait, amiknek méreté- ből nem egy hírmagyarázó megállá- pítja, hogy a Szovjetunió hetvenéves fennállása óta a legnagyobb belső válsággal küzd. Ahogy a világpolitika erre a belső válságra reagál, az in- kább jellemző egy bajba jutott part-

Ilyen a világ! (33)

Kedves Olvasóim!

Visszaemlékezésünkben eljutottunk 1988- ra, amikor már minden képlékennyé vált Európában. A Szovjetunió, belső nehézségei miatt, magára hagyta birodalma külső terü- leteit. Nemcsak Lengyelországban forrt a fa- zék. A keményen kommunista cseh dikta- túra is nyitni kezdett nyugat, a piacgazdaság, a demokrácia látszata felé. A balti államok 1988-ban az állami függetlenség lehetőségét látták a gorbacsovi irányzatban. Litvániában 1988-ban megalakult a Litván Mozgalom az Atalakítás támogatására nevű szervezet, novemberben a Litván Legfelsőbb Tanács visszavette az ország korábbi jelképeit. Észt- ország parlamentje 1988 novemberében ki- nyilvánította szuverenitását a Szovjetunió- n belül. Azerbajdzsánban az örmények fegy- veres felkelést indítottak. Az enyhébb igaz- gatás nyomán etnikai érdekek érvényesültek.

A szovjet „felzárkózás” politikailag nagy reményeket ébresztett nyugati körökben, de a szovjet gazdaságban nem hozott javulást. Az oroszok a gazdasági bajok okát a régi rendet megzavaró reformokban látták. A birodalom nem orosz országai a szovjet állam történelmi alkalmatlanságával igazol- ták függetlenségi törekvésüket, aminek el- jöttével minden probléma megoldódik – hitték. Közben még dúlt az afganisztáni szovjet háború, ami tetézte a belső bajokat. Amerika biztosította a szovjet hatalmi elitet, hogy a Varsói Szerződés tagállamainak függetlenedése esetén a NATO nem terjesz- kedik kelet felé. Ez biztosítéka volt a szovjet államot fenntartó elit uralma fenntartásának is a gazdasági és politikai változások irányí- toiként.

Csapó Endre

ner megmentésére, mint egy olyan ellenséggel szembeni helyállásra, amelytől félni kell, amelyet nem sza- bad ingerelni. Ezen a ponton ellent- mondás volt észlelhető az amerikai politikában: Amerika „visszanyert ereje és tekintélye” nem látszott ér- vényesülni a Szovjetunióval folytatott leszerelési tárgyalásokon.

A Szovjetunió, jelenlegi belső álla- potában aligha gondolhatna világhó- dító programja további lépéseire, sokkal inkább nyugalomra van szük- sége: főleg foglaltsági biztosítására. A nyugati liberális baloldal és a nagy- sajtó (és itt nemcsak az amerikaiakról van szó) a nemzetközi nagytőke szolgálatában továbbra is erőlteti a második világháború végén előállt nagyhatalmi helyzet fenntartását, Európa és a világ két érdekszférá- ra osztását. Ez a szerep nagyon meg- felel a világhódítási paranoiában szenvedő orosz-bolsevista agyagnak, és a nyugati világ közvéleményét ma- nipuláló politikai akció-csoportoknak egyaránt. Ez a szándék világosan tükröződik a kettéosztott világ két szimbolikus figurájának, Reagannak és Gorbacsovnak a világ elé vetített képén. Az egyik a háborús uszító, aki terroristákat fegyverez, aki konok ellenségeskedéssel otthagyja a béke tárgyaló asztalát Reykjavikban – a másik: fiatal, erős, mosolygós, a béke és a megegyezés lovagja. A Szovjet- unió bűneiről mély hallgatás van, erre szolgál a fasiszta dobót ütni szünet nélkül, és lenácizni mindent, ami szovjetellenes. Gorbacsovról még csak egy karikatúrát sem látni sehol. Lenyűgöző a világméretű nagy- zenekari harmónia.

„Elnöknek lenni olyan, mint egy tigrisen lovagolni. Mindenképpen a hátán kell maradni, különben a tigris felfalja lovasát” – így jellemezte Truman elnök az elnöki pozíciót. Pedig John F. Kennedyt még csak egy év- tized múlva gyilkolják meg máig is tisztázatlan háttérrel, Lyndon B. Johnst a média zavarta el, de Nixont már nyilvánosan, szadiszztiku- san zúzta össze a politikai szisztéma. Reagan is megkapta a figyelmeztető lövést, majd a múlt év végén tudom- mására adták az öreg színésznek, hogy a szerepkönyvet nem ő írja. A külpolitika irányítását tehát az elnök csak névlegesen látja el, de azért szinte egyedül felelős, a külpolitika folytatásához szükséges eszközök és anyagiak a kongresszusi szavazattól

függnek. Utóbbi meg is buktathatja az elnök külpolitikáját.

Az elmúlt hónapokban tengernyi cikket olvashattunk az iráni fegyver- szállítás bonyolalmairól. Röviden összefoglalva az történet, hogy az amerikai sajtó és kongresszus fele- lősségre vonta az elnököt bizonyos iráni fegyverszállítványok miatt, aminek hasznából a nicaraguai anti- kommunista Contra nevű szervezetet akarták anyagilag támogatni. Előbbi bizonyítást nyert, utóbbi megtörté- te még nincs bizonyítva.

Ami a fegyverszállítást illeti, és amennyire azt egy beavatatlan megí- télheti, a fegyverkereskedelem a második világháború óta a világ leg- nagyobb és legellenőrizhetlenebb üzlete, amely nem ismer államhatáro- kat, előtte a vasfüggöny sem akadály. A napi sajtóban nem egyszer olvas- ható a hír, hogy egy-egy fegyveres konfliktushoz melyik ország szállítja a fegyvereket. Ha már a közel-keleti háborúról van szó, tudjuk, hogy Irak- nak és Iránnak egyaránt szállít Kelet és Nyugat folyamatosan fegyvert. Az is természetes, hogy a fegyverszállítás, mint legnagyobb üzlet, nem szor- ul manapság titkos csempeszutakra, tehát az érdekelt államok ismerik a fegyverszállítványok útját, legfel- jebb öt országon át (tovább drágulva) jut el rendeltetési helyére. Lehet mondani, hogy a fegyverüzlet előtt nincsenek határok, és azt is, hogy háború nem marad abba amiatt, hogy elfogy a lőszer vagy a rávaló pénz. Nincs fennakadás, és valaki mindig fizet.

Ami az Iránnal való kapcsolatot ille- ti, azt ma főbenjáró bűnként emleget- tik. Az indokolás: az Iránt vezető m- lahok esküdt ellenségei az Egyesült Államoknak, örültek, terrorista bűn- zők. Ne szóljunk most arról, hogy Amerikának egy időben módjában állt volna úgy intézni a dolgokat, hogy ez a rezsím nem jött volna létre, de arról szólni kell, hogy a covert diplo- macy, a leplezett diplomácia nem a Reagan kormány specialitása. Már elejétől fogva, az 1978-as iráni „forra- dalom” óta megszakítás nélkül fennáll Iránnal a rejtett kapcsolat. Carter elnök dolgozta ki, főleg annak a re- ményében, hogy az 52 amerikai túszt valami módon kiszabadítsa. Reagan idejében két ok jelentkezett felvenni a kapcsolatot: egyik, újabb túsztok kiszabadítására nyílt így lehetőség,

másik, az amerikai kémszolgálat tu- domására jutott, hogy a szovjet már megtette a katonai előkészületeket a háborúban kivérzett Irán rövidesen bekövetkező összeomlása utáni meg- szállására. Ezzel kapcsolatban Izrael készséges közvetítése, melynek eredményeként Irán fegyverekhez jutott, az iráni zsidók pedig elhagyhatták az országot.

Az elnöki hatáskört nem annyira a törvény, mint inkább a gyakorlat sza- bályozza. Wilson és Rooseveltt földré- szeket osztott titkos megbeszéléseken, Truman elnök Potsdamban aláírhatta fél-Európa szovjet fogságát következ- mények nélkül. Ford elnök 30 évvel később Helsinkiben garanciát adha- tott a Szovjetunióknak a foglalások háborítatlanságára. Vietnamban tíz éven át háborút folytathattak az elnök hadüzenet nélkül félmillió katonával, akik tíz százaléka odapusztult, csak azért, hogy a konfliktusból egy erős, arrogáns, amerikai fegyverrel állig felfegyverzett, szovjetcsatlós kommu- nista Vietnam jöjjön létre, de most rongyos 30 millió dolláros fegyver- szállítás miatt felelőssé teszik az elnö- köt, aki – saját szavaival kifejezve – „győtrő megpróbáltatások” után ki- szűrta környezetéből azokat, akik végrehajtották azt a külpolitikát, amire Reagan elnököt kötelezték a választók hat évvel ezelőtt.

Fel kell tenni a kérdést, vajon mi forgott veszélyben attól, hogy Ameri- ka – kényszerhelyzetében – néhány napra való hadianyagot szállított Iránnak, aminek nem is az árán, csak a hasznán (illetve a haszna egy ré- szén, mert Izrael nem ingyen közvet- tít) a kontráknak is jut néhány napi hadianyag.

Reagan elnök március 5-én szózatot intézett Amerika népéhez. A szózat a kommunizmussal szembenállás gyász- beszéde. Kommunizmusról ugyan szó sem esik, még olyan értelemben sem, hogy Amerikának valamiféle nemzet- közti kötelezettsége volna. De még csak külpolitikáról sem esik szó eb- ben a külpolitikai „botrányban”, csak beletörődő mentegetőzés:

„Egy hónappal ezelőtt azt mondtam Amerika népének, hogy adtam fegy- vert a túsztokért. A szívem és a leg- jobb szándékom ma is azt mondja, hogy így igaz, de a tények és a bizo- nyítékok azt mondják, hogy nem az. ... Megvan az oka, hogy miért történt de nincs mentség, hiba volt. ... Olyan

politikát akartam folytatni, ami meg- felel a Kongresszus és a Fehér Ház akarátának. ... Szeretném közölni az amerikai néppel, hogy az elmúlt hó- napok győtrő megpróbáltatása nem volt hiábavaló. A kivizsgálás minden javaslatát magamévá teszem. Valójá- ban ennél többet is teszek, az egész háztáját rendbeteszem...”

Itt bejelenti, hogy a Fehér Házban széleskörű személyi változást hajt végre.

Ez már „vonalas” elnök. Szó sincs többé a választóknak tett nagy elköte- lezettségről, igaz, nem ígér hűséget az amerikai népek, csak a Kong- resszusnak és a Fehér Háznak. Annak a Fehér Háznak, amelyből már elbo- csátja mindazokat, akik megértették és támogatták a saját legjobb belátása szerinti külpolitikát. Ja, a tigris hátán valahogy fenn kell maradni.

Addig, még két évig, engedelmes- kedni kell.

(Magyar Élet, 1987. március 26.)

„Történelmi fordulópont” 1988

A Szovjetunió fennállása óta mind- ezideig nem mutatkozott meg olyan élesen a központosított államigazgatás gyengesége, mint napjainkban.

Hangzatos címet adott tudósításá- nak a *Washington Post* (amit a *Syd- ney Morning Herald* április 23-i szá- ma közölt olvasói számára): *Coopera- tion heralds „turning point in history of East-West relations”* – Reagan shift on Soviets. A hosszú cím idézőjelbe tett része Reagan szájából ered, aki a tudósítás szerint, a Szovjetunióval folytatandó politikát realizstikus kap- csolattartásnak nevezte és kijelentet- te, hogy a két szuperhatalom együtt- működése a Kelet-Nyugat közötti kapcsolat történetében egy forduló- ponthoz közeledik.

A mintegy százsoros cikk üresjáratú szövegéből szinte semmit nem há- mozhat ki az olvasó abból, amit Rea- gan mondott 26 perces beszédében. Valószínűleg a beszéd maga sem tar- talmazott különösebbet, mint ami a tudósítás lényege. A közép-hatóság- arú atomrakéták leszereléséről elke- zedett megbeszélések eredményeként készségesen ratifikálják a szerződést a két államfő május 29-i csúcstalálko- zóján. Ez a találkozó már sorrendben a negyedik Reagan és Gorbacsov között, és Moszkvában lesz május 29- től június 2-ig.

A cikk szövegidezéteiben „forduló- pont” és „drámai fordulat” szerepel- nek. Egészen őszintén megmondva, egy idő óta már nem tudunk hinni olyan változásban, ami az Amerika- Szovjet viszonyban drámai fordulat- nak volna nevezhető. Az amerikai el- nökök és bolsevik diktátorok csúc- találkozóinak hosszú láncolatában egyetlen fordulat sem fordult még elő. Erdemesnek tartjuk visszaidézni a Reagan elnök találkozóit megelőző csúcstalálkozókat, az azokon hozott határozatokat.

Teherán 1943. nov. 27. – dec. 2.

A „három nagy”, Sztalin, Churchill és Rooseveltt nevezetes összejövetelén a két nyugati nagyrú fizetni jött szövetségesüknek azokkal a területekkel – jól megtoldva – amiket Sztalin Hit- lertől kapott 1939-ben: a balti államok, fél Lengyelország, továbbá bőséges hadianyag.

Jalta, 1945. febr. 3–12.

Ismét a három „nagy” gyűlt egybe kísérőikkel, ezúttal a Szovjetunióban. Végleg eldöntötték Lengyelország

sorsát. Megállapodtak abban, hogy a német hatalmat örök időkre veszélytelenné teszik, folyamatos jóvátételre kötelezik, az oroszok a hadifoglyokat kényszermunkára foghatják, egymillió volt szovjet polgárt hazakényszerítenek, Sztalin megkapja a mandzúriai vasútvonalat, Dairent, Port Arthurt, a Kuril-szigeteket és Dél-Szahalint, alapító tagságot és három szavazatot az Egyesült Nemzetek Szervezetében Anglia és az Egyesült Államok egy-egy szavazatával szemben. Az is a megállapodások között volt, hogy a „fasizmus alól felszabaduló” országok szabad választással dönthetnek sorsukról. Titkos pontok is voltak.

Potsdam, 1945. júl. 17. – aug. 2.

Sztalin, Truman, Churchill, majd Attlee a fő résztvevők. Kelet-Poroszországot a Szovjetunióknak adják, Kelet- és Közép-Európa szovjet megszállását tudomásul veszik, a német ipari felszerelést elvihetik nemcsak Németországból, de más országokból is.

Genf, 1955. júl. 18. – 23.

Az Egyesült Államok kormánya tíz év alatt sikeresen leszerelte a szovjetnek nyújtott ajándékok miatti felháborodás áramlatát odahaza, mialatt a Szovjetunió nyugati segítséggel annyira felerősödött, hogy – úgymond – a háborús visszaszorítást ki kellett iktatni a megoldások közül. Ez a csúcstalálkozó már a „békés együttélés” szövegeivel jött össze négy hatalom (USA, SZU, Anglia, Franciaország) kormányfői között. Jellemzően itt vetette fel Eisenhower az „open skies” ajánlatot, a leszerelés kölcsönös légi felvételekkel ellenőrzött megfigyelésére.

Washington, 1959. szept. 15., Camp David, szept. 25. – 27.

Hruscsov (the butcher of Budapest) amerikai látogatása még felháborodást keltett, de pontot tett a magyar forradalom népszerűsítésének lehetőségére, csakúgy a kommunizmus korában tartásának esélyeire. A washingtoni politika nyíltan is kétszínű lett.

Párizs, 1960. május 15. – 19.

De Gaulle, Macmillan, Eisenhower, Hruscsov. A nagy barátság hangulatát Hruscsov rontotta el, lehordva Eisenhower az amerikai kémrepülőgépek miatt, amit az oroszok lelőttek.

Bécs, 1961. jún. 3. – 4.

Kennedy elnök részére is előírta a protokoll, hogy összecsoportosozzon Hruscsovval, majd megtekinthette a Berlińi Falat, aminek az volt a szerepe, hogy a két nagyhatalom közötti ellentétet elhitesse a világgal. Ez időben vette tudomásul Amerika népe, hogy partjai mellett (Kuba) szovjet támaszpont létesült.

Glassboro, 1967. jún. 23. – 25.

A lelőtt Kennedy utóda, Johnson elnök is megkívánta hogy vendégül lássa Koszigin államelnököt.

Moszkva, 1972. máj. 22. – 30.

A kellőképpen átnevelt volt antikomunista Nixoné az érdek, hogy a ma is tartó fegyverközösségi tárgyalásokat megindította a Szovjetunióval. Vörös Kínát is meglátogatta, Ceausescu is megölelte-megcsókolta.

Vlagyivosztk, 1974. nov. 23. – 24.

Ford elnök Brezsnyevvel folytatta a fegyverkezés kölcsönös korlátozásáról szóló tárgyalásokat. Itt már szóba jött, hogy a cél a két nagyhatalom egyenlő szintű felfegyverzettsége, ami gyakorlatilag az volt, hogy az Egyesült Államok leáll és megvárja, míg fegyvertársa utoléri és elkerüli őt.

Helsinki, 1975. júl. 29. – aug. 2.

A fegyverbarátság logikus következményeként hosszútávú garancia illeti meg a Szovjetuniót európai gyarmatterületei és foglalásai megtartására. A megszállók diplomáciai sikere, hogy európai csatlós kormányai mind aláírják Európa kettéosztásának nemzetközi szerződését, amit Európa biztonságának neveznek. Cserébe a Szovjetunió elismert bizonyos emberi jogokat. Azok megtartása más lapra tartozik. Ez is Ford elnök érdeme.

Bécs, 1979. jún. 15. – 18.

Carter elnök és Brezsnyev ismét aláírtak valamit. Ezt a szenátus ugyan máig sem ratifikálta, de Washington, beleértve Reagan kormányát is, mindmáig tiszteletben tartja. Ez az alapja a most folyó tárgyalásoknak. Ma már hivatalosan is elismert tétel, hogy a két szuperhatalom fegyverkezési szintje kiegyenlített – másszóval a Szovjetunió utolérte az Egyesült Államokat.

A következő fejezet a csúcstalálkozók sorában Reagan elnök nevéhez fűződik. Ezek a megállapodások a Szovjetunió katonai fölényét fogják biztosítani Európában. De nincs baj, nyugtatnak meg minket az új világ bölcsei, mert a keretszerződések a Szovjetuniót is kötelezik, és különben sem érdeke, hogy a vasfüggönyt nyugatabbra tolja.

★

Ha kissé unalmas is volt a korábbi csúcstalálkozók felsorolása, célunk az volt vele, hogy visszamutassunk arra a töretlen vonalra, amivel Amerika segítette a Szovjetuniót világhatalmi partnerré válnia.

Roosevelt hatalomrajutásáig burkoltan, bankok és nagyvállalatok által gyakorolva, majd 1933-tól nyíltan is, politikai elismeréssel megtámogatva ömlik az anyagi segítség a Szovjetunióba, ami végülis Európa legyőzésében, fél-Európa átadásában pecsétlődött meg. A 43 év, ami azóta eltelt, Amerika részéről a területajándékozásnak a véglegesítésével telik el. És az a körülmény, hogy ma már szóba sem kerül a szovjet megszállók kivonulása, arra utal, hogy valamiféle véglegesítést készít elő a két Európa-ellenes nagyhatalom.

Ha volt is fordulópont, az Reagan elnökben önmagában ment végbe. Ő hagyta cserben azt a konzervatív, hazaszerető, istenfélő, a kommunizmust-kapitalista kizsákmányolást, baloldali agressziót elvető amerikai többséget,

Gorbacsov

a nyugati kapitalisták pártfogoltja. A *reformszocializmus* a nyugati internacionalizmusnak a menetterve a kommunista diktatúrák megmentésére és további országok szocialistává tételére. Lenin mondása: „a szocialista világállam megteremtésének előfeltétele a nemzetközi gazdasági hálózat kiépítése.”

Ehhez lett készsége partner Gorbacsov, aki széles jövőt terít a most órá figyelő világ elé: Szól a (közös) gazdálkodás kiépítéséről, olyan széles alapokon, amibe belefér egész Európa. Ez a nagy lehetőség az európai egysülés részére, ami fokozatosan egyetlen közös piaccá válik. Ehhez köteles minden európai ország hozzájárulni, ami pedig a Helsinki [egyezmény] szelleméből születik meg.

A New York Times is közli a fentieket, és még valamit: „*Apparently implying that the United States could be in some way join such an endeavor* – he [Gorbacsov] said – *Non-Europe-*

ans can also contribute to this end.”

Másszóval az Egyesült Államok is bekapcsolódhat az európai gyarmatosításba. Ha az ember ilyen szép összjátékot lát, bizony hajlamos nem elhinni, hogy Gorbacsov invitálja Belgrádból Amerikát az ő külön elgondolású Európát átrendező terveire.

De tudni kell, ilyen tervek nem a politikusok expozícióiból pattannak ki. Éppenséggel Gorbacsov az, akit ehhez a tervhez a nyugati politikai tervezők meginvitáltak, és pontosan ez a nagy nemzetközi szíves fogadtatás ad neki odahaza erőt és tekintélyt a még mindig többségi vaskalapos bolsevisztákkal szemben.

Ha még valakinek kételye van affelől, hogy Európa intézményesített gyarmatosításáról van szó, a *New York Times* alábbi Gorbacsov-idézete elháríthatja azt: „*Our ideas on the integrity of the Continent have nothing in common with the idea of European exclusiveness, or Euro-centrism.*”

Világos beszéd: „*A mi elgondolásunk a földrész egyesítésére teljesen eltér az európai kizárólagosság gondolatától, és nem is Európa-központú.*”

Minden jel arra mutat, hogy az évszázad nagy műve, Európa tönkretetele és kikapcsolása után végleges gyarmatosítása rövidesen a megvalósulás állapotába jut. Ezt nevezi Reagan elnök drámai történelmi fordulópontnak. Részünkre csak az lenne a fordulat, ha mind az amerikaiak, mind az oroszok megfordulnának és hazamennének bűncselekményeik színteréről.

(Magyar Élet, 1988. május 12.)

Mi forr a lengyel fazékban?

1988

A második világháború kimenetele minden kérdést tisztázott, amit az első világháború nyitva hagyott. Elsősorban tisztázódott a két világháború célja, nemcsak a központi hatalmak legyőzésében, hanem minden más európai hatalom legyőzettséssel egyértelmű hanyatlásában. (Nincs többé francia, angol, stb. gyarmatbirodalom.) Tisztázódott az is (bár ma még álcázzák), hogy a Szovjetunió létrejöttében, felsegélyezésében, megmentésében a nemzetközi pénzügyi és vállalkozói érdekeltségeknek fontos szerepük van. Kifejezetten érdekük a közép-európai országokra fegyveresen ráerőltetett diktatórikus pártkormányokat hatalomban tartani.

Sztalin halála óta fokozatosan javult a viszony a moszkvai diktatúra és a nemzetközi bankvilág között. Taktikázó vörös cárok után, a jelek szerint, most egészen szolgálatkész vörös diktátor irányítja a Szovjetuniót, ennél fogva a csatlós diktátorok ázsíója nyugaton hanyatlik, többé már nem érdem a szembenállás Moszkvával, hiszen Moszkva is (Peking után) a szolgálatkészek útjára lépett.

A fentieket fel kellett vázolni ahhoz, hogy érthetőbbé váljon sok jelenség a nyugat-keleti viszonyban. Nem tévesztve el, hogy cikkünk Lengyelországról szól, rá kell mutatnunk mégis a magyar példára, arra hogy miért nem felelt meg Nyugatnak 1956-ban Nagy Imre, és miért felelt meg a lengyel Gomulka. Hruscsov két-színű játékot játszott: egyrészt elítélte a sztalini izolációs politikát és meghirdette a liberalizálódást, de gyakorlatilag semmit nem tett, ami kielégítette volna a pénzsákokon ülő távirányí-

tókat. Ez utóbbiak közép-európai szövetsége, a *Radio Free Europe*, felfokozta az ellenállás propagandáját a csatlós államokba sugárzott adásaiban, persze csupán arra a célra, hogy nyomást gyakoroljon Hruscsovra. Nos, a magyar események „túlszaladtak” (ez is idézet) a kívánt határon, magával sodorva Nagy Imrét is olyan távlatokba, ahol már elszakadtak a vörös-Natától – már többpárt-rendszerű demokrácia született, másszóval, ahol már megszűnt az egypárt-diktatúra. Ez már nem felelt meg a nyugati politikát irányítóknak. Gomulka viszont, aki megmaradt a reformkommunizmus talaján, nagy elismerésben részesült.

A szovjetmegszállta országok csatlós kormányai Nyugat részéről nemcsak pénzügyi segítséget kapnak, de erkölcsi támogatást is élveznek. Függetlenül attól, hogy milyen mértékben embertelenek a rájuk bízott népek elnyomásában, feltétel nélkül kijár nekik az UNO-tagság és a hivatalos és általános nemzetközi elismerés. Ezek a rezsimek ma már csak azért léteznek, és csak úgy tudnak fennmaradni, ha az említett nyugati támogatást folyamatosan megkapják. Egy másik megfogalmazásban: a világpolitika irányítói akarataiból a modern idők emberterelési formája a kommunizmus, aminek akkor is fenn kell maradnia, ha senki nem kívánja.

Ma már Moszkva is elismeri, hogy külön utakon is el lehet jutni a kommunista boldogulás közelébe, és valószínűleg bátorítja csatlósait önálló szocialista útkeresésre. Persze, könnyű ezt így kimondani, de amikor meghirdetik egy csatlós-országban a reformot, annak nem az a hatása, hogy a nép tátott szájjal várja, mit ad a kormány reform címkével, hanem megfogalmazza az önmaga részére kívánt reformot, és azt ki is mondja.

Rátérve a jelenlegi lengyelországi eseményekre, első tekintetre nagy ellentmondást mutat az a körülmény, hogy a zavargásokat a kormány reformprogramja váltotta ki, noha a nép, a munkásság, az ellenzék követel reformokat már évek óta. A magyarázt erre abban van, hogy a kormány reformnak nevezte el azt a gazdasági programot, amivel még talán elkerülheti az államháztartás összeomlását. A program kétségtelenül tartalmaz reformelemeket, de ezek mögött a lényeg az, hogy a gazdasági bajokat további kölcsönökkel már nem lehet betakarni, és a kormány (mint Magyarország is) a fizetésért dolgozókból akarja kisajtolni a hiányt. Másszóval, akkor remélhet javulást, ha gorombán csökkenti a munkabéreket. (Mármint általános áremeléssel.) Ez teszi a lengyelországi helyzetet végtelenül robbanékonyra, mert az amúgy is alacsony fizetésekből tíz százalékos többletkiadás is fájdalmas, a február óta szorító prés alatt ma már 50%-os áremelés előre vetíti az éhségáradások rémét, minden forrongás legveszélyesebbjét.

Mint ahogy az újsághíradásokból ismerjük, a munkasztráadásoknak az április 1-én bevezetett nagy áremelések adták meg az alapot. A lázadások színhelye a már korábbi hasonló esetekből ismert ipari központok, jellemzője, hogy egymástól függetlenül törnek felszínre, azonos okból, azonos cél érdekében.

A nova-hutai brutális rendőri beavatkozás (a nyugati mintára rendszerezett terrorizmus-ellenes rohamegységek bevetésével) csak korlátozott sikert eredményezett a ható-

ságok részére, ugyanakkor kiváltott számtalan bátor tiltakozást, nemcsak a munkások körében, de a varsói, gdanski, krakkói egyetemeken is. Országszerte újra a követelések közé került a betöltött *Szolidaritás* tevékenysége, noha az első sztrájkolók a városi közlekedési munkások voltak, és mint a hivatalos szakszervezet tagjai nyúltak a munkamegtagadás fegyveréhez.

Nem maradhatott ki a sztrájkolók sorából a korábbi nagy munkalázadások színtere, a gdanski Lenin Hajómuvek. Itt dolgozik **Lech Walesa** vilánszerelő is, a beszüntetett *Szolidaritás Szakszervezet* vezetője. Itt, beszámolóink írásakor (május 8-án) 3000 sztrájkoló, élén a 15 tagú *Szolidaritás Bizottsággal*, tartózkodik üléssztrájkolóként a munkahelyén. Május 6-án a gyárvezetőség felszólította Walesát és a sztrájkolókat, hogy hagyják el a gyárterületet, mert ha nem, „más eszközökhöz” nyúlnak. A hajógyári sztrájkot is illegálisnak nyilvánították, ami szabad kezét ad a rendőri beavatkozáshoz. A rendőri különleges terrorkülönítmény még a kapukon kívül várakozik. Walesa utasította a sztrájkolókat, hogy a rendőri támadás esetén ne tanúsítsanak ellenállást. Ő is jól tudja, hogy egy üléssztrájk sztévérese (mint a novahutai esetből látjuk) még nem jelent győzelmet a kormányzatnak, mert az elégedetlenség nem kis csoportok panasza, hanem országos felháborodás.

Valóban, ma még nem tudni, melyik tiltakozó esemény fogja kirobbantani az általános ellenállást, mert az elégedetlenség megnyilvánul minden olyan alkalommal, ahol nagyobb tömegű ember gyűl egybe. Szabadtéri misék politikai demonstrálás jellegét veszik fel az idej tavaszi hónapokban, amiket a rendőrség – eltérően a korábbi évek gyakorlatától – megfigyel ugyan, de eltűr. Május elsején, a „nagy nemzetközi vörös szolidaritás” ünnepsége helyett a lengyel nép alapvető szabadságának, polgári jogainak követelése nyilatkozott meg. Hallottuk a hírekben a jelentést az országszerte előfordult összetűzésekről a lengyelországi május elsejével kapcsolatban.

A lengyel fazékban a kommunizmus megfőzhetetlen, megrághatatlan mócsingjai fortyognak, a gazdasági élet pártközponti irányítása forgolódik a marxi-lenini elmélet zagya levében, aminek a gőzét már nem az eljövendő munkásparadicsom dicsfényének látja a lengyel munkás, mostani éhezését-nyomorát nem lehet már kizsákmányoló kapitalisták, háborúskodó fasizták nyakába varrni. A lengyel események nem elszigetelt jelenségek, mert a bajok sem csak lengyel bajok. Lehet, hogy különböző népek különböző túróképeséggel viszonyulnak a szocializmus nyomorpolitikájához (hiszen tudomásunk szerint a romániai, de még az oroszországi munkásság is kevesebb bérért dolgozik, mint a lengyel munkás), mégis a lengyelországi sztrájkok úttörők és példamutatók lesznek arra, hogy ne fogadja el az ország népe azoknak a gazdasági reformját, akik évekket ez-előtt előidéztek a mai gazdasági bajokat. Mert ezeknek a „reformja” nem más mint saját uralmuk, kiváltságos rendjük megmentése annak érdekében, hogy tovább folytathassák Közép-Európa ősi nemzeteinek proletarizálását, rabszolga sorsra vetését.

(Magyar Élet, 1988. május 19.)

A hadgyakorlat véget ért 1988

Kezdődött 1979 karácsonyán, nyolc és fél évig tartott. A hadiiparnak elsőrendű fontosságú, hogy mindig újabb és újabb fegyvertípusokra kapjanak megrendelést, hogy a fegyverkezésben, elmaradástól félve, minden ország igyekezzen összjövendelmének jelentős százalékát hadi felszerelésre elkölteni. Fontos, hogy valahol az újabb és újabb fegyverek állandó használatban, fejlesztési versenyben legyenek. Korunk egyik ilyen hadgyakorlati színtere Afganisztán.

Nem tudhatjuk, mi volt a szovjet cél az afganisztáni háborúval, de érzésünk szerint szívesebben vettek volna olyan megoldást, mint amivel a közép- és kelet-európai államok kötődnek ma a Szovjetunióhoz. Ha ez volt a cél, akkor Moszkva nagyon drága árat fizetett azért a kevésért, amit még elérhet a katonai kivonulás után. Sok hír utal rá, hogy a szovjet kormányzat belső bajok miatt kényszerült dolgavégezetlen visszavonulásra. Még a Budapesten megjelenő *Magyarország* is „... a szovjet belpolitikai szempontokból is égető szükségnek tekintett kivonulást...” említi, és nem bízik abban, hogy remény van valamiféle koalíciós kormány létrejöttére, mert mint írja: „... iszlám fundamentalista alapon álló ellenzéki csoportok ideológiai alapállása eleve kizár bármiféle együttműködést az istentagadó kommunistákkal...”.

Mielőtt a jövő lehetőségeit taglalnánk, nézzük, mit végzett a háború. A nyolc és fél év alatt 500 000 szovjet katona harcolt egyenlőtlen küzdelemben az afgán szabadságharcos csoportok ellen. Veszteségük mintegy 15 000 halott és 25 000 sebesült. A megtámadott nép vesztesége halottakban és sebesültekben 1–1,2 millió. A gyilkolási arány 1:25, ami olyan arányszám, ami önmagában is eldönti a háborús bűnösség kérdését. Ezen kívül áll az ország teljes gazdasági tönkretétele, 7 millió ember elűldözése otthonából. További tízezrek fognak még meghalni a földeken telepített aknáktól, nem is szólva még a szovjet kivonulást követő testvérharcról. A 16 milliós ország lakosságából 3 millió Pakisztánba, 2 millió Iránba menekült, további 2 millió az országban bujdosik.

Hogy is állunk az amerikai segítséggel? Kétségtelen, hogy a modern fegyverzetű szovjet hadsereg – amely annak idején, 1979 karácsonyán órák alatt légi átemeléssel jelentős hadsereget vetett be Kabul városa ellen – hamarosan végzett volna Afganisztán megszállásával, ha a felkelők nem kaptak volna nyugati, elsősorban amerikai fegyverzetet. De az is a mérleg tétele, hogy az így kapott támogatás kevés, és így eredménytelen volt az ország megvédésére. Csak meghosszabbította a szabadságszerető nép szenvedéseit. Hogy mennyire eredmény a mostani szovjet kivonulás, azt ma még nem láthatjuk. Ahol ebből a háborúból eredményt érezhetnek, ott elsősorban a fegyverszállítókat kell látnunk, másodsorban a két militarista nagyhatalmat, az Egyesült Államokat és a Szovjetuniót.

A szovjet hadviselés Afganisztánban olyan tapasztalatokra tehetett szert, amire eddig nem volt alkalma.

A kabuli légi átemelés után a megszállás megtorpan. A tankok nem bizonyultak olyan jó fegyverzetnek, mint az Európa elleni fronton. A

Ilyen a világ! (34)

Kedves Olvasóim!

A Világ uralmára készülés ideológiai áramlatait a XIX. század hozta létre. A szocializmus lépcsőrendszerén kellett volna eljutni az emberi világ gazdasági és politikai rendjének felső szintjére, a kommunista államok létrehozásával. A megvalósítás a XX. század faladata volt. Az első kísérlet a háborúban kimerült Európában szociális forradalmakkal nem sikerült, csak Oroszországban jött létre a szovjet állam. Annak elfogadhatóvá tételét volt hivatva a második nagy európai háború. Ettől kezdve az ideológia fegyveresen érvényesült Európa keleti felében, csakúgy Ázsia dél-keleti országai-ban. Nyomult Afrikában, Dél-Amerikában is.

A világállam létrehozása a kétségtelen világhatalommá jutott Amerika és a felerősített Szovjetunió hatalmi készségével reális számítás volt a globális politikatervezés szá-

mára. Amerika erejével gazdálkodó politika sikeresen berendezkedett Európa nyugati felén, ugyanezt elvárta Moszkvától a keleti részen. Elfecsérelt négy évtized után is még küzdött a szovjet állam talpraállításán, minden realitás ellenében. Évszázados titkolt és szívós törekvés kudarcát nem akarta elfogadni: a szovjet állammal összedől a nagy álom. A történelem menetét nem lehet végletekig elterelni a természet rendje útjáról.

A szovjet zárt rendjének liberális vonalra átállítása során kiderült, hogy az állami gazdálkodásból és egypártidiktatúrából nem lehet apró lépésekkel kitáncolni. 1988-tól masszív tömeg-tüntetések követelték a szovjet emberek az ország szétrablásának megakadályozását. Valójában a munkaadó hazájukat féltették. Ez nem is illett az internacionlizmus világába.

Csapó Endre

nyugati hadiipari fejlesztés sietett a szovjet segítségére olyan helikopter kifejlesztésével, ami az afgán hegyvidéken az ugyancsak nyugatiak által (és terroristák által is) kidolgozott rohamcsoportok harcmódjának legjobban megfelelt. A hírhedt *Mi 24* helikopter és a szovjet *Spetznaz* különítmények gyors, meglepő bevetésekkel nagyon érzékeny veszteséget tudtak okozni a felkelőknek.

Ekkor vált a fegyvertervezési program igazán érdekessé. Az új, átütő fegyvert kellett elhárító fegyverrel ellensúlyozni. A szükség szüli a megoldást – megjelent a helikopter ellenése, a *Stinger*, az elektronikus vezérlésű repülőgép-elhárító rakéta-fegyver. Az afgán gerillaharcosok újra erőre kaptak, és évek teltek bele, amíg a komoly feladat elé állított szovjet hadiipar (ha csak ők is nem nyugatról kapták) előállította a rakétákat elhárító fegyverzetet: a rakéta-állomást a kilőtt rakéta repülési ívét követő műszer kiértékelte a rakéta-állomás helyét és egy-két percen belül pontos rakétabelövással megsemmisítette a kilövő állomást. Remek játék fegyvertervezők részére, kitűnő gyakorlóter a militarista hatalmaknak.

Most úgy néz ki a dolog, hogy a hadgyakorlat véget ér. Az Egyesült Államok külügyminisztériuma értesítette hadgyakorlatos partnerét, a Szovjetuniót, még a múlt év folyamán, hogy beszünteti az afgánok részére folyósított (évi 500 millió dollár értékű) fegyverkezési segítséget azon a napon, amikor a szovjet csapatok visszavonulnak. **Boris Grimov** szovjet tábornokot idézi a *Sydney Morning Herald* ('88. május 17.) „*The Soviet troops are coming back. They are coming back with a sense of their international obligations being fulfilled ...*”. Hogy mi volt ebben a háborúban a nemzetközi kötelezettség, azt nem részletezte az újság, talán a tábornok sem. (Vajon egy ország tönkretétele, 1 millió halott, 7 millió földönfutó, avagy a fegyverfejlesztési program?) Az érdekesség a nemzetközi szón van. Hát már nem a Szovjetunió dicsősége a „felszabadító háború”? Vietnami hangulat lengi körül ezt a reagani ajánlatot: a szabadságharcosok nem kapnak több támogatást, de arról szó sem esett, hogy a kabuli Moszkva-barát kormány se kapjon ezután fegyvereket. A támogatás mértékével elég soká

játszott a State Department, most új játékot talált.

Milyen ragyogó lesz bemutatni a nyugati világ televíziós állomásain, a hétvégén, Reagan moszkvai látogatása alkalmával az amerikai diplomácia nagy győzelmét, és az őszinte megbékélés bizonyosságát a joviális, mosolygó Gorbacsovot, akik békét teremtettek Afganisztánban, s biztossítják a világot: látjátok, tudunk mi együttműködni, nem csak háborúban, de békében is; a háborúval kiereszkolt állapotok fenntartásában.

(*Magyar Élet*, 1988. május 26.)

Ex Oriente Lux (...?) 1988

Arról van szó, hogy a Szovjetunió bizonyos bevezetendő reformok hatására meg fog változni. Reagan elnök moszkvai látogatásának jelentősége elsősorban az, hogy Amerika – az oroszországi változások ígéretére – úgy keblére omlott a Szovjetunióknak, mintha az máris megváltozott volna, mintha jóvátette volna hetven éven át elkövetett bűneit.

Félő volt, hogy az agyaglábú óriás összerogyik, ezért nagyon sietősen összehozták a moszkvai látogatást. Már azt sem várták meg, hogy a következő elnök legyen a látogató, így az lett, aki a *Gonoszság Birodalma* nevet adta a Szovjetunióknak.

Nem volt ebben a moszkvai látogatásban semmi új, csak annak a következetes politikának a folytatása, annak csak egy állomása, amely véglegesíti Európa keleti felének Moszkvából irányítását ...

Amerika nem követeli meg a Szovjetunióknak olyan átalakítását, ami a kommunizmus lényegét, elvi alapjait érintené. Ellenkezőleg, a Szovjetunió az „antikommunista” amerikai elnök szájából dicséretet kapott Moszkvában a kommunista elvek végrehajtásáért: „...As wartime allies, we came to know in a special way. But in a broader sense the American people, like the rest of the world, admire the saga of the peoples of the Soviet Union – the struggle to build a society, the evolution into a modern State...”

Ez már több, jóval több, mint amiért – állítólag – Moszkvába utazott Reagan elnök. Utazása előtt azt a magyarázatot kaptuk, hogy a béke érdekében tudomásul kell venni, hogy más-

féle társadalmi-hatalmi forma is van, és ezt azért kell tudomásul venni, mert fegyveres ereje vetekszik a szabad világ erejével. De úgy látszik, az öreg színésznek moszkvai fellépésére új szövegkönyvet nyomtak a kezébe: dicsérni kell a kommunista társadalomépítést, a „modern” államba fejlődést. Szerepkönyv ez, jobb, ha így fogadjuk el, mint ha azt mondanánk: hova lett a gerinc ebből az emberből, aki még 3 évvel ezelőtt is így nyilatkozott: „...We are all aware of those many nations that are the victims of totalitarian ideologies, ruthless regimes, and occupying armies. These are the nations held captive by forces hostile to freedom, independence, and national self-determination. Their captivity and struggle against repression require a special courage and sacrifice. Those nations of Eastern Europe that have known conquest and captivity for decades; those struggling to save themselves from communist expansionism in Latin America, and the people of Afghanistan and Kampuchea struggling against invasion and military occupation by their neighbours: all require our special support. For those who seek freedom, security, and peace, we are the custodians of their dream...”

Még enyhén szólva is kétszínűség, és ha a Szovjetunióval folytatott tárgyalások valóban a békét szolgálják, akkor ne a nyugat-európai rakétaállomásokról legyen szó, hanem azokról a helyekről, ahol a kommunizmus miatt nincs béke – idézve Reagan elnököt: „Kelet-Európában, Latin-Amerikában, Afganisztánban, Kam-bodzsában” és így tovább.

Az idézet egyébként Reagan elnök saját kezűleg aláírt Proklamációjából való, amit az 1985. évi *Captive Nations Week* alkalmából bocsátott ki 3 évvel ezelőtt. A mi politikusaink itt Ausztráliában már „haladottabbak”: az itteni *Rabnemzetek Szövetsége* már jó évtizede nem kap figyelmet a politikusoktól; kivéve legújabbban, amikor itt-ott már háborús bűnös-ként, szubverzív politikai mozgalomként, náci-szervezetként emlegetik.

Megfoghatatlan, hogy az amerikai *Captive Nations Council* szervezeteit támogató többmillió kelet-európai származású amerikai el lehet szédíteni ilyen hamis hangú proklamációkkal, és épp ezért érthetetlen, hogy

most, amikor állítólag alkudozások folynak a két szuperhatalom között, a rabnemzetekből származó amerikaiak nem rendeztek legalább egy tüntetést, hogy: – Hej, mi lesz a szovjet megszálló hadsereggel? Mi lesz a mi országainkkal?

Reagan elnök fentebb idézett moszkvai mondatában a Szovjetunió népét és az Egyesült Államok népét emlegette. Ebben a retorikában nagy veszélyt látunk, egyrészt mert meghamisítja a történelmet, másrészt a mai valóságnak sem felel meg. A Szovjetunió népe nem építője annak a társadalmi formának, amiben ma szenved, hanem áldozata. Amerika népe aligha változtatta meg véleményét a kommunizmusról, aminek a természetéről a híripar torzításai ellenére is meg lehet az elutasító véleménye. A nagy veszély itt abban mutatkozik, hogy az USSR vezető rétege (ha nem is az egész), és az USA vezető rétege (nyilván nem is az egész) olyan viszonyra lépett most Moszkvában, aminek az egész emberiségre kiható következménye lehet.

Reagan is, Gorbacsov is utalt arra, hogy most egy új világrend kezdődik. Ma még talán nehéz felmérni, hogy ez gyakorlatban mit jelent, de ha a hidegháborús időszak végét azal közzönti egymásnak a két nagyhatalom kormánya, hogy ezentúl a *világigazgatásban egymás partnerei lesznek*, milyen lesz a gyakorlat akkor, amikor akarunk érvényesítésére egymást kiegészítő intézkedéseket hoznak. Nyugat demokratikus kormányai, élen az Egyesült Államokkal, a hidegháborús korszak kezdetén kommunista-ellenesnek, szabad világnak nevezték magukat. Ezek a kifejezések szép lassan elmaradtak, a sajtó egyre-másra csak kigúnyolta az anti-kommunistákat, és megindult a nagy barátkozás. Még megérjük, az anti-kommunizmus éppúgy törvénnyel üldözött lesz mindenütt, mint az antiszemitizmus. Ha jól odafigyeltünk, nem is annyira a kommunizmussal volt baja a nyugati világ teoretikusainak, hanem csak Sztalinnal, majd a sztalinizmussal.

A kapitalista US és a kommunista (államkapitalista) USSR között kisebb a különbség, mint volt a cári időkben az akkori két rendszer között. De akkor is, mint mindig, megtalálták egymást a közös érdekekben. Ehhez való támogató elméletekben sem szűkültek. **Michael Podogin** orosz történészprofesszor egy moszkvai banketton az amerikaiaknak udvarolva, így nyilatkozott: „*Amerika és Oroszország abban megegyeznek egymással, hogy mindketten megtagadták az öreg, kiégett Európát, és eltérő uralmi formáik ellenére az igazi demokrácia melegágyai. Az orosz abszolút monarchiában egy demokratikus áramlat folyik megszakítás nélkül végig a történelemben. ... Amerika és Oroszország együtt fog működni a jövőben, csakúgy, mint a múltban.*”

Szent Ilona szigetére száműzött **Napoleon** mondása is ide illik: „*A világ rövidesen vagy amerikai köztársaság lesz, vagy abszolútista orosz monarchia.*”

A francia liberális politikus és történész, **De Toqueville** is megjósolta, hogy ez a két hatalom egy napon felosztja a világot egymás között.

William H. Steward, amerikai külügyminiszter szerint „*Oroszország barátsága nekünk előbbrevaló minden más európai hatalomnál.*”

Még korábbi származik az alábbi

idézet, Thiers francia államférfi így jelzi a jövőt: „Európa napjai meg vannak számlálva. Figyelő tekintetünk két nép köti le: az első a távoli Oroszország, amely ma még barbár, de fiatal erejének szorítását a vén Európa előbb-utóbb érezni fogja. A másik nemzet Amerika, egy megmámorosodott éretlen demokrácia, amely nem ismer akadályokat. A világ jövője ennek a két nagy nemzetnek a kezei közt lesz. Egy napon összeütköznek, és akkor olyan küzdelmet látunk, amiről eddig senki nem álmodott.”

Úgy látszik Thiers jóvendőlése, egyelőre az utolsó szakasz kivételével, bekövetkezett.

Az „éretlen demokrácia” kizsákmányolói a szolgaság földjéről kölcsönöznek majd erőszakot, és arra kényszerítik a szabadság formáit szenvedélyesen kereső Európát, hogy a felkelő nap irányába forduljon, ahonnan legfeljebb csak fényes láncokat kaphat. A fény, ami most keletről jön, a nyugati marxizmusnak és a keleti despotizmusnak felújított fegyveres szövetsége.

(Magyar Élet, 1988. június 16.)

A moszkvai pártértekezlet 1988

A moszkvai pártértekezlet még unalmasabb témákkal foglalkozott, mint a budapesti. Azon már nem csodálkozunk, hogy a nyugati híripar teljesen idealizált torzképet nyújtott Mihail Gorbacsov nagy színjátékáról. Így a világ közvéleménye úgy idomul, hogy a moszkvai birodalomban minden eddigi rossz jóra változott, varázsütésre létrejött a teljes demokrácia, mert lám még Gromiko leváltását is szabadon követelhet valaki, és nem lett bántódása. El kell ismerni, hogy eddig ilyen nem volt, és egy ilyen eset lehetne nagy változások jelzése is – de hol vannak a nagy változások? Ha a pártértekezlet – mint ahogy hirdették – a nagy változások bejelentésének fóruma, akkor csakis az ott elhangzottak lehetnek az alapja az új rendszernek. Márpedig ott semmi lényeges nem hangzott el.

A legizgalmasabb vita a párt- és tanácsi funkció egyesítése tárgyában folyt. A szovjet államjog szerint a hatalom a nép kezében van, azáltal, hogy a hatalom szerkezeti bázisa a szovjetek (tanácsok) hálózata. Ez a papíron szép intézmény ott siklott ki a gyakorlatban, hogy minden hatalom a párt kezében összpontosult, és ez annyira természetes volt, hogy senkinek nem jutott eszébe a tanácsok bármely szintjén másvalakit elképzelni, mint párttagot. Most, hogy a Szovjetunió a gazdasági tönk szélére került, kénytelen beengedni vezető pozíciókba nem párttagokat is. Így merült fel a nagy glasznosztji hangulatban, hogy nem párttagok is lehessenek tanácsbiztosok.

Nagy riadalom támadt ebből, mert a párt meglátta benne az állami hierarchiát alulról fenyegető veszélyt. Mi lesz, ha a nem-kommunisták is beférkőznek a hatalom gépezetébe? Így történt azután, hogy a 19. szovjet pártértekezlet második napján, mint egyik legfontosabb tárgyalási pontot, ezt a kérdést tette fel Gorbacsov. Persze, nem kérdés formájában, hanem pártfőtitkári súlyával megtámogatott javaslatként, mondván, hogy össze kell vonni a párttitkári és tanácselnöki funkciókat, mert a helyi tanácsok szerepének úgy lehet nagyobb jelentőséget adni, ha a tanácselnöki posztra a helyi párttitkárt

jelölik.

A szovjetek tisztségviselői eddig is a párttagok voltak, a párt abszolút hatalma folytán csak ők lehettek. Így hát eddig nem volt mit megvédeni. De most, a bajok idején, amikor a gazdasági élet pártirányításáról le kell mondani, a politikai irányításhoz törvényes védelmet akarnak biztosítani a párt részére.

A gorbacsovai mellébeszélés iskola-példája mindaz, amit ennek a hatalmi gubanc-kérdésnek többnapos bogozgatása után vitazáróként mondott: „A tanácsoknak az eddiginél több hatalmat kell kapniuk, miközben meg kell oldani, hogy a tanácsi végrehajtó apparátus hatalma ne nőjön, a hatalmat a választott testület gyakorolja.

... Amíg a politikai átalakítás, a helyi apparátusok politikai hatalmának visszaszorítása nem történik meg intézményesen, addig a gazdasági reformok is kudarcba fulladnak.”

Gorbacsov a párturalmat akarja erősíteni a párt uralma ellen. Az összevont funkciók bevezetése jó példa lesz majd arra is, hogy a párt első emberének és a szovjet állam elnökének is azonos személynek kell lennie. Jellemző, hogy az összevont funkciók bevezetése ellen senki nem mert nyilatkozni, noha bizonyára sokan ültek ott olyanok, akiket érinteni fog a peresztrojka, az átalakítás.

Tehát a Szovjetunióban is, csakúgy, mint Magyarországon, a pártértekezlet célja megerősíteni a pártot, mert bajban van a párt, kívülről is, belülről is veszély fenyegeti, kipárolgott belőle az ideológiai töltés, kiszorította azt az új osztály anyagi önzése. Ezért Gorbacsov nagy átalakító programja nem több demokráciát követel a pártbasák rovására, hanem a párt szerepének megerősítését, szétbomlásának megakadályozását akarja a diktatúra fenntartása érdekében: „A párt vezető szerepéről nem mondhatunk le a Szovjetunióban. Ellenkezőleg, meg akarjuk erősíteni...”

Az ellenzéki véleménynek a párton belül kell megnyilatkozni. (Másszóval a lakosság 97%-ának kuss.)

Primakov akadémikus szerint: „A Szovjetunióban az egypártrendszer bármely alternatívája a jelenlegi történelmi körülmények között helyrehozhatatlan kárt okozna a peresztrojkanak a szocializmus keretein belül. A többpártrendszer eszméjét elsősorban a különböző színűzetű nacionalista és dogmatikus elemek használhatnák ki.”

Csak a nyugati politikusok véleménye tud úgy kifordulni, hogy a „gonoszság birodalmát” ilyen silány színjáték láttán egyszerre elfogadhatónak tekintse. Még ennél is megdöbbentőbb a nyugati demokráciák sajtójának egyöntetű hozsannázása a „nagy változás”-ról. Nem mennek bele részletekbe (mint a magyarországi napilapok, amiből mégiscsak kihámozható a lényeg), hanem nagy zavakkal, dicsérő jelzőkkel hirdetik, és máris változásnak nyilvánítják azt, amit javasolt a pártértekezlet.

Az európai lapok sem maradnak el az események bizalomkeltő, helyeslő bemutatásától. Kiemelik pozitív eredményként, hogy a jövőben a két pozíciót, főtitkár és elnök, egy személy viseli, és hasonlóan az amerikai és francia elnöki rendszer mintájára, az államelnök foglalkozhat a külpolitika és a belpolitika kulcskérdéseivel, vezetheti a védelmi tanácsot, és javaslatot tehet a kormányfő személyére.

Mindez, és számtalan más példa a nyugati híripar termékeiből arra utal, hogy szinte előírászerűen örülünk itt nyugaton annak, hogy a düledező kommunizmus összeomlásának megakadályozására akad egy tehetséges személy, és itt is lelkesedni kell ahhoz, hogy ennek az embernek a szándéka sikeres legyen. Mintha nem vennék észre azt a nyilvánvaló szándékot, hogy valódi diktátor hiányában (ami Sztalin óta nincs Oroszországban), a diktatúrának, mint intézménynek a megvalósításán fáradoznak a szovjet politikai térség különböző frakciói. Azóta Gorbacsov az első, aki olyan frakcióból került a birodalom élére, amely teljesen megfelel a nemzetközi kapitalizmus politikai szándékainak. Az ő személyén keresztül, és az ő személyi kultuszának nyugati felépítése által kap erőt az a konformista frakció, amelyik most belenövekszik a hatalomba.

Ennek a folyamatnak az ellenzéke a jelentésekben nem egészen világosan körülrít „másik érdekcsoport, amely próbálja kisajátítani a tömegtájékoztató monopóliumát”, rájuk utal „a párttagok újraminősítése, a sorok megtisztítása” kitétel, ezért „a bürokratizmus elleni harc”, ez ad értelmet „a politikai rendszer reformjának” és így tovább. Néhány szóval kifejezve: a Szovjetunió hatalmi struktúrájának felépítése történik a pártidiktatúra törvényes intézményesítésével. Egy szisztéma van kialakulóban, amit leghebbebb talán intézményes diktatúrának, a vezetőt pedig hivatalnok-diktátornak nevezhetjük. Ennek támogatása újabb merénylet Teherán, Jalta, Potsdam és Helsinki után Európa és az emberi szabadság ellen, most, amikor ismét kevés áldozattal, kívülről támogatva a széthúzó erőket, a demokratikus és nemzeti mozgalmakat, meg lehetne dönteni azt a botrányos őskori anakronizmust, amit Szovjetunióknak neveznek.

(Magyar Élet, 1988. augusztus 4.)

Perestroika made in USA 1988

A moszkvai Kommunista Párt Központi Bizottsága gyorsan összehívott ülésén, szeptember 30-án, lényeges személyi változások történtek. Már a pénteki lapok nyugaton tudni vélték, hogy ezen az ülésen vagy véglegesen megerősödik Gorbacsov pozíciója, vagy – ha leszavazzák – vége a peresztrojkanak. Ennél fogva érthető a világsajtó nagy figyelme.

Részünkre nem annyira a változások személyi vonatkozásai érdekesek, mint inkább a változás oka és eredete. Így a leváltottak közül elég, ha hármat említünk csak meg: Yegor Ligacsevet, aki mint második ember közvetlen Gorbacsov bukása után esélyes egy peresztrojkaellenes felvonulás vezérségére. A másik Andrej Gromiko „örökös” külügyminiszter, legutóbb államelnök. Ezek, és az öreg gárda számos tagja kiestek az első vonalból, amikor győzött a peresztrojka-vonal. A harmadik kulcsszemély nem kevesebb, mint a KGB-főnök, Viktor Csebrikov, aki 1982 óta vezeti a kivégző-minisztériumot. De nemcsak a főnök leváltását érte el Gorbacsov, hanem azt is, hogy az intézmény, a KGB nem tagja többé hivatalból a Politbúrónak.

Elég sok információt kaptunk, főleg az utóbbi időben arról, hogy az oroszországi eseményeknek gyakran ame-

rikai háttere, vonatkozása van. Ezért elég itt összegezni újra, hogy a kommunizmusnak a New York-i kapitalisták adtak életet, eddig is megmentették azt minden veszélytől és összeomlástól. Kifogásuk csak a „sztalinista” gyakorlat ellen volt. Gorbacsov az ő emberük, azért is élvezte Nyugat kormányainak támogatását. Gorbacsov sikere megmenti a kommunizmust az összeomlástól. A Nyugat híripara hozsannával fogadja a „megreformált” kommunizmus diadalát.

Gorbacsov sikereinek nagy nyilvánosságot ad az amerikai televízió. A jámbor nézőnek nem lehet más érzése, mint az, hogy a most folyó oroszországi változások helyrehoznak minden eddigi bajt, bűnt, gonosztságot. Tulajdonképpen nem is a bolsevizmussal volt vagy van a baj – ezek szerint – csak az a fránya Sztalin lelépett a szép, igaz, egyenes, tiszta lenini útról. De ennek most vége, most már kitakarították az öreg gárdát.

Nem is csak amerikai hírmagyarozók, hanem a szovjet külügyminisztérium (már nem népbiztosság) szóvivője, Gennady Gersimov is megjelent az amerikai televízióban, beszámoló az örömdetes változásokról: „Ezek a változások a peresztrojka sikereit nagymértékben növelik. Az öreg gárda lelép, és az új gárda átveszi a vezetést. Visszatérünk Leninhez... Így működik a peresztrojka a külpolitikában, mert hiszem azt, hogy ezek a változások csakis hasznos befolyást gyakorolnak a szovjet-amerikai viszony kifejlődésére.”

Megfigyelhetjük, mennyire szó szerint azt mondja, amit a nyugati politikusok mondanak. Hol van már a bősziült kapitalista-ellenes öklörázás? Itt áll a képernyőn egy jólférsült külügyi szalonbolsevista, és kétségesen jelent: megtettük a változást, ami az önök vezetőinek oly nagy örömet okoz. Így hát most már szeresettek minket.

A moszkvai eseményekkel párhuzamosan nagymértékben folyik a barátkozás Amerika és a Szovjetunió között. Ennek egyik jele, hogy az egykor nagyhangúan antikommunista rádióhálózat, Amerika Hangja, most úgy összebarátkozott a moszkvai bolsevistákkal, hogy állandó irodát nyitott Moszkvában (The Australian, 30 Szeptember 1988.) Az amerikai-szovjet ko-dominium kiépítése megkívánja a közös propagandahálózat kiépítését.

Még van itt egy érdekes dolog, ami ugyan még csak javaslat formájában került nyilvánosság elé. A The New York Times cikkét idézi a Sydney Morning Herald október 4-i száma, amiből megtudjuk, hogy a Szovjetunió több elgondolást javasolt az ENSZ megerősítésére. Elgondolásait a jelenleg folyó UN-közgyűlés elé terjesztette, aminek címe: *Javaslat a nemzetközi béke és biztonság globális szisztémájára*. A javaslat, ami előzőleg már a nyugati kormányok körében forgott, „átfogó biztonsági rendszert” javasol, amely „katonai, politikai, gazdasági, környezetvédelmi és humanitárius” téren döntő szerepet ad az Egyesült Nemzetek Szervezetének. Megjegyzi a cikk, hogy a javaslat egybevág a most odaitélt Nobel-díj hangulatával (a díjat az UN békefenntartó alakulatok kapták), és Moszkva ajánlatának lényege, hogy az állandó nemzetközi békebiztosító hadseregben saját harci erejével részt akar vállalni. Tegyük hozzá: ha valahol az elnyomott népek egyike

ismét szabadságharcot kezd, jön a Vörös Hadsereg amerikai felszereléssel és megvédi a békét és biztonságot. A nagyhatalmak békéjét és biztonságát.

★

Ami most a Szovjetunióban folyik, az nem újszerű eseményfordulat terméke. A néhányszor már újságunkban említett világkormány-teoretikus Zbigniew Brzezinski már 1963-ban megjelent egyik könyvében beszámolt arról, hogy készen áll az „azonosulás elmélete” (Theory of Convergence). A könyv címe: *US-USSR, Similarities and Contrasts, Convergence or Evolution*. Könyvének lényege, hogy a Szovjetunió a változásoknak olyan sorozatán fog átmenni, amelyek segítségével a szovjet társadalom hozzá hasonul az amerikaihoz. Még tovább menve, azt véli, hogy „a kommunista párt – miután történelmi küldetését betöltötte azáltal, hogy iparosította a Szovjetuniót – monopóliumát elveszíti, politikailag már nem lesz rá szükség. Az ideológiai töltés csak az iparosodási folyamat korai időszakára jellemző. Az ideológiai időszak már elmúlt Nyugat-Európában, az Egyesült Államokban és Japánban is. Rövidesen véget ér a Szovjetunióban is.”

Aki azt hiszi, hogy Brzezinski valamiféle haruspex, vagy elhiszi neki, hogy ő meglátta a történelmi mechanizmusában a szabályszerűen elkövetkezőt, azt ki kell ábrándítanunk. A történelmet egy idő óta tervezik, és mindent elkövetnek ahhoz, hogy az események a terv szerint következzenek be. Ez különösen áll a XX. századra, amikor globális méretű katonai és gazdasági koncentráció áll rendelkezésre. Furcsa volna, ha nem jönne létre globális politika. A politikai agytröszt a jelek szerint Amerikában szédül.

A huszadik századi nagyhatalmi-világhatalmi politika két úton indult el az **egy-világhatalom** felé. Egyik út a **revolúció** volt, a másik az **evolúció**. Más téma, hogy a lejátszott „forradalom” sem volt igazi forradalom, és a „fejlődés” sem volt erőszakos beavatkozástól mentes. Most, hetven évvel a bolsevik forradalom után, eljött az ideje a konvergálásnak (egygyválásnak), aminek előfeltétele az egymáshoz hasonlóvá válás. Az amerikai politikai élet is mutat már *bolsoíd* vonásokat, de most a Szovjetunióban végbemenő változásokat figyeljük: itt van például az elnöki tisztség kiépítése (Gorbacsov egyúttal a szovjet államszövetség elnöke is lett), nagyobb jelentőségűre emelése. Ezzel párhuzamosan majd a pártfőtitkári tisztség jelentősége beszűkül, fokozatosan háttérbe szorul, hogy végül a pártidiktatúra helyén az alkotmányosság látszata érvényesüljön.

Befejezésül idézzük még egyszer Zbig Brothert (Zbigniew Brzezinski találó gúnyneve):

„A koncentrált külpolitikát kiszorítja a komplex külpolitika, amely nem központosít többé egyetlen drámai feladatra, mint például a Nyugat védelme. Ehelyett távolabbi és bonyolultabb célt kell követnünk, formát adni egy olyan világnak, amely politikailag hirtelen felélenkült és társadalmilag nyugtalan.”

Másszóval be kell fejezni a nagy művet: a nemzeti államok szétverése és szétzüllesztése utáni bizonytalanságból új, egységes politikai és társadalmi rendszert adni a világnak.

(Magyar Élet, 1988. október 20.)

Újévi gondolatok 1989

Európa világpolitikai szerepe (aminek jelentős része esett az angol birodalomra) már régen, még a múlt század végén közös tervekre izgatta az Egyesült Államokat és Oroszországot. Terveiknek nagy szolgálatot tett Hitler háborúja Európában és a japán imperializmus a Távol-Keleten. Az eredmény az 1945-ben kialakult helyzet lett, amit követően már könnyen felszámolható volt mindenféle európai gyarmat is. Ezzel Európa közös katonai megszállás és közös gazdasági ellenőrzés alá került.

Lehetek bár különbségek, viták, ha tetszik háborús feszültség is Amerika és a Szovjetunió között, de az európai zsákmány fölött mindvégig teljes volt az egyetértés közöttük. Washington saját (hirdetett) elveinek elárulása árán is megmentette Moszkva számára Magyarországot 1956-ban, amiből többek között logikusan következett, hogy későbbi közös terveiknek az 1945-ös állapotból kell majd kiindulniuk.

Most megjött az ideje Európa átrendezésének. Mármost az ő részükre, mert ha tovább várnak vele, Európa önmaga lép elő a változás igényével. Nem várhatnak tovább, mert a kommunizmus megbukott. Megbukott mint politikai eszme és megbukott gazdasági rendként is. Nem várhatja meg Amerika, hogy hatalmi partnere mint állam is összeomoljon. Tehát, most ismét, harmadszor is, meg kell menteni a Szovjetuniót, nemcsak gazdaságilag, de imperialista étvágát is ki kell elégíteni, mert az a birodalom nem ismeri ezt a szót: »elég«.

Századunk köztörténetének jellemzője, hogy a gazdasági élet hajtóerejét képező, értékeremtő, egzisztencia-építő verseny-kapitalizmust elfojtja, megöli a nemzetközi monopol-kapitalizmus. A po-itikai pártok a monopol-kapitalizmus úttörő különítményei lettek. A kommunisták, szocialisták csak a versenykapitalizmust támadják, a szakszervezetek a szorgalmas derék vállalkozókat teszik tönkre sztrájkjaikkal, a nagyok persze kibírják. A kommunizmust, a szocialista mozgalmakat a monopol-tőke hozta létre és tartja életben, száz és száz-mil-iókkal.

Nem az a baj, hogy kialakul egy egy-séges világforum, ilyen hiánytól rég szenved a világ, de az a baj, hogy a most kialakuló világ-kormányzat nem önkéntes társulásokból, hanem diktatórikusan, fegyveres erőszakkal jön létre. Nyíltan hirdeti és népszerűsíti a média, hogy a nemzetek fel kell adják szuverenitásukat a nagyobb egység közös kormányzatának.

Sok mindenről szó van, például: hogyan fogják elosztani a világ tengereit a béke (= az US-USSR kondominium) megőrzésére, beszélnek Nagy-Európáról, de arról nincs szó, hogy előbb szabadabb tegyék a leigázott országokat. Nincs többé szó a nemzetek függetlenségéről, önkormányzatról, még csak demokráciáról sincs szó: a kommunista párt megfelel a New York-i bankároknak; az mindig is a gazdagok pártja volt. A kommunizmus, ami senkinek sem kell, csak úgy tud érvényesülni, ha azt mérhetetlen anyagiak lehetővé teszik. Épp ezért ellene fellépni csak hasonló erővel lehetne, de az antikommunizmus részére nincs pénze a nagytőkésnek.

(Magyar Élet, 1989. január 19.)

Ilyen a világ! (35)

Kedves Olvasóim!

A kommunizmus megalkotói annak feladatát az emberi világ feletti uralom megvalósításában határozták meg – világforradalom által. A XIX. századi nagy elképzelésből, a XX. századra létrejött a Szovjetunió és Vörös Kína és ezek által elfoglalt vagy eltérített országok kormányzata.

A Világállam-elképzelés alapjaként bontakozott ki a kétpólusú világhatalom képe a XX. század második felében a két szuperhatalom, USA-USSR fegyveres erejében. A nyugati félnek fontos az Európa feletti uralom és a szovjet állam uralta területek gazdasági kincséhez a hozzájutás.

A kétpólusú világhatalomépítéshez fontos volt a keleti hatalom sikeressé és fejlettebbé tételéhez ahhoz, hogy a partneri szerepnek gazdasági és politikai alapja is legyen. Kerek félévszázadot küzdött ezért Amerika.

1989 a meglepetések éve volt. Kiderült, hogy az egész nyugati világot sikeres volt átszerelni a bipoláris hatalom elfogadására, de az is kiderült, hogy a rendkívül centralizált keleti partner egysége az átalakítási kísérletekkel arányosan lebomlott.

A máltai találkozón (1989. december 2-3.) Gorbacsov megfogalmazta a készülő szép, új világot, még remélt. Bush már csak Európa átalakításáról beszélt. Akkor még a szovjetunió és csatlósai együttes átalakulásáról szóltak. Rá két hétre Temesváron kitért a román forradalom. Rá két évre 1991 decemberében megszűnt a Szovjetunió.

Legnagyobb vesztes a liberalizmus, elvesztette politikai csodafegyverét, a kommunizmust. New York Empire már csak Amerika erejére támaszkodik, demokratává gyűrni a világ népeit.

Csapó Endre

Megfeneklik a peresztrojka

1989

A szovjet gazdasági élet talpraállítási sával megbízott Leonid Abalkin, a Tudományos Akadémia közgazdasági intézetének elnöke elismerte, hogy az ország a gazdasági káosz állapotába jutott, és emiatt el kellett halasztani a reformprogram időszzerű feladatait, elsősorban az árak felülvizsgálatát.

„Nem láthattuk előre, hogy a gazdasági élet egyensúlya felborul, és a pénzügyek irányítása kicsúszik a kezünk-ből...” – mondta Abalkin, és hozzátette, hogy a reformok ettől függetlenül sorra kerülnek, bár annak feltétele a gazdasági irányítás megszilárdulása. Így az első valódi és érezhető eredmény csak mintegy hat év múlva 1995-ben fog jelentkezni.

A permanens forradalom elmélete permanens ellenséget kíván. Ha ezt kivonják a szovjet agyaktól, akkor ott veszélyes úr támad. Ennek a veszélynek a kivédésére indították el hivatalos vonalon a szovjet múlt egyes embertelenségeinek felszínre hozatalát.

Természetesen Sztalin van a soron, mondhatjuk: ismét, hiszen már Hruscsov is ennek köszönhetette kiemelkedését a vezetői trojkából, és az amerikai pénzeszsákok szimpátiáját. A vódkától még nem elbágyult orosz agyokban is felbukkan a kérdés: ha Sztalin gonoszságait elítéljük, miért tartjuk meg az ő alkotásait? Még természetesebb ez a kérdés a nemzetiségiek részéről.

Nem véletlen, hogy a lázadások a balti országokban és Örményországban törtek ki. Ezeket az országokat ősi, szabadságszerető népek lakják, és végtelenül sokat szenvedtek mind a bolsevizmusból, mind az orosz-szláv nacionalizmus népiértó programjától. Nemzeti törekvéseik megnyilvánulása a peresztrojka őszinteségét vizsgálhatja. Követelik az alkotmány szavainak és a gorbacsovi ígéreteknek a betartását. Éppen úgy, mint gazdasági téren, minden változás a kommunizmus lényegéből vesz el, a „tagköztársaságoknak” adott bármi engedmény a központi összbirodalom gyengülését hozná magával.

A háború óta eltelt közel fél évszázad alatt ennek a két oldalról megindított közeledésnek az a tanulsága,

hogy a Szovjetunió szinte semmit sem változott. A változás inkább nyugaton jött létre, mesterségesen, a hírközlő ipar jóvoltából: a bolsevizmusról alkotott kép már nem visszatartó, másrészt a világ közvéleménye elfogadni látszik az indokolást, hogy a két szembenálló fegyveres nagyhatalom összecsapása az emberiség pusztulásához vezetne, így nincs más, mint elfogadni az életnek azt a realitását, hogy a világ egyik fele kommunista rendszerben él.

Ez adja az alapot arra, hogy az ötödik évtizedben most már tovább lépjenek nyíltabban is a kijelölt úton. Ennek a fázisnak kell demonstrálnia azt, hogy a Szovjetunió alkalmas a szerepre, hogy egyik fő építő pillére legyen a világ békének. (A szót kiemelve szedtük, mert így olvassuk a sajtóban is: World Peace.) Sürgőssé vált a dolog, mert a kommunista állam anyagi és ideológiai tartalékai kimerülőben vannak. A sürgősség hozza a világ jobbik részére a reményt – azok részére, akiket még nem bódított el a peresztrojka –, hogy szétesik a bűnben fogant műállam, mielőtt a világállam fő alkotó elemévé válhatna.

Nagy és világgraszáló vállalkozás a peresztrojka. Tévedés lenne azt hinni, hogy ezt a feladatot csak Washington és Moszkva tette magáévá. Nyugat-Európa kormányai is a világkormány vágányain futnak, erősítve – sajnálatos módon – azt a törekvést, hogy Európa soha többé ne tudja visszaszerezni korábbi önálló világpolitikai pozícióját.

(Magyar Élet, 1989. február 9.)

Grósz, der Führer

1989

Grósz Károly maraton-beszédet mondott a Központi Bizottság február 10-11-i ülésén, mint olyan egyetlen, aki mindent tud és mindenre tudja a helyes választ. Ein Mann, ein Wort, ein Führer! Hosszú beszédének egyetlen értelme: minden reform ellenére, a pluralizmus ellenére, marad a kommunista párt diktatúrája.

Grósz beszédének – most már szokásosan – a bajok beismerésével kezd: „Növekszik az egyre nehezebb körülmények között élők aránya, a korábbinál élesebben jut kifejezésre a távlatvesztés. Mindezek követke-

tében romlik a közhangulat. A párttagság, is a közvélemény is elégedetlen a párttervezetlet óta eltelt időszak eddigi eredményeivel. Nem kevesen úgy látják, hogy a párt és a kormány nem ura a helyzetnek, nem befolyásolja kellően a folyamatokat, sőt sodródik az eseményekkel. ... Sokan úgy vélik: fontos és időszzerű kérdésekben a pártvezetésben nincs egység, hanem hatalmi harc folyik ...”

Grósz nem tagadja ezeket a „vélekedéseket”, sőt elítéli Pozsgay Imre elhamarkodott kijelentéseit Ötvenhat értékelésével kapcsolatban. Éppen ezért a párt egység szükségességét hirdeti: „Párt egységgel a reformért – csak ez lehet ma a jelszavunk. ... Olyan gyakorlatot kell követnünk, hogy a párttagság érezze: aktív részese a párt politikájának kialakításának...”

„Határozottan szembe kell szállni a történelmünk elmúlt négy évtizedét igazságtalanul, egyoldalúan minősítő, azt csupán a hibák, bűnök halmazának, útvesztésnek beállító felfogásokkal. ... A múlt összetett elemzését hagyjuk meg a történettudomány számára.”

Ezt persze könnyű elharsogni a főtitkári emelvényről, de annál nehezebb érvényesíteni, hiszen, ahogy mondja: „Állami irányítás alatt álló, állami költségvetésből működtetett tömegtájékoztató intézményeinkben is, egyes írásokban, műsorokban hangulatkeltés folyik a politikai, kormányzati törekvések ellen. Ezt nem képesek megakadályozni az intézmények kommunista vezetői és munkatársai...” Itt bizony valami szerkezeti baj van, hiszen azért államosítottak (pártosítottak) mindent annak idején, hogy a hírközlő szerek csak azt közhessék, amit a pártvezetés jónak lát.

Hát bizony, nehéz elhallgattatni azokat a – nem is ellenzéki, hanem párttag – írókat, rádió és televíziós kommentátorokat, akik naponta hozzák kellemetlen helyzetbe a kormányzat derék vezetőit, akik „...egy szabad, független, demokratikus Magyarország fejlesztésén fáradoznak, olyan szocialista politikai rendszer kialakítására törekcsenek, amely véglegesen megszabadul a sztalin modellként ismert torzulástól, és nem csak eléri, hanem a polgári világ eredményeit is felhasználva, meghaladja annak eddigi vívmányait.”

(Magyar Élet, 1989. március 16.)

Európa átrendezése

1989

A peresztrojka a Szovjetunió megmentésének nemzetközi-politikai programja. Az a politikai intézményrendszer dolgozta ki, és igyekszik sikerre vinni a peresztrojkat, amely a második világháború óta az amerikai-szovjet világhatalom fenntartásának szolgálatában együttműködik. Ma nincs a nyugati politikai intézmény-rendszernek olyan tagja (a nyugati országoknak olyan kormánya) amely nem támogatná a Szovjetunió megmentésének akcióját. Nincs olyan kormány avagy politikai erő, amely foglalkozna olyan politikával, ami siettetné a Szovjetunió gazdasági és politikai összeomlását. Pedig ennek lenne a legnagyobb esélye, mert vele van a természet rendje, és megérkezett az ideje is: a kommunizmus, mint eszme meghasonlott, megbukott, a népek börtönéből mindenki szabadulni akar, és mindenki gyűlöli az orosz militarizmust. A Szovjetunió megmentése politikai összeesküvés.

A budapesti televízió március 6-án interjút közvetített Zbigniew Brzezinski-vel a Panoráma című műsorában

Brzezinski egyike azoknak a tudósnak és befolyásos személyeknek, akiknek több közülük van az amerikai külpolitikához, mint a mindenkori elnöknek, külügyminiszternek, kongresszusnak. Őket az Establishment fizeti, így meggyőződésük mellé legjobb tudásukat is adják a hivatalos koncepcióknak, aminek támogatására intézmények sora, hírközpontok és kémszervezetek információja áll rendelkezésükre.

„Én azt várom, hogy a Bush-kormányzat nagyon komolyan el fog mozdulni abba az irányba, hogy megszüntesse Európában a Keletet és Nyugatot elválasztó szakadék maradványait, azét a szakadékét, amely a sztalinizmus és a negyvenes évek eseményeinek következtében jött létre.

Azt hiszem, hogy most igazi lehetőségünk adódik, mert a Szovjetunióban a változás szelei fújnak, ott van a peresztrojka, ott van Gorbacsov, aztán ott vannak a magyarországi változások, a lengyelországi változások – és ott vannak a Nyugat szemléletében bekövetkezett változások: hogy tudniillik, próbáljunk meg kifejleszteni olyan Kelet-Nyugat közti kapcsolatot, amely valójában az egyetlen lehet, ami Európa realitása felé halad.”

Tehát Kelet-, illetve Közép-Európának szüksége van valamiféle biztonsági keretrendszerre, hogy fennmaradjon a területi, a geopolitikai status quo. Ide tartozik valamiféle különleges megoldás Németországra vonatkozóan. A kettős szövetség ebben az értelemben hasznos lehet.

Más szóval, ne legyen kizáró oka annak, hogy Magyarországon többpárt-rendszer, szabad politikai választás és szabad piaci gazdasági rendszer legyen, ha így akarják a magyarok. És ennek nem szabad a szovjet biztonságot veszélyeztetnie. Hogy erről biztosítani lehessen a szovjeteket, annak az egyik módja a szövetségi rendszer fenntartása, miközben lehetővé teszi a tagállamoknak, hogy saját kívánalmaiknak megfelelő belső rendszert alakítsanak ki. Ez a kombináció, azt hiszem, kellő és igazi biztosítékot nyújt a Szovjetunióknak arra, hogy a

sztalinista rendszerek felbomlása Kelet-Európában nem jelenti egyben az amerikaiak szovjetellenes behatolását a térségbe. De ez ugyanakkor azt is jelenti, hogy a szovjetek rendelkeznek a biztonság keretrendezésével annak ellenére, hogy barátaiknak saját, eltérő rendszerük van.

Nem szeretnék ebben a műsorban azzal tetszelegni, hogy én volnék ennek a kormánynak a szóvivője vagy ötletgazdája. Ön tudja, hogy jó viszonyban vagyok a kormánnyal. Maradjunk enniben.

Kiszűrve a pozitív elemeket Brzezinski beszédéből, megállapíthatjuk, hogy az amerikai politika a peresztrojka sikerének elkötelezettje („ha folytatódna a változások, az amerikai politika konkrétan fog reagálni... több tőke, több technika, több kereskedelem áramolhat azokba az országokba.”)

A jaltai megállapodásra utalásból arra lehet következtetni (miután azt az „érintettek feje fölött kötötték”), hogy most valamiféle újabb megállapodásra kerülhet sor, bár továbbra is csak a „két szövetségi rendszer” közötti engedményekről beszél. Meg is nevezi: „Nem kellene megszüntetni a szövetségeket, hogy mindkét szövetség... geopolitikai funkciót töltsön be... a területi stabilitás fenntartására”.

Másszóval, ha a Szovjetunió megengedi: „*hogy Magyarországon többpártrendszer, szabad politikai választás és szabad piaci gazdasági rendszer legyen*”, akkor cserébe az amerikaiak szavatolják „*a Szovjetunió biztonságát... a területi status quot*”. Ez esetben fennmarad a szovjet szövetségi rendszer, és a Szovjetunió majd megengedi – figyeljünk a szóra – „*a tagállamoknak, hogy saját kívánalmaiknak megfelelő belső rendszert alakítsanak ki*”. Nyilvánvalóan (amiről mélyen hallgatott) mindez a vörös hadsereg jelenlétével „baráti alapon”; ami nélkül ugyan mit jelent a „biztonsági keretrend”, a „geopolitikai status quo”, a „két szövetség” további fennmaradása.

(Magyar Élet, 1989. május 18.)

Kinek kell a kommunizmus?

1989

Volt idő az elmúlt négy évtizedben, amikor reményeinket kikezdték a világ politikai tényei, úgynevezett realitásai: az, hogy a világ politikai áramlatainak, a nyugati politikai pártoknak, a tájékoztató iparnak, de még az egyházfelekezeteknek is határozottan a kommunizmus befogadására irányuló hangulata, propagandája, törekvése leszerelni látszott minden lelki ellenállást.

Most, szinte években alig kifejezhető rövid idő alatt, világra szóló ellenáramlat indult meg. De – a nyugati szellem szegényére – nem nyugatról, hanem keletről indult meg az erjedés, ott ahol a sanyargatás fájt az érző embernek. Jelentkezett a szabadság igénye, és ez az igény felírta a diktatúra falára, hogy napjai meg vannak számlálva.

Nem kerüli el fegyelmünket a nyugati politikának a nagyon mérsékelt követelménye. Nyugaton szó sincs antikommunizmusról. Kommunizmust ellenzők csak keleten vannak. A nyugati politika nem akarja megdönteni a vörös diktatúra kormányait. A fordulat nem nála történt, csak

alkalmazkodik, kényszerűen, a megváltozott viszonyokhoz. A változást a rabnépek akarata kényszerítette ki. Ezért nagyon veszélyes a helyzet derülő megítélése, noha százszor jobb a helyzet ma, mint '56-ban volt. Akkor nem kényszerült a nyugati politika irányváltásra, a liberalizálás első kísérlete próbaköve voltunk, a beavatkozás sikertelenségével nem volt ránk szükség, legfőképpen nem úgy, hogy elszakadunk a Szovjetuniótól. Jó itt megjegyezni, hogy erről még ma sincs szó.

Az egy év, ami tavaly májusától elmúlt, mint össznemzeti emlék, már nem törölhető el valamiféle „visszarendezés” által. A magyar tempó egyedülálló, azt most csak a lengyel választások eredménye látszik felülmúlni,

Szomorú, hogy Kelet-Németország, Csehszlovákia és Románia népei nem mozgolódnak.

Ami a keleti-nyugati establishmentnek kényszerűség, a szabadságra törekvőknek alkalom. Nem osztjuk azok nézetét, akik attól félnek, hogy túlzó követelésekkel valamit elronthatnak. Most nem. Most mennél többet kell követelni és kiharcolni, mert a nagyhatalmi politika – éppen globális tervei miatt – megszilárdul azon nyomban, amint konszolidálja a Szovjetunió gazdasági helyzetét. Lehet, hogy rövid az idő.

A magyar nép ebben (vagy ebben is) megelőzi sorstársait: az ellenzéki értelmiség minden kétséget és homályos értelmezést kizáróan meg tudja fogalmazni a maga számára vágyott polgári életrendet. Természetes mozdulattal fordul Európa szabadabb és szerencsésebb oldala felé, aminek kialakításában valamikor részestárs volt, és ha fejlődése menetében később el-elmaradozott is, soha de soha nem fordult más irányok felé. Igaz, védekeznie nem egyszer nyugat ellen is kellett, de ha a nyugati behatolás nem fegyveres volt, kapuit nyitva tartotta. Nem úgy délről és keletről, ahonnan nemcsak nemzeti függetlenségét, de európai életformáját is állandó veszély fenyegette. Ezért volt kétszeresen veszélyes a keletről kapott szocializmus, ami nem is lehetett más mint sztalinizmus, Sztalin halála után is.

Mert ne álltassuk magunkat: mindaz, ami ma Magyarországon, Lengyelországban, a Szovjetunió balti és mohamedán államaiban, vagy napjainkban Knában történik, csak reakciója, védekező mozdulata a szabadságukban korlátozott népeknek, aminek a megnyilatkozására most még mód van, de a nemzetközi nagy politika tervezői és irányítói e népek szándékaival ellenkező világrendet akarnak, vagyis olyan világrendet, amiben nincs többé helye a történelmi fejlődésben létrejött egységeknek.

A címben feltett kérdésre: kinek kell a kommunizmus? – ez a felelet. Egy dolog bizonyos, a már leigázott népeknek nem kell. De megszabadulni tőle csak akkor fognak, ha a nyugati világ szellemi és politikai manipulált állapotából kiszabadul.

(Magyar Élet, 1989. június 15.)

Kaptunk borraivalót 1989

Bush elnök európai körútja során ellátogatott Magyarországra is. Nem mindennapi esemény az agyongyötrött, gyarmati sorba odalökött kis ország részére a nagy tengerentúli

világhatalom leereszkedő figyelme. Az elnök kijelentette Budapesten, hogy most „új korszak” kezdődik. Nos, lehet, hogy sok minden másképp lesz ezután, de mi úgy érezzük, hogy az a korszak, ami részünkre 1945-ben kezdődött, még nem látszik megszűnni, helyét átadni egy újnak, sokkal inkább kiteljesedik (vagy beteljesedik). 1945-ben Európa külső erők katonai megszállása alá került, ami – némi módosítással – ún. katonai szövetségi rendszerekké kényszerült egybeállni, meghosszabbítva a 45-ös megszállók „jogait” a kettévágott Európa keleti és nyugati részének egymástól való veszélyeztetettsége miatti „önvédelme” érdekében. Ugyanezen a határon kettévált Európa gazdaságilag is. Amíg a katonai kettéválás nem jelentett semmit, legfeljebb kollektív ijesztgetést, addig Európa keleti felének alapos kifosztását hozta.

Ami most változni készül, az nem új korszak, ahhoz a 45-ben létrejött Európa-felezésben kellene, hogy beálljon valamiféle változás. Bush elnök reformokról beszélt, meg demokráciáról, de azt is megmondta, hogy Magyarország nem lehet antagonisztikus a Szovjetunióval, Gorbacsovval szemben. Azután tette ezt a figyelmeztetést, hogy Gorbacsov kijelentette Párizsban: Szó sem lehet arról, hogy a Varsói Szerződés államai letérnek a szocializmus útjáról. Ha valami itt „új”-nak készül, akkor az csak az új módszer lesz a fehér ötágú csillag és a vörös ötágú csillag Európa-ellenes katonai háborús szövetségéből kifejlesztett és 45 év óta gyakorolt gyámkodás meghosszabbítása terén, az nyugat-európai manipulált kormányok segédletével.

Ügyes közjáték volt elvágni néhány héttel az elnöki látogatás előtt két helyen a „vasfüggöny” drótkerítését, és most bemutatni az elnököt, menyire örül ennek a „magyarországi” fejleménynek. Ilyen jól fejlődő kommunisták megérdemelnek egy kis dollársegélyt; szép borraivalót kaptak, 25 millió dollárt. Jól viselkedtünk, azért kaptuk. Jól viselkedünk ezután is, nem fogjuk emlegetni – mert van már elég reális politikai érzékünk –, hogy a jövőnk most eligazító nagyhatalmak agyonbombázták városainkat, gyárainkat, katonailag lerohanták, megszállták kétszer is (56-ban is) az országot, elszakították az igazságon visszaszerzett magyarlakta területeinket és 45 éve zsákmányolnak gazdaságilag, lelkiileg, erkölcsileg. Most, hogy a nyomorúság itt kopogtat az ajtónkon, 25 millióért meg fogjuk ígérni, hogy ezután is úgy fogunk viselkedni, ahogy azt kívánják.

A nagyobb baj azonban az, hogy nem is tudunk már másként viselkedni. Elhasználnának a függetlenség anyagi és lelki tartalékai. Félő, hogy a változás az lesz, hogy a megszállt gyarmati, kizsákmányolt állapotunk helyébe, vagy mellé, a nyitott piac farkas-étvágyának leszünk áldozatai. Belekényszerülünk olyan gazdasági kalandokba, amiben majd csak a kamatok terheit nyögjük, és a megcsillanó jövő haszna reményében még tovább eladósodik a nemzet, hogy végleg megállapodjon szolganepi szerepében. Mert egyet ne felejtünk el: a liberális kapitalizmus csak a profitot érti. Ha több hasznot lát a magyarországi befektetésben mint másutt, akkor oda investál. Jó, igaz, hogy ez az útja a kollektív termelésből kilépni. Bush elnök Budapesten jelentette ki az állami emberek előtt,

hogy: „Az államirányítás nem alkalmas létrehozni a gazdasági növekedést” –, de az állami gyámkodás hosszú korszakában a gazdasági gyakorlatól teljesen elszokott és elmaradt magyarok miként fognak talpukon megállni abban a farkastörvényű tülekedésben, ami a világ gazdaságban folyik? Nagyon félő, hogy veszélyes esztendők következnek az ország népére.

Ha nincs is új korszak, de van, ill. jön új konstelláció, amiben meg kell tudni állni és helyt kell tudni állni. A magyar emigrációnak ne az legyen a feladata, hogy elősegítse a magyar nép szétvándorlását, hanem az, hogy segítsen arra, hogy a gazdasági lehetőségeket magyarok használják ki. Valahogy azt kell megtanulnunk, hogy többé nem Kelet mellé állunk, nem Nyugathoz vágódunk, hanem magyar fajtánk összérdekeit tekinjük mindenek felett.

(Magyar Élet, 1989. július 20.)

„Új, békés világ” (Metamorphosis Europæ)

1989

Öt héttel ezelőtt írtam a Bush–Gorbacsov találkozóról, jóval a találkozó előtt. Írásomat azzal fejeztem be, hogy: az a tény, hogy Európa sorsa fölött két másik világ vezetője értekezik, Európa 1945-ös szorongásainak emlékeit idézi vissza. Nem akarván a JALTA–MALTA szavak hasonlóságából vészjóslóan következtetni, de Máltában is lehettek titkos záradékok, mert amit az ott végzetekből közzétettek, semmi újat nem tudunk meg, főleg olyant nem, amit személyes találkozás hozhatott csak létre. A bősavú beszámolókból a lényeg a kölcsönös nagy barátság kihangsúlyozása. Talán szükségét éreztek ennek, azután hogy oly sokáig „ellenségek”, majd „hidegháborús ellenfelek” voltak. Így hát most jön a nagy barátság korszaka.

Hiába vártam jó téma-anyagra, a máltai összejövétel híreibe, vagy valamiféle zárónyilatkozatra; sehol semmi tartalom, ami valamiképpen alátámaszthatná az olyan nagy szavakat, mint: *Building a new World* – ahogy a *Time* magazin címlapján kérkedik. Nem mintha kételkednék abban, hogy személy szerint is közük van a világ jövő kialakításában, de a nagy szavak mögött nem kapunk semmit, ami támpontot ad arra, hogy most éppen az! történik ezen a találkozón, hogy a világ olyan! lesz, mint amilyen eddig nem volt. Szó esett másfél gépelt oldalas listáról, amit Bush elnök hozott és olvasott fel „idegesen”, később nyugodtabban.

A tárgysorozaton a következőkről volt szó a hírek szerint: gazdasági megállapodások, ami a legnagyobb kedvezmény megadását készíti elő a Szovjetunió részére; a GATT szervezetben a Szovjetunió megfigyelőként részt vehet; a szovjet termékek jegyzése a nemzetközi piacon; gazdasági együttműködés kiépítése; a magas technológia cikkeire hozott kereskedelmi korlátozások felfüggesztése és a Jackson–Vanik póttörvény érvénytelenítése (ami az amerikai kereskedelmet a szovjet kivándorlási politikától teszi függővé); kölcsönös befektetésekre vonatkozó szerződés megbeszélése; emberjogi esetek jóvátetele a szovjet részről (Bush listát adott át);

a lefegyverzési program felgyorsítása; törekvés a békés maghasító kísérletek szerződéses rendezésére; katonai programok nyilvános közzététele; közös amerikai–szovjet javaslat az olimpiai játékok Berlinben megtartására 2004-ben; kongresszus a föld melegezéséről; 1000 amerikai és szovjet kollégiumi tanuló-csere; az Egyesült Államok beszünteti a kémiai fegyverek gyártását.

Nos, ezek között nagyon kevés az új anyag, és a fenti rövidségű tárgysorozaton kívül nagyon kevés részletet közöltek a hírirodák. Fontosabbnak tartották, és talán fontosabb is az, amiket a két vezető mondott a máltai megbeszélés előtt vagy után.

Gorbacsov, még a találkozó előtt, Olaszországban tett kijelentést Európa jövőjéről, mégpedig eléggé meghatározóan: Javasolta újra összehívni a 35 országból álló Helsinkii Konferenciát a jövő évben, az európai biztonsági és emberi jogok tárgyában, amely „lefektetné az európai jövő alapjait”. Ezúttal közlékenyebb volt, mint bármikor előtte: „*Független, demokratikus államok commonwealthje jönne létre nyitott forgalmú határokkal a készítmények, a technológiai, az eszmék részére és széleskörű kapcsolatokkal a népek között*”.

A hírmagyarázó szerint Gorbacsov elképzelésében (autonóm) önkormányzatú államok laza konföderációja áll, szoros gazdasági kapcsolatban Kelet és Nyugat között. Még megjegyzi a közlemény, hogy Gorbacsov, a kommunista világ vezetője a római városháza lépcsőjén „a vallásszabadság és demokrácia bajnokaként prezentálta magát”. (Még jó, hogy áldást nem osztott.)

A hír szerint Bush nem hozott ötleteket, csak annyit mondott, hogy az egységes és szabad Európa kedve szerint lenne. Ettől függetlenül a Málta mellett horgonyzó szovjet hajón tartott beszélgetésüket fontosnak jelölte, mert szerinte „*történelmi útkelesztés előtt állunk, ami elvezet a szabad és osztatlan Európához; ehhez az Észak-Atlanti Szövetség (NATO) vezetett el minket. A NATO-nak döntő szerepe lesz, mint az európai békés változás alapja. Ez és a Varsói Paktum vezetheti Európa legmélyebbrehatóbb átalakítását négy évtizeden át.*” (It and the Warsaw Pact can guide Europe's most profound transformation in four decades. – Azért ismétlem ide angol eredetben is, mert nem világos a négy évtizedre utalás, minthogy a mondat nem múlt időben áll. Talán a sors megóvjá Európát újabb negyvenévi NATO–Varsói Pakt ellenőrzéstől.)

A beszámoló jellemző vonásaként az európai változások hőse Gorbacsov. A világ, és ezen belül az európai közvélemény, úgy tudja, hogy a demokratikus reformok kezdeményezője Gorbacsov, és (ahogy egyik tudósító írja) ő, mint a kelet-európai demokratikus reformok támogatója, új viselkedést kényszerített ki az Egyesült Államokból a Szovjetunió iránt. Jó példa ez is arra, hogy a politikusok valóban művészei a felülkerekedési képességeknek. Épp azok tetszelegnek a demokrácia és szabadság bajnokaként, akik felelősek az európai történelem legszörnyűbb négy évtizedes terrorjáért. No persze, áttételesen az ő terrorjuk váltotta ki, és váltja ki ma is nap mint nap a népes utcai tüntetéseket.

(Magyar Élet, 1989. december 21.)